

OSCE

September, 2011
Septembar, 2011
Shtator, 2011

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**
Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**
Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

TABLE OF CONTENTS
SADRŽAJ
PËRMBAJTJA

TABLE OF CONTENTS

1. INTRODUCTION.....	3
2. GJILAN/GNJILANE REGION.....	9
FERIZAJ/UROŠEVAC MUNICIPALITY.....	11
GJILAN/GNJILANE MUNICIPALITY.....	34
HANI I ELEZIT/ĐENERAL JANKOVI MUNICIPALITY.....	47
KAČANIK/KAČANIK MUNICIPALITY.....	49
KAMENICË/KAMENICA MUNICIPALITY.....	53
KLOKOT-VRBOVAC/KLLOKOT-VËRBOC MUNICIPALITY.....	75
NOVO BRDO/NOVOBËRDË MUNICIPALITY.....	82
PARTEŠ/PARTESH MUNICIPALITY.....	109
RANILUG/RANILLUG MUNICIPALITY.....	115
ŠTRPCE/SHTËRPCE MUNICIPALITY.....	131
VITI/VITINA MUNICIPALITY.....	151
3. MITROVICË/MITROVICA REGION.....	171
MITROVICË/MITROVICA.....	173
SKENDERAJ/SRBICA MUNICIPALITY.....	178
VUSHTRRI/VUÇITRNMUNICIPALITY.....	190
4. PEJË/PEĆ REGION.....	209
DEÇAN/DEÇANEMUNICIPALITY.....	211
GJAKOVË/ĐAKOVICA MUNICIPALITY.....	218
ISTOG/ISTOK MUNICIPALITY.....	224
KLINË/KLINA MUNICIPALITY.....	256
PEJË/PEĆ MUNICIPALITY.....	284
5. PRISHTINË/PRIŠTINA REGION.....	299
FUSHË KOSOVË/KOSOVO POLJE MUNICIPALITY.....	301
GLLOGOC/GLOGOVAC MUNICIPALITY.....	311
GRAÇANICA/GRAÇANICË MUNICIPALITY.....	317
LIPJAN/LIPLJAN MUNICIPALITY.....	339
OBILIQ/OBILIĆ MUNICIPALITY.....	361
PODUJEVË/PODUJEVO MUNICIPALITY.....	373
PRISHTINË/PRIŠTINA MUNICIPALITY.....	419
SHTIME/ŠTIMLJE MUNICIPALITY.....	434
6. PRIZREN REGION.....	441
DRAGASH/DRAGAŠ MUNICIPALITY.....	443
MALISHEVË/MALIŠEVO MUNICIPALITY.....	444
MAMUŠA/MAMUSHË/MAMUŠA MUNICIPALITY.....	447
PRIZREN MUNICIPALITY.....	448
RAHOVEC/ORAHOVAC MUNICIPALITY.....	471
SUHAREKË/SUVA REKA MUNICIPALITY.....	484
7. CONCLUSION.....	499

SADRŽAJ

1. UVOD.....	5
2. REGION GJILAN/GNJILANA.....	9
OPŠTINA FERIZAJ/UROŠEVAC.....	11
OPŠTINA GJILAN/GNJILANE.....	34
OPŠTINA HANI I ELEZIT/ĐENERAL JANKOVIĆ.....	47
OPŠTINA KAČANIK/KAČANIK.....	49
OPŠTINA KAMENICĚ/KAMENICA.....	53
OPŠTINA KLOKOT-VRBOVAC/KLLOKOT-VĚRBOC.....	75
OPŠTINA NOVO BRDO/NOVOBĚRDĚ.....	82
OPŠTINA PARTEŠ/PARTESH.....	109
OPŠTINA RANILUG/RANILLUG.....	115
OPŠTINA ŠTRPCE/SHTĚRPCE.....	131
OPŠTINA VITI/VITINA.....	151
3. REGION MITROVICĚ/MITROVICE.....	171
MITROVICĚ/MITROVICA.....	173
OPŠTINA SKENDERAJ/SRBICA.....	178
OPŠTINA VUSHTRRI/VUČITRN.....	190
4. REGION PEJĚ/PEĆI	209
OPŠTINA DEČAN/DEČANE.....	211
OPŠTINA GJAKOVĚ/ĐAKOVICA.....	218
OPŠTINA ISTOG/ISTOK.....	224
OPŠTINA KLINĚ/KLINA.....	256
OPŠTINA PEJĚ/PEĆ.....	284
5. REGION PRISHTINĚ/PRIŠTINE.....	299
OPŠTINA FUSHĚ KOSOVĚ/KOSOVO POLJE.....	301
OPŠTINA GLLOGOC/GLOGOVAC.....	311
OPŠTINA GRAČANICA/GRAČANICĚ.....	317
OPŠTINA LIPJAN/LIPLJAN.....	339
OPŠTINA OBILIQ/OBILIĆ.....	361
OPŠTINA PODUJEVĚ/PODUJEVO.....	373
OPŠTINA PRISHTINĚ/PRIŠTINA.....	419
OPŠTINA SHTIME/ŠTIMLJE.....	434
6. REGION PRIZRENA.....	441
OPŠTINA DRAGASH/DRAGAŠ.....	443
OPŠTINA MALISHEVĚ/MALIŠEVO.....	444
OPŠTINA MAMUŠA/MAMUSHĚ/MAMUŠA.....	447
OPŠTINA PRIZREN.....	448
OPŠTINARAHOVEC/ORAHOVAC.....	471
OPŠTINA SUHAREKĚ/SUVA REKA.....	484
7. ZAKLJUČAK.....	501

PËRMBAJTJA

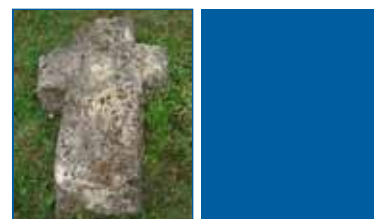
1. HYRJE.....	7
2. RAJONI I GJILANIT/GNJILANE.....	9
KOMUNA E FERIZAJT/UROŠEVAC.....	11
KOMUNA E GJILANIT/GNJILANE.....	34
KOMUNA E HANIT TË ELEZIT/ĐENERAL JANKOVIĆ.....	47
KOMUNA E KAÇANIKUT/KAÇANIK.....	49
KOMUNA E KAMENICËS/KAMENICA.....	53
KOMUNA E KLOKOT-VRBOVAC/KLLOKOTIT-VËRBOC.....	75
KOMUNA E NOVO BRDO/NOVOBËRDËS.....	82
KOMUNA E PARTEŠ/PARTESHIT MUNICIPALITY.....	109
KOMUNA E RANILUG/RANILLUGUT.....	115
KOMUNA E ŠTRPCE/SHTËRPCES.....	131
KOMUNA E VITISË/VITINA.....	151
3. RAJONI I MITROVICËS/MITROVICA.....	171
MITROVICË/MITROVICA.....	173
KOMUNA E SKENDERAJT/SRBICA.....	178
KOMUNA E VUSHTRRISË/VUÇITRN.....	190
4. RAJONI PEJË/PEĆ.....	209
KOMUNA E DEÇANIT/DEÇANE.....	211
KOMUNA E GJAĶOVËS/ĐAKOVICA.....	218
KOMUNA E ISTOGUT/ISTOK.....	224
KOMUNA E KLINËS/KLINA.....	256
KOMUNA E PEJËS/PEĆ.....	284
5. RAJONI I PRISHTINËS/PRIŠTINA.....	299
KOMUNA E FUSHË KOSOVËS/KOSOVO POLJE.....	301
KOMUNA E GLOGOCIT/GLOGOVAC.....	311
KOMUNA E GRAÇANICA/GRAÇANICËS.....	317
KOMUNA E LIPJANIT/LIPLJAN.....	339
KOMUNA E OBILIQIT/OBILIĆ.....	361
KOMUNA E PODUJEVËS/PODUJEVO.....	373
KOMUNA E PRISHTINËS/PRIŠTINA.....	419
KOMUNA E SHTIMES/ŠTIMLJE.....	434
6. RAJONI I PRIZRENIT.....	441
KOMUNA E DRAGASHIT/DRAGAŠ.....	443
KOMUNA E MALISHEVËS/MALIŠEVO.....	444
KOMUNA E MAMUŠA/MAMUSHËS/MAMUŠA.....	447
KOMUNA E PRIZRENIT.....	449
KOMUNA E RAHOVECIT/ORAHOVAC.....	471
KOMUNA E SUHAREKËS/SUVA REKA.....	484
7. PËRFUNDIM.....	503

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**

Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**

Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

1 INTRODUCTION UVOD HYRJE

INTRODUCTION

The aim of the *Photo Catalogue – Orthodox Graveyards in Kosovo*, is to provide an overview of the condition and usage of Orthodox graveyards in Kosovo.

The poor condition of many Orthodox graveyards in Kosovo has been raised on numerous occasions by displaced Kosovo Serbs during go-and-see visits¹ and in meetings of municipal working groups on returns² in various municipalities in Kosovo.

Through the publication of the photo catalogue, the Organization for Security and Co-operation in Europe Mission in Kosovo (OSCE) provides a tool for institutions, as well as international and civil society organizations, to understand and, where necessary, improve the condition of Orthodox graveyards in Kosovo. It also contributes to improving opportunities for members of the Orthodox community to exercise their religious and cultural rights and to the creation of more favourable conditions for return amongst the Kosovo Serb community.

In order to compile the photo catalogue, a thorough assessment of Orthodox graveyards in Kosovo was conducted by the OSCE between June and July 2010.³ About 400 Orthodox graveyards were documented during the course of this assessment, which involved interviews with municipal officials, Serbian Orthodox priests and local residents. Whilst every effort was made to visit all known graveyards in Kosovo, this photo catalogue cannot claim to be an exhaustive list of Orthodox graveyards. Firstly, some graveyards could not be located or were not safe to access. In such circumstances the condition of the graveyard could not be assessed. Secondly, the assessment relied to a large extent on the knowledge of Serbian Orthodox Church representatives, municipal officials and local residents, as well as on the information collected by the OSCE in the course of its regular field monitoring. It is therefore possible that some graveyards were overlooked during the collection of data.

The assessment of the graveyards took place within a finite period and provides a snapshot of the condition and usage of Orthodox graveyards in Kosovo as of July 2010. It is possible that the condition of graveyards may have improved or deteriorated after that date, depending on whether the graveyards have been maintained or neglected. Updates on subsequent projects to improve specific graveyards and information on significant incidents of vandalism or damage to specific sites have been included in the catalogue. Thus, in some entries the condition of the graveyard is based on the initial June-July 2010 physical assessment, but also includes information on events from the end of the assessment to October 2010.

---

¹ Go-and-see visits are organized visits of displaced persons to their place of origin. These visits provide displaced persons with the opportunity to gather first-hand information on the conditions in their place of origin and to directly interact and engage with the receiving community to make an informed decision about returns or other durable solutions. They are invited to visit their former homes and meet with neighbours, community members and local institutions as well as to discuss issues of particular interest, such as housing reconstruction assistance, employment and income generation opportunities, security and freedom of movement, social welfare and pensions, education and other public services. See UNMIK/PISG Revised Manual on Sustainable Return, July 2006, <http://www.mkk-ks.org/?page=2,42> (accessed 11 August 2011).

² Municipal working groups on returns are local co-ordination and implementation forums for all returns-related issues, projects and activities. They provide a forum for all communities to engage in dialogue on returns issues, and are the main mechanism through which displaced persons can access the returns process and request assistance for returns. They are composed of local municipal officials, including the municipal returns officer and communities office, Kosovo police, community members and displaced persons' representatives, representatives of international organizations, such as the OSCE and UNHCR, relevant non-governmental organizations, civil society groups, and other interested parties.

³ The municipalities of Leposavić/Leposaviq, Zubin Potok, Zvečan/Zveçan and the northern part of Mitrovica/Mitrovicë have not been included in this assessment. Preliminary inquiries by the OSCE indicated that Orthodox graveyards located north of the Ibar/Ibër river do not have significant problems in regards to conditions or usage. This is due to the fact that fewer Kosovo Serbs were displaced from this area after the 1999 conflict and a large Kosovo Serb majority remains. Thus, these graveyards were not assessed.

The catalogue contains pictures and a short description of all located and visited graveyards. The graveyards are listed alphabetically within the respective region and municipality. It contains a description of each graveyard, a summary for each municipality and tables in order to provide a municipal overview of the condition of each graveyard. The tables provide information, at a glance, on whether the graveyard is fenced and/or gated, the number of tombstones, the presence of other structures such as a church, chapel or funeral parlour on the site, the presence of high grass or bushes, the presence of garbage at the site and whether tombstones have been damaged and/or vandalized⁴. In addition, the table shows whether Kosovo Serbs currently live in the village where the graveyard is located, whether the site is visited and whether it is used for burials. Within the table this information has been recorded either as a ✓ for “yes”, a x for “no” or a ? for “not known”.

In order to facilitate analysis and comparison between the individual graveyards, as well as between municipalities and regions, each graveyard has been assigned a grade of one to five in the above mentioned municipal table, in accordance with the information collected by the OSCE as to its condition. The grading system, which is set out below, is based only on the information obtained during the June-July 2010 assessment exercise and does not take account of any updates occurring afterwards.

1	The graveyard is in a very good condition : it is maintained, the grass is cut, there is no garbage on the site and no damage to the tombstones.
2	The graveyard is in a good condition : it is not regularly maintained, it is covered with high grass or mild vegetation, there is no garbage on the site and no damage or almost no damage to the tombstones.
3	The graveyard is in a decent condition : it is covered with high grass and mild vegetation, there is a small amount of garbage on the site, and there is damage to some of the tombstones.
4	The graveyard is in a bad condition : it is covered with high grass and mild to dense vegetation but the tombstones are visible, there is garbage on the site, and there is damage to around half of the tombstones.
5	The graveyard is in a very bad condition : it is either overgrown with strong or very strong vegetation covering the tombstones, there is garbage on the site, and, if tombstones are visible, there is damage to most or all of them.

---

⁴ Please note that for the purpose of this catalogue, “vandalized” means destruction or damage to the graveyards or parts thereof that is known to be deliberate or intentional.

UVOD

Svrha *Kataloga fotografija* – pravoslavna groblja na Kosovu jeste da pruži kratak pregled stanja i korišćenja pravoslavnih groblja na Kosovu.

Na loše stanje mnogih pravoslavnih grobalja na Kosovu u više prilika su ukazivali raseljeni kosovski Srbi tokom *idi-vidi poseta*⁵ i na sastancima opštinskih radnih grupa za povratak⁶ u raznim opštinama na Kosovu.

Objavlivanjem kataloga fotografija Misija Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju na Kosovu (OEBS) obezbeđuje institucijama i međunarodnim i organizacijama građanskog društva sredstvo pomoću kojeg će shvatiti i, tamo gde je potrebno, poboljšati stanje pravoslavnih grobalja na Kosovu. Ovaj katalog takođe doprinosi stvaranju većih mogućnosti za pripadnike pravoslavne zajednice da slobodno koriste svoja verska i kulturna prava, kao i stvaranju povoljnijih uslova za povratak među zajednicom kosovskih Srba.

U svrhu pripremanja kataloga fotografija, OEBS je u periodu između juna i jula 2010. sproveo temeljnu procenu pravoslavnih grobalja na Kosovu.⁷ OEBS je zabeležio oko 400 pravoslavnih grobalja tokom ove procene, koja je uključivala razgovore sa opštinskim zvaničnicima, sveštenicima Srpske pravoslavne crkve i lokalnim stanovništvom. Iako je učinjen svaki napor da se posete sva poznata groblja na Kosovu, za ovaj katalog fotografija ne može se tvrditi da predstavlja iscrpan popis svih pravoslavnih grobalja. Prvo, neka grobalja nisu bila locirana ili pristup njima nije bio bezbedan. U takvim okolnostima nije se moglo proceniti stanje grobalja. Drugo, procena se u velikoj meri oslanja na saznanja predstavnika Srpske pravoslavne crkve, opštinskih zvaničnika i lokalnog stanovništva kao i na informacije koje je prikupio OEBS tokom svog redovnog praćenje na terenu, tako da je moguće da neka groblja nisu uvrštena prilikom prikupljanja podataka.

Procena grobalja obavljena je u određenom periodu i daje sliku stanja i korišćenja pravoslavnih grobalja na Kosovu do jula 2010. Moguće je da se nakon tog datuma stanje grobalja poboljšalo ili pogoršalo, u zavisnosti od toga da li su groblja održavana ili su zanemarena. Katalog sadrži i poslednje informacije o pratećim projektima za unapređenje stanja konkretnih grobalja i informacije o značajnim incidentima vandalizma ili oštećenja na određenim mestima. Zbog toga su neki podaci o stanju groblja zasnovani na prvoj fizičkoj proceni iz perioda od juna do jula 2010. godine, ali uključuju i informacije o događajima od kraja procene do oktobra 2010.

---

⁵ *Idi-vidi posete* su organizovane posete raseljenih lica njihovim prethodnim mestima prebivališta. Ove posete pružaju raseljenim licima priliku da dobiju informacije iz prve ruke o uslovima u njihovom ranijem mestu prebivališta i neposredno komuniciraju i saraduju sa primajućom zajednicom kako bi doneli na informacijama zasnovanu odluku o povratku ili drugim trajnim rešenjima. Oni se pozivaju da posete svoje bivše domove i susretnu se sa komšijama, članovima zajednice i lokalnih institucija, kao bi raspravljali o pitanjima od posebnog interesa, kao što su pomoć u obnovi domova, zapošljavanje i mogućnosti stvaranja ličnih prihoda, sigurnost i sloboda kretanja, socijalna zaštita i penzija, obrazovanje i druge javne usluge. Pogledajte Revidirani priručnik UNMIK-a/PIS-a o održivom povratku, jul 2006. <http://www.mkk-ks.org/?page=3,42> (pristupljeno 11. avgust 2011).

⁶ Opštinske radne grupe za povratak su lokalni koordinacioni i implementacioni forumi za sva pitanja koja se odnose na povratak, projekte i aktivnosti. One su forum koji omogućava svim zajednicama da se uključe u dijalog o pitanjima povratka i predstavljaju glavni mehanizam putem kojeg raseljena lica mogu pristupiti procesu povratka i zatražiti pomoć za povratak. U njihovom sastavu su lokalni opštinski službenici, uključujući opštinskog službenika za povratak i kancelariju za zajednice, kosovsku policiju, članove zajednice i predstavnike raseljenih lica, predstavnike međunarodnih organizacija, kao što su OEBS i UNHCR-a, relevantne nevladine organizacije, grupe građanskog društva i druge zainteresovane strane.

⁷ Opštine Leposavić/Leposaviq, Zubin Potok i Zvečanu/Zvečan i severna Mitrovica/Mitrovicë nisu uključene u ovu procenu. Preliminarne analize OEBS-a pokazale su da nema značajnijih problema po pitanju stanja ili korišćenja pravoslavnih grobalja severno od reke Ibar/Ibër. Razlog tome je činjenica da je manje kosovskih Srba bilo raseljeno iz ovog područja nakon sukoba 1999 i da većinu čine kosovski Srbi. Prema tome, ova groblja se nisu obuhvaćena procenom.

Katalog sadrži slike i kratak opis svih pronađenih i posećivanih grobalja. Groblja su navedena abecednim redom unutar pojedinog regiona i opštine. Katalog sadrži opis svakog groblja, kratak pregled svake opštine i tabele, s ciljem da se pruži opštinski pregled stanja svakog groblja. U tabelama su navedene osnovne informacije o tome da li je groblje ograđeno i/ili ima ulaznu kapiju, o broju nadgrobnih spomenika i prisustvu drugih građevina kao što su crkva, kapela ili kuće odnosno prostorije za ispraćaj pokojnika, o tome da li je groblje obraslo visokom travom ili grmljem, da li ima smeća na određenoj lokaciji i da li su nadgrobnih spomenici oštećeni i/ili vandalizovani⁸. Osim toga, tabela pokazuje da li kosovski Srbi trenutno žive u selu u kom se nalazi groblje, da li se mesto posećuje i da li se koristi samo za sahrane. U tabeli je takva informacija obeležena kao √ za “da”, x za “ne” ili ? za “nepoznato”.

Da bi se olakšala analiza i poređenja između pojedinih grobalja, kao i između opština i regiona, svakom groblju je, u skladu sa prikupljenim podacima OEBS-a o stanju groblja, dodeljena ocena od jedan do pet. Sistem ocenjivanja koji je naveden u nastavku bazira se samo na informacijama prikupljenim tokom procene jun - jul 2010. i ne uzima u obzir promene koje su se dogodile nakon toga.

1	Groblje je u vrlo dobrom stanju : održava se, trava je pokošena, nema smeća i nadgrobnih spomenici nisu oštećeni.
2	Groblje je u dobrom stanju : ne održava se redovno, obraslo je visokom travom ili srednje gustim rastinjem, nema smeća na lokaciji i nadgrobnih spomenici ili nisu oštećeni ili skoro da nemaju nikakva oštećenja.
3	Groblje je u pristojnom stanju : obraslo je visokom travom i srednje gustim rastinjem, na groblju je vidljiva mala količina smeća i samo neki nadgrobnih spomenici su oštećeni.
4	Groblje je u lošem stanju : obraslo je visokom travom i srednje gustim do gustim rastinjem, ali su nadgrobnih spomenici vidljivi, na groblju ima smeća i skoro polovina nadgrobnih spomenika je oštećena.
5	Groblje je u vrlo lošem stanju : obraslo je gustim ili vrlo gustim rastinjem koje pokriva nadgrobnih spomenika, na groblju ima smeća i, iako su vidljivi, većina nadgrobnih spomenika je oštećena.

⁸ Za potrebe ovog kataloga, “vandalizovan” označava uništenje ili oštećene groblja ili nekog njegovog dela za koje se zna da je počinjeno namerno.

HYRJE

Qëllimi i *Katalogut të fotografive* – Varrezat ortodokse në Kosovë, është të ofrojë një pasqyrë të gjendjes dhe shfrytëzimit të varrezave ortodokse në Kosovë.

Gjendja e keqe e shumë varrezave ortodokse në Kosovë është përmendur në disa raste nga ana e serbëve të zhvendosur gjatë vizitave shko-dhe-shih⁹ dhe në takime të grupeve punuese komunale për kthim¹⁰ në komuna të ndryshme në Kosovë.

Përmes publikimit të katalogut të fotografive Misioni në Kosovë i Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë ofron një mjet për institucionet, si dhe për organizatat ndërkombëtare dhe të shoqërisë civile, për ta kuptuar dhe ku është e nevojshme për ta përmirësuar gjendjen e varrezave ortodokse në Kosovë. Ai gjithashtu kontribuon në përmirësimin e mundësive për pjesëtarët e komunitetit serb ortodoks për të ushtruar të drejtat e tij fetare dhe kulturore dhe për krijimin e kushteve më të favorshme për kthim të komunitetit serb të Kosovës.

Për përpilimin e foto katalogut, gjatë periudhës qershor – korrik 2010, OSBE-ja ka kryer një vlerësim të thukët të varrezave ortodokse në Kosovë.¹¹ Rreth 400 varreza ortodokse janë dokumentuar gjatë rrjedhës së këtij vlerësimi nga ana e OSBE-së ku janë përfshirë intervista me zyrtarë komunalë, priftërinj serbë ortodoksë dhe banorë lokal. Derisa janë bërë të gjitha përpjekjet për t'i vizituar të gjitha varrezat e njohura në Kosovë, ky katalog fotografish nuk mund të pretendojë që është listë përfundimtare e varrezave ortodokse. Së pari, disa varreza ortodokse nuk kanë mundur të gjenden apo nuk kishin qasje të sigurt. Në rrethana të tilla gjendja e varrezës nuk ka mundur të vlerësohet. Së dyti, vlerësimi në masë të madhe mbështetet në njohuritë e përfaqësuesve të Kishës Ortodokse Serbe, zyrtarëve komunal dhe banorëve lokal, si dhe në informatat e grumbulluara nga OSBE-ja gjatë rrjedhës së monitorimit të tij të rregullt në terren. Prandaj, është e mundur që disa varreza janë anashkaluar gjatë grumbullimit të të dhënave.

Vlerësimi i varrezave është bërë brenda një periudhe të kufizuar kohore dhe ofron vetëm një pasqyrë të gjendjes dhe shfrytëzimit të varrezave ortodokse në Kosovë deri në korrik 2010. Është e mundshme që gjendja e varrezave mund të jetë përmirësuar apo përkeqësuar, pas kësaj date, varësisht nga ajo nëse varrezat janë mirëmbajtur apo lënë pas dore. Në këtë katalog janë përfshirë risitë për projektet pasuese për përmirësimin e varrezave specifike dhe informatat për incidentet e dukshme të vandalizmit apo dëmtimit në lokacione specifike. Prandaj, në disa shënime gjendja e varrezës bazohet në vlerësimin fillestar fizik të bërë në qershor-korrik 2010, mirëpo përfshin edhe informata për ngjarjet nga fundi i vlerësimit deri në tetor 2010.

⁹ Vizitat shko-dhe-shih janë vizita të organizuara të personave të zhvendosur në vendin e tyre të prejardhjes. Këto vizita i mundësojnë personat e zhvendosur që të marrin informata të dorës së parë lidhur me gjendjen e vendit të tyre të prejardhjes dhe që drejtpërsëdrejti të bashkëbisedojnë me komunitetin pranues ashtu që të marrin vendime të mirinformuara lidhur me kthimin apo për zgjidhje tjera të qëndrueshme. Ata ftohen që t'i vizitojnë shtëpitë e tyre dhe të takohen me fqinjët e tyre, pjesëtarët e komunitetit dhe institucionet lokale si dhe të diskutojnë për çështje me interes të posaçëm, siç janë asistencën për rindërtimin e shtëpive, punësimi dhe mundësitë për krijimin të të ardhurave, siguria dhe liria e lëvizjes, mirëqenia sociale dhe pensionet, arsimi dhe shërbimet tjera publike. Shih Doracakun e ripunuar për Kthim të qëndrueshëm të UNMIK/IPVQ, korrik 2006, <http://www.mkk-ks.org/?page=1,42> (qasur më 11 gusht 2011).

¹⁰ Grupet punuese komunale për kthim janë forume bashkërenduese dhe të zbatimit për të gjitha çështjet, projektet dhe aktivitetet që kanë të bëjnë me kthimin. Ato ofrojnë një forum për të gjitha komunitetet që të angazhohen në dialog për çështje të kthimit dhe janë mekanizmi kryesor përmes së cilit personat e zhvendosur mund t'u qasen procesit të kthimit dhe të kërkojnë asistencë për kthim. Ato janë të përbëra nga zyrtarë lokalë komunalë, përfshirë zyrtarë komunalë për kthim dhe zyrën për komunitete, Policia e Kosovës, pjesëtarë të komunitetit dhe përfaqësues të personave të zhvendosur, përfaqësues të organizatave ndërkombëtare siç janë OSBE-ja dhe UNHCR-ja, organizatat përkatëse joqeveritare, grupet e shoqërisë civile, si dhe palët e interesuara.

¹¹ Komunitet e Leposavić/Leposaviqit, Zubin Potokut dhe Zvečan/Zveçanit, si dhe veriu i Mitrovicës/Mitrovica nuk janë përfshirë në këtë vlerësim për shkak të numrit të vogël të serbëve të zhvendosur nga këto lokacione.

Katalogu përfshin fotografi dhe një përshkrim të shkurtër të të gjitha varrezave të lokalizuara dhe vizituara. Varrezat janë të listuara alfabetikisht brenda rajonit dhe komunës përkatëse. Ai përmban një përshkrim të çdo varreze, një përmbledhje për çdo komunë, si dhe tabela për të dhënë një pasqyrë komunale të gjendjes së çdo varreze. Tabelat ofrojnë informata të shpejta lidhur me atë nëse varreza është e rrethuar dhe/apo ka portë, numrin e gurëve të varreve, praninë e strukturave tjera siç janë kisha, kishëza apo shërbimet e varrimit në lokacion, praninë e barit apo shkurreve, praninë e mbeturinave në lokacion dhe nëse gurët e varreve janë dëmtuar dhe/apo vandalizuar ¹². Veç kësaj, tabela gjithashtu tregon nëse në fshatin ku gjendet varreza jetojnë serbë të Kosovës, nëse lokacioni vizitohet dhe nëse shfrytëzohet për varrime. Brenda tabelës, kjo informatë është shënuar me a √ nëse përgjigja është “po”, me shenjën x nëse përgjigja është “jo” apo me ? nëse përgjigja është “e panjohur”.

Për t'i lehtësuar analizimet dhe krahasimet ndërmjet varrezave individuale, si dhe ndërmjet komunave dhe rajoneve, çdo varreze i është caktuar nota prej një deri në pesë në tabelën komunale të sipërpërmendur, në pajtim me informatat e grumbulluara nga OSBE-ja lidhur me gjendjen e saj. Sistemi i notimit, i përcaktuar më poshtë, bazohet vetëm në informatat e siguruar gjatë ushtrimit të vlerësimit qershor-korrik 2010 dhe nuk merr parasysh risitë e mëvonshme.

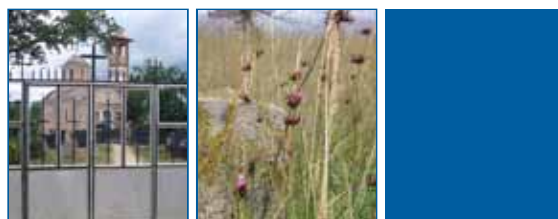
1	Varreza është në gjendje shumë të mirë : ajo mirëmbahet, bari i prehet, nuk ka mbeturina në lokacion dhe nëse gurët e varreve nuk janë dëmtuar.
2	Varreza është në gjendje të mirë : ajo nuk mirëmbahet rregullisht, nëse është e mbuluar me bari të lartë apo vegjetacion të rrallë, nëse nuk ka mbeturina në lokacion dhe nuk ka dëme apo pothuajse nuk ka dëme në gurë të varreve.
3	Varreza është në gjendje relativisht të mirë : ajo është e mbuluar me bari të lartë dhe vegjetacion të rrallë, nëse ka sasi të vogla mbeturinash në lokacion dhe nëse ka dëme në disa nga gurët e varreve.
4	Varreza është në gjendje të keqe : ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe vegjetacion të rrallë ose të dendur por gurët e varreve janë të dukshëm, ka mbeturina në lokacion dhe ka dëme të rreth gjysma e gurëve të varreve.
5	Varreza është në gjendje shumë të keqe : është e mbuluar qoftë me vegjetacion të shpeshtë apo shumë të shpeshtë i cili i mbulon edhe gurët e varreve, ka mbeturina në lokacion dhe, nëse gurët e varreve shihen, ka dëmtime pothuajse në të gjitha ato.

¹² Ju lutem ta keni para sysh që për qëllim të këtij katalogu “vandalizuar” nënkupton shkatërrim apo dëmtim të varrezave apo pjesëve të tyre që njihet si veprim i qëllimshëm apo me dashje.

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**

Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**

Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

2

GJILAN/GNJILANE REGION

REGION GJILAN/GNJILANA

RAJONI I GJILANIT/GNJILANE

FERIZAJ/UROŠEVAC MUNICIPALITY

A total of 18 graveyards were recorded in the Ferizaj/Uroševac municipality. All of those visited were heavily damaged following the 1999 conflict, when the Kosovo Serb community in the municipality was largely displaced. While the majority of graveyards are not maintained and are currently in a very bad condition, the municipality did make an effort to restore a few of the graveyards during 2005 and 2006, namely in Ferizaj/Uroševac town, Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac, Softaj/Softović and Nekodim. At the time of the assessment, the graveyards in Bablak/Babljak, Ferizaj/Uroševac town, Babush i Serbëve/Srpski Babuš, Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac and Softaj/Softović are occasionally visited by the small number of Kosovo Serb returnees in the municipality. None of the graveyards are presently used for burials.

OPŠTINA FERIZAJ/UROŠEVAC

U opštini Ferizaj/Uroševac zabeleženo je ukupno 18 grobalja. Sva posećena groblja teško su oštećena nakon sukoba 1999. kada je zajednica kosovskih Srba iz ove opštine uglavnom bila raseljena. Iako se većina grobalja ne održava i trenutno se nalaze u vrlo lošem stanju, opština se tokom 2005. i 2006. potrudila da obnovi neka groblja i to u gradu Ferizaj/Uroševac, Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovcu, Softaj/Softoviću i Nekodimu. U vreme procene, groblja u Bablak/Babljaku, gradu Ferizaj/Uroševac, Babush i Serbëve/Srpskom Babušu, Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovcu i Softaj/Softoviću povremeno je posećivao mali broj kosovskih Srba, povratnika u opštinu. Nijedno od grobalja se ne koristi za sahrane.

KOMUNA E FERIZAJT/UROŠEVAC

Në komunën e Ferizajt/Uroševac janë regjistruar gjithsej 18 varreza. Të gjitha ato të vizituara ishin të dëmtuara rëndë pas konfliktit të vitit 1999, kur komuniteti serb i Kosovës që jetonin në komunë ishin zhvendosur në masë të madhe. Gjersa shumica e varrezave nuk mirëmbahet edhe aktualisht janë në gjendje shumë të keqe, komuna është angazhuar në restaurimin e varrezave gjatë vitit 2005 – 2006, gjegjësisht në qytetin e Ferizajt/ Uroševac, në Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac, Softaj/Softović dhe Nekodim. Në kohën e vlerësimit, varrezat në Bablak/Babljak, qytetin e Ferizajt/Uroševac, Babush të Serbëve/Srpski Babuš, Talinoc/Talinovac dhe Softaj/Softović kohëpaskohe vizitoheshin nga një numër i vogël i të kthyerve serbë në komunë. Asnjëra nga varrezat nuk përdoret aktualisht për varrime.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Bablak/Babljak	5	✓	✓	101 - 150	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✗
Babush i Serbëve/Srpski Babuš	4	✓	✓	151 - 200	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗
Bibaj/Biba	5	✓	✓	< 50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Doganaj/Doganjevo	5	✗	✗	< 50	✗	✓	✓	?	✗	✗	✗
Ferizaj/Uroševac	3	✓	✗	> 200	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✗
Fshat i Vjetër/Staro Selo	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Gaçkë/Gatnje	5	✗	✗	101 - 150	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Greme/Grebno	5	✗	✗	101 - 150	✗	✓	✓	?	✗	✗	✗
Kosinë/Kosin	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✓	?	✗	✗	✗

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Nekodim	3	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Nerodime e Epërme/ Gornje Nerodimlje	5	✗	✗	101 - 150	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Nerodime e Poshtme/ Donje Nerodimlje	5	✗	✗	101 - 150	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Nerodime e Poshtme/ Donje Nerodimlje	5	✗	✗	< 50	✓	✗	✗	✓	✗	✗	✗
Sazli/Sazlija	5	✗	✗	< 50	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Softaj/Softovic	3	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗
Talinoc i Muhaxherëve/ Muhadžer Talinovac	2	✓	✓	151 - 200	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✗
Tërrn/Trn	5	✗	✗	< 50	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Zaskok	5	✗	✗	101 - 150	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗

Bablak/Babljak

The graveyard is located on the outskirts of Bablak/Babljak village, next to an unpaved road. It is protected by a fence and a gate. It is covered with high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. Nevertheless, some of the visible tombstones are broken and/or knocked over. There is a Kosovo Serb community living in the village and the graveyard is occasionally visited.

Groblje se nalazi pored neasfaltiranog puta na periferiji sela Bablak/Babljak. Zaštićeno je ogradom i ima ulaznu kapiju. Obraslo je visokom travom i grmljem koje sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Ipak, neki vidljivi nadgrobnni spomenici su polomljeni i/ili oboreni. U selu živi zajednica kosovskih Srba i groblje se povremeno posećuje.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Bablak/Babljak, pranë një rruge të paasfaltuar. Ajo ka rrethojë me anë të një rrethoje dhe porte. Ajo është e mbuluar me bari të lartë dhe shkurre, që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Megjithatë, disa nga gurët e varreve që shiheshin janë të thyer dhe/apo të rrëzuar. Ka pjestarë të komunitetit Serb që jetojnë në fshat dhe varreza vizitohet kohëpaskohe.

Babush i Serbëve/Srpski Babuš

The graveyard is located on the outskirts of Babush i Serbëve/Srpski Babuš village. A small number of Kosovo Serb returnees live in the village and occasionally visit the graveyard. The graveyard is protected by a fence and a gate. It is covered by high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the condition of tombstones. The graveyard contains 100 to 150 tombstones, some of which are broken or knocked over, and a destroyed chapel.

Groblje se nalazi na periferiji sela Babush i Serbëve/Srpski Babuš. U selu živi vrlo mali broj povratnika kosovskih Srba koji povremeno posećuju groblje. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Groblje ima od 100 do 150 nadgrobnih spomenika od kojih su neki polomljeni ili oboreni, a kapela je uništena.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Babush të Serbëve/Srpski Babuš. Ka një numër i vogël i serbëve të Kosovës të kthyer të cilët kohëpaskohe e vizitojnë varrezën. Varreza ka rrethojë me anë të një rrethoje dhe një portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre, që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza ka 100 deri 150 gurë varresh, disa prej të cilëve janë të thyer apo të rrëzuar, si dhe një kishëz të shkatërruar.

Bibaj/Biba

The graveyard is located in Bibaj/Biba village, adjacent to the regional road Gjilan/Gnjilane – Ferizaj/Uroševac. The graveyard is protected by a fence and a gate. It is overgrown with bushes and trees and contains fewer than 50 tombstones. Some visible tombstones are broken or knocked over. According to the local priest, all of the tombstones were heavily damaged in 1999.

Groblje se nalazi u selu Bibaj/Biba, uz regionalni put Gjilan/Gnjilane-Ferizaj/Uroševac. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je grmljem i drvećem i ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Neki vidljivi nadgrobnji spomenici su polomljeni ili oboreni. Prema rečima lokalnog sveštenika, svi nadgrobnji spomenici su teško oštećeni 1999.

Varreza gjendet në fshatin Bibaj/Biba, pranë rrugës rajonale Gjilan/Gnjilane – Ferizaj/Uroševac. Varreza ka rrethojë me anë të një rrethoje dhe një porte. Ajo është e mbuluar me shkurre dhe pemë dhe ka më pak se 50 gurë varresh. Disa gurë që shiheshin janë të thyer apo të rrëzuar. Sipas priftit lokal, të gjithë gurët e varreve janë dëmtuar rëndë në vitin 1999.

Doganaj/Doganjevo

The graveyard is located in the vicinity of Doganaj/Doganjevo village, adjacent to the main road. There is an access road to the graveyard. The graveyard is not protected and is covered by bushes and trees, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. There is extensive garbage in and around the graveyard.

Groblje se nalazi u blizini sela Doganaj/Doganjevo, pored glavog puta. Postoji prilazni put do groblja. Groblje nije ograđeno i obraslo je grmljem i drvećem što sprečava pouzdanu procenu broja i stanje nadgrobnihi spomenika. Na groblju i oko groblja ima dosta smeća.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Doganaj/Doganjevo, pranë rrugës kryesore. Ekziston një rrugë anësore për në varrezë. Varreza nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me shkurre dhe pemë, që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Në varrezë dhe përreth saj ka mbeturina të shumta.

Ferizaj/Uroševac

The graveyard is located in Ferizaj/Uroševac town, in proximity to the railway line. It is regularly visited by the Kosovo Serb community in the town. The fence previously surrounding the graveyard has been partially removed and there is no gate. Most parts of the graveyard are well maintained, while some areas are covered by high grass and bushes. Approximately half of the more than 200 tombstones in the graveyard were previously damaged and/or broken, however, most of them were repaired by the Reconstruction Implementation Commission for Serbian Orthodox Religious Sites in Kosovo¹³ in 2005, although the cracks can still be seen. The graveyard chapel, which was also partially refurbished in 2005, has been completely looted.¹⁴ The front door is missing and some windows are broken. In July 2010, the municipality conducted an operation to clean the graveyard, funded by the municipal budget and implemented by the public maintenance company. As a result, about half of the graveyard area was restored under the supervision of the local priest. However, in the part of the graveyard which was not cleaned a number of tombstones still remain knocked over and the letters and pictures on some have been removed. There are a few large holes in the graveyard, reportedly where the remains of those buried have been exhumed following the 1999 conflict, at the request of families who wished to have the deceased family member reinterred in an alternative location.

¹³ The Reconstruction Implementation Commission for Serbian Orthodox Religious Sites in Kosovo is an EU funded project managed by the European Commission Liaison Office and implemented by the Council of Europe (hereinafter the Reconstruction Implementation Commission project). For more information on the Reconstruction Implementation Commission, visit <http://www.rickosovo.org/> (accessed 5 January 2011).

¹⁴ Please note that for the purpose of this catalogue, looted graveyards refers to cases where the gold-plated letters and/or other potentially valuable components of the grave have been stolen.

Ferizaj/Uroševac

Groblje se nalazi u gradu Ferizaj/Uroševac, u blizini železničke pruge i redovno ga posećuju meštani iz zajednice kosovskih Srba. Ograda koja je ranije ograđivala groblje delimično je uklonjena i nema ulazne kapije. Mnogi delovi groblja se dobro održavaju, dok su neka mesta obrasla visokom travom i grmljem. Otprilike polovina nadgrobnih spomenika, kojih na groblju ima više od 200, bila je oštećena i/ili polomljena, ali je 2005, godine većinu popravila Komisija za sprovođenje obnove srpskih pravoslavnih verskih objekata na Kosovu¹⁵, iako se još uvek mogu videti pukotine. Kapela koja je delimično obnovljena 2005, potpuno je opljačkana.¹⁶ Nema ulaznih vrata, a neki prozori su razbijeni. Opština je u julu 2010. sprovela akciju čišćenja groblja koju je finansirala iz svog budžeta, a koju je realizovalo javno komunalno preduzeće za održavanje. Kao rezultat toga, pod nadzorom lokalnog sveštenika obnovljena je oko polovina površine groblja. Međutim, u delu groblja koje nije očišćeno brojni nadgrobnni spomenici i dalje su oboreni, a slova i slike sa nekih nadgrobnih spomenika su uklonjene. Na groblju ima nekoliko velikih rupa jer su navodno članovi porodica pokojnika posle 1999. podneli zahteve da ekshumiraju posmrtno ostatke u želji da ih premeste na drugo mesto

Varreza gjendet në qytetin Ferizaj/Uroševac, në afërsi të hekurudhës. Ajo vizitohet rregullisht nga komuniteti serb kosovar në qytet. Rrethoja e mëparshme e varrezës pjesërisht është larguar dhe nuk ka portë. Shumica e pjesëve të varrezës mirëmbahen mirë, ndërsa disa hapësira janë të mbuluara me bar të lartë dhe shkurre. Afërsisht gjysma e më shumë se 200 gurëve të varreve më herët ishin dëmtuar dhe/ apo thyer, megjithatë, shumica e tyre ishin riparuar nga Komisioni për Implementimin e Rindërtimit për Tërësitë Religjioze Ortodokse në Kosovë¹⁷ në vitin 2005, ndonëse të çarat shihen edhe më tej. Kishëza e varrezës, e cila u riparua pjesërisht në vitin 2005, ishte plaçkitur tërësisht.¹⁸ Dera e parme mungon dhe disa dritare janë të thyera. Në korrik 2010, komuna ka kryer një operacion për ta spastruar varrezën, me financim komunal dhe zbatuar nga kompania publike e pastrimit. Si rrjedhojë, gati gjysma e varrezës është restauruar me mbikëqyrjen e priftit lokal. Megjithatë, në pjesën e varrezës që nuk është pastruar, edhe më tej janë disa gurë varresh të rrëzuar dhe shkronjat dhe fotografitë në disa prej tyre janë hequr. Në varreza gjenden disa vrime të mëdha, në të cilat thuhet se janë zhvarrosur mbetjet mortore pas konfliktit të 1999, me kërkesë të familjeve që dëshironin që mbetjet e të afërmeve të tyre të rivarrosen në lokacione tjera.

¹⁵ Komisija za sprovođenje obnove srpskih pravoslavnih objekata na Kosovu je projekat koji finansira EU, a kojim upravlja Kancelarija za vezu Evropske komisije i sprovodi ga Savet Evrope (u daljem tekstu: Projekat Komisije za sprovođenje obnove). Za više informacija o Komisiji za sprovođenje obnove posetite <http://www.rickosovo.org/> (pristupljeno 5. januara 2011).

¹⁶ Za potrebe ovog kataloga, opljačkana groblja odnose se na slučajeve gde su ukradena pozlaćena slova i/ili druge potencijalno vredne komponente groba.

¹⁷ Komisioni për Implementimin e Rindërtimit për Tërësitë Religjioze Ortodokse në Kosovë është projekt i financuar nga BE-ja i menaxhuar nga Zyra Ndërlidhëse e Komisionit Evropian dhe zbatuar nga Këshilli i Evropës (në tekstin e mëtejshëm projekti i Komisionit për Implementimin e Rindërtimit). Për më shumë informata për Komisionin për Implementimin e Rindërtimit, vizitoni <http://www.rickosovo.org/> (qasur më 5 janar 2011).

¹⁸ Kur i referohemi varrezave të plaçkitura në katalog, nënkuptojmë që shkronjat e flakëruara në ar, përbërës të tjerë me vlerë të mundshme të varrit janë vjedhur.

Fshat i Vjetër/Staro Selo

The graveyard is located in the vicinity of Fshat i Vjetër/Staro Selo village and adjacent to the Muslim graveyard along the road. The graveyard is not fenced and fully covered by bushes and trees, preventing a reliable assessment of the condition of tombstones. It contains approximately 50 to 100 tombstones. Most of the visible tombstones are broken and knocked over. There is extensive garbage in the graveyard.

Groblje se nalazi duž puta u blizini sela Fshat i Vjetër/Staro Selo, pored muslimanskog groblja. Groblje je nezaštićeno i potpuno obraslo grmljem i drvećem što sprečava pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na groblju se nalazi oko 50 do 100 nadgrobnih spomenika. Većina vidljivih nadgrobnih spomenika je polomljena i/ili oborena. Na groblju ima dosta smeća.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Fshati i Vjetër/Staro Selo dhe ngjitur me varrezën myslimane përgjatë rrugës. Varreza nuk ka rrethojë dhe është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe pemë, gjë që parandalonte një vlerësim të besueshëm të gjendjes së gurëve të varreve. Ajo përmban përafërsisht 50 deri 100 gurë varresh. Shumica e gurëve varresh që shiheshin ishin të thyer dhe të rrëzuar. Në varrezë kishte mbeturina të shumta.

Gaçkë/Gatnje

The graveyard is located in the vicinity of Gaçkë/Gatnje village, on the slope of a hill above the main road, adjacent to the destroyed Orthodox Church of Saint Nicholas. The graveyard is not fenced and covered by high grass and bushes. The graveyard contains approximately 100 to 150 tombstones and all visible tombstones are broken and/or knocked over. The wall, which surrounds parts of the site and the Orthodox church, is heavily damaged.

Groblje se nalazi u blizini sela Gaçkë/Gatnje, na padini brega iznad glavnog puta, pored uništene pravoslavne crkve Svetog Nikole. Groblje nije ograđeno i obraslo je visokom travom i grmljem. Groblje ima oko 100 do 150 nadgrobnih spomenika, a svi vidljivi nadgrobni spomenici su polomljeni i/ili oboreni. Teško je oštećen zid koji okružuje delove groblja i pravoslavnu crkvu.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Gaçkë/Gatnje në faqen e kodrës mbi rrugën kryesore, ngjitur me Kishën ortodokse të Shën Nikollës. Varreza nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Në varrezë gjenden rreth 100 deri 150 gurë varresh dhe gurët që shihen janë të thyer dhe/apo të rrëzuar. Muri që rrethon pjesë të hapësirës dhe Kishën ortodokse është i dëmtuar rëndë.

Greme/Grebno

The graveyard is located behind the elementary school in Greme/Grebno village, close to an unpaved road. The graveyard is not fenced and covered by high grass, dense bushes and trees, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. There is extensive garbage in and around the graveyard.

Groblje se nalazi iza osnovne škole u selu Greme/Grebno, u blizini neasfaltiranog puta. Groblje nije ograđeno i obraslo je visokom travom, gustim grmljem i drvećem što sprečava pouzdanu procenu broja i stanje nadgrobnih spomenika. Na groblju i oko groblja ima dosta smeća.

Varreza gjendet prapa shkollës fillore në fshatin Greme/Grebno, afër një rrugë të paasfaltuar. Varreza nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bar të lartë, shkurre të shpeshta dhe pemë, gjë që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Brenda dhe përreth varrezës kishte mbeturina të shumta.

Kosinë/Kosin

The graveyard is located on the outskirts of the Kosinë/Kosin village, close to an unpaved road. The graveyard is not protected and is fully covered by high grass, dense bushes and trees, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. There is extensive garbage in the graveyard and a garbage dump close to it.

Groblje se nalazi na periferiji sela Kosinë/Kosin, blizu neasfaltiranog puta. Groblje nije zaštićeno i u potpunosti je obraslo visokom travom, gustim grmljem i drvećem što sprečava pouzdanu procenu broja i stanje nadgrobnih spomenika. Na groblju ima dosta smeća, a blizu se nalazi i deponija smeća.

Varreza gjendet në periferi të the fshatit Kosinë/Kosin, afër një rrugë të paasfaltuar. Varreza nuk ka rrethojë dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë, shkurre të shpeshta, gjë që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Në varrezë kishte mbeturina të shumta dhe një deponi mbeturinash afër saj.

Nekodim

The graveyard is located in the vicinity of Nekodim village and is adjacent to the Orthodox Church of Saint Elias. The graveyard is protected by a fence and a gate. It is dominated by high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. Nevertheless, some of the visible tombstones are damaged (broken and/or knocked over) while others appear to have been repaired. The Orthodox church was heavily damaged by fire during the riots of March 2004. Under the supervision of the Reconstruction Implementation Commission¹⁹, the church was repaired from the outside in 2005. It was not possible, however, to access the inside of the church.

Groblje se nalazi pored crkve Svetog Ilije u blizini sela Nekodim. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Na groblju dominira visoka trava i grmlje što sprečava pouzdanu procenu broja i stanje nadgrobnih spomenika. Međutim, neki vidljivi nadgrobnji spomenici su oštećeni (polomljeni i/ili oboreni), dok drugi izgledaju kao da su popravljani. Pravoslavna crkva je teško oštećena u požaru tokom martovskih nemira 2004. Pod nadzorom Komisije za sprovođenje obnove²⁰, crkva je spolja popravljena 2005. Nije, međutim, bilo moguće ući u crkvu.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Nekodim dhe është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Elias. Varreza ka rrethojë me anë të një rrethoje dhe një porte. Në të mbizotërojnë bari i lartë dhe shkurret, gjë që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Megjithatë, disa nga gurët varresh që shiheshin janë të dëmtuar (të thyer dhe/apo të rrëzuar) gjersa të tjerët duket se janë riparuar. Kisha ortodokse është dëmtuar rëndë nga zjarri gjatë trazirave të marsit 2004. Nën mbikëqyrjen e Komisionit për Implementimin e Rindërtimit²¹, kisha është riparuar nga jashtë në vitin 2005, mirëpo nuk ka qenë e mundshme, që të hyhet brenda kishës.

¹⁹ See footnote 13 supra.

²⁰ Videti fusnotu 15 supra.

²¹ Shih fusnotën 17 më lartë.

Nerodime e Epërme/Gornje Nerodimlje

The graveyard is located on the outskirts of Nerodime e Epërme/Gornje Nerodimlje village, adjacent to the Orthodox Church of Saint Archangels. The graveyard is within a special protective zone and is of significant importance to Serbian religious and cultural heritage. The remains of “Tzar Dušan’s pine”, a pine tree believed to have been planted personally by the Serbian emperor in the 14th century, is located next to the graveyard. Despite the importance of the graveyard, it is not fenced and overgrown by high grass and bushes and covered by extensive garbage. The tombstones are almost all damaged, most being broken and some knocked over. Both the graveyard and the church were heavily damaged in 1999.

Groblje se nalazi na periferiji sela Nerodime e Epërme/Gornje Nerodimlje, pored pravoslavne crkve Sv. Arhandeli. Groblje se nalazi unutar posebno zaštićene zone i od velike je važnosti za srpsko versko i kulturno nasleđe. Pored groblja se nalaze ostaci “bora cara Dušana”, bora za koji se veruje da ga je lično zasadio sam srpski car u 14. veku. Uprkos svojoj važnosti, groblje nije ograđeno i obraslo je visokom travom i grmljem i prekriveno smećem. Skoro svi nadgrobni spomenici su oštećeni, većina je polomljena, a neki su oboreni. I groblje i crkva teško su oštećeni 1999.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Nerodime e Epërme/Gornje Nerodimlje, ngjitur me Kishën ortodokse të Kryeengjëjve të Shenjtë. Varreza gjendet brenda zonës speciale të mbrojtur dhe ka rëndësi historike për trashëgiminë fetare dhe kulturore serbe. Mbetjet e “Pishës së Car Dushanit”, lis pishë që besohet se është mbjellë personalisht nga Perandori serb në shekullin XIV, gjenden pranë varrezës. Përkundër rëndësisë së varrezës, ajo nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre, si dhe me mbeturina të shumta. Gurët e varreve janë pothuajse të gjithë të dëmtuar, ku shumica janë të thyer dhe disa të rrëzuar. Si varreza ashtu dhe kisha janë dëmtuar rëndë në vitin 1999.

Nerodime e Poshtme/Donje Nerodimlje

The village of Nerodime e Poshtme/Donje Nerodimlje contains two graveyards. As the Kosovo Serb community was displaced in 1999, these graveyards are no longer visited. The first graveyard is located in the village adjacent to the main road and to the Orthodox Church of Saint Stefan. The graveyard is unfenced and fully covered by bushes and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. There is extensive garbage on the graveyard. The exterior of the church has been heavily damaged by vandals.

Selo Nerodime e Poshtme/Donje Nerodimlje ima dva groblja. Ova groblja se više ne posećuju jer se zajednica kosovskih Srba raselila 1999. Prvo groblje se nalazi u selu, pored glavnog puta i pravoslavne crkve Svetog Stefana. Groblje nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem što sprečava pouzdanu procenu broja i stanje nadgrobnih spomenika. Na groblju ima dosta smeća, a spoljašnji deo crkve su teško oštetili huligani.

Fshati Nerodime e Poshtme/Donje Nerodimlje i ka dy varreza. Me zhvendosjen e komunitetit serb të Kosovës në vitin 1999, këto varreza nuk vizitohen më. Varreza e parë gjendet në fshatin ngjitur me rrugën kryesore dhe Kishën ortodokse të Shën Stefanit. Varreza është e parrethuar dhe tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur, gjë që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Në varrezë kishte mbeturina të shumta. Pjesa e jashtme e kishës është dëmtuar rëndë nga vandalët.

Nerodime e Poshtme/Donje Nerodimlje

The second graveyard is located in the vicinity of the village adjacent to the Orthodox Church of Saint Nicholas. The graveyard is not fenced and in a very bad condition. Animals are allowed to pasture on the site, and all of the fewer than 50 tombstones are completely destroyed and scattered about the graveyard. The church is also heavily damaged.

Drugo groblje se nalazi u blizini sela, pored pravoslavne crkve Svetog Nikole. Groblje nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju. Stoka se pušta da pase na ovoj lokaciji, a svi nadgrobni spomenici, kojih ima nešto manje od 50, u potpunosti su uništeni i razbacani oko groblja. Crkva je takođe jako oštećena.

Varreza e dytë gjendet në afërsi të fshatit ngjitur me Kishën ortodokse të Shën Nikollës. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe. Kafshët lejohen të kullosin në këtë vend, të gjithë 50 gurët e varreve janë tërësisht të shkatërruar dhe të përhapur nëpër varrezë. Po ashtu, kisha ka pësuar dëme të rënda.

Sazli/Sazlija

The graveyard is located on the outskirts of the Sazli/Sazlija village close to a Muslim graveyard. The graveyard is not fenced and in a very poor condition. High grass, bushes and trees dominate the graveyard. It contains fewer than 50 tombstones, most of them damaged.

Groblje se nalazi na periferiji sela Sazli/Sazlija, blizu muslimanskog groblja. Groblje nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju. Visoka trava, grmlje i drveće dominiraju grobljem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika od kojih je većina oštećena.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Sazli/Sazlija afër varrezës mysliane. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të dobët. Bari i lartë, shkurret dhe pemët dominojnë në varrezë. Ajo ka më pak se 50 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të dëmtuar.

Softaj/Softović

The graveyard is located in the Softaj/Softović village adjacent to the road. It is regularly visited by the Kosovo Serb community living in the village. The graveyard is protected by a fence and two gates, one of which is damaged. Despite high grass, the graveyard is in a decent condition. Most of the tombstones were damaged during the conflict of 1999 or the riots of March 2004 but were repaired by the municipality during 2005-2006, and are now largely in a good condition. There is an Orthodox church within the site which sustained fire damage during the riots of March 2004 and whose exterior was refurbished by the municipality during 2005-2006.

Groblje se nalazi u selu Softaj/Softović, pored puta. Groblje redovno posećuju meštani sela kosovski Srbi. Groblje je zaštićeno ogradom i ima dve ulazne kapije, od kojih je jedna oštećena. Uprkos visokoj travi, groblje je u pristojnom stanju. Većina nadgrobnih spomenika oštećena je tokom sukoba 1999. ili tokom martovskih nemira 2004, ali ih je opština popravila tokom 2005-2006. i sada su u velikoj meri u dobrom stanju. Na groblju se nalazi pravoslavna crkva koja je pretrpela požar tokom martovskih nemira 2004, a čiji je spoljni deo obnovila opština tokom 2005-2006.

Varreza gjendet në the fshatin Softaj/Softović ngjitur me rrugën. Ajo vizitohet rregullisht nga komuniteti serb i Kosovës të cilët jetojnë në fshat. Varreza është mbrojtur me anë të një rrethojë dhe dy portave, njëra prej të cilave është e dëmtuar. Përkundër barit të lartë, varreza është në gjendje relativisht të mirë. Shumica e gurëve të varreve janë dëmtuar gjatë konfliktit të 1999 apo trazirave të marsit 2004 por janë riparuar nga komuna gjatë viteve 2005-2006, dhe tani janë kryesisht në gjendje të mirë. Në lokacion është një kishë ortodokse e cila pësoi dëme zjarri gjatë trazirave të marsit 2004 pamja e jashtme e së cilës është riparuar nga komuna gjatë periudhës 2005 - 2006.

Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac

The graveyard is located in the Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac village, adjacent to the Orthodox Church of Saint Peter and Paul. It is regularly visited by the Kosovo Serb community living in the village. The graveyard is protected by a fence and a gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the sacristan. The graveyard is in a good condition and contains 150 to 200 tombstones. Most tombstones and the church were heavily damaged during the 1999 conflict but later repaired and restored by the municipality and the Reconstruction Implementation Commission²² during 2005-2006. Kosovo Serbs who returned to the village in 2006 have continued to maintain the graveyard with the support of the municipality. In July 2010, the municipal returns officer supported Kosovo Serb returnees and displaced persons to organize an annual clean-up of the graveyard and to conduct small repairs to the roof of the church. The initiative was facilitated by the OSCE.

Groblje se nalazi u selu Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac, pored pravoslavne crkve Svetog Petra i Pavla. Groblje redovno posećuju meštani sela kosovski Srbi. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom koja je bila zaključana tokom posete, a ključ se nalazio kod crkvenjaka. Groblje je u dobrom stanju i ima od 150 do 200 nadgrobnih spomenika. Crkva i većina nadgrobnih spomenika teško su oštećeni tokom sukoba 1999, ali su ih kasnije, tokom 2005-2006, sanirali i obnovili opština i Komisija za sprovođenje obnove.²³ Kosovski Srbi koji su se vratili u selo 2006. i dalje održavaju groblje uz podršku opštine. Opštinski službenik za povratak je u julu 2010. podržao povratnike kosovske Srbe i raseljena lica da organizuju godišnje čišćenje groblja i izvrše male popravke na krovu crkve. Inicijativu je podržao OEBS.

²² See footnote 13 supra.

²³ Videti fusnotu 15 supra.

Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac

Varreza gjendet në fshatin Talinoc i Muhaxherëve/Muhadžer Talinovac, ngjitur me Kishën ortodokse të Shën Pjetrit dhe Palit. Ajo rregullisht vizitohet nga komuniteti serb i Kosovës që jeton në fshat. Varreza mbrohet me anë të një rrethoje dhe porte, e cila gjatë kohës së vizitës ishte e mbyllur ndërsa çelësin e kishte në zotërim sakristani. Varreza është në gjendje të mirë dhe ka mes 150 dhe 200 gurë varresh. Shumica e gurëve të varreve dhe kisha janë dëmtuar rëndë gjatë konfliktit të viti 1999 por më vonë janë riparuar dhe restauruar nga komuna dhe Komisioni për Implementimin e Rindërtimit²⁴ gjatë periudhës 2005-2006. Serbët e Kosovës që janë kthyer në fshat më 2006 kanë vazhduar ta mirëmbajnë varrezën me mbështetje të komunës. Në korrik 2010, zyrtari komunal për kthim mbështeti të kthyerit serbë të Kosovës dhe personat e zhvendosur në organizimin e një pastrimi vjetor të varrezës dhe riparimeve të vogla në kulm të kishës. Kjo nismë është lehtësuar nga OSBE-ja.

---

²⁴ Shih fusnotën 17 më lartë.

Tërrn/Trn

The graveyard is located in the Tërrn/Trn village. A stream in the vicinity of the graveyard entrance hampers easy access. The graveyard is not protected and is covered by high grass, bushes and trees. It contains fewer than 50 tombstones, most of which are damaged.

Groblje se nalazi u selu Tërrn/Trn. Potok u blizini ulaza na groblje ometa lak pristup. Groblje nije zaštićeno i obraslo je visokom travom, grmljem i drvećem. Ima manje od 50 nadgrobnih spomenika od kojih je većina oštećena.

Varreza gjendet në fshatin Tërrn/Trn. Një rrjedhë uji në afërsi të hyrjes së varrezës pengon qasjen e lehtë. Varreza nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bari të lartë, shkurre dhe pemë. Ajo ka më pak se 50 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të dëmtuar.

Zaskok

The graveyard is located in the vicinity of the Zaskok village, adjacent to the main road. The graveyard is not fenced and in a very bad condition. It is dominated by high grass and bushes and almost the entirety of the tombstones are damaged or knocked over. The graveyard contains a chapel, which is completely destroyed..

Groblje se nalazi u blizini sela Zaskok, pored glavnog puta. Groblje nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju. Na groblju dominira visoka trava i grmlje, a skoro svi nadgrobni spomenici su oštećeni ili oboreni. Groblje ima kapelu koja je potpuno uništena.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Zaskok, ngjitur me rrugën kryesore. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe. Ajo është dominuar nga bari i lartë dhe shkurret dhe pothuajse të gjithë gurët e varreve janë të dëmtuar apo të rrëzuar. Në varrezë është një kishëz, e cila është shkatërruar tërësisht.

GJILAN/GNJILANE MUNICIPALITY

A total of ten Orthodox graveyards were recorded in the Gjilan/Gnjilane municipality. The condition of the graveyards depends very much on whether there is a Kosovo Serb community living in the respective village. In villages where the Kosovo Serb community is displaced (such as Livoç i Ultë/Donji Livoç, Velekincë/Velekince and Zhegër/Žegra), the graveyards are not maintained and are in a poor condition. The graveyard in Gjilan/Gnjilane town is also not maintained, despite the presence of a small Kosovo Serb community living in the town and despite recent efforts to clean it. The rest of the graveyards in the municipality are all regularly visited, used for burials and in a good or very good condition.

OPŠTINA GJILAN/GNJILANE

U opštini Gjilan/Gnjilane zabeleženo je ukupno 10 pravoslavnih grobalja. Stanje grobalja uveliko zavisi od toga da li zajednica kosovskih Srba živi u tom selu. U mestima iz kojih je zajednica kosovskih Srba raseljena (kao što su Livoç i Ultë/Donji Livoç, Velekincë/Velekince i Zhegër/Žegria) groblja se ne održavaju i nalaze se u lošem stanju. Groblje u gradu Gjilan/Gnjilane takođe se ne održava, uprkos tome što u njemu živi mali broj kosovskih Srba i uprkos nedavnim naporima da se ono očisti. Ostala groblja u opštini redovno se posećuju, koriste se za sahrane i nalaze se u dobrom ili vrlo dobrom stanju.

KOMUNA E GJILANIT/GNJILANE

Në komunën e Gjilanit/Gnjilane janë regjistruar gjithsej dhjetë varreza ortodokse. Gjendja e varrezave varet shumë nga fakti nëse në fshat jeton komuniteti serb i Kosovës. Në fshatrat ku komuniteti serb i Kosovës është i zhvendosur si në (Livoç i Ultë/Donji Livoç, Velekincë/Velekince dhe Zhegër/Žegra), varrezat nuk mirëmbahen dhe janë në gjendje të keqe. Gjithashtu, varreza në qytetin e Gjilanit/Gnjilane nuk mirëmbahet, përkundër pranisë së një numri banorësh nga komuniteti serb dhe përkundër përpjekjeve të fundit për ta pastruar atë. Varrezat tjera në komunë vizitohen rregullisht, përdoren për varrime dhe janë në gjendje relativisht të mirë dhe deri në gjendje të mirë apo shumë të mirë.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Bilincë/Bilince	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✓	?
Cernicë/Cernica	2	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Gjilan/Gnjilane	4	✓	✓	> 200	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kmetovce/Kmetoc	2	✓	✓	50 - 100	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Livoç i Epërm/Gornji Livoç	3	✓	✓	151 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Livoç i Ultë/Donji Livoç	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Poneš/Ponesh	2	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Šilovo/Shillovë	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Velekincë/Velekince	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Zhegër/Žegra	5	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗

Bilincë/Bilince

The graveyard is located on the outskirts of the Bilincë/Bilince village on top of a hill. The Kosovo Serb community left the village before the conflict, but according to local sources, the graveyard is still occasionally visited. The graveyard is not fenced and in a very bad condition. High grass covers the whole area, concealing most tombstones and preventing access to parts of the graveyard. Tombstones are mostly broken, knocked over and/or looted.

Groblje se nalazi na periferiji sela Bilincë/Bilince, na vrhu brda. Zajednica kosovskih Srba napustila je selo pre sukoba, ali se, prema rečima lokalnih izvora, groblje još uvek povremeno posećuje. Groblje nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju. Cela površina groblja je obrasla visokom travom koja skriva većinu nadgrobnih spomenika i sprečava pristup delovima groblja. Nadgrobnji spomenici su uglavnom polomljeni, oboreni i/ili opljačkani.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Bilincë/Bilince në maje të një kodre. Fshati është braktisur nga pjesëtarët e komunitetit serb para konfliktit por sipas burimeve, varreza ende vizitohet kohë pas kohe. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe. Bari i lartë e mbulon tërë hapësirën, duke fshehur shumicën e gurëve të varreve dhe duke parandaluar qasjen në pjesë të varrezës. Gurët e varreve janë kryesisht të vandalizuar, të thyer, të rrëzuar dhe/apo të plaçkitur.

Cernicë/Cernica

The graveyard is located in the vicinity of the Cernicë/Cernica village on the top of a hill. It is visited by the village's Kosovo Serb community and is in a good condition. The graveyard is protected by a fence and a gate and could not be accessed at the time of the visit by the OSCE. The graveyard contains more than 200 tombstones, an Orthodox church and a chapel. Both structures were destroyed following the 1999 conflict but were subsequently reconstructed and now appear to be in a good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Cernicë/Cernica, na vrhu brda. Posećuju ga kosovski Srbi i nalazi se u dobrom stanju. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i OEBS nije mogao da mu pristupi u vreme posete. Groblje ima više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika, pravoslavnu crkvu i kapelu. Obe građevine su uništene nakon sukoba 1999, ali su naknadno obnovljene i izgleda da su sada u dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Cernicë/Cernica në maje të një kodre. Ajo vizitohet nga komuniteti serb që jeton në fshat dhe është në gjendje të mirë. Varreza ka rrethojë dhe portë, dhe gjatë kohës së vizitës nga OSBE-ja nuk ka qenë e mundur qasja në të. Varreza përmban më shumë se 200 gurë varresh të padëmtuar, një kishë ortodokse dhe një kishëz. Të dy këto objekte janë shkatërruar pas konfliktit 1999 por më vonë janë rindërtuar dhe tani duket se janë në gjendje të mirë.

Gjilan/Gnjilane

The graveyard is located in the town, adjacent to the Muslim graveyard, and is only partially protected by a fence and a gate. As a consequence, the local population drives or walks through the graveyard as a shortcut. There is a small Kosovo Serb community living in Gjilan/Gnjilane and visiting the graveyard regularly. However, the graveyard is in a bad condition, despite having been cleaned and partly restored in January and February 2010. The project was undertaken with the financial support of the Ministry of Communities and Returns. The regional waste management company cleaned and restored the fence and gate of the Orthodox graveyard, using a clean-up team composed of Kosovo Serbs, Kosovo Albanians and Kosovo Roma. The project was welcomed by the local Kosovo Serb community. The graveyard continues to be dominated by high grass and bushes as well as garbage. Most of the more than 200 tombstones are broken and knocked over, and some looted. The site's chapel is also heavily damaged.

Groblje se nalazi u gradu, pored muslimanskog groblja, i samo je delomično zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Kao posledica toga, lokalno stanovništvo prolazi ili se prevozi preko groblja koristeći ga kao prečicu. U Gjilan/Gnjilanu živi mala zajednica kosovskih Srba koja redovno posećuje groblje. Međutim, groblje je u lošem stanju, uprkos tome što je očišćeno i delomično obnovljeno u januaru i februaru 2010. Projekt je realizovan uz finansijsku pomoć Ministarstva za zajednice i povratak. Regionalno komunalno preduzeće je očistilo groblje, ponovno postavilo ogradu i ulaznu kapiju na pravoslavnom groblju uz pomoć grupe čistača u čijem sastavu su bili kosovski Srbi, kosovski Albanci i kosovski Romi. Projekat je pozdravila lokalna zajednica kosovskih Srba. Na groblju i dalje dominira visoka trava i grmlje kao i smeće. Većina nadgrobnih spomenika, kojih ima više od 200, polomljena je i oborena, a neki su opljačkani. Kapela na groblju je takođe teško oštećena.

Varreza gjendet në qytet, ngjitur me varrezën myslimane, dhe ka rrethojë dhe portë. Rrjedhimisht, popullata lokale udhëton apo ecën nëpër varrezën duke e shfrytëzuar si rrugë të shpejtë. Në Gjilan/Gnjilane jeton një numër i vogël i komuniteti serb të cilët e vizitojnë varrezën rregullisht. Megjithatë, varreza është në gjendje të keqe, përkundër pastrimit dhe restaurimit të pjesshëm në janar dhe shkurt 2010. Ky projekt ishte realizuar me mbështetje financiare të Ministrisë për Komunitete dhe Kthim. Kompania rajonale për menaxhim të mbeturinave e ka pastruar dhe restauruar rrethojën dhe portën e varrezës ortodokse, duke e shfrytëzuar një ekip pastrimi të përbërë nga serbë të Kosovës, shqiptarë të Kosovës dhe romë të Kosovës. Ky projekt ishte mirëpritur nga komuniteti lokal serb. Varreza vazhdon të dominohet me bar të lartë dhe shkurre si dhe mbeturina. Shumica e më shumë se 200 gurëve të varreve janë të thyer dhe të rrëzuar, dhe disa janë plaçkitur. Gjithashtu, edhe kishëza e vendit është e dëmtuar rëndë.

Gjilan/Gnjilane

On 18 February 2010, the first Kosovo Serb since 1999 was buried in the graveyard. The funeral was escorted by Kosovo police. The following day, when visiting the graveyard, the family of the deceased found that the grave had been desecrated, with the coffin dug up and severely damaged. Following this incident, and upon the request of the family, the body was exhumed and transferred to an Orthodox cemetery in the nearby village of Koretište/Koretishtë. In August 2010, a fire broke out in the graveyard premises, resulting in some damage to the site.

Dana 18. februara 2010. na ovom groblju je prvi put posle 1999. sahranjen pripadnik kosovskih Srba. Sahrana je obavljena uz pratnju Kosovske policije. Kada je sledećeg dana posetila groblje, porodica pokojnika je videla da je grob oskrnavljen, a kovčeg iskopan i teško oštećen. Nakon ovog incidenta, a na zahtev porodice, telo je ekshumirano i preneseno na pravoslavno groblje u obližnje selo Koretište/Koretishtë. U avgustu 2010. izbio je požar u prostorijama na groblju što je prouzrokovalo određenu štetu.

Më 18 shkurt 2010, është varrosur serbi i parë i Kosovës që nga viti 1999. Varrimi është përcjellë nga policia e Kosovës. Të nesërmen, gjatë vizitës në varrezë, familja e të vdekurit e zbuloi që varri ishte përdhosur, ndërsa arkivoli ishte gërmuar dhe dëmtuar rëndë. Pas këtij incidenti, dhe me kërkesë të familjes, kufoma është zhvarrosur dhe është bartur në varrezën ortodokse në fshatin e afërm Koretište/Koretishtë. Në gusht 2010, u hap një zjarr brenda në varrezë duke shkaktuar dëme.

Kmetovce/Kmetoc

The graveyard is located on the outskirts of Kmetovce/Kmetoc village, on the top of a hill. It is regularly visited by the Kosovo Serb community in the village. The graveyard is in a good condition and protected by a fence and a gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the sacristan. The graveyard contains 50 to 100 undamaged tombstones, a chapel and a very old and decayed church.

Groblje se nalazi na periferiji sela Kmetovce/Kmetoc, na vrhu brda. Meštani kosovski Srbi ga redovno posećuju. Groblje je u dobrom stanju i zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom koja je u vreme posete bila zaključana, a ključ je bio kod crkvenjaka. Na groblju se nalazi 50-100 neoštećenih nadgrobnih spomenika, kapela i vrlo stara i zapuštena crkva.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Kmetovce/Kmetoc, në maje të një kodre. Ajo vizitohet rregullisht nga komuniteti serb në fshat. Varreza është në gjendje të mirë dhe ka rrethojë dhe portë, e cila në kohën e vizitës ishte e mbyllur dhe çelësin e kishte sakristani. Në varrezë janë mes 50 dhe 100 gurë të padëmtuar varresh, një kishëz dhe një kishë shumë e vjetër dhe gati e rrënuar.

Livoç i Epërm/Gornji Livoč

The graveyard is located in the vicinity of Livoç i Epërm/Gornji Livoč village on the top of a hill. There is a Kosovo Serb community living in the village and the graveyard, which is regularly visited by the local community, appears in a decent condition. It contains a chapel and approximately 150 to 200 tombstones, and is protected by a fence and a gate. Parts of the graveyard are covered by high grass and bushes. The site could not be accessed at the time of the visit by the OSCE, but all visible tombstones appear undamaged.

Groblje se nalazi u blizini sela Livoç i Epërm/Gornji Livoč, na vrhu brda. U selu živi zajednica kosovskih Srba i izgleda da je groblje, koje redovno posećuje lokalna zajednica, u pristojnom stanju. Na njemu se nalazi kapela i oko 150 do 200 nadgrobnih spomenika, i zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. U vreme posete OEBS nije mogao da pristupi lokaciji, ali svi vidljivi nadgrobnih spomenici izgledaju neoštećeno.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Livoç i Epërm/Gornji Livoč në maje të një kodre. Në fshat jeton një komunitet i serbëve të Kosovës dhe varreza, e cila rregullisht vizitohet nga komuniteti lokal, duket të jetë në gjendje të mirë. Ajo ka një kishëz dhe mes 150 dhe 200 gurë varresh, të cilët dukeshin të jenë të padëmtuar, dhe ka rrethojë dhe portë. Pjesë të varrezës janë të mbuluara me bar të lartë dhe shkurre. Gjatë kohës së vizitës nga OSBE-ja nuk kishte qasje në të por të gjithë gurët e dukshëm të varreve dukeshin të padëmtuar.

Livoç i Ultë/Donji Livoč

The graveyard is located in the vicinity of Livoç i Ultë/Donji Livoč village on the top of a hill. The Kosovo Serb community that lived in the village before the conflict is displaced and the graveyard is not visited. The graveyard is not fenced and in a very bad condition. It is covered by bushes and trees and all tombstones are broken and/or knocked over.

Groblje se nalazi u blizini sela Livoç i Ultë/Donji Livoč, na vrhu brda. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je i groblje se ne posećuje. Groblje nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju. Pokriveno je grmljem i drvećem i svi nadgrobni spomenici su polomljeni i/ili oboreni.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Livoç i Ultë/Donji Livoč në maje të një kodre. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur dhe varreza nuk vizitohet. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe. Ajo është e mbuluar nga shkurre dhe pemë dhe të gjithë gurët e varreve janë të thyer dhe/apo të rrënuar.

Poneš/Ponesh

The graveyard is located in the vicinity of Poneš/Ponesh village, which has a Kosovo Serb majority, on the top of a hill. It is regularly visited and is in a good condition. The graveyard is protected by a fence and a gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the sacristan. The graveyard contains more than 200 tombstones and a chapel, both of which are in good condition, although the glass door of the chapel was reported damaged to the police in February 2010.

Groblje se nalazi na vrhu brda u blizini sela Poneš/Ponesh u kome kosovski Srbi čine većinu. Groblje se redovno posećuje i nalazi se u dobrom stanju. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom koja je bila zaključana u vreme posete, a ključ je bio kod crkvenjaka. Groblje ima više od 200 nadgrobnihi spomenika i kapelu, koji su u dobrom stanju, iako je kosovskoj policiji u februaru 2010. prijavljeno oštećenje staklenih vrata na kapeli.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Poneš/Ponesh ku serbët e Kosovës përbëjnë shumicën, në maje të një kodre. Ajo vizitohet rregullisht nga komuniteti serb dhe është në gjendje të mirë. Varreza ka rrethojë dhe portë, e cila gjatë kohës së vizitës ishte e mbyllur dhe çelësin e kishte sakristani. Varreza ka më tepër se 200 gurë varresh dhe një kishëz, dhe që të dyja janë në gjendje të mirë, ndonëse dera e xhamit e kishëzës është raportuar në polici për dëmtim në shkurt të vitit 2010.

Šilovo/Shillovë

The graveyard is located on the outskirts of Šilovo/Shillovë village, which has a Kosovo Serb majority, on top of a hill and adjacent to an Orthodox church. It is regularly visited and stands in a very good condition. The graveyard is protected by a gate, which at the time of the visit was locked and the key held by the sacristan. In addition to the church, the graveyard contains more than 200 undamaged tombstones, a chapel and a bell tower.

Groblje se nalazi na vrhu brežuljka, pored pravoslavne crkve na periferiji sela Šilovo/Shillovë u kome kosovski Srbi čine većinu. Redovno ga posećuju meštani sela kosovski Srbi i nalazi se u vrlo dobrom stanju. Groblje je zaštićeno kapijom koja je u vreme posete bila zaključana, a ključ je bio kod crkvenjaka. Osim crkve, groblje ima više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika, kapelu i zvonik.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Šilovo/Shillovë ku serbët e Kosovës përbëjnë shumicën, në maje të një kodre, ngjitur me një kish ortodokse. Ajo vizitohet rregullisht nga komuniteti serb dhe është në gjendje shumë të mirë. Varreza ka rrethojë dhe portë, e cila gjatë kohës së vizitës ishte e mbyllur dhe çelësin e kishte sakristani. Krahas kishës, në varrezë janë më shumë se 200 gurë të padëmtuar varresh, një kishëz dhe një kambanare.

Velekincë/Velekince

The graveyard is located on the outskirts of Velekincë/Velekince village. The Orthodox graveyard is in very close proximity to a Muslim graveyard, and since both graveyards are surrounded by dense vegetation and are not separated by a fence or a wall, they appear as one graveyard. The Kosovo Serb community that lived in the village before the conflict is displaced and the graveyard is not visited. The graveyard is not fenced and is in a very bad condition (as compared to the Muslim graveyard, which appears to be well maintained). The graveyard is covered by dense vegetation, preventing access to it. Almost all 50 to 100 tombstones appear to be broken and knocked over.

Groblje se nalazi na periferiji sela Velekincë/Velekince. Pravoslavno groblje se nalazi u neposrednoj blizini muslimanskog groblja, a budući da su oba groblja okružena gustim rastinjem i nisu razdvojena ogradom ili zidom izgledaju kao jedno groblje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je i groblje se ne posećuje. Groblje nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju (u poređenju sa muslimanskim grobljem koje izgleda da se dobro održava). Groblje je obraslo gustim rastinjem koje sprečava pristup do njega. Skoro svi nadgrobni spomenici, kojih ima 50-100, polomljeni su ili oboreni.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Velekincë/Velekince. Varreza ortodokse është shumë afër një varreze myslimane, dhe meqë që të dy varrezat janë të rrethuara me vegjetacion të shpeshtë dhe nuk janë të ndara me rrethojë apo mur, ato duken sikur janë një. Komuniteti serb i Kosovës që ka jetuar në fshat para konfliktit është e zhvendosur dhe varreza nuk vizitohet. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe (krahasuar me varrezën myslimane, e cila duket se mirëmbahet mirë). Varreza është e mbuluar me vegjetacion të shpeshtë, gjë që parandalon qasjen në të. Pothuajse të gjithë 50 deri 100 gurët e varreve duket se janë thyer dhe rrëzuar.

Zhegër/Žegra

The graveyard is located on top of a hill, in the vicinity of Zhegër/Žegra village. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced. However, the graveyard is usually visited on All Souls' Days²⁵ by displaced Kosovo Serbs, accompanied by a police escort due to security concerns. The graveyard is protected by a fence and a gate. Overall, the graveyard is in a very poor condition. High grass and extensive vegetation dominate the area and prevent access to most parts of the graveyard. It contains a church and a chapel, both heavily damaged, and more than 200 tombstones, most of which are broken and knocked over.

Groblje se nalazi na vrhu brega u blizini sela Zhegër/Žegra. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živila u ovom selu, raseljena je. Međutim, groblje obično posećuju raseljeni kosovski Srbi tokom Zadušnica²⁶ uz policijsku pratnju iz bezbednosnih razloga. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. U celini, groblje se nalazi u vrlo lošem stanju. Visoka trava i rašireno rastinje dominiraju i sprečavaju pristup većini delova groblja. Na groblju se nalaze crkva i kapela, koje su oštećene, a većina nadgrobnih spomenika, kojih ima više od 200, polomljena je i oborena.

Varreza gjendet në maje të një kodre, në afërsi të fshatit Zhegër/Žegra. Komuniteti serb i Kosovës që ka jetuar në fshat para konfliktit është e zhvendosur. Megjithatë, varreza vizitohet zakonisht në Ditën e Gjithëshpirtrave²⁷ nga ana e serbëve të zhvendosur të Kosovës, të shoqëruar me eskortë policore për shkak të sigurisë. Varreza ka rrethojë dhe portë. Përgjithësisht, varreza është në gjendje shumë të keqe. Bari i lartë dhe vegjetacioni i dendur dominojnë në këtë zonë dhe parandalojnë qasjen në shumicën e pjesëve të varrezës. Ajo ka një kishë dhe një kishëz, që të dyja me dëme të mëdha, dhe më se 200 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të thyer dhe të rrëzuar.

²⁵ All Souls' Days are Orthodox religious holidays. They are remembrance days observed for the deceased. According to the Serbian Orthodox Church calendar there are four All Souls' Days during each year.

²⁶ Zadušnice su pravoslavni verski praznik. One predstavljaju pomen pokojnicima. Prema kalendaru Srpske pravoslavne crkve svaka godina ima četiri zadušnice.

²⁷ Dita e Gjithëshpirtrave është festë fetare. Ato janë ditë përkujtimi për të vdekurit. Sipas kalendarit të Kishës Ortodokse Serbe janë katër Ditë të Gjithëshpirtrave çdo vit.

HANI I ELEZIT/ĐENERAL JANKOVIĆ MUNICIPALITY

The only recorded Orthodox graveyard in the Hani i Elezit/Đeneral Janković municipality is located in the vicinity of Gorancë/Gorance village.

OPŠTINA HANI I ELEZIT/ĐENERAL JANKOVIĆ

Jedino zabeleženo pravoslavno groblje u opštini Hani i Elezit/Đeneral Janković nalazi se u neposrednoj blizini sela Gorancë/Gorance.

KOMUNA E HANI I ELEZIT/ĐENERAL JANKOVIĆ

Varreza e vetme ortodokse e regjistruar në komunën e Hanit të elezit i Elezit/Đeneral Janković gjendet në afërsi të fshatit Gorancë/Gorance.

	Fshati	Selo	Village
	Gjendja e përgjithshme Ka rrethojë Ka portë Nr. i gurëve të varreve Struktura tjera	Opšte stanje Ogradeno Ulazna kapija Broj nadgrobnih spomenika Ostale gradevine	Overall condition Fenced Entrance gate No. of tombstones Other structures
	Bar të lartë/shkurre Ka mbeturina në lokacion Ka gurë të vandalizuar të varreve Ka Serbë të Kosovës në fshat	Visoka trava/grmje Smece na groblju Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnih spomenici Kosovski Srbi u selu	High grass/bushes Garbage on site Tombstones damaged/vandalized Kosovo Serbos in Village
	Vizitohen Varrime	Posecuje se Koristi se za sahrane	Visited Burials
Gorancë/Gorance	4 ✓ ✓ <50 ✗ ✓ ✓ ✓ ✗ ✗ ✗		

Gorancë/Gorance

The graveyard, which dates from the medieval times, is located in the vicinity of Gorancë/Gorance village on the top of a hill. The Kosovo Serb community left the village before the conflict and the graveyard is not visited. The graveyard is protected by a fence and a gate, but the fence is partly broken. It contains fewer than 50 tombstones and is in a bad condition, overgrown with vegetation and covered with extensive garbage. Many graves appear to be very old. Some of the more recent tombstones are broken.

Groblje koje datira iz srednjeg veka nalazi se u blizini sela Gorancë/Gorance, na vrhu brda. Zajednica kosovskih Srba napustila je selo pre sukoba, a groblje se ne posećuje. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom, ali je ograda delimično polomljena. Groblje ima manje od 50 nadgrobnih spomenika i nalazi se u lošem stanju, obraslo je rastinjem i pokriveno sa dosta smeća. Mnogi grobovi izgledaju prilično staro, a neki od novijih nadgrobnih spomenika su polomljeni.

Varreza që daton nga koha mesjetare, gjendet në afërsi të fshatit Gorancë/Gorance në maje të një kodre. Komuniteti serb i Kosovës e ka braktisur fshatin para konfliktit dhe varreza nuk vizitohet. Varreza ka rrethojë dhe portë, mirëpo rrethoja është pjesërisht e thyer. Ajo ka më se 50 gurë varresh dhe është në gjendje të keqe, me vegetacion të lartë dhe e mbuluar me mbeturina të shumta. Shumë varre duket se janë shumë të vjetër. Disa nga gurët më të ri të varreve janë thyer.

KAÇANIK/KAČANIK MUNICIPALITY

There are three Orthodox graveyards located in Kaçanik/Kaçanik municipality. The Kosovo Serb community in the municipality is displaced and the graveyards have not been maintained or visited since 1999.

OPŠTINA KAÇANIK/KAČANIK

U opštini Kaçanik/Kaçanik nalaze se tri pravoslavna groblja. Zajednica kosovskih Srba iz ove opštine raseljena je i groblje se ne održava i ne posećuje od 1999.

KOMUNA E KAÇANIKUT/KAČANIK

Në komunën e Kaçanikut/Kaçanik gjenden tri varreza ortodokse. Komuniteti serb i Kosovës që jetonte në komunë është zhvendosur dhe varrezat nuk janë mirëmbajtur apo vizituar që nga viti 1999.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Kaçanik/Kaçanik	5	✓	✗	<50	✓	✓	✗	?	✗	✗	✗
Kaçanik i Vjetër/Stari Kaçanik	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Kaçanik i Vjetër/Stari Kaçanik	5	✗	✗	101 - 150	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗

Kaçanik/Kaçanik

The graveyard is located in Kačanik/Kaçanik town close to the regional road Prishtinë/Priština-Skopje adjacent to the Orthodox Church of Saint Elias. The graveyard is protected by a fence but no gate, and is in a very poor condition. It is overgrown with vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The church appears old and not maintained. Its main door is partially broken and its wall is damaged.

Groblje se nalazi u gradu Kačanik/Kaçanik, u blizini regionalnog puta Prishtinë/Priština-Skoplje, pored pravoslavne crkve Svetog Ilije. Groblje je zaštićeno ogradom, ali nema ulazne kapije i nalazi se u vrlo lošem stanju. Obraslo je rastinjem koja sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Crkva izgleda staro i zanemareno. Njena glavna vrata su delomično polomljena, a zid je oštećen.

Varreza gjendet në qytetin e Kačanikut/Kaçanik afër rrugës rajonale Prishtinë-Shkup ngjitur me Kishën ortodokse të Shën Eliës. Varreza ka rrethojë por nuk ka portë, si dhe është në gjendje shumë të keqe. Është e mbuluar me vegjetacion të lartë, gjë që parandalonte një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Kisha duket të jetë e vjetër dhe nuk mirëmbahet. Dera e saj kryesore është pjesërisht e thyer dhe muret i ka të dëmtuara.

Kaçanik i Vjetër/Stari Kačanik

There are two Orthodox graveyards located in Kačanik i Vjetër/Stari Kačanik village. The first graveyard is located in the vicinity of a recently constructed road. It is not fenced and in a very bad condition. The dense vegetation prevents a reliable assessment of the number of tombstones. However, the most visible tombstones are broken and knocked over and some of them are looted.

U selu Kačanik i Vjetër/Stari Kačanik nalaze se dva pravoslavna groblja. Prvo groblje se nalazi u blizini nedavno izgrađenog puta. Nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju. Gusto rastinje sprečava pouzdanu procenu broja nadgrobnih spomenika. Međutim, nadgrobni spomenici koji su najviše vidljivi polomljeni su i oboreni, a neki od njih su opljačkani.

Në fshatin Kačanik i Vjetër/Stari Kačanik janë dy varreza ortodokse. E para gjendet në afërsi të një rruge të ndërtuar rishtas. Ajo nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe. Vegjetacioni i dendur parandalon një vlerësim të besueshëm të numrit të gurëve të varreve. Megjithatë, shumica e gurëve të varreve që shiheshin janë të thyer dhe të rrëzuar dhe disa prej tyre janë plaçkitur.

Kaçanik i Vjetër/Stari Kačanik

The second graveyard is located on a hill close to the village. It is not accessible by road and it is difficult to identify it due to heavy vegetation. The graveyard is not fenced and in a very bad condition. High grass, bushes and trees prevent access to the graveyard and a reliable assessment of the number and condition of tombstones.

Drugo groblje se nalazi na brežuljku blizu sela. Nema puta koji vodi do groblja i teško ga je prepoznati zbog gustog rastinja. Groblje nije ograđeno i nalazi se u vrlo lošem stanju. Visoka trava, grmlje i drveće sprečavaju pristup groblju i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika.

Varreza e dytë gjendet në një kodër afër fshatit. Ajo nuk është e qasshme nga rruga dhe është vështirë të identifikohet për shkak të vegetacionit të dendur. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe. Bari i lartë, shkurret dhe pemët parandalojnë qasjen në varrezë dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve.

KAMENICË/KAMENICA MUNICIPALITY

In Kamenicë/Kamenica municipality in total 19 graveyards were recorded. Overall, the graveyards are in a good condition, frequented by the Kosovo Serb community and used for religious festivals. Most are located in the vicinity of a village with a Kosovo Serb majority. The only graveyards that are significantly damaged are in Koretin and Krilevë/Kriljevo villages. The Kosovo Serb community in both these villages were displaced in 1999 and the graveyards are in a poor condition and no longer visited.

OPŠTINA KAMENICË/KAMENICA

U opštini Kamenicë/Kamenica zabeleženo je ukupno 19 grobalja. U celini, groblja su u dobrom stanju, posećuju ih kosovski Srbi i koristi se za verske praznike. Većina grobalja nalazi se u blizini sela u kome kosovski Srbi čine većinu. Jedina groblja koja su ozbiljnije oštećena jesu groblja u selima Koretin i Krilevë/Kriljevo. Zajednica kosovskih Srba, iz oba sela, raseljena je 1999, groblja se nalaze u lošem stanju i ne posećuju se.

KOMUNA E KAMENICËS/KAMENICA

Në komunën e Kamenicës/Kamenica janë regjistruar gjithsejt 19 varreza. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë, frekuentohet nga komuniteti serbë i Kosovës dhe shfrytëzohet për festa fetare. Shumica prej tyre gjenden në afërsi të fshatit që ka shumicë serbe. Të vetmet varreza që janë të dëmtuara rëndë janë në fshatrat Koretin dhe Krilevë/Kriljevo. Komuniteti serb i Kosovës në këto dy fshatra është zhvendosur, në vitin 1999 dhe varrezat e tyre janë në gjendje të keqe dhe nuk vizitohen më.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobniih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Ajnovce/Hajnoc	2	✓	✓	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Berivojce/Berivojcë	2	✗	✗	> 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Bosce/Boscë	2	✗	✗	151 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Bratilovce/Bratilloç	2	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✗	✗	✓	✓
Donje Reçane/Reçan e Poshtme	2	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Firiçeja/Feriqevë	3	✓	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✓	✗	✓	✓
Donje Moçare/Moçar e Poshtme – Gornje Moçare/Moçar e Epërme	2	✗	✗	151 - 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gornja Šipašnica/Shipashnicë e Epërme	3	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓
Građenik/Gragjenik	2	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Grizime/Grizimë	3	✓	✓	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Kamenicë/Kamenica	2	✓	✓	> 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Koretin	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Kostadince/Kostadincë	2	✓	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Kriljevo/Krilevë	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Mešina/Meshinë	4	✗	✗	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Robovac/Ruboc	3	✓	✓	50 - 100	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Strelica/Strelicë	3	✗	✗	> 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Strezovce/Strezoc	2	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Vaganeš/Vaganesh	3	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓

Ajnovce/Hajnoc

The graveyard is located in Ajnovce/Hajnoc village adjacent to the main road. The graveyard is fenced and has an entry gate. Apart from the rather high grass, the graveyard and its 100-150 tombstones are in a good condition. The graveyard is still visited. Earlier in the year the municipal community office allocated € 530 from its 2010 budget for cleaning and fencing of the graveyard. The works were carried out by the local community on a voluntary basis.

Groblje se nalazi u selu Ajnovce/Hajnoc, pored glavnog puta. Groblje je ograđeno i ima ulaznu kapiju. Osim prilično visoke trave, groblje i 100-150 nadgrobni spomenika nalaze se u dobrom stanju. Groblje se još uvek posećuje. Opštinska kancelarija za zajednice je početkom godine dodelila 530 € iz svog budžeta za 2010. za čišćenje i ograđivanje groblja. Radove je dobrovoljno izvodila lokalna zajednica.

Varreza gjendet në fshatin Ajnovce/Hajnoc ngjitur me rrugën kryesore. Varreza është e rrethuar dhe ka portë hyrëse. Përveç barit mjaft të lartë, varreza dhe 100-150 gurë të varreve janë në gjendje të mirë. Varreza ende vizitohet. Në fillim të vitit, zyra komunale për komunitete ka ndarë 530 euro nga buxheti i vitit 2010 për pastrimin dhe vendosjen e rrethojës së varrezës. Punët janë kryer nga komuniteti lokal në baza vullnetare.

Berivojce/Berivojcë

The graveyard is located in Berivojce/Berivojcë village on the slope of a hill. The graveyard is not accessible by road and visitors have to follow a narrow path to reach it. The graveyard is not fenced, however, at the time of the visit there were discussions by the municipality to fence it. There is no indication when this will occur, as the municipality has also mentioned that a road to the graveyard should be built before it can be fenced, and there is apparently no funding for such an activity. The graveyard is covered in rather high grass and contains more than 200 undamaged tombstones. Overall, the graveyard is in a good condition and is visited.

Groblje se nalazi u selu Berivojce/Berivojcë, na padini brega. Do groblja se ne može doći putem, te da bi stigli do njega posetioci moraju da slede jednu usku stazu. Groblje nije ograđeno, ali su se u vreme posete vodili opštinski razgovori da se groblje ogradi. Nema naznaka kada će se ovo desiti jer je opština takođe istakla da groblje može da se ogradi tek kada se izgradi put do groblja, a očigledno je da nema sredstava za takve aktivnosti. Groblje je obraslo prilično visokom travom i ima više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. U celini, groblje je u dobrom stanju i posećuje se.

Varreza gjendet në fshatin Berivojce/Berivojcë, në shpatin e kodrës. Varreza nuk ka hyrje nga rruga dhe vizitorët duhet të ndjekin një shteg të ngushtë, për të arritur aty. Varreza nuk ka rrethojë, megjithatë, në kohën e vizitës, komuna ka diskutuar lidhur me vendosjen e rrethojës së varrezës. Nuk e dimë kur do të ndodhë kjo gjë, pasi komuna e ka përmendur gjithashtu, që rruga për në varrezë duhet të ndërtohet para se të vendoset rrethoja dhe për momentin me sa duket, nuk ka fonde për një aktivitet të tillë. Varreza është mbuluar me bar mjaft të lartë dhe ka më shumë se 200 gurë të të padëmtuar të varreve. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet.

Bosce/Boscë

The graveyard is located in the vicinity of Bosce/Boscë village on the slope of a hill. The graveyard is not fenced, contains 150 to 200 undamaged tombstones and a chapel and is in a good condition. The graveyard is visited.

Groblje se nalazi u blizini sela Bosce/Boscë, na padini brega. Groblje nije ograđeno i ima od 150 do 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika, a kapela je u dobrom stanju. Groblje se posećuje.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Bosce/Boscë, në shpatin e kodrës. Varreza nuk ka rrethojë ka mes 150 dhe 200 gurë të varreve të padëmtuar dhe kishëza është në gjendje të mirë. Varreza vizitohet.

Bratilovce/Bratilloç

The graveyard is located in the vicinity of Bratilovce/Bratilloç village in a wooded area. The graveyard is not accessible by road and has to be reached by foot. It is not protected and contains fewer than 50 undamaged tombstones. Despite rather heavy vegetation covering the site, it is in a good condition and is visited.

Groblje se nalazi u blizini sela Bratilovce/Bratilloç, u šumovitom području. Ne postoji put koji vodi do groblja i do njega se može doći jedino peške. Nije zaštićeno i ima manje od 50 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Usprkos tome što je obraslo gustim rastinjem, groblje se nalazi u dobrom stanju i posećuje se.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Bratilovce/Bratilloç, në zonën pyjore. Në varrezë nuk mund të shkohet kah rruga dhe duhet të shkohet në këmbë. Nuk ka rrethojë dhe ka më pak se 50 gurë të varreve të padëmtuar. Përkundër vegjetacionit të dendur që e mbulon këtë vend, varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet.

Donje Močare/Moçar e Poshtme and Gornje Močare/Moçar e Epërme

The graveyard is located between the villages Donje Močare/Moçar e Poshtme and Gornje Močare/Moçar e Epërme on the slope of a hill, not far from the main road. The Kosovo Serb community of both villages visit the graveyard. The graveyard is not fenced and, apart from the rather high grass, is in a good condition. The 150 to 200 tombstones on the graveyard are undamaged and well preserved.

Groblje se nalazi između sela Donje Močare/Moçar e Poshtme i Gornje Močare/Moçar e Epërme, na padini brežuljka nedaleko od glavnog puta. Zajednica kosovskih Srba iz oba sela posećuje groblje. Groblje nije ograđeno i, osim prilično visoke trave, u dobrom je stanju. Groblje ima 150 - 200 nadgrobnih spomenika koji su neoštećeni i dobro očuvani.

Varreza gjendet ndërmjet fshatit Donje Močare/Moçar e Poshtme dhe Gornje Močare/Moçar e Epërme, në shpatin e kodrës, jo larg nga rruga kryesore. Varrezën e viziton komuniteti serb i Kosovës i këtyre dy fshatrave. Varreza nuk ka rrethojë dhe përveç barit mjaft të lartë, është në gjendje relativisht të mirë. Mes 150 dhe 200 gurë të varreve në varrezë janë të padëmtuara dhe të ruajtura mirë.

Donje Rečane/Rečan i Poshtëm

The graveyard is located in the vicinity of Donje Rečane/Rečan i Poshtëm village at the junction towards Bušince/Bushincë. The graveyard is protected by a fence and a gate. It contains 100 to 150 undamaged tombstones, a church and a chapel. The graveyard is in a good condition and is visited by the Kosovo Serb community.

Groblje se nalazi u blizini sela Donje Rečane/Rečan i Poshtëm, na raskrsnici prema Bušinci/Bushincë. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Ima od 100 do 150 neoštećenih nadgrobnih spomenika, crkvu i kapelu. Groblje je u dobrom stanju i posećuju ga kosovski Srbi.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Donje Rečane/Rečan i Poshtëm, në kryqëzimin në drejtim të Bušince/Bushincës. Varreza ka rrethojë dhe portë. Aty gjenden mes 100 dhe 150 gurë të varreve të padëmtuar, kisha dhe kishëza. Varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet nga komuniteti serb.

Firićeja/Feriqevë

The graveyard is located in the vicinity of Firićeja/Feriqevë the village on the top of a hill. The road to the graveyard is in a poor condition, hampering access. The graveyard's fence is partially destroyed and there is no gate. The area is covered with high grass and contains 100 to 150 tombstones, some of which are knocked over. Nevertheless, the graveyard is in a decent condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Firićeja/Feriqevë, na vrhu brda. Put do groblja u lošem je stanju, što ometa pristup groblju. Groblje ima ogradu koja je delimično uništena i nema ulazne kapije. Groblje je pokriveno visokom travom i ima od 100 do 150 nadgrobnih spomenika od kojih su neki oboreni, ali se groblje ipak nalazi u pristojnom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Firićeja/Feriqevë, në maje të kodrës. Rruga për në varrezë është në gjendje të keqe me qasje të vështirë. Rrethoja e varrezës është pjesërisht e dëmtuar dhe nuk ka portë. Hapësira është e mbuluar me bar të lartë dhe mes 100 dhe 150 gurë të varreve, disa prej tyre janë rrëzuar. Megjithatë, varreza është në gjendje të mirë.

Gornja Šipašnica/Shipashnicë e Epërme

The graveyard is located in the vicinity of Gornja Šipašnica/Shipashnicë e Epërme village on the slope of a hill, which is divided into two parts by the main road. The graveyard is regularly visited by Kosovo Serbs from Kololeč/Kolloleq. Both parts of the graveyard are protected by a fence and a gate. Some parts of the graveyard are overgrown by high grass and bushes. The majority of the more than 200 tombstones are undamaged, although some show signs of vandalism (such as damaged pictures). The graveyard also contains a bell tower and a church, which shows some signs of damage. Overall, the graveyard is in a decent condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Gornja Šipašnica/Shipashnicë e Epërme, na padini brega, a glavnim putem je podjeljeno na dva dela. Groblje redovno posećuju kosovski Srbi iz Kololeča/Kolloleq. Oba dela groblja zaštićena su ogradom i ulaznom kapijom. Neki delovi groblja obrasli su visokom travom i grmljem. Većina nadgrobnih spomenika, kojih ima više od 200, je neoštećena, mada su na nekima vidljivi znakovi vandalizma (kao što je oštećena slika). Groblje takođe ima zvonik i crkvu na kojima se vidljivi znakovi oštećenja. U celini, groblje je u pristojnom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Gornja Šipašnica/Shipashnicë e Epërme, në shpat të kodrës, që ndahet në dy pjesë nga rruga kryesore. Varreza vizitohet rregullisht nga serbët e Kosovës nga Kololeč/Kolloleqi. Të dy pjesët e varrezës mbrohen me rrethojë dhe portë. Në disa pjesë të varrezës, bari dhe shkurret janë rritur shumë. Pjesa dërmuese e më shumë se 200 gurëve të varreve janë të padëmtuar, ndonëse në disa prej tyre shihen shenja të vandalizimit (siç është fotografia e dëmtuar). Në varrezë, gjithashtu ka kambanare dhe kishë, që tregon disa shenja të dëmtimit. Në përgjithësi, varreza është në gjendje relativisht të mirë.

Građenik/Gragjenik

The graveyard is located on the outskirts of Građenik/Gragjenik village in a forest on the slope of a hill, and is not accessible by road and has to be reached by footpath. It is not protected and covered by mild vegetation. It contains 50 to 100 undamaged tombstones and is, overall, in a good condition. The graveyard is regularly visited.

Groblje se nalazi na periferiji sela Građenik/Gragjenik, u šumi na padini brda, i do njega se ne može doći putem nego samo pešačkom stazom. Groblje nije zaštićeno i obraslo je blagim rastinjem. Groblje ima 50 - 100 neoštećenih nadgrobnih spomenika i, u celini, nalazi se u dobrom stanju. Groblje se redovno posećuje.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Građenik/Gragjenik, në pyllin rrëzë kodrës dhe nuk ka hyrje nga rruga dhe duhet të shkohet në këmbë. Nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me vegetacion të rrallë. Janë mes 50 dhe 100 gurë të varreve dhe në përgjithësi janë në gjendje të mirë. Varreza vizitohet rregullisht.

Grizime/Grizimë

The graveyard is located on the outskirts of Grizime/Grizimë village in a forest on the slope of a hill, with an unpaved and unmaintained road leading to it which makes access quite difficult. The graveyard is protected by a fence and a gate. It is covered by mild vegetation and trees. The majority of the 50 to 100 tombstones are in a good condition, while some are broken and/or knocked over.

Groblje se nalazi na periferiji sela Grizime/Grizimë, u šumi na padini brda, a neasfaltirani put koji se ne održava otežava pristup do njega. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je slabim rastinjem i drvećem. Većina nadgrobnih spomenika, kojih ima 50 do 100, u dobrom je stanju, dok su neki polomljeni i/ili oboreni.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Grizime/Grizimë, në pyllin rrëzë kodrës, me rrugë të paasfaltuar dhe të pa mirëmbajtur që shpie në të dhe që e bën qasjen shumë të vështirë. Varreza mbrohet me rrethojë dhe portë. Është e mbuluar me vegjtacion të rrallë dhe drunj. Pjesa dërmuese e 50 der 100 gurëve të varrit janë në gjendje të mirë, ndërsa disa prej tyre janë të thyera dhe/ose të rrëzuara.

Kamenicë/Kamenica

The graveyard is located in Kamenicë/Kamenica town on the slope of a hill. It is protected by a fence and a gate. It is covered by rather high grass and contains more than 200 undamaged tombstones. Overall, the graveyard is in a good condition. It is visited by the town's Kosovo Serb community. In August 2009, Kosovo police found a plastic bag containing seven hand grenades in the graveyard. The hand grenades were safely disposed of and an investigation is ongoing. A project for cleaning and fencing the site, which was initiated by the municipal community office, was implemented during June and July 2010.

Groblje se nalazi u gradu Kamenicë/Kamenica, na padini brega. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je vrlo visokom travom i ima više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. U celini, groblje je u dobrom stanju. Posećuje ga zajednica kosovskih Srba iz ovog grada. Kosovska policija je u avgustu 2009. na groblju pronašla plastičnu kesu sa sedam ručnih granata. Ručne granate su bezbedno uklonjene i istraga je u toku. Tokom juna i jula 2010. realizovan je projekat čišćenja i ograđivanja koji je pokrenula opštinska kancelarija za zajednice.

Varreza gjendet në qytetin e Kamenicës/Kamenica, rrëzë kodrës. Ka rrethojë dhe portë. Është e mbuluar me bar mjaft të lartë dhe ka më shumë se 200 gurë të varreve të padëmtuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë. Vizitohet nga Komuniteti serb i Kosovës. Në gusht të vitit 2009, Policia e Kosovës ka gjetur një qese me shtatë granata dore. Granatat e dorës u larguan në mënyrë të sigurt dhe hetimet ende vazhdojnë. Projekti për pastrimin dhe rrethimin e vendit, i cili ishte iniciuar nga zyra komunale për komunitete është realizuar gjatë muajit qershor dhe korrik 2010.

Koretin

The graveyard is located on the outskirts of Koretin village on the slope of a hill. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced and the graveyard is not visited. The graveyard is not fenced, with the remains of a destroyed fence and gate visible, and is in a very bad condition. The graveyard is overgrown with high grass and all of the 50 to 100 tombstones are broken and/or knocked over.

Groblje se nalazi na periferiji sela Koretin, na padini brega. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je i groblje se ne posećuje. Groblje nije ograđeno, vidljivi su ostaci uništene ograde i kapije i nalazi se u veoma lošem stanju. Groblje je obraslo visokom travom i svi nadgrobni spomenici, kojih ima 50-100, polomljeni su i/ili oboreni.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Koretin, rrëzë kodrës. Komuniteti serb i Kosovës që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur dhe varreza nuk vizitohet më. Varreza nuk ka rrethojë, dhe ka rrënoja të dukshme të rrethojës dhe portës së dëmtuar dhe është në gjendje shumë të keqe. Varreza është e mbuluar me bar shumë të lartë dhe të gjithë 50-100 gurët e varreve janë të thyera dhe/ose të rrëzuara.

Kostadince/Kostadincë

The graveyard is located in the vicinity of Kostadince/Kostadincë village on the top of a hill. It is hard to access it due to the poor condition of the road. The graveyard is partially fenced and covered by mild vegetation. The graveyard contains approximately 50 to 100 undamaged tombstones and is in a good condition. The graveyard is visited by Kosovo Serbs.

Groblje se nalazi u blizini sela Kostadince/Kostadincë, na vrhu brda. Teško mu je pristupiti zbog lošeg stanja puta. Groblje je delimično ograđeno i obraslo blagim rastinjem. Na groblju se nalazi oko 50 do 100 neoštećenih nadgrobnih spomenika i u dobrom je stanju. Groblje posećuju kosovski Srbi.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Kostadince/Kostadincë, në maje të kodrës. Është vështirë të shkohet në varrezë për shkak të gjendjes së keqe të rrugës që qon atje. Varreza është pjesërisht e rrethuar dhe e mbuluar me vegetacion të rrallë. Në varrezë ka 50-100 gurë të varreve të padëmtuar dhe janë në gjendje të mirë. Varreza vizitohet nga serbët e Kosovës.

Kriljevo/Krilevë

The graveyard is located in the vicinity of Kriljevo/Krilevë village on top of a hill. The graveyard is not fenced, in a very bad condition and not visited. It is overgrown with dense vegetation and all of the fewer than 50 tombstones are broken and/or knocked over. The small Kosovo Serb community which lived in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Kriljevo/Krilevë, na vrhu brda. Groblje nije ograđeno, nalazi se u vrlo lošem stanju i ne posećuje se. Obraslo je gustim rastinjem, a svi nadgrobni spomenici, kojih ima manje od 50, polomljeni su i/ili oboreni. Mala zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljenaje.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Kriljevo/Krilevë, në maje të kodrës. Në fshat nuk jeton asnjë serb i Kosovës. Varreza nuk ka rrethojë, në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet. Është e mbuluar me vegjetacion të dendur dhe më pak se 50 gurë të varreve janë të thyer dhe/ose të rrëzuara. Komuniteti i vogël i serbëve të Kosovës që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Mešina/Meshinë

The graveyard is located in Mešina/Meshinë village on the slope of a hill. The graveyard is not fenced and difficult to access due to the narrow road and heavy vegetation surrounding it. The approximately 100 to 150 tombstones appear to be in good condition. The graveyard also contains a very old church.

Groblje se nalazi u selu Mešina/Meshinë, na padini brega. Groblje nije ograđeno i teško mu je pristupiti s obzirom na uski put i gusto rastinje koje ga okružuje. Ima 100 do 150 nadgrobnih spomenika koji su u dobrom stanju. Na groblju se nalazi i vrlo stara crkva.

Varreza gjendet në fshatin Mešina/Meshinë, rrëzë kodrës. Varreza nuk ka rrethojë dhe është vështirë të shkohet aty, për shkak të rrugës së ngushtë dhe vegjetacionit të dendur përreth. Përafërsisht, 100-150 gurë të varreve duket të jenë në gjendje të mirë. Në varrezë gjendet gjithashtu edhe një kishë shumë e vjetër.

Robovac/Ruboc

The graveyard is located in Robovac/Ruboc village on the slope of a hill. It is rather difficult to access the graveyard as the connecting road is in a bad condition and covered by vegetation. The graveyard is protected by a fence and a gate. The graveyard is covered by high grass and heavy vegetation and contains more than 200 undamaged tombstones. Overall, the graveyard is in a decent condition and is visited by the Kosovo Serb community.

Groblje se nalazi u selu Robovac/Ruboc, na padini brega. Prilično je teško pristupiti mu jer je put do njega u veoma lošem stanju i prekriven rastinjem. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je visokom travom i gustim rastinjem i na njemu se nalazi više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. U celini, groblje je u pristojnom stanju i posećuju ga kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Robovac/Ruboc, në shpat të kodrës. Është mjaft vështirë të shkohet në varrezë, meqë rruga që lidhet me të është në gjendje shumë të keqe dhe e mbuluar me vegjetacion. Varreza është mbrojtur me rrethojë dhe portë. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe vegjetacion të dendur dhe ka më shumë se 200 gurë të varreve të padëmtuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet nga komuniteti serb i Kosovës.

Strelica/Strelicë

The graveyard is located close to the village on the top of a hill. It is not fenced and contains more than 200 undamaged tombstones. The graveyard is in a good condition and is visited by the Kosovo Serb community.

Groblje se nalazi u blizini sela, na vrhu brda. Nije ograđeno i ima više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Groblje je u dobrom stanju i posećuju ga kosovski Srbi.

Varreza gjendet afër fshatit, në maje të kodrës. Nuk ka rrethojë dhe ka më shumë se 200 gurë të varreve të padëmtuar. Varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet nga komuniteti serb i Kosovës.

Strezovce/Strezoc

The graveyard is located in Strezovce/Strezoc village adjacent to the main road. The graveyard is protected by a fence and a gate. Apart from high grass, the small graveyard and its 50 to 100 tombstones are in a good condition. It contains an unfinished chapel.

Groblje se nalazi u selu Strezovce/Strezoc, pored glavnog puta. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Osim visoke trave, malo groblje i 50-100 nadgrobni spomenika u dobrom su stanju. Na njemu se nalazi nedovršena kapela.

Varreza gjendet në fshatin Strezovce/Strezoc, ngjitur me rrugën kryesore. Varreza ka rrethojë dhe portë. Përveç barit të lartë, varreza e vogël me 50 deri 100 gurë të varreve janë në gjendje të mirë. Ka një kishëz të papërfunduar.

Vaganeš/Vaganesh

The graveyard is located in the vicinity of Vaganeš/Vaganesh village on top of a hill. The graveyard is protected by a fence and a gate and is covered by high grass and rather heavy vegetation. It contains 100 to 150 undamaged tombstones and an old church. Overall, the graveyard is in a decent condition.

Groblje se nalazi u neposrednoj blizini sela Vaganeš/Vaganesh, na vrhu brda. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom, a obraslo je visokom travom i prilično gustim rastinjem. Na njemu se nalazi 100 do 150 neoštećenih nadgrobnih spomenika i stara crkva. U celini, groblje je u pristojnom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Vaganeš/Vaganesh, në maje të kodrës. Varreza ka rrethojë dhe portë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe vegjetacion mjaft të dendur. Ka mes 100 dhe 150 gurë të varreve të padëmtuara dhe një kishë të vjetër. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

KLOKOT-VRBOVAC/KLLOKOT-VËRBOC MUNICIPALITY

There are five graveyards recorded in Klokot-Vrbovac/Kllokot-Vërboc, which are overall in a good condition. All five graveyards are used for religious events and burials. There is a Kosovo Serb majority in the municipality, which is engaged in maintaining the Orthodox graveyards, usually prior to religious holidays. They are supported by the Serbian Orthodox Church, who organizes clean-up activities and mobilizes the local community.

OPŠTINA KLOKOT-VRBOVAC/KLLOKOT-VËRBOC

U novoosnovanoj opštini Klokot-Vrbovac/Kllokot-Vërboc zabeleženo je pet grobalja i sva se nalaze u dobrom stanju. Svih pet grobalja koristi se za verske događaje i sahrane. U opštini većinu čine kosovski Srbi koji su uključeni u održavanje pravoslavnih grobalja, obično pre verskih praznika. Podršku im pruža srpska pravoslavna crkva koja organizuje čišćenje i angažuje lokalnu zajednicu u takvim aktivnostima.

KOMUNA E KLOKOT-VRBOVAC/KLLOKOTIT-VËRBOC

Janë regjistruar 5 varreza në komunën e sapo themeluar të Klokot-Vrbovac/Kllokotit-Vërboc, të cilat në përgjithësi janë në gjendje të mirë. Që të pesë varrezat shfrytëzohen për ngjarje fetare dhe varrime. Komuniteti sërb është shumicë në fshat dhe ai angazhohet në mirëmbajtjen e varrezave ortodokse, zakonisht para festave fetare. Ata mbështeten nga kisha ortodokse serbe, të cilat organizojnë aktivitete pastrimi dhe mobilizojnë komunitetin lokal.

	Fshati	Selo	Village								
	Gjendja e përgjithshme	Opšte stanje	Overall condition								
	Ka rrethojë	Ogradeno	Fenced								
	Ka portë	Ulazna kapija	Entrance gate								
	Nr. i gurëve të varreve	Broj nadgrobnih spomenika	No. of tombstones								
	Struktura tjera	Ostale građevine	Other structures								
	Bar të lartë/shkurre	Visoka trava/grmlje	High grass/bushes								
	Ka mbeturina në lokacion	Smece na groblju	Garbage on site								
	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnii spomenici	Tombstones damaged/vandalized								
	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Kosovski Srbi u selu	Kosovo Serbs in Village								
	Vizitohen	Posecuje se	Visited								
	Varrime	Koristi se za sahrane	Burials								
Grnçar/Gërçar	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Klokot/Kllokot	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Klokot/Kllokot	2	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Mogillë/Mogila	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Vrbovac/Vërboc	2	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓

Grnčar/Gërņar

The graveyard is attached to a Serbian Orthodox Church and is located on the outskirts of Grnčar/Gërņar village. It is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. The more than 200 tombstones and the church are undamaged. The church was destroyed in 1999 but fully reconstructed in 2007 with the help of the village, the Serbian Orthodox Church and several donors.

Groblje se nalazi pored srpske pravoslavne crkve na periferiji sela Grnčar/Gërņar. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom, i nalazi se u vrlo dobrom stanju. Više od 200 nadgrobnih spomenika i crkva su neoštećeni. Crkva je uništena 1999, ali je u potpunosti obnovljena 2007. uz pomoć sela, Srpske pravoslavne crkve i nekoliko donatora.

Varreza është ngjitur me kishën ortodoks serbe dhe gjendet në periferi të fshatit Grnčar/Gërņar. Ka rrethojë dhe portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Më shumë se 200 gurë të varreve dhe kisha nuk janë të dëmtuar. Kisha është shkatërruar në vitin 1999, por është rindërtuar tërësisht në vitin 2007, me ndihmën e fshatit, kishës ortodokse serbe dhe disa donatorëve.

Klokot/Kllokot

There are two Orthodox graveyards in Klokot/Kllokot. Both of them are located outside of the village adjacent to the Klokot/Kllokot – Tërpezë/Trpeza road and both are in a good condition. Tombstones in both graveyards were damaged in 1999 but later repaired by local families. The larger of the two graveyards (known as “Crkvište/Veliko Groblje”) is protected by a fence and gate and covered with high grass. It contains more than 200 undamaged tombstones. In November 2008, unknown suspect(s) damaged one of the tombstones in the graveyard. Charges have been filed in the prosecutor’s office against unknown perpetrators.

U Klokotu/Kllokot postoje dva pravoslavna groblja. Oba se nalaze izvan sela, pored puta Klokot/Kllokot - Tërpezë/Trpeza, i u dobrom su stanju. Nadgrobni spomenici na oba groblja bili su oštećeni 1999, ali su ih kasnije popravile lokalne porodice. Veće od dva groblja (poznato kao “Crkvište/Veliko Groblje”) zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i obraslo visokom travom. Groblje ima više od 200 neoštećenih nadgrobni spomenika. U oktobru 2008, nepoznata lica oštetila su jedan od nadgrobni spomenika na groblju. Tužilaštvu su podnesene tužbe protiv nepoznatih izvršioaca.

Në Klokot/Kllokot gjenden dy varreza ortodokse. Që të dyja gjenden jashtë fshatit, ngjitur me rrugën Klokot/Kllokot – Tërpezë/Trpeza dhe që të dyja janë në gjendje të mirë. Gurët e varreve, në të dy varrezat janë dëmtuar në vitin 1999, por më vonë janë riparuar nga familjet lokale. Njëra prej varrezave më të mëdha (e njohur si “Crkvište/Veliko Groblje”) ka rrethojë dhe portë dhe është e mbuluar me bar të lartë. Ka më shumë se 200 gurë të varreve të padëmtuar. Në nëntor të vitit 2008, të dyshuar të panjohur kanë dëmtuar njërin prej gurëve të varrit në varrezë. Është ngritur akuzë në Prokurori kundër kryesve të panjohur.

Klokot/Kllokot

The smaller graveyard (known as “Malo Groblje”) is protected by a fence and gate and covered with high grass. It contains 50 to 100 tombstones and a chapel. A few tombstones close to the road are damaged.

Manje groblje (poznato i kao “Malo Groblje”) je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i obraslo visokom travom. Groblje ima 50 - 100 nadgrobnih spomenika i kapelu. Oštećeno je nekoliko nadgrobnih spomenika u blizini puta.

Varreza më e vogël (e njohur si “Malo Groblje”) ka rrethojë dhe portë dhe është e mbuluar me bar të lartë. Gjenden mes 50 dhe 100 gurë të varreve dhe një kishëz. Afër rrugës, janë të dëmtuar disa gurë të varreve.

Mogillë/Mogila

The “Moçilo Rustakovica” graveyard is located on the outskirts of Mogillë/Mogila village close to an unpaved road. It is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. The more than 200 tombstones and the small chapel on the site are undamaged.

Groblje “Moçilo Rustakovica” nalazi se na periferiji sela Mogillë/Mogila, blizu neasfaltiranog puta. Zaštićeno je ograndom i ulaznom kapijom i u vrlo je dobrom stanju. Više od 200 nadgrobnih spomenika i mala kapela su neoštećeni.

Varreza “Moçilo Rustakovica” gjendet në periferi të fshatit Mogillë/Mogila, afër rrugës së paasfaltuar. Ka rrethojë dhe portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Më shumë se 200 gurë të varreve dhe kishëza e vogël në këtë vend, nuk janë të dëmtuara.

Vrbovac/Vërboc

The “Gramade stup” graveyard is located at the entrance of Vrbovac/Vërboc village along the main road. It is regularly visited by the local Kosovo Serb community. The graveyard is protected by a fence and a gate and is in a good condition, despite rather high grass in parts of the graveyard. The more than 200 tombstones are undamaged.

Groblje “Gramade stup” nalazi se na ulazu u selo Vrbovac/Vërboc, pored glavnog puta. Redovno ga posećuje lokalna zajednica kosovskih Srba. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i nalazi se u dobrom stanju uprkos prilično visokoj travi na nekim delovima groblja. Više od 200 nadgrobnih spomenika je neoštećeno.

Varreza “Gramade stup” gjendet në hyrje të fshatit Vrbovac/Vërboc, përgjatë rrugës kryesore. Vizitohet rregullisht nga komuniteti lokal serb i Kosovës. Varreza ka rrethojë dhe portë dhe është në gjendje të mirë, përkundër barit mjaft të lartë në, disa pjesë të varrezës. Më shumë se 200 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar.

NOVO BRDO/NOVOBËRDË MUNICIPALITY ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

A total of 24 graveyards were documented in the municipality of Novo Brdo/Novobërdë, which has a Kosovo Serb majority. With the exception of Kllobukar/Klobukar, the municipality's graveyards are in good condition and undamaged, while some show small signs of neglect (e.g. high grass and bushes). The two graveyards in Kllobukar/Klobukar, on the other hand, have been destroyed and are now completely neglected. They are the only graveyards in the municipality which are not regularly visited or used for burials. All other graveyards are used for burials and religious events.

OPŠTINA NOVO BRDO/NOVOBËRDË ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

U opštini Novo Brdo/Novobërdë, u kojoj većinu čine kosovski Srbi, zabeleženo je ukupno 24 groblja. Izuzev groblja u Kllobukar/Klobukaru, groblja u opštini nalaze se u dobrom stanju i neoštećena su, dok su na nekima vidljivi mali znakovi zanemarivanja (npr. visoka trava i grmlje). S druge strane, dva groblja u Kllobukar/Klobukaru uništena su i potpuno zanemarena. To su jedina groblja u opštini koja se ne posećuju redovno ili se ne koriste za sahrane. Sva ostala groblja se koriste za sahrane i verske događaje.

KOMUNA E NOVO BRDO/NOVOBËRDËS ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Në komunën e Novo Brdo/Novobërdës janë dokumentuar gjithsejt 24 varreza. Komuniteti serb është shumicë në komunë. Me përjashtim të Kllobukarit/Klobukar, varreza e kësaj komune është në gjendje të mirë dhe e padëmtuar, ndërsa disa gurë të varreve tregojnë shenja të shpërfilljes (p.sh. bari i lartë dhe shkurret). Dy varrezat në Kllobukar/Klobukar, në anën tjetër, janë shkatërruar plotësisht dhe tani janë tërësisht të braktisura. Këto janë varrezat e vetme në komunë, që nuk vizitohen rregullisht ose që nuk shfrytëzohen për varrime. Të gjitha varrezat tjera shfrytëzohen për varrime dhe për festa fetare.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Boljevce/Bolec	3	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Bostane/Bostan	2	✓	✓	151 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Bušince/Bushincë	3	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Bušince/Bushincë	2	✓	✓	50 - 100	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Carevce/Carevc	1	✓	✓	50 - 100	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Draganac/Dragancë	3	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Draganac/Dragancë Monastery/Manastir/Manastiri	3	✗	✗	<50	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gornje Kusce/Kuscë e Epërme	1	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gornji Makreš/Makresh i Epërm	3	✗	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Izvor	2	✓	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Jasenovik	2	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Klobukar/Kllobukar	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗
Klobukar/Kllobukar	5	✗	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✗

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobni spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/ grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Koretište/Koretishtë	1	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Llabjan/Labljane	2	✗	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Manišince/Manishincë	2	✗	✗	50 - 100	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Miganovce/Miganoc	3	✗	✗	151 - 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Mozgovo/Mozgovë	2	✗	✗	<50	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Prekovce/Prekoc	3	✓	✓	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Stanišor/Stanishor	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Straža/Strazhë	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Trničevce/Tërniqec "Čuljkovce/Cukllovce"	2	✓	✓	151 - 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Trničevce/Tërniqec "Todorci"	2	✓	✓	<50	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Zebince/Zebincë	2	✗	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓

Boljevce/Bolec

The graveyard is located in Boljevce/Bolec village, in the church yard. It is protected by a fence and a gate and is covered by high grass and bushes. The 50 to 100 tombstones and the attached chapel are undamaged and the graveyard is overall in a decent condition.

Groblje se nalazi u dvorištu crkve u selu Boljevce/Bolec. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom, a obraslo je visokom travom i grmljem. Nadgrobni spomenici, kojih ima 50 do 100, i kapela u sklopu groblja su neoštećeni i, u celini, groblje je u pristojnom stanju.

Varreza gjendet në fshatin Boljevce/Bolec, në oborr të kishës. Ka rrethojë e portë dhe është e mbuluar me bar dhe shkurre të larta. 50-100 gurë të varreve dhe kishëza aty ngjitur nuk janë të dëmtuara dhe varreza në përgjithësi është në gjendje relativisht të mirë.

Bostane/Bostan

The graveyard is attached to an Orthodox church and is located close to Bostane/Bostan village. It is protected by a fence and a gate and partly covered by high grass and bushes. The 50 to 100 tombstones and the church are undamaged and the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi pored pravoslavne crkve blizu sela Bostane/Bostan. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Nadgrobni spomenici, kojih ima 50 do 100, i crkva nisu oštećeni i groblje je u dobrom stanju.

Varreza është ngjitur me kishën ortodokse dhe gjendet afër fshatit Bostane/Bostan. Ka rrethojë e portë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Mes 50 dhe 100 gurë të varreve dhe kisha nuk janë të dëmtuara dhe varreza është në gjendje të mirë.

Bušince/Bushincë

There are two Orthodox graveyards in Bušince/Bushincë village. The newer graveyard is located in the vicinity of the village on a small hill. The graveyard is protected by a fence and gate and is in a good condition. All 50 to 100 tombstones are undamaged.

U selu Bušince/Bushincë nalaze se dva pravoslavna groblja. Novo groblje se nalazi na brežuljku u blizini sela. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i u dobrom je stanju. Svih 50 do 100 nadgrobnih spomenika je neoštećeno.

Në fshatin Bušince/Bushincë janë dy varreza ortodokse. Varreza më e re gjendet afërsi të fshatit, në një kodrinë. Varreza ka rrethojë e portë dhe është në gjendje të mirë. Mes 50 dhe 100 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar.

Bušince/Bushincë

The older graveyard is located in the vicinity of the village on the slope of a hill along the main road. It is not protected by a fence and is covered by high grass and heavy vegetation. All 50 to 100 tombstones are undamaged and overall the graveyard is in a decent condition.

Staro groblje se nalazi u blizini sela, na obroncima brda duž glavnog puta. Nije zaštićeno ogradom i obraslo je visokom travom i gustim rastinjem. Svih 50 do 100 nadgrobnih spomenika je neoštećeno i groblje je, u celini, u pristojnom stanju.

Varreza e vjetër gjendet në afërsi të fshatit, në shpatin kodrinor, përgjatë rrugës kryesore. Nuk ka rrethojë, por është e mbuluar me bar të lartë dhe vegetacion të dendur. Të gjithë 50 deri 100 gurët e varreve nuk janë të dëmtuar dhe në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Carevce/Carevc

The graveyard is located in Carevce/Carevc village, on the slope of a hill. The graveyard is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. The 50 to 100 tombstones are undamaged.

Groblje se nalazi u selu Carevce/Carevc, na obroncima brda. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i nalazi se u vrlo dobrom stanju. Nadgrobnji spomenci, kojih ima od 50 do 100, su neoštećeni.

Varreza gjendet në fshatin Carevce/Carevc, në shpatin e kodrës. Varreza ka rrethojë e portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Mes 50 dhe 100 gurë të varreve janë të padëmtuar.

Draganac/Dragancë

Two Orthodox graveyards belong to Draganac/Dragancë village. Both are located on the outskirts of the village and are in a decent condition. The first graveyard is located in the forest above the village. It is unfenced, while some graves are fenced individually. Some of the 50 to 100 gravestones are damaged, broken and/or knocked over, and some tombstone pictures are damaged.

U selu Draganac/Dragancë nalaze se dva pravoslavna groblja. Oba groblja su smeštena na periferiji sela i u pristojnom su stanju. Prvo groblje se nalazi u šumi iznad sela. Groblje nije ograđeno, dok su pojedini grobovi posebno ograđeni. Neki nadgrobni spomenici, kojih ima od 50 do 100, oštećeni su, polomljeni i/ili srušeni, a oštećene su i neke slike sa nadgrobnih spomenika.

Dy varreza ortodokse i përkasin fshatit Draganac/Dragancë. Që të dyja gjenden në periferi të fshatit dhe në gjendje të mirë. Varreza e parë gjendet në pyllin përmbi fshat. Nuk ka rrethojë, ndërsa disa varreza janë të rrethuara individualisht. Disa prej 50 deri 100 gurë të varreve janë dëmtuar, të thyer dhe/ose të rrëzuar në tokë dhe disa fotografi të gurëve të varreve janë të dëmtuara.

Draganac/Dragancë

The second graveyard is adjacent to Draganac/Dragancë Monastery and located within a special protective zone. The not fenced graveyard appears very old and is overgrown with high grass and bushes. The fewer than 50 tombstones are undamaged but somewhat decayed.

Drugo groblje se nalazi pored manastira Draganac/Dragancë i smešteno je u posebnoj, zaštićenoj zoni. Groblje, koje nije ograđeno, izgleda vrlo staro i obraslo je visokom travom i grmljem. Nadgrobni spomenici, njih nešto manje od 50, su neoštećeni ali su na neki način propali.

Varreza e dytë është ngjitur me manastirin e Draganac/Dragancës, në zonën e veçantë të mbrojtur. Varreza e pambrojtur duket shumë e vjetër dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Më pak se 50 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar, por paksa të rrënuar.

Gornje Kusce/Kuscë e Epërme

The graveyard is located in Gornje Kusce/Kuscë e Epërme village on the slope of a hill adjacent to an Orthodox church. The graveyard is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. The more than 200 tombstones, as well as the Orthodox church and chapel on the site, are well preserved.

Groblje se nalazi na obroncima brda u selu Gornje Kusce/Kuscë e Epërme, pored pravoslavne crkve. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i nalazi se u vrlo dobrom stanju. Pravoslavna crkva, kapela i više od 200 nadgrobnih spomenika koji se nalaze na groblju dobro su očuvani.

Varreza gjendet në fshatin Gornje Kusce/Kuscë të Epërme, në shpatin e kodrës, ngjitur me kishën ortodokse. Varreza ka rrethojë e portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Më shumë se 200 gurë të varreve, si dhe kisha dhe kishëza ortodokse aty, janë të ruajtura mirë.

Gornji Makreš/Makresh i Epërm

The graveyard is located in the vicinity of Gornji Makreš/Makresh i Epërm village on the slope of a hill. It is not directly connected to a road and has to be reached by foot. The graveyard is not fenced and is covered by high grass and bushes. The 100 to 150 tombstones are undamaged. Overall, the graveyard is in a decent condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Gornji Makreš/Makresh i Epërm, na obroncima brda. Nije neposredno povezano sa putem i može mu se prići jedino peške. Groblje nije ograđeno i obraslo je visokom travom i grmljem. Nadgrobnici, kojih ima 100 do 150, su neoštećeni. Groblje je u celini u pristojnom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Gornji Makreš/Makresh i Epërm, në shpatin e kodrës. Nuk është e lidhur drejtëpërsëdrejti me rrugë dhe duhet të shkohet në këmbë. Varreza nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Mes 100 dhe 150 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Izvor

The graveyard is located on the outskirts of Izvor village. The front side of the graveyard is fenced, but there is no gate. The graveyard is partly covered by high grass and bushes and is in a good condition. The tombstones are undamaged.

Groblje se nalazi na periferiji sela Izvor. Prednja strana groblja je ograđena, ali nema ulazne kapije. Groblje je delimično obraslo visokom travom i grmljem, ali je u dobrom stanju. Nadgrobnni spomenici nisu oštećeni.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Izvor. Pjesa e parme e varrezës ka rrethojë por, nuk ka portë. Varreza është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre, si dhe është në gjendje të mirë. Gurët e varreve nuk janë të dëmtuara.

Jasenovik

The graveyard is located on the outskirts of Jasenovik village. It is protected by a fence and a gate and partly overgrown by high grass and bushes. The 50 to 100 tombstones and the graveyard's chapel are undamaged and the graveyard is, overall, in a good condition.

Groblje se nalazi na periferiji sela Jasenovik. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Nadgrobni spomenici, kojih ima od 50 do 100, i kapela na groblju su neoštećeni i groblje je, u celini, u dobrom stanju.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Jasenovik. Ka rrethojë e portë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Mes 50 dhe 100 gurë të varreve dhe kishëza e varrezës nuk janë të dëmtuara dhe varreza në përgjithësi është në gjendje relativisht të mirë.

Klobukar/Kllobukar

There are two graveyards in Klobukar/Kllobukar village. Both of them are located on the outskirts of the village. One graveyard is located in the woods close to the road towards Kamenicë/Kamenica. Despite the village having a Kosovo Serb majority, the graveyard is currently not visited as it is situated in a thick and dense forest, and is a long way from the village. The graveyard is not fenced and in a very bad condition. It is completely covered by high grass, bushes and trees, which prevents a proper assessment of the number and condition of tombstones. Many visible tombstones are broken or knocked over.

U selu Klobukar/Kllobukar postoje dva groblja. Oba se nalaze na periferiji sela. Jedno groblje se nalazi u šumi pokraj puta koji vodi ka Kamenicë/Kamenici. Uprkos činjenici da u ovom selu kosovski Srbi čine većinu, groblje trenutno niko ne posećuje jer se nalazi u gustoj šumi i dosta je daleko od sela. Groblje nije ograđeno i u veoma je lošem stanju. U potpunosti je obraslo visokom travom, grmljem i drvećem, što onemogućava pravilnu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Mnogi vidljivi nadgrobnih spomenici su ili polomljeni ili srušeni.

Janë dy varreza në fshatin Klobukar/Kllobukar. Që të dyja gjenden në periferi të fshatit. Një varrezë gjendet në pyll afër rrugës për në Kamenicë/Kamenica. Përkundër, faktit që komuniteti serb i Kosovës është shumicë në fshat varreza tani nuk vizitohet, dhe gjendet në një pyll të dendur mjaft larg nga fshati. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të keqe. Është tërësisht e mbuluar me bar të lartë, shkurre dhe drunjë, gjë që e pengon vlerësimin e duhur të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Shumë gurë të varreve që shiheshin, ishin të thyer ose të rrëzuar.

Klobukar/Kllobukar

The other graveyard is located on the outskirts of Klobukar/Kllobukar village on a hill. The graveyard is still visited. The graveyard is protected by a partly damaged fence and is in a very bad condition. It is completely covered by heavy vegetation, which prevents a proper assessment of the number and condition of tombstones. However, many of the visible tombstones appear damaged.

Drugo groblje se nalazi na periferiji sela Klobukar/Kllobukar, na brdu. Groblje se i dalje posećuje. Zaštićeno je delimično oštećenom ogradom i u veoma je lošem stanju. U potpunosti je obraslo gustim rastinjem, što onemogućava pravilnu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, mnogi vidljivi nadgrobnici izgledaju oštećeno.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Klobukar/Kllobukar, në kodër. Varreza vizitohet akoma. Varreza ka rrethojë pjesërisht të dëmtuar dhe është në gjendje shumë të keqe. Është e mbuluar me vegetacion të dendur në tërësi, gjë që pengon vlerësimin e duhur të numrit dhe gjendjes së gurëve të varrit. Megjithatë, shumë prej gurëve të varreve që shihen, duken të dëmtuar.

Koretište/Koretishtë

The graveyard is located adjacent to an Orthodox church and located close to Koretište/Koretishtë village on the top of a hill. It is protected by a fence and gate and is in a very good condition. It includes an old chapel and a new chapel, which is currently under construction. The Serbian Ministry for Kosovo and Metohija for the construction of the new chapel and the Kosovo Ministry for Communities and Returns has provided some funding. The more than 200 tombstones in the graveyard are well preserved.

Groblje se nalazi pored pravoslavne crkve, na vrhu brda u blizini sela Koretište/Koretishtë. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i u vrlo je dobrom stanju. U sastavu groblja nalaze se stara kapela i nova kapela koja je trenutno u izgradnji. Ministarstvo Srbije za Kosovo i Metohiju i Ministarstvo Kosova za zajednice i povratak dali su deo finansija za izgradnju nove kapele.

Varreza gjendet ngjitur me kishën ortodokse dhe afër fshatit Koretište/Koretishtë, në maje të kodrës. Ka rrethojë e portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Aty përfshihen kishëza e vjetër dhe ajo e re, e cila është duke u ndërtuar. Financimi për kishëzën e re është bërë nga Ministria e Serbisë për Kosovë e Metohi dhe Ministria për Komunitete dhe Kthim e Kosovës. Më shumë se 200 gurë të varreve në varrezë janë të ruajtura mirë.

Llabjan/Labljane

The graveyard is located on the outskirts of Llabjan/Labljane village, close to the regional road Gnjilane/Gjilan – Prishtinë/Priština, on the top of a hill. The graveyard is not fenced and overall in a good condition, despite rather high grass. The 100 to 150 tombstones are undamaged.

Groblje se nalazi na vrhu brda na periferiji sela Llabjan/Labljane, pokraj regionalnog puta Gnjilane/Gjilan – Prishtinë/Priština. Groblje nije ograđeno i u dobrom je stanju, uprkos prilično visokoj travi. Nadgrobni spomenici, kojih ima između 100 i 150, su neoštećeni.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Llabjan/Labljane, afër rrugës rajonale Gnjilane/Gjilan – Prishtinë/Priština, në maje të kodrës. Varreza nuk ka rrethojë dhe në përgjithësi, në gjendje të mirë, përkundër barit shumë të lartë. Mes 100 dhe 150 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar.

Manišince/Manishincë

The graveyard is located on the outskirts of Manišince/Manishincë village in a forest. It is unfenced, however, some of the graves are surrounded by small fences. The graveyard is in a good condition and the 50 to 100 tombstones are well preserved.

Groblje se nalazi u šumi na periferiji sela Manišince/Manishincë. Neograđeno je, ali su neki grobovi ograđeni malim ogradama. Groblje je u dobrom stanju i nadgrobni spomenici, kojih je od 50 do 100, su dobro očuvani.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Manišince/Manishincë, në pyll. Nuk ka rrethojë, megjithatë, disa prej varreve janë të rrethuara me rrethojë të vogël. Varreza është në gjendje të mirë dhe mes 50 dhe 100 gurë të varreve janë të ruajtura mirë.

Miganovce/Miganoc

The graveyard is located in the vicinity of Miganovce/Miganoc village on a hill and cannot be accessed by road. It is not fenced and covered by high grass and bushes. It contains 150 to 200 undamaged tombstones and is, overall, in a decent condition.

Groblje se nalazi na brdu u blizini sela Miganovce/Miganoc i nema prilaznog puta do groblja. Nije ograđeno i obraslo je visokom travom i grmljem. Na groblju ima od 150 do 200 nadgrobnih spomenika koji su neoštećeni i groblje je, u celini, u pristojnom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Miganovce/Miganoc, në kodër dhe nuk mund të shkohet nga rruga. Nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Janë mes 150 dhe 200 gurë të varreve të padëmtuar dhe në përgjithësi, janë në gjendje të mirë.

Mozgovo/Mozgovë

The graveyard is located at the outskirts of Mozgovo/Mozgovë village in a forest. It is unfenced and overall in a good condition. The fewer than 50 tombstones are undamaged.

Groblje se nalazi u šumi na periferiji sela Mozgovo/Mozgovë. Nije ograđeno i, u celini, nalazi se u dobrom stanju. Groblje ima manje od 50 nadgrobnihi spomenika koji nisu oštećeni.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Mozgovo/Mozgovë, në pyll. Nuk ka rrethojë dhe në përgjithësi është në gjendje të mirë. Më pak se 50 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar.

Prekovce/Prekoc

The graveyard is located on the outskirts of Prekovce/Prekoc village next to a forest. It is protected by a fence and a gate and covered by high grass and bushes. It is in a decent condition and the 100 to 150 tombstones appear undamaged. In 2009, marking “Earth Day”, municipal officials and other civil servants participated in a cleaning activity in the village, including the graveyard.

Groblje se nalazi pored šume na periferiji sela Prekovce/Prekoc. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom, a obraslo je visokom travom i grmljem. U pristojnom je stanju i nadgrobni spomenici, kojih ima od 100 do 150, izgledaju neoštećeno. Opštinski zvaničnici i ostali javni službenici su 2009. godine obeležili “Dan Zemlje” tako što su učestvovali u aktivnostima čišćenja sela, uključujući i groblje.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Prekovce/Prekoc, pranë pyllit. Ka rrethojë e portë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Është në gjendje të mirë dhe mes 100 dhe 150 gurë të varreve nuk duken të dëmtuar. Në vitin 2009, gjatë shënimit të “Ditës së Tokës”, zyrtarët komunal dhe shërbyesit e tjerë civil morën pjesë në aktivitetin e pastrimit të fshatit, përfshirë këtu edhe varrezën.

Stanišor/Stanishor

The graveyard is adjacent to an Orthodox church and located in the vicinity of Stanišor/Stanishor village on top of a hill. The graveyard is protected by a fence and a gate and is in a good condition, despite rather high grass. The more than 200 tombstones, as well as the Orthodox church and chapel on the site, are well preserved.

Groblje se nalazi pored pravoslavne crkve, na vrhu brda, blizu sela Stanišor/Stanishor. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i u dobrom je stanju, uprkos prilično visokoj travi. Nadgrobnici spomenici, kojih je više od 200, pravoslavna crkva i kapela na groblju dobro su očuvani.

Varreza është ngjitur me kishën ortodokse dhe gjendet në afërsi të fshatit Stanišor/Stanishor, në maje të kodrës. Varreza ka rrethojë e portë dhe është në gjendje të mirë, përkundër barit mjaft të lartë. Më shumë se 200 gurë të varreve, si dhe kisha ortodokse dhe kishëza aty, janë të ruajtura mirë.

Straža/Strazhë

The graveyard is located adjacent to an Orthodox church, in the vicinity of Straža/Strazhë village on a hill. The graveyard is protected by a fence and a gate and is in a good condition, despite rather high grass. The more than 200 tombstones, as well as the Orthodox church and chapel on the site, are well preserved.

Groblje se nalazi pored pravoslavne crkve, na brdu u blizini sela Straža/Strazhë. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i u dobrom je stanju, uprkos prilično visokoj travi. Nadgrobni spomenici, kojih je više od 200, pravoslavna crkva i kapela na groblju dobro su očuvani.

Varreza është ngjitur me kishën ortodokse dhe gjendet në afërsi të fshatit Straža/Strazhë, në kodër. Varreza ka rrethojë e portë dhe është në gjendje të mirë, përkundër barit mjaft të lartë. Më shumë se 200 gurë të varreve, si dhe kisha ortodokse dhe kishëza aty, janë të ruajtura mirë.

Trnićevce/Tërniqec

There are two graveyards in Trnićevce/Tërniqec village. Both are in a good condition. A smaller graveyard is located in the village close to the “Todorci” settlement on the slope of a hill. It is protected by a fence and a gate and covered by high grass. The fewer than 50 tombstones are undamaged.

U selu Trnićevce/Tërniqec postoje dva groblja. Oba su u dobrom stanju. Manje groblje se nalazi na obroncima brda u selu, blizu naselja “Todorci” zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i obraslo visokom travom. Nadgrobní spomenici, kojih je manje od 50, su neoštećeni.

Në fshatin Trnićevce/Tërniqec janë dy varreza. Që të dyja janë në gjendje të mirë. Varreza më e vogël gjendet në fshatin afër vendbanimit “Todorci” në shpatin e kodrës. Ka rrethojë e portë dhe është e mbuluar me bar të lartë. Më pak se 50 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar.

Trnićevece/Tërniqec

The other graveyard is located close to the village and the “Čuljkovci” settlement, on a hill. It is protected by a fence and gate and partly covered by high grass and bushes. The 150 to 200 tombstones are undamaged.

Drugo groblje se nalazi na brdu blizu sela i naselja “Čuljkovci” zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Nadgrobni spomenici, kojih ima od 150 do 200, su neoštećeni.

Varreza tjetër gjendet afër fshatit dhe vendbanimit “Čuljkovci”, në kodër. Ka rrethojë e portë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Mes 150 dhe 200 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar.

Zebince/Zebincë

The graveyard is located on the outskirts of Zebince/Zebincë village, on the slope of a hill close to a forest. The graveyard is not fenced and the remains of an old fence are visible. It is partially covered by high grass and bushes, but is in a good condition. The 100 to 150 tombstones are undamaged.

Groblje se nalazi na periferiji sela Zebince/Zebincë, na obroncima brda u blizini šume. Groblje nije ograđeno i vidljivi su ostaci stare ograde. Delimično je obraslo visokom travom i grmljem, ali je u dobrom stanju. Nadgrobni spomenici, kojih ima od 100 do 150, su neoštećeni.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Zebince/Zebincë, në shpat të kodrës, në afërsi të pyllit. Varreza nuk ka rrethojë dhe shihen rrënojat e rrethojës së vjetër. Është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre, por është në gjendje të mirë. Mes 100 dhe 150 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar.

PARTEŠ/PARTESH MUNICIPALITY

A total of four Orthodox graveyards were recorded in Parteš/Partesh municipality, which has a Kosovo Serb majority. Three of these are in very good condition as they are being maintained by the Kosovo Serb community residing in the villages where the graveyards are located. The fourth graveyard, which is recorded as being only in a decent condition, is located outside the village and is no longer in use.

OPŠTINA PARTEŠ/PARTESH

Zabeležena su četiri pravoslavna groblja u opštini Parteš/Partesh, u kojoj većinu čine kosovski Srbi. Tri groblja su u vrlo dobrom stanju jer ih održava zajednica kosovskih Srba koja živi u selima u kojima se ta groblja nalaze. Četvrto groblje, koje je zabeleženo kao jedino koje je u pristojnom stanju, nalazi se van sela i više se ne koristi.

KOMUNA E PARTEŠ/PARTESHIT MUNICIPALITY

Në komunën e Parteš/Parteshit ku komuniteti serb i Kosovës është shumicë, janë regjistruar gjithsej katër varreza ortodokse. Tri nga to janë në gjendje shumë të mirë pasi që ato mirëmbahen nga komuniteti Serb që banon në fshatra ku gjenden varrezat. Varreza e katërt që është regjistruar të jetë në gjendje të mirë gjendet jashtë fshatit dhe nuk përdoret më.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnihih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Donja Budriga/Budrikë e Poshtme	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Donja Budriga/Budrikë e Poshtme	3	✗	✗	<50	✓	✓	✗	✗	✓	✗	✗
Parteš/Partesh	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Pasjane/Pasjan	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓

Donja Budriga/Budrikë e Poshtme

Donja Budriga/Budrikë e Poshtme village is inhabited by a Kosovo Serb majority and contains two Orthodox graveyards. The graveyard next to the village is easily accessible and protected by a fence and a gate. The graveyard is in a very good condition and contains an Orthodox church and more than 200 undamaged tombstones. The local priest recently mobilized residents to conduct maintenance work on the graveyard, financed by funds from private contributions.

U selu Donja Budriga/Budrikë e Poshtme, u kome većinsko stanovništvo čine kosovski Srbi, postoje dva pravoslavna groblja. Groblje pored sela lako je dostupno i zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom. Groblje je u vrlo dobrom stanju i ima pravoslavnu crkvu i više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Lokalni sveštenik je nedavno angažovao meštane da na groblju započnu radove koji se finansiraju iz privatnih fondova.

Fshati Donja Budriga/Budrikë e Poshtme banohet nga komuniteti serb i Kosovës i cili është shumicë dhe i ka dy varreza ortodokse. Varreza afër fshatit ka qasje të lehtë dhe është e mbrojtur me rrethojë dhe portë. Varreza është në gjendje shumë të mirë dhe përmban një kishë ortodokse dhe më shumë se 200 gurë të padëmtuar varresh. Prifti lokal së fundi i ka mobilizuar banorët për të kryer punë mirëmbajtjeje në varrezë, me financim nga kontributet private.

Donja Budriga/Budrikë e Poshtme

The old graveyard is located outside the village on the top of a hill. It is no longer in use but the local Kosovo Serb community visits it during religious ceremonies and holidays. The graveyard is not fenced and contains fewer than 50 tombstones, which appear to be very old. The graveyard contains the foundations of an ancient church of archeological interest.

Staro groblje se nalazi van sela, na vrhu brda. Ovo groblje se više ne koristi, ali ga lokalna zajednica kosovskih Srba posećuje tokom verskih praznika. Groblje nije ograđeno i ima manje od 50 nadgrobnih spomenika koji izgledaju veoma staro. Na groblju se nalaze temelje stare crkve od arheološke važnosti.

Varreza e vjetër gjendet jashtë fshatit në maje të një kodre. Ajo më nuk përdoret por komuniteti lokal serb e viziton atë gjatë ceremonive dhe festave fetare. Varreza nuk ka rrethojë dhe ka më pak se 50 gurë varresh, të cilët duket të jenë shumë të vjetër. Varreza përmban themelet e një kishe të lashtë që zgjon interes arkeologjik.

Parteš/Partesh

The graveyard is located in Parteš/Partesh village, which has a Kosovo Serb majority. The graveyard is regularly visited and is in very good condition. It is protected by a gate and a fence, and contains a chapel and more than 200 undamaged tombstones.

Groblje se nalazi u selu Parteš/Partesh, u kome većinu čine kosovski Srbi. Groblje se redovno posećuje i nalazi se u vrlo dobrom stanju. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i ima kapelu i više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika.

Varreza gjendet në fshatin Parteš/Partesh, ku komuniteti serb është shumicë. Ajo vizitohet rregullisht dhe është në gjendje shumë të mirë. Ajo është e mbrojtur me rrethojë dhe portë. Varreza ka një kishëz dhe më shumë se 200 gurë të padëmtuar varresh.

Pasjane/Pasjan

The graveyard is located in the vicinity of Pasjane/Pasjan village, which has a Kosovo Serb majority, on the top of a hill. The graveyard is regularly visited, is used for burials and is in a very good condition. It is protected by a fence and a gate, and contains a chapel and more than 200 undamaged tombstones. Its maintenance is managed and supported by the sacristan.

Groblje se nalazi na vrhu brda u blizini sela Pasjane/Pasjan u kome većinu čine kosovski Srbi. Groblje se redovno posećuje, koristi se za sahrane i nalazi se u vrlo dobrom stanju. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i ima kapelu i više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Crkvenjak je zadužen za održavanje i zaštitu groblja.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Pasjane/Pasjan ku komuniteti serb është shumicë, në maje të një kodre. Varreza vizitohet rregullisht nga komuniteti lokal dhe shfrytëzohet për varrime dhe është në gjendje shumë të mirë. Varreza është e mbrojtur me rrethojë dhe portë. Varreza ka një kishëz dhe më shumë se 200 gurë të padëmtuar varresh. Mirëmbajtja dhe mbrojtja e saj menaxhohet dhe mbështetet nga sakristani.

RANILUG/RANILLUG MUNICIPALITY

A total of 15 graveyards were documented in Ranilug/Ranillug. There is a Kosovo Serb majority in the municipality and the graveyards are generally in a very good condition. However, a small number show signs of neglect, particularly the two graveyards in Boževce/Bozhec. All graveyards are visited by the local community and used for religious commemorations and burials. None of the graveyards shows signs of damage and/or vandalism.

OPŠTINA RANILUG/RANILLUG

U Ranilugu/Ranillug je registrovano ukupno 15 grobalja. Većinsko stanovništvo u ovoj opštini čine kosovski Srbi i groblja su uglavnom u dobrom stanju. Međutim, na malom broju grobalja vidljivi su znakovi zanemarivanja, a to je posebno slučaj sa dva groblja u Boževcu/Bozhec. Lokalna zajednica posećuje sva groblja na kojima se obavljaju verski obredi i sahrane. Ni na jednom groblju nisu uočeni tragovi oštećenja i/ili vandalizma.

KOMUNA E RANILUG/RANILLUGUT

Janë dokumentuar gjithsej 15 varreza në Ranilug/Ranillugut. Popullata serbe e Kosovës është shumicë dhe në përgjithësi janë në gjendje të mirë. Megjithatë, një numër i tyre tregon shenja të lënies pas dore, veçanërisht dy varrezat në Boževce/Bozhec. Të gjitha varrezat vizitohen nga komuniteti lokale dhe shfrytëzohen për përkujtime fetare dhe varrime. Në asnjërën varrezë, nuk shihen shenja të dëmtimit dhe/ apo vandalizmit.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale građevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Boževce/Bozhec	3	✓	✓	151 - 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Boževce/Bozhec	3	✓	✓	151 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Domorovce/Domoroc	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Donje Drenovce/Drenoc i Poshtëm	2	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Donje Korminjane/Kormnjan i Poshtëm	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Glogovce/Gllogoc	1	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Gornje Drenovce/Drenoc i Epërm	2	✗	✗	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gornje Korminjane/Kormnjan i Epërm	1	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Malo Ropotovo/Ropotovë e Vogël	2	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Odevce/Hodec	2	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Pançelo/Pançellë	2	✓	✓	151 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	?
Rajanovce/Rajanoc	1	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Ranilug/Ranillug	1	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Tomanc/Tomance	2	✓	✓	151 - 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Veliko Ropotovo/Ropotovë e Madhe	2	✓	✓	151 - 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓

Boževce/Bozhec

There are two graveyards in Boževce/Bozhec village, both of which are located on the slope of a hill just 100 meters apart. Both are protected by a fence and gate and are in a decent condition. Both are fully covered by high grass and contain 150 to 200 tombstones each, which are well preserved. In addition, one of the graveyards contains a church and a bell tower.

U selu Boževce/Bozhec postoje dva groblja i oba se nalaze na obroncima brda, a samo su 100 metara odvojena jedno od drugog. Oba su zaštićena ogradom i ulaznom kapijom i u pristojnom su stanju. Oba groblja su sasvim obrasla visokom travom i na svakom ima od 150 do 200 nadgrobnihih spomenika koji su dobro očuvani. Osim toga, na jednom groblju se nalaze crkva i zvonik.

Janë dy varreza në fshatin Boževce/Bozhec, që të dyja gjenden rrëzë kodrës, 100 metra larg. Të dyja janë të mbrojtura me rrethojë dhe portë, si dhe janë në gjendje të mirë. Që të dyja janë të mbuluara me bar të lartë dhe secila ka mes 150 dhe 200 gurë të varreve, të cilat janë të ruajtura mirë. Veç kësaj, në këtë varrezë gjendet kisha dhe kambanorja.

Domorovce/Domoroc

The graveyard is located in the vicinity of Domorovce/Domoroc village on the slope of a hill. It is protected by a fence and a gate and is in a good condition, despite being covered by high grass. The more than 200 tombstones, as well as the graveyard's chapel, are undamaged.

Groblje se nalazi na obroncima brda u blizini sela Domorovce/Domoroc. Zaštićeno je ogralom i ulaznom kapijom i u dobrom je stanju iako je obraslo visokom travom. Više od 200 nadgrobnih spomenika i kapela na groblju su neoštećeni.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Domorovce/Domoroc, në shpat të kodrës. Ka rrethojë dhe portë si dhe është në gjendje të mir, përkundër që është e mbuluar me bar të lartë. Më shumë se 200 gurë të varreve, si dhe kishëza e varrezës nuk janë të dëmtuara.

Donje Drenovce/Drenoc i Poshtëm

The graveyard is located on the outskirts of Donje Drenovce/Drenoc i Poshtëm village on top of a hill. It is protected by a fence and gate and partially covered by high grass. The 100 to 150 tombstones, as well as the small church and chapel located on the site, are well preserved. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na vrhu brda na periferiji sela Donje Drenovce/Drenoc i Poshtëm. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično obraslo visokom travom. Nadgrobni spomenici, kojih je od 100 do 150, mala crkva i kapela na groblju dobro su očuvani. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Donje Drenovce/Drenoc i Poshtëm, në maje të kodrës. Ka rrethojë e portë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. 100-150 gurë të varreve, si dhe kisha e vogël dhe kishëza që gjenden aty, janë në gjendje të mirë. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Donje Korminjane/Kormnjan i Poshtëm

The graveyard is located in the vicinity of Donje Korminjane/Kormnjan i Poshtëm village on top of a hill. It is protected by a fence and gate. The more than 200 tombstones are undamaged and the graveyard is in a very good condition. A chapel is located close to the graveyard.

Groblje se nalazi na vrhu brda u blizini sela Donje Korminjane/Korminjan i Poshtëm. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Više od 200 nadgrobnih spomenika je neoštećeno i groblje je u vrlo dobrom stanju. Kapela se nalazi u blizini groblja.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Donje Korminjane/Korminjan i Poshtëm, në maje të kodrës. Ka rrethojë dhe portë. Më shumë se 200 gurë të varreve nuk janë të dëmtuar dhe varreza është në gjendje shumë të mirë. Kishëza gjendet afër varrezës.

Glogovce/Gllogoc

The graveyard is located in the vicinity of Glogovce/Gllogoc village on the slope of a hill. The graveyard is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. An Orthodox church and a bell tower are located on the site, while a chapel is located just next to the graveyard. The 100 to 150 tombstones, as well as the Orthodox church and chapel, are well preserved.

Groblje se nalazi na obroncima brda u blizini sela Glogovce/Gllogoc. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i u vrlo je dobrom stanju. Unutar groblja nalaze se pravoslavna crkva i zvonik, dok se kapela nalazi odmah pored groblja. Nadgrobni spomenici, kojih je od 100 do 150, pravoslavna crkva i kapela dobro su očuvani.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Glogovce/Gllogoc, në shpat të kodrës. Varreza ka rrethojë dhe portë si dhe është në gjendje shumë të mirë. Aty gjenden një kishë ortodokse dhe kabanore, ndërsa kishëza gjendet pranë varrezës. Mes 100 dhe 150 gurë të varreve si dhe kisha dhe kishëza ortodokse janë të ruajtura mirë.

Gornje Drenovce/Drenoc i Epërm

The graveyard is located on the outskirts of Gornje Drenovce/Drenoc i Epërm village on top of a hill, in a forest. It is protected by a fence and a gate and partially covered by high grass and bushes. It contains 100 to 150 undamaged tombstones and an unfinished chapel. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na vrhu brda na periferiji sela Gornje Drenovce/Drenoc i Epërm, u šumi. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i jednim delom je obraslo visokom travom i grmljem. Groblje ima od 100 do 150 neoštećenih nadgrobnih spomenika i nedovršenu kapelu. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Gornje Drenovce/Drenoc i Epërm, në maje të kodrës. Ka rrethojë dhe portë, si dhe pjesërisht është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Janë mes 100 dhe 150 gurë të varreve të padëmtuar dhe një kishëz e papërfunduar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje relativisht të mirë.

Gornje Korminjane/Kormnjan i Epërm

The graveyard is located in the vicinity of Gornje Korminjane/Kormnjan i Epërm village on the slope of a hill. The graveyard is not fenced and is in a very good condition. The 100 to 150 tombstones and the chapel, which is located close to the site, are undamaged.

Groblje se nalazi na obroncima brda u blizini sela Gornje Korminjane/Korminjan i Epërm. Groblje nije ograđeno ali je u vrlo dobrom stanju. Nadgrobnni spomenici, kojih ima od 100 do 150, i kapela pored groblja su neoštećeni.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Gornje Korminjane/Korminjan i Epërm, në maje të kodrës. Varreza nuk ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të mirë. 100-150 gurë të varreve dhe kishëza, që gjenden afër këtij vendi, nuk janë të dëmtuar.

Malo Ropotovo/Ropotovë e Vogël

The graveyard is adjacent to an Orthodox church and is located in the vicinity of Malo Ropotovo/Ropotovë e Vogël village on top of a hill. The graveyard is protected by a fence and a gate and contains, in addition to the church, a chapel and more than 200 tombstones. Structures and tombstones are well preserved and the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na vrhu brda pored pravoslavne crkve u blizini sela Malo Ropotovo/Ropotovë e Vogël. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i, osim crkve, u krugu groblja nalazi se kapela i više od 200 nadgrobni spomenika. Građevine i nadgrobni spomenici su dobro očuvani i groblje je u dobrom stanju.

Varreza është në afërsi të kishës ortodokse dhe gjendet në rrethinë të fshatit Malo Ropotovo/Ropotovë e Vogël, në maje të kodrës. Varreza ka rrethojë dhe portë dhe përveç kishës, ka edhe kishëzën dhe më tepër se 200gurë të varreve. Strukturat dhe gurët e varreve janë të ruajtura mirë dhe varreza është në gjendje të mirë.

Odevce/Hodec

The graveyard is adjacent to an Orthodox church and is located on the outskirts of Odevce/Hodec village on the slope of a hill. It is protected by a fence and is accessible through two gates. It is partially covered by high grass and bushes and contains 100 to 150 tombstones, a church and a unfinished chapel. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje je smešteno uz pravoslavnu crkvu i nalazi se na obroncima brda na periferiji sela Odevce/Hodec. Zaštićeno je ogradom i do njega vode dve kapije. Jednim delom je obraslo visokom travom i grmljem i na njemu se nalazi od 100 do 150 nadgrobnih spomenika, crkva i nedovršena kapela. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza është në afërsi të kishës ortodokse dhe gjendet në periferi të fshatit Odevce/Hodec, në shpat të kodrës. Ka rrethojë dhe ka qasje nga dy porta. Pjesërisht është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre dhe ka mes 100 dhe 150 gurë të varreve të padëmtuar, kisha si dhe kishëza janë të papërfunduar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Pančelo/Pançellë

The graveyard is located in the vicinity of Pančelo/Pançellë village on the slope of a hill. It is protected by a fence and a gate and is partially covered by high grass. It contains 150 to 200 tombstones and an old chapel and is in a good condition.

Groblje se nalazi na obroncima brda blizu sela Pančelo/Pançellë. Zaštićeno je ogradam i ulaznom kapijom i delimično je obraslo visokom travom. Groblje je u dobrom stanju i na njemu se nalazi od 150 do 200 nadgrobnih spomenika i jedna stara kapela.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Pančelo/Pançellë, në shpatin e kodrës. Ka rrethojë dhe portë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë 150-200 gurë të varreve dhe kishëza e vjetër janë në gjendje të mirë.

Rajanovce/Rajanoc

The graveyard is located in the vicinity of Rajanovce/Rajanoc village on the slope of a hill. It is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. An Orthodox church and a bell tower are located within the graveyard, while a chapel is adjacent to it. The 100 to 150 tombstones, and all structures, are well preserved.

Groblje se nalazi na obroncima brda u blizini sela Rajanovce/Rajanoc. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i u vrlo je dobrom stanju. Unutar groblja nalaze se pravoslavna crkva i zvonik, dok je kapela smeštena blizu groblja. Sve građevine i nadgrobni spomenici kojih ima od 100 do 150 dobro su očuvani.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Rajanovce/Rajanoc, në shpat të kodrës. Ka rrethojë dhe është në gjendje shumë të mirë. Kisha ortodokse dhe kambanarja gjenden në kuadër të varrezës, ndërsa kishëza është pranë. Mes 100 dhe 150 gurë të varreve dhe të gjitha strukturat janë të ruajtura mirë.

Ranilug/Ranillug

The graveyard is located on the outskirts of Ranilug/Ranillug village along the regional road Gjilan/Gnjilane-Bujanovac. It is partially fenced and contains a chapel and a bell tower. The graveyard, together with the 100 to 150 tombstones, is in a very good condition.

Groblje se nalazi na periferiji sela Ranilug/Ranillug, pokraj regionalnog puta Gjilan/Gnjilane-Bujanovac. Jedan deo groblja je ograđen i na njemu se nalaze kapela i zvonik. Groblje i nadgrobni spomenici, kojih ima od 100 do 150, u vrlo su dobrom stanju.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Ranilug/Ranillug, përgjatë rrugës rajonale Gjilan/Gnjilane-Bujanovac. Varreza është pjesërisht e rrethuar, aty gjenden kishëza dhe kambanarja. Varreza së bashku me 100 deri 150 gurë të varreve janë në gjendje të mirë.

Tomanc/Tomance

The graveyard is located in the vicinity of Tomanc/Tomance village on the top of a hill. It is protected by a fence and a gate. The graveyard contains 150 to 200 undamaged tombstones and a small unfinished chapel. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na vrhu brda u blizini sela Tomanc/Tomance. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Na groblju se nalazi oko 150 do 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika kao i nedovršena kapelica. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Tomanc/Tomance, në maje të kodrës. Ka rrethojë dhe portë. Në varrezë ka 150-200 gurë të varreve të padëmtuar dhe një kishëz e papërfunduar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Veliko Ropotovo/Ropotovë e Madhe

The graveyard is adjacent to an Orthodox church and located in Veliko Ropotovo/Ropotovë e Madhe village on the top of a hill. It is protected by a fence and gate. In addition to the church, the graveyard contains 150 to 200 tombstones, a chapel and a bell tower. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na vrhu brda pokraj pravoslavne crkve u selu Veliko Ropotovo/Ropotovë e Madhe. Zaštićeno je ograndom i ulaznom kapijom. Osim crkve, na groblju se nalazi oko 150 do 200 nadgrobnih spomenika, kapela i zvonik. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza është në afërsi të kishës ortodokse dhe gjendet në fshatin Veliko Ropotovo/Ropotovë të Madhe, në maje të kodrës. Ka rrethojë dhe portë. Përveç kishës, në varrezë ka mes 150 dhe 200 gurë të varreve, kishëz dhe kambanore. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

ŠTRPCE/SHTËRPCE MUNICIPALITY

A total of 18 graveyards, in 11 villages, were documented in Štrpce/Shtërpçe municipality. There is a Kosovo Serb majority in the municipality and all graveyards are in a good condition. None of them show signs of damage and all of them are being visited and used for burials.

OPŠTINA ŠTRPCE/SHTËRPCE

U opštini Štrpce/Shtërpçe registrovano je ukupno 18 groblja u 11 sela. U ovoj opštini većinsko stanovništvo čine kosovski Srbi i sva groblja su u dobrom stanju. Na grobljima nema znakova oštećenja i sva se redovno posećuju i koriste za sahrane.

KOMUNA E ŠTRPCE/SHTËRPÇES

JNë 11 fshatra të komunës së Štrpce/Shtërpçes u evidentuan gjithsej 18 varreza. Komuniteti serb është shumicë në komunë dhe të gjitha varrezat janë në gjendje të mirë. Asnjëra prej tyre nuk ka shenja dëmtimi, të gjitha vizitohen dhe përdoren për varrime.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Berevce/Beroc	2	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Donja Bitinja/Biti e Poshtme	2	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Drajkovce/Drekoc	2	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gornja Bitinja/Biti e Epërme	1	✗	✗	151 - 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Gotovuša/Gotovushë	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gotovuša/Gotovushë	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Jažince/Jazhincë	2	✗	✗	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Sevce/Sevcë	2	✗	✗	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Štrpce/Shtërpçë "Uzunovo"	2	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Štrpce/Shtërpçë "Gušavac"	2	✗	✗	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Štrpce/Shtërpçë "Prčevo"	2	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Štrpce/Shtërpçë	2	✗	✗	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Sušice/Sushicë, upper/gornji/epërm	2	✓	✓	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Sušice/Sushicë, lower/donji/ i poshtëm	2	✓	✓	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Viča/Viqë	2	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Vrbeštica/Vërbeshticë	2	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Vrbeštica/Vërbeshticë "Gornja mahala"	2	✓	✓	101 - 150	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Vrbeštica/Vërbeshticë	2	✓	✓	50 - 100	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓

Berevce/Beroc

The graveyard is adjacent to the Orthodox Church of Saint Peter and is located on a hill above Berevce/Beroc village. It is protected by a fence and a gate. The graveyard contains more than 200 undamaged tombstones and is in a good condition.

Groblje se nalazi pored pravoslavne crkve Svetog Petra, na brdu iznad sela Berevce/Beroc. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Na groblju se nalazi više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika i groblje je u dobrom stanju.

Varreza është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Pjetrit dhe gjendet në kodrën mbi fshatin Berevce/Beroc. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë. Në varrezë gjenden më shumë se 200 gurë të varreve të padëmtuar dhe varreza është në gjendje të mirë.

Donja Bitinja/Biti e Poshtme

The graveyard is adjacent to the Orthodox Church of Saint Theodor and is located on a hill above Donja Bitinja/Biti e Poshtme village. It is protected by a fence and a gate and contains more than 200 undamaged tombstones. Some graves are covered by vegetation. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi pored pravoslavne crkve Svetog Teodora na brdu iznad sela Donja Bitinja/Biti e Poshtme. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i na njemu se nalazi više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Neki grobovi su obrasli rastinjem. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Teodorit dhe gjendet në kodrën mbi fshatin Donja Bitinja/Biti e Poshtme. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe portë, ndërsa aty gjenden më shumë se 200 gurë të varreve të padëmtuar. Disa varreza janë mbuluar me bimësi. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Drajkovce/Drekoc

The graveyard is located in the vicinity of Drajkovce/Drekoc village, along the main road to Štrpce/Shtërpçë adjacent to the Orthodox Church of the Forty Holy Martyrs. It is protected by a fence and a gate and is partially covered by high grass. It contains 100 to 150 tombstones and is in a good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Drajkovce/Drekoc, pokraj glavnog puta za Štrpce /Shtërpçë, pored pravoslavne crkve Svetih četrdeset mučenika. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično je obraslo visokom travom. Groblje je u dobrom stanju i na njemu se nalazi od 100 do 150 nadgrobnih spomenika.

Varreza është ngjitur me Kishën Ortodokse të Katërdhjetë Martirëve të Shenjtë, përkatësisht në afërsi të fshatit Drajkovce/Drekoc pranë rrugës kryesore në drejtim të Štrpce/Shtërpçes. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë, dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. Në varrezë gjenden 100 deri 150 gurë të varreve dhe ajo është në gjendje të mirë.

Gornja Bitinja/Biti e Epërme

The graveyard is located at the entrance to Gornja Bitinja/Biti e Epërme village, adjacent to the Orthodox Church of Saint George. It is not protected and contains 150 to 200 tombstones and a chapel. The graveyard is in a very good condition.

Groblje se nalazi na ulazu u selo Gornja Bitinja/Biti e Epërme, pored pravoslavne crkve Svetog Đorđa. Groblje nije ograđeno i na njemu se nalazi kapela i 150 do 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo dobrom stanju.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit Gornja Bitinja/Biti e Epërme, ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Gjergjit. Ajo nuk ka rrethojë dhe aty gjenden mes 150 dhe 200 gurë të varreve si dhe një kishëz. Varreza është në gjendje të mirë.

Gotovuša/Gotovushë

There are two graveyards in Gotovuša/Gotovushë village. Both graveyards are in a good condition. According to the local priest, the church usually mobilizes volunteers from the local community to clean the graveyards in the village prior to religious holidays. The first graveyard is adjacent to the Orthodox Church of the Holy Mother and located in the village, on the slope of a hill. It is protected by a fence and a gate and is partially covered by high grass and bushes. In addition to the church, the graveyard contains more than 200 tombstones and a chapel.

U selu Gotovuša/Gotovushë nalaze se dva groblja. Oba groblja su u dobrom stanju. Prema rečima seoskog sveštenika, crkva obično angažuje dobrovoljce iz lokalne zajednice da pre verskih praznika očiste groblja u selu. Prvo groblje se nalazi u selu, na obroncima brda, pored pravoslavne crkve Presvete Bogorodice. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Na groblju se osim crkve nalazi kapela i više od 200 nadgrobni spomenika.

Në fshatin Gotovuša/Gotovushë janë dy varreza. Që të dyja janë në gjendje të mirë. Sipas priftit vendor, para festave fetare kisha zakonisht angazhon vullnetarë nga komuniteti për të pastruar varrezat e fshatit. Varreza e parë është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Mërisë dhe gjendet në fshat, përkatësisht në bregun e një kodre. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë, si dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Përveç kishës, në varrezë gjenden më shumë se 200 gurë të varreve dhe një kishëz.

Gotovuša/Gotovushë

The second graveyard is adjacent to the Orthodox Church of Saint Salvation and is located on the outskirts of the village. It is protected by a fence and a gate and is partially covered by high grass and bushes. In addition to the church, the graveyard contains more than 200 tombstones and a chapel.

Drugo groblje se nalazi na periferiji sela, pored pravoslavne crkve Svetog Spasa. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Na groblju se osim crkve nalazi kapela i više od 200 nadgrobnih spomenika.

Varreza e dytë është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shpëtimit të Shenjtë dhe është në dalje të fshatit. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë, si dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Përveç kishës, në varrezë gjenden më shumë se 200 gurë të varreve dhe një kishëz.

Jažince/Jazhincë

The graveyard is located on the slope of a hill, above Jažince/Jazhincë village, adjacent to the Orthodox Church of Saint Petka. It is not protected and is partially covered by high grass and bushes. It contains more than 200 tombstones and is in a good condition.

Groblje se nalazi na obroncima brda iznad sela Jažince/Jazhincë, pored pravoslavne crkve Svete Petke. Nije ograđeno i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Groblje je u dobrom stanju i na njemu se nalazi više od 200 nadgrobni spomenika.

Varreza gjendet në bregun e një kodre mbi fshatin Jažince/Jazhincë, ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Petkës. Ajo nuk ka rrethojë mbrojtëse dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Në varrezë gjenden më shumë se 200 gurë të varreve dhe ajo është në gjendje të mirë.

Sevce/Sevcë

The graveyard is located on the slope of a hill above Sevce/Sevcë village, adjacent to the Orthodox Church of the Saint Archangel. It is not protected and is covered by high grass. In addition to the church, it contains a chapel and more than 200 tombstones. The graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na obroncima brda iznad sela Sevce/Sevcë, pored pravoslavne crkve Svetih Arhangela. Nije ogradeno i obraslo je visokom travom. Osim crkve, na groblju se nalazi kapela i više od 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në bregun e një kodre mbi fshatin Sevce/Sevcë, ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Kryengiellit. Ajo nuk ka rrethojë mbrojtëse dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. Përveç kishës, aty gjendet një kishëz dhe më shumë se 200 gurë të varreve. Varreza është në gjendje të mirë.

Štrpce/Shtërpçë

There are four graveyards located in or close to Štrpce/Shtërpçë town. According to the local priest, the Serbian Orthodox Church regularly organizes the cleaning of all Orthodox graveyards in Štrpce/Shtërpçë municipality. The cleaning is conducted by volunteers from the local community and usually takes place prior to religious holidays. The “Gušavac” graveyard is located above the village, on the slope of a hill close to the forest. It is not fenced and is partially covered by high grass. It contains a chapel and more than 200 tombstones and is in a good condition.

U gradu Štrpce/Shtërpçë, ili u njegovoj blizini, nalaze se četiri groblja. Prema rečima lokalnog sveštenika, Srpska pravoslavna crkva redovno organizuje akcije čišćenja svih pravoslavnih grobalja u opštini Štrpce/Shtërpçë. Čišćenje se obično obavlja pre verskih praznika i sprovode ga dobrovoljci iz lokalne zajednice. Groblje “Gušavac” nalazi se iznad sela, na obroncima brda u blizini šume. Groblje nije ograđeno i delimično je obraslo visokom travom. Groblje je u dobrom stanju i na njemu se nalazi kapela i više od 200 nadgrobnih spomenika.

Në qytezën e Štrpce/Shtërpçës apo në afërsi të saj gjenden katër varreza. Sipas priftit vendor, Kisha Ortodokse Serbe rregullisht organizon pastrimin e varrezave ortodokse në komunën e Štrpce/Shtërpçës. Vullnetarët nga komuniteti vendor i pastrojnë varrezat dhe kjo zakonisht ndodh para festave fetare. Varreza “Gušavac” gjendet mbi fshat, përkatësisht në bregun e një kodre afër pyllit. Ajo nuk ka rrethojë mbrojtëse dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. Aty gjendet një kishëz dhe më shumë se 200 gurë të varreve, ndërsa vetë varreza është në gjendje të mirë.

Štrpce/Shtërpçë

The “Prčevo” graveyard is located above the village, on the slope of a hill close to the forest. It is difficult to reach due to the narrow access path. The not fenced site is covered by high grass and mild vegetation and contains 50 to 100 tombstones. Overall it is in a good condition.

Groblje “Prčevo” nalazi se iznad sela, na obroncima brda u blizini šume. Do groblja se teško dolazi zbog nepristupačnog uskog puta. Groblje nije ograđeno i obraslo je visokom travom i srednje gustim rastinjem i na njemu se nalazi od 50 do 100 nadgrobnih spomenika. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza “Prčevo” gjendet mbi fshat, përkatësisht në bregun e një kodre afër pyllit. Është e vështirë që të shkohet atje për shkak të rrugës së ngushtë. Ky vend pa rrethojë është i mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të rrallë ndërsa aty gjenden mes 50 dhe 100 gurë të varreve. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Štrpce/Shtërpçë

The “Uzunovo” graveyard is located on the top of a hill above the main road and close to the forest. It is difficult to reach due to the narrow access path. The graveyard is protected by a fence and is fully covered by high grass and mild vegetation. It contains fewer than 50 tombstones and is in a good condition.

Groblje “Uzunovo” nalazi se na vrhu brda iznad glavnog puta, u blizini šume. Do groblja se teško dolazi zbog nepristupačnog uskog puta. Groblje je zaštićeno ogradom i potpuno obraslo visokom travom i srednje gustim rastinjem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika i u dobrom je stanju.

Varreza “Uzunovo” gjendet në majen e kodrës mbi rrugën kryesore dhe afër pyllit. Është e vështirë që të shkohet atje për shkak të rrugës së ngushtë. Varreza ka një rrethojë mbrojtëse dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të rrallë. Aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve ndërsa vetë varreza është në gjendje të mirë.

Štrpce/Shtërpçë

The fourth graveyard is adjacent to the Orthodox Church of Saint John and is located at the entrance to the town, along the main road. At the time of the visit, the graveyard was not fenced and covered with high grass and vegetation. Despite this, the graveyard is in a good condition and contains more than 200 tombstones and a chapel, in addition to the church. Following the visit, the municipal administration deriving from the 11 May 2008 Serbian local elections commenced a project in mid-September 2010 to fence and partially clean the graveyard. The project, worth 1.2 million RSD (approximately 12,000 Euro), will include the construction of a wall and metal fence to protect the graveyard, as well as the construction of a footpath along the side of the graveyard to enable safe access for pedestrians.

Četvrto groblje smešteno je pored pravoslavne crkve Svetog Jovana i nalazi se na ulazu u grad, pored glavnog puta. U vreme posete groblje je bilo obraslo visokom travom i rastinjem i nije bilo ograđeno. Uprkos tome, groblje je u dobrom stanju i osim crkve na njemu se nalazi više od 200 nadgrobnih spomenika i kapela. Opštinska uprava, uspostavljena posle lokalnih srpskih izbora održanih 11. maja 2008. godine, započela je projekat ograđivanja i delimičnog čišćenja groblja sredinom septembra 2010. godine, nakon posete. Ovaj projekat vredan 1,2 miliona dinara (otprilike 12.000 evra) uključuje izgradnju zida i metalne ograde kako bi se groblje zaštitilo, kao i izgradnju pešačke staze oko groblja čime bi se omogućio bezbedan pristup za pešake.

Varreza e katërt është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Xhonit dhe gjendet në hyrje të qytetit pranë rrugës kryesore. Në kohën e vizitës, varreza nuk kishte rrethojë dhe ishte e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi. Përkundër kësaj, varreza është në gjendje të mirë dhe, përveç kishës, aty gjenden më shumë se 200 gurë të varreve dhe një kishëz. Pas vizitës, administrata komunale që doli nga zgjedhjet lokale serbe të 11 majit të vitit 2008, nisi një projekt kah mesi i muajit shtator të vitit 2010 për vendosjen e rrethojës dhe për pastrimin e pjesshëm të varrezës. Projekti, në vlerë 1.2 milion dinarë të Republikës së Serbisë (rreth 12 000 euro), do të përfshijë ndërtimin e një muri dhe vendosjen e një rrethoje metali për të mbrojtur varrezën, si dhe ndërtimin e një shtegu përgjatë varrezës për mundësimin e qasjes së sigurtë për këmbësorët.

Sušice/Sushicë

There are two graveyards in Sušice/Sushicë village (upper and lower). The graveyards are located outside of the village on the slope of a hill. Both graveyards are protected by a fence and a gate and contain 100 to 150 tombstones each. Both graveyards are fully covered with high grass and ferns but are, overall, in a good condition. Both graveyards are hard to reach due to a very narrow path leading to them and the absence of a bridge over the nearby stream.

U (gornjem i donjem) selu Sušice/Sushicë postoje dva groblja. Groblja se nalaze van sela, na obroncima brda. Oba groblja su zaštićena ogradom i ulaznom kapijom i na svakom se nalazi od 100 do 150 nadgrobnih spomenika. Oba groblja su u potpunosti obrasla visokom travom i paprati, ali su u celini u dobrom stanju. Pristup grobljima je otežan, jer je staza koja vodi do njih vrlo uska i preko obližnjeg potoka nema mosta.

Në fshatin Sušice/Sushicë (e epërme dhe e ulët) janë dy varreza. Varrezat gjenden në dalje të fshatit, përkatësisht në bregun e një kodre. Të dyja varrezat kanë rrethojë mbrojtëse dhe në secilën gjenden 100 deri 150 gurë të varreve. Këto varreza janë tërësisht të mbuluara me bar të lartë dhe fier, por në përgjithësi janë në gjendje të mirë. Për shkak të rrugës së ngushtë dhe mungesës së urës mbi përruan që rrjedh aty, është shumë e vështirë që të shkohet deri te të dyja varrezat.

Viča/Viqë

The graveyard is located on the slope of a hill, in the vicinity of Viča/Viqë village, adjacent to the Orthodox Church of Saint Demetrios. It is protected by a fence and a gate and is fully covered by high grass. It contains 50 to 100 tombstones and is, overall, in a good condition.

Groblje se nalazi na obroncima brda u blizini sela Viča/Viqë, pored pravoslavne crkve Svetog Dimitrija. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i potpuno je obraslo visokom travom. Na groblju se nalazi 50 do 100 nadgrobnih spomenika i ono je u celini u dobrom stanju.

Varreza gjendet në bregun e një kodre afër fshatit Viča/Viqë, ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Dimitrit. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe portë, si dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë. Aty gjenden 50 deri në 100 gurë të varreve dhe varreza është përgjithësisht në gjendje të mirë.

Vrbeštica/Vërbeshiticë

There are three graveyards in Vrbeštica/Vërbeshiticë village, all in a good condition. The first graveyard “Gornja mahala” is located at the entrance to the village, close to the main road. It is protected, partially covered by high grass and includes 100 to 150 tombstones.

U selu Vrbeštica/Vërbeshiticë postojë tri groblja, i sva su u dobrom stanju. Prvo groblje “Gornja mahala” nalazi se na ulazu u selo, pokraj glavnog puta. Groblje je zaštićeno, delimično obraslo visokom travom i na njemu se nalazi 100 do 150 nadgrobniã spomenika.

Në fshatin Vrbeštica/Vërbeshiticë janë tri varreza, që të gjitha në gjendje të mirë. Varreza e parë “Gornja mahala” gjendet në hyrje të fshatit, pranë rrugës kryesore. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë, ndërsa aty gjenden 100 deri 150 gurë të varreve.

Vrbeštica/Vërbeshticë

The second graveyard is adjacent to the Orthodox Church of Saint Elias and located in the village, on the slope of a hill. It is protected and is partially covered by high grass. In addition to the church, it contains 100 to 150 undamaged tombstones.

Drugo groblje se nalazi pored pravoslavne crkve Svetog Ilije u selu, na obroncima brda. Groblje je zaštićeno i delimično obraslo visokom travom. Osim crkve, na groblju se nalazi 100 do 150 neoštećenih nadgrobnih spomenika.

Varreza e dytë është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Elijës dhe gjendet në fshat përkatësisht në bregun e një kodre. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. Përveç kishës, aty gjenden 100 deri 150 gurë të varreve të padëmtuar.

Vrbeštica/Vërbeshiticë

The third graveyard is located on the slope of a hill close to a small river. It is difficult to reach due to the narrow access road. It is protected by a fence and a gate. It contains 50 to 100 tombstones as well as a small chapel.

Treće groblje se nalazi na obroncima brda u blizini manje reke. Pristup do groblja je otežan zbog uske staze koja vodi do njega. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Na groblju se nalazi kapelica i 50 do 100 nadgrobnih spomenika.

Varreza e tretë gjendet në bregun e një kodre në afërsi të një lumi të vogël. Është e vështirë që të shkohet atje për shkak të rrugës së ngushtë. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe portë. Aty gjenden mes 50 dhe 100 gurë të varreve si dhe një kishëz e vogël.

VITI/VITINA MUNICIPALITY

A total of 16 graveyards, in 14 separate villages, were recorded in Viti/Vitina municipality. Most of them were heavily damaged during the 1999 conflict and are in a very poor condition. The only graveyards in a good condition are the two in Binçë/Binaç and, to a lesser extent, one in Novosele/Novo Selo. The graveyards that are frequented regularly are in villages with a Kosovo Serb community living there, namely Binçë/Binaç village and Viti/Vitina town. All other graveyards are not visited, or only visited during go-and-see visits, and are no longer used for burials.

OPŠTINA VITI/VITINA

U opštini Viti/Vitina evidentirano je ukupno 16 grobalja u 14 različitim sela. Većina grobalja teško je oštećena tokom sukoba 1999. i u veoma je lošem stanju. Jedina groblja koja su u dobrom stanju jesu dva groblja u Binçë/Binaču i, u manjoj meri, jedno groblje u Novosele/Novom Selu. Groblja u selima u kojima živi zajednica kosovskih Srba redovno se posećuju, a to su selo Binçë/Binač i grad Viti/Vitina. Ostala groblja se ne posećuju, ili se posećuju samo za vreme idi-vidi poseta, i više se ne koriste za sahrane.

KOMUNA E VITISË/VITINA

Në 14 fshatra të ndryshëm të komunës së Vitisë/Vitina u evidentuan gjithsej 16 varreza. Shumë varreza u dëmtuan rëndë gjatë konfliktit të vitit 1999 dhe tani janë në gjendje të keqe. Varrezat e vetme që janë në gjendje të mirë janë dy në Binçë/Binaç dhe një tjetër në Novosele/Novo Selo, që është në gjendje më pak të mirë. Varrezat që vizitohen rregullisht gjenden në fshatrat ku jeton komuniteti serb i Kosovës, përkatësisht në fshatin Binçë/Binaç dhe në qytetin e Vitisë/Vitina. Të gjitha varrezat e tjera ose nuk vizitohen, ose vizitohen vetëm gjatë vizitave shko-dhe-shih dhe nuk përdoren më për varrime.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Binçë/Binaç, lower/donji/ i poshtëm	2	✓	✓	151 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Binçë/Binaç, upper/gornji/epërm	2	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓
Buzovik	4	✗	✗	50 - 100	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗
Devajë/Devaja	5	✓	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Drobesh/Drobeš	5	✗	✗	<50	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Gërmovë/Grmovo	5	✓	✗	151 - 200	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓
Gushicë/Gušica	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Kabash/Kabaš	4	✓	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✓	✗	✓	✗

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serfos in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Novosele/Novo Selo	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Novosele/Novo Selo	3	X	X	50 - 100	X	✓	X	X	X	✓	X
Podgorc/Podgorce	5	X	X	151 - 200	✓	✓	X	✓	X	X	X
Pozharan/Požaranje	4	X	X	151 - 200	X	✓	X	X	X	X	X
Slatinë e Epërme/ Gornja Slatina	5	✓	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Tërpezë/Trpeza	5	X	X	101 - 150	X	✓	✓	✓	X	X	X
Viti/Vitina	4	✓	✓	> 200	✓	✓	X	X	✓	✓	X
Zhiti/Žitinje	4	✓	✓	151 - 200	✓	✓	X	✓	X	✓	X

Binçë/Binač

There are two graveyards in Binçë/Binač village. Both graveyards are regularly cleaned by the local community with the support of the Serbian Orthodox Church. The clean-up usually takes place prior to religious holidays. Both graveyards are regularly visited. The first graveyard is adjacent to an Orthodox church and is located at the entrance to the village along the main road. The graveyard is protected by a fence and a gate and is covered by mild vegetation. In addition to the church, it contains 150 to 200 tombstones. The graveyard is in a good condition.

U selu Binçë/Binač postoje dva groblja. Lokalna zajednica, uz podršku Srpske pravoslavne crkve, redovno čisti oba groblja. Čišćenje se obično obavlja pre verskih praznika. Oba groblja se redovno posećuju. Prvo groblje se nalazi duž glavnog puta, pored pravoslavne crkve na ulazu u selo. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i obraslo je srednje gustim rastinjem. Na groblju se osim crkve nalazi 150 do 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u dobrom stanju.

Në fshatin Binçë/Binač janë dy varreza. Të dyja varrezat pastrohen rregullisht nga komunitetit vendor me përkrahjen e Kishës Ortodokse Serbe. Varrezat zakonisht pastrohen para festave fetare. Të dy varrezat vizitohen rregullisht. Varreza e parë është ngjitur me Kishën ortodokse dhe gjendet në hyrje të fshatit pranë rrugës kryesore. Varreza ka rrethojë mbrojtëse dhe portë dhe është e mbuluar me bimësi të rrallë. Përveç kishës, aty gjenden 150 deri 200 gurë të varreve. Varreza është në gjendje të mirë.

Binçë/Binač

The second graveyard is located on a hill above the village and is rather difficult to access due to the poor condition of the road leading to the site. The graveyard is protected by a fence and a gate and contains more than 200 tombstones. A few tombstones are broken and knocked over, while signs of repair works are visible on others. During August 2009 unknown perpetrators demolished a total of six tombstones in the graveyard, an act which was publicly condemned by the mayor of Viti/Vitina municipality. Overall, the graveyard is in a good condition.

Drugo groblje se nalazi na brdu iznad sela, i prilično mu je teško prići zbog lošeg puta koji vodi do njega. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i na njemu se nalazi više od 200 nadgrobnih spomenika. Nekoliko nadgrobnih spomenika je polomljeno i oboreno, dok su na drugim nadgrobnim spomenicima vidljivi tragovi popravke. Nepoznati počinioci su avgusta 2009. godine porušili ukupno šest nadgrobnih spomenika na groblju, a predsednik opštine Viti/Vitina javno je osudio taj čin. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza e dytë gjendet në një kodër mbi fshat dhe është mjaft vështirë që të shkohet atje për shkak të gjendjes së keqe të rrugës që çon deri në vendndodhjen e saj. Varreza ka rrethojë mbrojtëse dhe portë dhe aty gjenden më shumë se 200 gurë të varreve. Disa gurë të varreve janë dëmtuar dhe rrëzuar përtokë, ndërsa shenjat e punës së riparimit janë të dukshme në të tjerët. Në gusht të vitit 2009, persona të panjohur shkatërruan gjithsej gjashtë gurë të varreve në varrezë, akt ky që u dënua nga Kryetari i Komunës së Vitisë. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Buzovik

The graveyard is located at the entrance to Buzovik village along the main road, close to Buzovik Monastery. It is not fenced and contains fewer than 50 tombstones, some of which are very old. Most of the tombstones are heavily damaged (either broken or knocked over). Overall, the graveyard is in a bad condition.

Groblje se nalazi na ulazu u selo Buzovik pokraj glavnog puta, u blizini manastira Buzovik. Groblje nije ograđeno i na njemu ima manje od 50 nadgrobnih spomenika od kojih su neki vrlo stari. Većina nadgrobnih spomenika teško je oštećena (ili su polomljeni ili oboreni). Opšte stanje groblja je loše.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit Buzovik pranë rrugës kryesore në afërsi të Manastirit të Buzovikut. Ajo nuk ka rrethojë dhe aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve, disa prej të cilëve janë shumë të vjetër. Shumë gurë të varreve janë të dëmtuar rëndë (ose të thyer, ose të rrëzuar përtokë). Në përgjithësi, varreza është në gjendje të keqe.

Devajë/Devaja

The graveyard is located on the outskirts of Devajë/Devaja village. Due to very dense vegetation it is difficult to access the graveyard and impossible to enter it, preventing a reliable assessment of the number and condition of the tombstones. However, the few visible stones are all damaged. The graveyard is fenced but lacking a gate. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Devajë/Devaja. Pristup groblju je otežan i nemoguće je u njega ući zbog gustog rastinja koje ometa pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, svi vidljivi nadgrobni spomenici su oštećeni. Groblje je ograđeno ali nema ulazne kapije. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Devajë/Devaja. Për shkak të bimësisë së dendur, qasja në varrezë është shumë e vështirë dhe hyrja aty është e pamundshme, duke penguar kështu një vlerësim të besueshëm mbi numrin dhe gjendjen e gurëve të varreve. Megjithatë, ca gurë të varreve që shihen janë krejtësisht të shkatërruar. Varreza ka një rrethojë mbrojtëse por nuk ka portë. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Drobesh/Drobeš

The graveyard is located on the outskirts of Drobesh/Drobeš village, close to an unpaved road. It is not fenced and hard to spot due to high grass and heavy vegetation. There is extensive garbage in and around the graveyard. Almost all of the fewer than 50 tombstones are damaged (broken, knocked over, or looted). Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Drobesh/Drobeš, blizu neasfaltiranog puta. Groblje nije ograđeno i teško ga je uočiti zbog visoke trave i gustog rastinja. Na samom groblju i oko njega nalazi se puno smeća. Skoro svi nadgrobni spomenici, kojih ima manje od 50, su oštećeni (polomljeni, oboreni ili opljačkani). U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Drobesh/Drobeš, në afërsi të një rruge të paasfaltuar. Ajo nuk ka rrethojë dhe është vështirë për t'u parë për shkak të barit të lartë dhe bimësisë së dendur. Ka shumë mbeturina përreth dhe në vetë varrezë. Pothuajse të gjithë se më pak 50 gurë të varreve janë të dëmtuar (të thyer, të rrëzuar përtokë apo të vjedhur). Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Gërmovë/Grmovo

The graveyard is located at Gërmovë/Grmovo village entrance, adjacent to the main road. It is protected by a fence but there is no gate. It is covered by high grass and bushes and extensive garbage is visible on the site. The graveyard includes the remains of a destroyed chapel and 150 to 200 tombstones, most of which are damaged, broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na ulazu u selo Gërmovë/Grmovo, pored glavnog puta. Zaštićeno je ogradom, ali nema ulazne kapije. Obraslo je visokom travom i grmljem i na groblju se može videti puno smeća. Na groblju se nalaze ostaci porušene kapele i 150 do 200 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina oštećena, polomljena i/ili oborena. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit Gërmovë/Grmovo, ngjitur me rrugën kryesore. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse por nuk ka portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre, ndërsa mbeturina të shumta mund shihen gjithandej vendit. Në varrezë gjenden gërmadhat e një kishëzeje të shkatërruar dhe mes 150 dhe 200 gurë të varreve, shumica e të cilëve janë shkatërruar, thyer apo rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Gushicë/Gušica

The graveyard is located on the outskirts of Gushicë/Gušica village in a forest behind a primary school. It is difficult to reach due to the absence of an access road. It is not fenced and hard to spot due to high grass and heavy vegetation. There is extensive garbage around the perimeter of the site and all of the fewer than 50 tombstones are damaged (broken, knocked over, and/or looted). Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Gushicë/Gušica, u šumi iza osnovne škole. Pristup do groblja je otežan jer nema prilaznog puta. Groblje nije ograđeno i teško je uočljivo zbog visoke trave i gustog rastinja. Po obodu groblja nalazi se puno smeća i svi nadgrobni spomenici, kojih ima manje od 50, su oštećeni (polomljeni, oboreni, i/ili opljačkani). Groblje je u celini u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Gushicë/Gušica, përkatësisht në pyllin prapa shkollës fillore. Është vështirë që të shkohet atje për shkak të mungesës së një rruge hyrëse. Ajo nuk ka rrethojë dhe është shumë e vështirë për tu parë për shkak të barit të lartë dhe bimësisë së dendur. Ka shumë mbeturina përreth perimetrit të varrezës dhe të gjithë më pak se 50 gurët e varreve janë të shkatërruar (të thyer, të rrëzuar apo të vjedhur). Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Kabash/Kabaš

The “Ademova Liva Pravoslav” graveyard is located in the vicinity of Kabash/Kabaš village, along the main road. It is visited, mainly for religious events. The graveyard is fenced but there is no gate. It is covered by high grass and there is extensive garbage outside the site. Around half of the 100 to 150 tombstones appear broken and/or knocked over. The graveyard is in a bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje “Ademova Liva Pravoslav” nalazi se u blizini sela Kabash/Kabaš, pokraj glavnog puta. Posećuje se uglavnom za vreme verskih praznika. Groblje je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Obraslo je visokom travom i ima puno smeća oko groblja. Pola od ukupno 100 do 150 nadgrobni spomenika izgleda polomljeno i/ili oboreno. Groblje je u lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza “Ademova Liva Pravoslav” gjendet në afërsi të fshatit Kabash/Kabaš pranë rrugës kryesore. Ajo vizitohet, kryesisht për ngjarje fetare. Varreza ka një rrethojë mbrojtëse por nuk ka portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe ka shumë mbeturina jashtë vendit. Duket se gjysma e 100 deri 150 gurëve të varreve janë thyer apo rrëzuar. Varreza është në gjendje të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Novosellë/Novo Selo

There are two graveyards in Novosellë/Novo Selo village. The first graveyard which is better preserved, is located in the village on the slope of a hill. It is unfenced, although individual graves are fenced. It is covered by mild vegetation and is in a decent condition. There is no visible damage to the 50 to 100 tombstones. A clean-up was initiated by the municipal community office in February 2009, prior to a go-and-see visit.

U selu Novosellë/Novo Selo postoje dva groblja. Prvo groblje, koje je bolje očuvano, nalazi se u selu, na obroncima brda. Nije ograđeno, mada su pojedini grobovi posebno ograđeni. Obraslo je srednje gustim rastinjem i u pristojnom je stanju. Na nadgrobnim spomenicima, kojih je između 50 do 100, nema vidljivih oštećenja. Opštinska kancelarija za zajednice je započela čišćenje u februaru 2009. godine, pre idi-vidi posete.

Në fshatin Novosellë/Novo Selo janë dy varreza. Varreza e parë, e cila ruhet më mirë, gjendet në fshat përkatësisht në bregun e një kodre. Ajo nuk ka rrethojë edhe pse varret e veçanta mbrohen me rrethoja. Ajo është e mbuluar me bimësi të rrallë dhe është në gjendje të mirë. Nuk ka dëmtime të dukshme në 50 deri 100 gurët e varreve. Në shkurt të vitit 2009, zyra komunale për komunitete nisi pastrimin e varrezës para një vizite shko-dhe-shih.

Novosellë/Novo Selo

The second graveyard is located above the village in a forest on a hill. It is not accessible by road and not fenced. It is covered by high grass and almost all of the fewer than 50 tombstones are damaged. Most tombstones are broken and some are knocked over. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Drugo groblje se nalazi iznad sela, u šumi na brdu. Nepristupačno je i nije ograđeno. Obraslo je visokom travom i skoro svi nadgrobni spomenici, kojih ima manje od 50, su oštećeni. Većina nadgrobnih spomenika je razbijena, dok su neki oboreni. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza e dytë gjendet mbi fshat, përkatësisht në pyll. Ajo nuk ka rrethojë dhe aty nuk mund të shkohet me automjet. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe pothuajse të gjithë se më pak 50 gurë të varreve janë të dëmtuar. Shumë prej tyre janë thyer apo rrëzuar përtokë. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Podgorc/Podgorce

The “Padina” graveyard is located in the vicinity of Podgorc/Podgorce village in a forest. It is not accessible by road and unfenced. It is fully covered by high grass and heavy vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard contains the remains of a destroyed church and most of the visible tombstones are broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje “Padina” nalazi se u šumi, nadomak sela Podgorc/Podgorce. Nepristupačno je i neograđeno. U potpunosti je obraslo visokom travom i gustim rastinjem koje ometa pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika. Na groblju se nalaze ostaci porušene crkve i većina vidljivih nadgrobnihi spomenika je polomljena i/ili oborena. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza “Padina” gjendet në afërsi të fshatit Podgorc/Podgorce në një pyll. Ajo nuk ka rrethojë dhe aty nuk mund të shkohet me automjet. Ajo është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur, që pengon një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Në varrezë gjenden gërmadhat e një kishe të shkatërruar dhe shumë prej gurëve të varreve që shihen janë thyer apo rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Pozharan/Požaranje

The graveyard is located in Pozharan/Požaranje village adjacent to the regional road Gjilan/Gnjilane – Ferizaj/Uroševac. It is unfenced and covered by high grass and heavy vegetation, hindering access and a proper assessment of the number and condition of tombstones. All visible tombstones appear to be undamaged. Overall, the graveyard is in a bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Pozharan/Požaranje, pored regionalnog puta Gjilan/Gnjilane – Ferizaj/Uroševac. Nije ograđeno i obraslo je visokom travom i gustim rastinjem, što ometa pristup i pravilnu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Svi vidljivi nadgrobni spomenici izgledaju neoštećeno. U celini, groblje je u lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Pozharan/Požaranje ngjitur me rrugën rajonale Gjilan/Gnjilane – Ferizaj/Uroševac. Ajo nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur, duke penguar kështu qasjen dhe vlerësimin e mirëfilltë të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Të gjithë gurët e varreve që shihen duket se janë të padëmtuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Sllatinë e Epërme/Gornja Slatina

The graveyard is located in the vicinity of Sllatinë e Epërme/Gornja Slatina village behind the elementary school. It is protected by a fence but there is no gate. It is dominated by high grass, trees and heavy vegetation, which hinders access and a proper assessment of the number and condition of tombstones. However, the few visible tombstones are severely damaged (broken and/or knocked over). Overall, the graveyard is in a very bad condition. The small Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Sllatinë e Epërme/Gornja Slatina, iza osnovne škole. Zaštićeno je ogradom, ali nema ulazne kapije. Na groblju dominira visoka trava, drveće i gusto rastinje koje ometa pristup i pravilnu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, nekoliko vidljivih nadgrobnih spomenika ozbiljno je oštećeno (polomljeno i/ili oboreno). U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Mala zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në afërsi të fshatit Sllatinë e Epërme/Gornja Slatina, përkatësisht prapa shkollës fillore. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse por nuk ka portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë, dru dhe bimësi të dendur, duke penguar kështu qasjen dhe vlerësimin e mirëfilltë të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Megjithatë, shumë pak gurë të varreve që shihen janë shumë të dëmtuar (të thyer apo të rrëzuar). Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Tërpezë/Trpeza

The graveyard is located in Tërpezë/Trpeza village adjacent to the elementary school. It is partially protected by a wall, which has been extensively damaged. It is covered by high grass and heavy vegetation, preventing a proper assessment of the number and condition of tombstones. However, all visible tombstones are severely damaged (broken and/or knocked over). In addition, there is a large amount of garbage in the graveyard. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Tërpezë/Trpeza, pored osnovne škole. Delimično je zaštićeno zidom koji je teško oštećen. Obraslo je visokom travom i gustim rastinjem, što onemogućava odgovarajuću procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, svi vidljivi nadgrobni spomenici su teško oštećeni (polomljeni i/ili oboreni). Osim toga, na groblju ima puno smeća. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në fshatin Tërpezë/Trpeza, ngjitur me shkollën fillore. Ajo ka rrethojë pjesërisht nga një mur, që është i dëmtuar në masë të madhe. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur, duke penguar kështu qasjen dhe vlerësimin e mirëfilltë të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Megjithatë, të gjithë gurët e të varreve që shihen janë të dëmtuar rëndë (të thyer apo të rrëzuar). Përveç kësaj, ka shumë mbeturina në varrezë. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Viti/Vitina

The graveyard is located in Viti/Vitina town. It is protected by an incomplete fence (the part of the graveyard facing the adjacent riverbank is not fenced) and a gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the local priest. The graveyard is covered by high grass and contains a chapel and more than 200 tombstones, of which around 30 are broken, 20 knocked over and 10 looted. Despite being in a rather bad condition, the graveyard is visited. It is regularly cleaned by the local community with the support of the Serbian Orthodox Church. The clean-up usually takes place prior to religious holidays.

Groblje se nalazi u gradu Viti/Vitina. Jedan deo groblja zaštićen je ogradom (deo groblja okrenut ka reci koja protiče pored nije ograđen) i ulaznom kapijom koja je u vreme posete bila zaključana, a ključ je bio kod lokalno sveštenika. Groblje je obraslo visokom travom i na njemu se nalazi kapela i više od 200 nadgrobnih spomenika, od kojih je 30 polomljeno, 20 oboreno, a 10 opljačkano. Groblje se posećuje iako je u prilično lošem stanju. Lokalna zajednica, uz podršku Srpske pravoslavne crkve, redovno čisti groblje. Čišćenje se obično obavlja pre verskih praznika.

Varreza është në qytezën e Vitisë/Vitina. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse të papërfunduar (pjesa e varrezës përballë bregut të lumit nuk ka rrethojë) dhe portë, që ishte mbyllur në kohën e vizitës dhe çelësi mbahej nga prifti vendor. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe aty gjenden një kishëz dhe më shumë se 200 gurë të varreve, 30 prej të cilëve janë thyer, 20 janë rrëzuar dhe 10 janë vjedhur. Përkundër gjendjes së keqe, varreza ende vizitohet. Komuniteti vendor, me mbështetjen e Kishës Ortodokse Serbe, e pastron rregullisht varrezën. Ajo zakonisht pastrohet para festave fetare.

Zhiti/Žitinje

The graveyard is located at the entrance of Zhiti/Žitinje village close to the main road. It is somewhat protected by a partially damaged wall and a broken gate. It contains a small church and a chapel, both of which are in a bad condition. The main door of the church is damaged and the roof of the chapel is partially destroyed. The graveyard is dominated by high grass and bushes and some of the 150 to 200 tombstones are damaged (broken and/or knocked over). The graveyard is in a bad condition, but is still visited occasionally. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na ulazu u selo Zhiti/Žitinje, blizu glavnog puta. Zaštićeno je na neki način delimično oštećenim zidom i polomljenom ulaznom kapijom. Na groblju se nalaze crkvice i kapela, i obe su u lošem stanju. Ulazna vrata na crkvi su oštećena, dok je krov kapele delimično uništen. Na groblju se nalazi 150 do 200 oštećenih nadgrobnih spomenika (polomljenih i/ili oborenih) i grobljem dominira visoka trava i grmlje. Groblje je u lošem stanju, ali se još uvek povremeno posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit Zhiti/Žitinje pranë rrugës kryesore. Ajo ka rrethojë disi me një mur pjesërisht të dëmtuar dhe portë të thyer. Aty gjenden një kishë e vogël dhe një kishëz, që të dyja në gjendje të keqe. Porta kryesore e kishës është dëmtuar dhe kulmi i kishëzës është pjesërisht i shkatërruar. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre, ndërsa disa prej 150 deri 200 gurëve të varreve janë dëmtuar (thyer apo rrëzuar). Varreza është në gjendje të keqe, por ende vizitohet. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**

Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**

Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

3

MITROVICË/MITROVICA REGION
REGION MITROVICË/MITROVICE
RAJONI I MITROVICËS/MITROVICA

MITROVICË/MITROVICA MUNICIPALITY

A total of three Orthodox graveyards, in two different villages, were recorded in the southern part of Mitrovicë/Mitrovica municipality. Two of the three graveyards are still visited by the Kosovo Serb community, although none are used for burials. The condition of the two graveyards in Mitrovicë/Mitrovica town is very bad while the condition of the graveyards in Svinjarë/Svinjare are better.

OPŠTINA MITROVICË/MITROVICA

U južnom delu opštine Mitrovicë/Mitrovica registrovana su ukupno tri pravoslavna groblja u dva različita sela. Kosovski Srbi i dalje posećuju dva od ukupno tri groblja, iako se nijedno više ne koristi za sahrane. Dva groblja u gradu Mitrovicë/Mitrovica u vrlo su lošem stanju, dok su groblja u Svinjarë/Svinjaru u boljem stanju.

KOMUNA MITROVICË/MITROVICA

Në dy fshatra të ndryshëm të komunës së Mitrovicës/Mitrovica së jugut u evidentuan gjithsej tri varreza ortodokse. Dy prej tri varrezave ende vizitohen nga serbët e Kosovës, edhe pse asnjëra nuk përdoret për varrime. Gjendja e dy varrezave në qytetin e Mitrovicës/Mitrovica është shumë e keqe, kurse gjendja e varrezës në Svinjarë/Svinjare është paksa më e mirë.

Fshati	Selo	Village									
Gjendja e përgjithshme	Opšte stanje	Overall condition									
Ka rrethojë	Ogradeno	Fenced									
Ka portë	Ulazna kapija	Entrance gate									
Nr. i gurëve të varreve	Broj nadgrobnih spomenika	No. of tombstones									
Struktura tjera	Ostale građevine	Other structures									
Bar të lartë/shkurre	Visoka trava/grmlje	High grass/bushes									
Ka mbeturina në lokacion	Smece na groblju	Garbage on site									
Ka gurë të vandalizuar të varreve	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Tombstones damaged/vandalized									
Ka Serbë të Kosovës në fshat	Kosovski Srbi u selu	Kosovo Serbs in Village									
Vizitohen	Posecuje se	Visited									
Varrime	Koristi se za sahrane	Burials									
Mitrovicë/Mitrovica	5	✓	✗	> 200	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗
Shipol/Šipolje	5	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Svinjarë/Svinjare	5	✓	✓	> 200	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✗

Mitrovicë/Mitrovica

There are two graveyards located in the southern part of Mitrovicë/Mitrovica town. The first graveyard is located at the entrance to the town. It is fenced but the gate is missing. It is partially covered with high grass and bushes. The graveyard contains a destroyed chapel (the windows, walls and roof of the chapel are all broken) and more than 200 tombstones, most of which are broken and/or knocked down. Other than Orthodox graves, the graveyard also includes some Catholic graves. Despite being in a very bad condition, the graveyard is visited during religious holidays by the Kosovo Serb community.

U južnom delu grada Mitrovicë/Mitrovica nalaze se dva groblja. Prvo groblje se nalazi na ulazu u grad. Ograđeno je, ali nema ulazne kapije. Delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Na groblju se nalazi uništena kapela (svi prozori, zidovi i krov na kapeli su polomljeni) kao i više od 200 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena i/ili oborena. Osim pravoslavnih, na groblju se nalaze i katolički grobovi. Iako je groblje u vrlo lošem stanju, kosovski Srbi ga posećuju tokom verskih praznika.

Në pjesën jugore të qytetit të Mitrovicës/Mitrovica janë dy varreza. Varreza e parë është në hyrje të qytetit. Ajo ka rrethojë por nuk ka portë. Është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Aty gjenden një kishëz e shkatërruar (dritaret, muret dhe kulmi i kishëzës janë të dëmtuara) dhe më shumë se 200 gurë të varreve, shumica e të cilëve janë të thyer apo të rrëzuar. Përveç varrezave ortodokse, aty gjenden edhe varrezat katolike. Edhe pse varreza është në gjendje të keqe, ajo megjithatë vizitohet nga pjesëtarët e komunitetit serb të Kosovës gjatë festave fetare.

Mitrovicë/Mitrovica

The second graveyard is located in the Shipol/Šipolje area of Mitrovicë/Mitrovica town. It is protected by a fence and a gate. It is covered with bushes and extensive garbage and contains 50 to 100 tombstones, as well as the remains of a destroyed building. All tombstones are broken and knocked down. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited.

Drugo groblje se nalazi na području Shipol/Šipolja u gradu Mitrovicë/Mitrovica. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je visokom travom i grmljem, zatrpano smećem i na groblju se nalazi 50 do 100 nadgrobnih spomenika, kao i ostaci porušene građevine. Svi nadgrobnji spomenici su polomljeni i oboreni. Groblje je u vrlo lošem stanju i više se ne posećuje.

Varreza e dytë është në Shipol/Šipolje të qytetit të Mitrovicës/Mitrovica. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe portë. Ajo është e mbuluar me shkurre dhe shumë mbeturina, ndërsa aty gjenden 50 deri 100 gurë të varreve si dhe rrënojat e një ndërtese të shkatërruar. Të gjithë gurët e varreve janë thyer dhe rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më.

Svinjarë/Svinjare

The graveyard is located in Svinjarë/Svinjare village. It is protected by a partially damaged fence and a gate. It is covered in high grass and some bushes and contains more than 200 tombstones, as well as a funeral parlour. The tombstones are undamaged but a few are knocked down. Overall, the graveyard is in a decent condition, although there are small amounts of garbage on the site. The graveyard is visited on All Souls' Days.

Groblje se nalazi u selu Svinjarë/Svinjare. Zaštićeno je delimično oštećenom ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je visokom travom i grmljem srednje visine i na njemu se nalazi više od 200 nadgrobnih spomenika, kao i kuća odnosno objekat za ispraćaj. Nadgrobnih spomenika nisu oštećeni, ali je nekoliko njih oboreno. U celini, groblje je u relativno dobrom stanju, iako unutar groblja ima malo smeća. Groblje se posećuje za vreme Zadušnica.

Varreza gjendet në fshatin Svinjarë/Svinjare. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse pjesërisht të dëmtuar dhe një portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre dhe aty gjenden më shumë se 200 gurë të varreve, si dhe një dhomë funerali. Gurët e varreve nuk janë të dëmtuar, përveç disave që janë rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë edhe pse aty ka pak mbeturina. Varrezat vizitohet në Ditët e Gjithë Shpirtëve.

SKENDERAJ/SRBICA MUNICIPALITY ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

A total of ten Orthodox graveyards, in eight different villages, were recorded in Skenderaj/Srbica municipality. The graveyards adjacent to villages where Kosovo Serbs are either displaced or left before the conflict are in a bad or very bad condition. The exception is the more recent graveyard in Runik/Rudnik village, which is in a decent condition. On the other hand, the graveyards in Banja/Bajë, Suvo Grlo/Syriganë, which have a Kosovo Serb majority, and the two adjacent to the Devič Monastery, are in a much better condition. All of them are regularly visited.

According to local residents, there is a graveyard in Leçinë/Leočina village, which could not be located during this exercise.

OPŠTINA SKENDERAJ/SRBICA ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

U opštini Skenderaj/Srbica registrovano je ukupno deset pravoslavnih grobalja u osam različitim sela. Groblja u blizini sela iz kojih su kosovski Srbi ili raseljeni ili su ih napustili pre sukoba u lošem su ili vrlo lošem stanju. Izuzetak je novo groblje u selu Runik/Rudnik, koje je u pristojnom stanju. S druge strane, groblja u Banji/Bajë, Suvom Grlo/Syriganë, u kojima kosovski Srbi čine većinu, i dva groblja pored manastira Devič u mnogo su boljem stanju. Sva groblja se redovno posećuju.

Prema rečima lokalnih meštana, u selu Leçinë/Leočina postoji groblje koje nije bilo moguće pronaći tokom ove procene.

KOMUNAT E SKENDERAJT/SRBICA ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Në tetë fshatra të ndryshëm të komunës së Skenderajit/Srbica u evidentuan gjithsej dhjetë varreza. Varrezat ngjitur me fshatrat ku banorët e komunitetit serb të Kosovës janë qoftë të zhvendosur apo janë larguar para konfliktit, janë në gjendje të keqe ose shumë të keqe. Këtu bënë përjashtim varreza më e re në fshatin Runik/Rudnik që është në gjendje modeste. Në anën tjetër, varrezat në Banja/Bajë, Suvo Grlo/Syriganë ku komuniteti serb është shumicë si dhe dy të tjera ngjitur me Manastirin e Devičit/Deviç janë në gjendje shumë më të mirë. Të gjitha varrezat vizitohen rregullisht.

Sipas banorëve vendor edhe një varrezë tjetër gjendet në fshatin Leçinë/Leočina, por ajo nuk është gjetur gjatë vizitës.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Banja/Bajë	2	✓	✓	150 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Kuçicë/Kučica	5	✓	✗	>50	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗
Laushë/Lauša, Devič Monastery, inside compound/unutar kompleksa /brenda kompleksit	1	✓	✗	<50	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Laushë/Lauša, Devič Monastery, outside compound/van kompleksa /jashtë kompleksit	2	✗	✗	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Lubavec/Ljubovac	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗
Radishevë/Radiševo	5	✓	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Runik/Rudnik, older/staro/më e vjetër	4	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Runik/Rudnik, newer/novo/ më e re	3	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Skenderaj/Srbica	5	✗	✗	>50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Suvo Grlo/Syrganë	3	✓	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓

Banja/Bajë

The graveyard is located in Banja/Bajë village, adjacent to an Orthodox church and close to the municipal community office. The graveyard is protected by a wall and a gate. It contains 150 to 200 undamaged tombstones, some of which are overgrown with high grass and bushes. The graveyard is in a good condition and is regularly visited by the village's Kosovo Serb community.

Groblje se nalazi u selu Banja/Bajë, pored pravoslavne crkve i u blizini opštinske kancelarije za zajednice. Groblje je zaštićeno zidom i ulaznom kapijom. Na njemu se nalazi 150 do 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika, od kojih su neki zarasli u visoku travu i grmlje. Groblje je u dobrom stanju i kosovski Srbi iz sela ga redovno obilaze.

Varreza gjendet në fshatin Banja/Bajë ngjitur me kishën ortodokse dhe afër zyrës komunale për komunitete. Varreza ka një mur mbrojtës dhe një portë. Aty gjenden 150 deri 200 gurë të varreve, disa prej të cilëve janë të mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet rregullisht nga pjesëtarët e komunitetit serb që jetojnë në fshat.

Laushë/Lauša

Laushë/Lauša (Devič Monastery)

There are two graveyards adjacent to the Devič Monastery. Both are located within the confines of a special protective zone. The first graveyard is located within the monastery compound. It is protected by the compound walls and entrance gate and also by KFOR, who guard the monastery. The graveyard contains 14 well-preserved and relatively new tombstones. The graveyard and the monastery were completely destroyed during the 2004 riots but have been reconstructed by the Reconstruction Implementation Commission²⁸ in 2007. The graveyard is in a very good condition and maintained by the monastery's nuns. Both the graveyard and the monastery are regularly visited by Kosovo Serbs.

Laushë/Lauša (Manastir Devič)

Pored manastira Devič nalaze se dva groblja. Oba groblja se nalaze unutar granica specijalne zaštićene zone. Prvo groblje se nalazi unutar manastirskog kompleksa. Zaštićeno je zidovima i ulaznom kapijom, ali i KFOR-om koji čuva manastir. Na groblju se nalazi 14 dobro očuvanih i relativno novih nadgrobničkih spomenika. Groblje i manastir su potpuno uništeni tokom nemira 2004. godine, ali ih je 2007. godine obnovila Komisija za sprovođenje obnove.²⁹ Groblje je u vrlo dobrom stanju i održavaju ga monahinje iz manastira. Kosovski Srbi redovno posećuju i groblje i manastir.

Laushë/Lauša (Manastiri i Deviçit/Deviç)

Janë dy varreza ngjitur me Manastirin e Deviçit/Deviç. Që të dyja janë në kuadër të zonës së veçantë të mbrojtur. Varreza e parë është brenda kompleksit të manastirit. Ajo ka rrethojë me muret e kompleksit dhe portën kryesore, por gjithashtu edhe nga KFOR-i që ruan manastirin. Aty gjenden 14 gurë të varreve relativisht të rinj dhe shumë mirë të ruajtur. Varreza dhe manastiri u shkatërruan tërësisht gjatë trazirave të vitit 2004, por ato u rindërtuan në vitin 2007 nga Komisioni për Implementimin e Rindërtimit.³⁰ Varreza është në gjendje shumë të mirë dhe mirëmbahet nga murgeshat e manastirit. Varreza dhe manastiri vizitohet rregullisht nga serbët e Kosovës.

²⁸ See footnote 13 supra.

²⁹ Videti fusnotu 15 supra.

³⁰ Shih fusnotën 17 më lartë.

Laushë/Lauša

The second graveyard is located outside of the monastery compound, but within the perimeter of barbed wire surrounding the monastery. It is not separately fenced but it is protected by KFOR, as part of the protection afforded to the monastery. The graveyard is divided into two parts. One part, next to the compound walls, contains fewer than 50 tombstones, and the other part more than 50 tombstones. The tombstones are undamaged but appear very old. Overall, the graveyard is in a good condition but it is no longer visited, although the monastery's nuns maintain it regularly.

Drugo groblje se nalazi izvan manastirskog kompleksa, ali unutar granica opasnih bodljikavom žicom koja okružuje manastir. Groblje nema odvojenu ogradu već ga štiti KFOR, u sklopu zaštite koju dobija manastir. Groblje je podeljeno na dva dela. Jedan deo, koji se nalazi pored zidova koji okružuju manastir, broji nešto manje od 50, a drugi deo više od 50 nadgrobnih spomenika. Nadgrobnici nisu oštećeni, ali izgledaju vrlo staro. U celini, groblje je u dobrom stanju, ali se više ne obilazi iako ga monahinje iz manastira redovno održavaju.

Varreza e dytë është jashtë kompleksit të manastirit, por brenda perimetrit të telave gjembor që rrethojnë manastirin. Ajo nuk ka rrethojë të veçantë por ruhet nga KFOR-i si pjesë e mbrojtjes së ofruar për manastirin. Varreza ndahet në dy pjesë. Në pjesën e parë, pranë mureve të kompleksit, janë më pak se 50 gurë të varreve ndërsa në pjesën e dytë gjenden më shumë se 50 gurë të varreve. Gurët e varreve nuk janë të dëmtuar por duket se janë shumë të vjetër. Në përgjithësi varreza është në gjendje të mirë por ajo nuk vizitohet më, edhe pse murgeshat e manastirit e mirëmbajnë atë rregullisht.

Kuçicë/Kučica

The graveyard is located on the outskirts of Kuçicë/Kučica village. It is protected by a fence but the gate is missing. The graveyard is overgrown with high grass and dense vegetation, hindering access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The visible tombstones appear very old and their condition has deteriorated over the years. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Kuçicë/Kučica. Zaštićeno je ogradom, ali nema ulazne kapije. Groblje je obraslo visokom travom i gustim rastinjem, što ometa pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Vidljivi nadgrobni spomenici izgledaju vrlo staro i njihovo stanje se pogoršava tokom godina. Groblje je u vrlo lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Kuçicë/Kučica. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse por nuk ka portë. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur, duke penguar kështu një vlerësim të besueshëm mbi numrin dhe gjendjen e gurëve të varreve. Gurët e varreve që shihen duket se janë shumë të vjetër dhe gjendja e tyre është përkeqësuar me kalimin e viteve. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lubavec/Ljubovac

The graveyard is located on the outskirts of Lubavec/Ljubovac village. It is not fenced and partially covered with bushes. It contains a few recognizable tombstones, which appear old and are scattered across the site. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited.

Groblje se nalazi na periferiji sela Lubovec/Ljubovac. Nije ograđeno i delimično je obraslo grmljem. Na njemu se nalazi nekoliko prepoznatljivih nadgrobni spomenika koji izgledaju staro i razbacani su po groblju. Groblje je u vrlo lošem stanju i više se ne posećuje.

Varreza është në dalje të fshatit Lubavec/Ljubovac. Ajo nuk ka rrethojë dhe është pjesërisht e mbuluar me shkurre. Aty gjenden disa gurë të varreve që janë vështirë për t'u njohur e që duket se janë të vjetër dhe janë të shpërndarë gjithandej varrezës. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më.

Radishevë/Radiševo

The graveyard is located on the outskirts of Radishevë/Radiševo village. It is protected by a wire fence but the gate is missing. It is completely overgrown with bushes and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones are broken and/or knocked down. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Radishevë/Radiševo. Zaštićeno je žičanom ogradom, ali nema ulazne kapije. U potpunosti je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što ometa pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih nadgrobnih spomenika je ili polomljeno i/ili oboreno. Groblje je u vrlo lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Radishevë/Radiševo. Ajo ka rrethojë mbrojtëse por nuk ka portë. Ajo është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe bimësi të dendur, duke penguar kështu një vlerësim të besueshëm mbi numrin dhe gjendjen e gurëve të varreve. Ata pak gurë të varreve që mund të shihen janë të thyer ose të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Runik/Rudnik

There are two graveyards in Runik/Rudnik village. The first one, an older graveyard, is located on the outskirts of the village. The site is not fenced and covered with high grass and bushes. It contains fewer than 50 graves, which appear to be very old. Some of the tombstones are knocked down. The graveyard is in a bad condition and no longer visited.

U selu Runik/Rudnik postoje dva groblja. Prvo groblje, koje je starije, nalazi se na periferiji sela. Nije ograđeno i obraslo je visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobni spomenika, koji izgledaju vrlo staro. Neki nadgrobni spomenici su oboreni. Groblje je u lošem stanju i više se ne posećuje.

Në fshatin Runik/Rudnik janë dy varreza. Varreza e parë, e vjetra, është në dalje të fshatit. Ajo nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve që duket se janë shumë të vjetër. Disa gurë të varreve janë rrëzuar. Varreza është në gjendje të keqe dhe nuk vizitohet më.

Runik/Rudnik

The second one, a more recent graveyard is located in the vicinity of the village on the top of a hill. The remains of an old fence are visible and some graves are fenced individually. The graveyard is covered with high grass and bushes and contains 50 to 100 graves, most with tombstones and some with wooden crosses. Two tombstones are knocked over. The graveyard is in a decent condition but no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Drugo groblje, koje je novo, nalazi se u blizini sela na obroncima brda. Vidljivi su ostaci stare ograde, a pojedini grobovi su posebno ograđeni. Groblje je obraslo visokom travom i grmljem i na njemu se nalazi 50 do 100 grobova, od kojih većina ima nadgrobne spomenike, a neki drvene krstove. Dva nadgrobna spomenika su oborena. Groblje je u pristojnom stanju ali se više ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza e dytë, e reja, gjendet në afërsi të fshatit në majen e një kodre. Pjesët e mbetura të një rrethojë të vjetër mund të shihen dhe disa prej varreve kanë rrethoja të veçanta. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre ndërsa aty gjenden 50 deri 100 varre, kryesisht me gurë të varreve dhe disa me kryqe të drunjtë. Dy gurë të varreve janë të rrëzuar. Varreza është në gjendje modeste por nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Skenderaj/Srbica

The graveyard is located on the outskirts of Skenderaj/Srbica town. It is not fenced and is partially covered with bushes. It contains fewer than 50 tombstones, most of which are damaged and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji grada Skenderaj/Srbica. Nije zaštićeno i delimično je obraslo grmljem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina oštećena i/ili oborena. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të qytezës së Skenderajit/Srbica. Ajo nuk ka rrethojë dhe është pjesërisht e mbuluar me shkurre. Aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve, shumica e të cilëve janë dëmtuar apo rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Suvo Grlo/Syriganë

The graveyard is located on a hill on the outskirts of Suvo Grlo/Syriganë village. It is not accessible by vehicle and has to be reached on foot. The graveyard is protected by a fence and individual graves are fenced, but the entrance gate to the graveyard is missing. It is covered with high grass and some bushes and contains 100 to 150 tombstones. Both modern tombstones and old wooden crosses are visible in the graveyard. A few tombstones, approximately six, are damaged and/or knocked down. Overall, the graveyard is in a decent condition. The village's Kosovo Serb community visits the graveyard regularly.

Groblje se nalazi na periferiji sela Suvo Grlo/Syriganë. Do groblja se ne može doći kolima, već samo peške. Groblje je zaštićeno ogradom i grobovi su posebno ograđeni, ali nema kapije na ulazu u groblje. Obraslo je visokom travom i delimično grmljem i na njemu se nalazi od 100 do 150 nadgrobnih spomenika. Na groblju su vidljivi i moderni nadgrobni spomenici i stari drveni krstovi. Oko šest nadgrobnih spomenika je oštećeno i/ili oboreno. U celini, groblje se nalazi u pristojnom stanju. Meštani sela kosovski Srbi redovno posećuju groblje.

Varreza gjendet në një kodër që është në dalje të fshatit Suvo Grlo/Syriganë. Atje nuk mund të shkohet me automjet por vetëm në këmbë. Varreza ka një rrethojë mbrojtëse dhe varret e veçanta kanë rrethojat e tyre, por nuk ka portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre ndërsa aty gjenden mes 100 dhe 150 gurë të varreve. Gurë bashkëkohor të varreve dhe kryqet e drunjtë të vjetër mund të shihen në varrezë. Ca gurë të varreve, përafërsisht gjashtë, janë dëmtuar apo rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje modeste. Pjesëtarët e komunitetit serb të Kosovës, të cilët jetojnë në fshat, e vizitojnë rregullisht varrezën.

VUSHTRRI/VUÇITRN MUNICIPALITY

A total of 15 Orthodox graveyards in 14 different villages were recorded in Vushtrri/Vuçitrn municipality. All graveyards in villages with a Kosovo Serb majority are in a good or very good condition. On the other hand, all graveyards in villages from which the Kosovo Serb community is displaced are in a very bad condition, usually overgrown and in all cases damaged.

According to local residents, there are graveyards in or near Sllatina/Slatina village and Nedakoc/Nedakovac village, which could not be located during this exercise.

OPŠTINA VUSHTRRI/VUÇITRN

U opštini Vushtrri/Vuçitrn registrovano je ukupno 15 pravoslavnih grobalja u 14 različitim sela. Sva groblja u selima u kojima su kosovski Srbi većina u dobrom su ili vrlo dobrom stanju. S druge strane, sva groblja koja se nalaze u selima iz kojih je zajednica kosovskih Srba raseljena u vrlo su lošem stanju, uglavnom su obrasla i u svim slučajevima su oštećena.

Prema rečima lokalnih meštana, u ili u blizini sela Sllatina/Slatina i Nedakoc/Nedakovac ima grobalja koja nisu pronađena tokom ove procene.

KOMUNA E VUSHTRRISË/VUÇITRN

Në 14 fshatra të ndryshëm të komunës së Vushtrrisë/Vuçitrn u evidentuan gjithsej 15 varreza ortodokse. Të gjitha varrezat në fshatrat ku komuniteti serb i Kosovës është shumicë janë në gjendje të mirë apo shumë të mirë. Por të gjitha varrezat në fshatrat nga të cilat komuniteti serb i Kosovës është zhvendosur janë në gjendje shumë të keqe, zakonisht të mbuluara me bar dhe që të gjitha të dëmtuara.

Sipas banorëve lokal janë edhe disa varreza në apo afër fshatit Sllatinë/Slatina dhe fshatit Nedakoc/Nedakovac, por të cilat nuk janë gjetur gjatë vizitës.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Banjska/Banjskë	2	✓	✗	50 - 100	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Gllavatin/Glavotina	5	✗	✗	<50	✗	✗	✗	✓	✗	✗	?
Gojbulja/Gojbulë	1	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Maxhunaj/Novo Selo	5	✓	✓	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Mihaliq/Mijalić	5	✓	✓	<50	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗
Novolan/Nevoljane	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Pantinë/Pantina	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗
Pestovë/Pestovo	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Priluzhje/Prelluzhë, older/staro/më e vjetër	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Priluzhje/Prelluzhë, newer/novo/ më e re	2	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Samadrexhë/Samodreža	5	✓	✓	101 - 150	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Sfaraçak/Svračak	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Vërnica/Vrnica	5	✗	✗	<50	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Vilanc/Viljance	5	✓	✓	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Vushtri/Vuiçtrn	5	✓	✗	> 200	✓	✗	✗	✓	✗	✓	✗

Banjska/Banjskë

The graveyard is located in the vicinity of Banjska/Banjskë village. It is protected by a fence but the gate is missing. It is covered with high grass and contains a neglected funeral parlour and 50 to 100 tombstones, three of which are lying on the ground. The graveyard is in a good condition and is regularly visited.

Groblje se nalazi u blizini sela Banjska/Banjskë. Zaštićeno je ogradom, ali nema ulazne kapije. Obraslo je visokom travom i na njemu se nalazi zapuštena kuća za ispraćaj i 50 do 100 nadgrobnih spomenika, od kojih tri leže na zemlji. Groblje je u dobrom stanju i redovno se posećuje.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Banjska/Banjskë. Ajo ka rrethojë por nuk ka portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe aty gjenden një dhomë e braktisur funerali dhe 50 deri 100 gurë të varreve, tri prej të cilëve janë të rrëzuara. Varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet rregullisht.

Gllavatin/Glavotina

The graveyard is located in the vicinity of Gllavatin/Glavotina village. It is not fenced and partially covered with high grass and bushes. It contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken and knocked down. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Gllavatin/Glavotina. Nezaštićeno je i delimično obraslo visokom travom i grmljem. Ima manje od 50 polomljenih i oborenih nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Gllavatin/Glavotina. Ajo nuk ka rrethojë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve, që të gjithë të thyer apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Gojbulja/Gojbulë

The graveyard is located in Gojbulja/Gojbulë village. It is protected by a fence and a gate. It contains a chapel, a funeral parlour and 100 to 150 well preserved tombstones. The graveyard is in a very good condition and is regularly visited.

Groblje se nalazi u selu Gojbulja/Gojbulë. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Na njemu se nalazi kapela, kuća za ispraćaj i 100 do 150 dobro očuvanih nadgrobni spomenika. Groblje je u veoma dobrom stanju i redovno se posećuje.

Varreza gjendet në fshatin Gojbulja/Gojbulë. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë. Aty gjenden kishëza, një dhomë funerali dhe mes 100 dhe 150 gurë të varreve të ruajtur mirë. Varreza është në gjendje shumë të mirë dhe vizitohet rregullisht.

Maxhunaj/Novo Selo

The graveyard is located on the outskirts of Maxhunaj/Novo Selo village. It is protected by a fence and a gate and fully covered with high grass and dense vegetation. It contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Maxhunaj/Novo Selo. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i potpuno obraslo visokom travom i gustim rastinjem. Na njemu se nalazi manje od 50 polomljenih i/ili srušenih nadgrobni spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Maxhunaj/Novo Selo. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe portë, dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur. Aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve, që të gjithë të thyer apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Mihaliq/Mijalić

The graveyard is located on the main road leading to Mihaliq/Mijalić village. It is protected by a fence and a gate. It is fully covered with bushes and dense vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. There is a small river between the entrance to the graveyard and the road, hindering access to the site. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na glavnom putu koja vodi ka selu Mihaliq/Mijalić. Zaštićeno je ogralom i ulaznom kapijom. Potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što ometa pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Između ulaza na groblje i puta nalazi se mala reka koja takođe ometa pristup groblju. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është pranë rrugës kryesore që çon në fshatin Mihaliq/Mijalić. Ajo ka rrethojë mbrojtëse dhe portë. Ajo është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe bimësi të dendur, duke penguar kështu një vlerësim të besueshëm mbi numrin dhe gjendjen e gurëve të varreve. Një lum i vogël kalon ndërmjet hyrjes për në varrezë dhe rrugës, duke penguar kështu qasjen në varrezë. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Novolan/Nevoljane

The graveyard is located in the vicinity of Novolan/Nevoljane village on the top of a hill. There is no proper entrance path to the graveyard, which hinders access to it. The graveyard is not fenced and fully covered with high grass and bushes. Only the remains of a few tombstones are visible, all being heavily damaged and scattered across the graveyard. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na brdu u blizini sela Novolan/Nevoljane. Ne postoji odgovarajući put koji vodi do ulaza na groblje, što otežava pristup. Groblje nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i grmljem. Vidljivi su samo ostaci nekoliko nadgrobnih spomenika, koji su veoma oštećeni i razbacani po groblju. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Novolan/Nevoljane në maje të një kodre. Nuk ekziston ndonjë shteg i mirëfilltë deri te varreza, gjë që pengon qasjen në të. Varreza nuk ka rrethojë dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Vetëm gërmadhat e ca gurëve të varreve mund të shihen, e këta janë shumë të dëmtuar dhe të shpërndarë gjithandej varrezës. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Pantinë/Pantina

The graveyard is located in the vicinity of Pantinë/Pantina village on a small hill. It is surrounded by agricultural land and there is no path accessing it. The graveyard is not fenced and completely overgrown with bushes and trees, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na brdašcu u blizini sela Pantinë/Pantina. Okruženo je poljoprivrednim zemljištem i nema puta koji vodi do ulaza. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i drvećem, što ometa pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Pantinë/Pantina mbi një kodër të vogël. Ajo është e kufizuar me tokë bujqësore dhe nuk ka shteg që shpie deri atje. Varreza nuk ka rrethojë dhe është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe drurë, duke penguar kështu një vlerësim të besueshëm mbi numrin dhe gjendjen e gurëve të varreve. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Pestovë/Pestovo

The graveyard is located in the vicinity of Pestovë/Pestovo village. It is not fenced but individual graves are fenced. It is covered with high grass and contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken and/or knocked down. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Pestovë/Pestovo. Nije ograđeno, mada su pojedini grobovi ograđeni. Obraslo je visokom travom i na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika i svi su polomljeni i/ili oboreni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Pestovë/Pestovo. Ajo nuk ka rrethojë por varret e veçanta kanë rrethojat e tyre. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve, që të gjithë të thyer apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Priluzhje/Prelluzhë

There are two graveyards in Priluzhje/Prelluzhë village. Both are in a good condition and regularly visited. The first one, which is an older graveyard, is located on the east side of the village and protected by a fence and a gate. It contains more than 200 tombstones, which are all well preserved, a chapel and a funeral parlour. Some of the graves are covered with high grass.

U selu Priluzhje/Prelluzhë postojë dva groblja. Oba su u dobrom stanju i redovno se posećuju. Prvo groblje, koje je i starije, nalazi se na istočnoj strani sela i zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Na groblju se nalazi više od 200 dobro očuvanih nadgrobnih spomenika, kapela i kuća za ispraćaj. Neki od grobova obrasli su visokom travom.

Në fshatin Priluzhje/Prelluzhë janë dy varreza. Që të dyja janë në gjendje të mirë dhe vizitohen rregullisht. E para, varreza më e vjetër, gjendet në pjesën lindore të fshatit dhe ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë. Aty gjenden më shumë se 200 gurë të varreve që janë ruajtur mirë, një kishëz dhe një dhomë funerali. Disa varre janë të mbuluar me bar të lartë.

Priluzhje/Prelluzhë

The second one, which is a newer graveyard, is located on the north side of the village and is protected by a fence and a gate. It contains a funeral parlour and one other small structure and 50 to 100 undamaged tombstones some of which are covered with high grass.

Drugo groblje, koje je novijeg datuma, nalazi se na severnoj strani sela i zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Na njemu se nalazi kuća za ispraćaj i još jedan manji objekat i 50 do 100 neoštećenih nadgrobnih spomenika, od kojih su neki obrasli visokom travom.

E dyta, varreza më e re, gjendet në pjesën veriore të fshatit dhe ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë. Aty është një dhomë funerali, një strukturë tjetër e vogël dhe 50 deri 100 gurë të varreve, disa prej të cilëve janë mbuluar me bar të lartë.

Samadrexhë/Samodreža

The graveyard is located near Samadrexhë/Samodreža village. It is protected by a partially broken fence and a gate. It is fully covered with high grass and thick vegetation, preventing access and a reliable assessment of the condition of the tombstones. It contains 100 to 150 tombstones, some of which appear broken. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Samadrexhë/Samodreža. Zaštićeno je delimično polomljenom ogradom i ulaznom kapijom. Potpuno je obraslo visokom travom i gustim rastinjem, što ometa pristup i pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na groblju se nalazi 100 do 150 nadgrobnih spomenika, od kojih su neki izgleda polomljeni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Samadrexhë/Samodreža. Ajo ka rrethojë mbrojtëse, që është pjesërisht e thyer, dhe portë. Ajo është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur, duke penguar kështu një vlerësim të besueshëm mbi numrin dhe gjendjen e gurëve të varreve. Aty gjenden 100 deri 150 gurë të varreve, disa prej të cilëve duket se janë thyer. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Sfaraçak/Svračak

The graveyard is located on the outskirts of Sfaraçak/Svračak village. It is not fenced and fully covered with high grass and some bushes. It contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken and knocked over. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Sfaraçak/Svračak. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika i svi su polomljeni i srušeni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Sfaraçak/Svračak. Ajo nuk ka rrethojë mbrojtëse dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve, që të gjitha të thyera apo të rrëzuara. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Vërnice/Vrnica

The graveyard is located in the vicinity of Vërnice/Vrnica village on the top of a small hill. It is not accessible by road and can only be reached on foot. The graveyard is not fenced and fully covered with high grass and dense bushes. It contains the foundations of a completely destroyed church and fewer than 50 tombstones, which are all broken and scattered across the graveyard. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na brdašcu u blizini sela Vërnice/Vrnica. Do njega se može doći jedino pešice. Groblje nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i gustim grmljem. Na njemu se nalaze temelji potpuno uništene crkve i manje od 50 polomljenih i po groblju razbacanih nadgrobni spomenika. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Vërnice/Vrnica në maje të një kodre të vogël. Aty nuk mund të shkohet me automjet por vetëm në këmbë. Varreza nuk ka rrethojë mbrojtëse dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre të dendura. Aty gjenden themelet e një kisha krejtësisht të shkatërruar dhe më pak se 50 gurë të varreve, që të gjithë të thyer dhe të shpërndarë gjithandej varrezës. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Vilanc/Viljance

The graveyard is located on the outskirts of Vilanc/Viljance village. It is protected by a fence and a gate. It is completely covered with high grass and bushes and contains fewer than 50 tombstones, the remains of which are scattered across the site. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Vilanc/Viljance. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Potpuno je obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika čiji su ostaci razbacani po celom groblju. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza është në dalje të fshatit Vilanc/Viljance. Ajo ka një rrethojë mbrojtëse dhe një portë. Ajo është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre dhe aty gjenden më pak se 50 gurë të varreve, gërmadhat e të cilëve janë të shpërndarë gjithandej. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Vushtrri/Vučitrn

The graveyard is adjacent to the Orthodox Church of Saint Elias and located in Vushtrri/Vučitrn town. It is protected by the wall of the church compound but the gate is missing. The church compound is further protected by Kosovo police patrols. The graveyard contains more than 200 tombstones, almost all of which are broken and knocked over. Kosovo Serbs occasionally visit the church and the graveyard to mark religious holidays, such as the day of Saint Elias (Patron Day). On the last Patron Day, in August 2010, the graveyard was cleaned for the first time in a number of years. Nevertheless, the graveyard is in a very bad condition. The church was heavily damaged in 2004 and repair works to the interior are still ongoing. At the time of the visit, the interior was being renovated within the framework of a Reconstruction Implementation Commission³¹ project. The church compound also contains a bell tower and a parish house. The Kosovo Serb community which used to live in the town before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi pored pravoslavne crkve Svetog Ilije u gradu Vushtrri/Vučitrn. Zaštićeno je zidom crkvenog kompleksa, ali nema ulazne kapije. Pored toga, crkvu štite patrole kosovske policije. Na groblju se nalazi više od 200 nadgrobni spomenika, i skoro svi su polomljeni i srušeni. Kosovski Srbi povremeno posećuju crkvu i groblje kada obeležavaju verske praznike, kao što je slava Svetog Ilije (seoska slava). Kada se poslednji put obeležavala seoska slava, u avgustu 2010, groblje je očišćeno po prvi put posle nekoliko godina. Međutim, groblje je u veoma lošem stanju. Crkva je teško oštećena 2004. godine i unutrašnji radovi su još uvek u toku. U vreme posete, unutrašnjost se obnavljala u okviru projekta Komisije za sprovođenje obnove³³ U crkvenom kompleksu se nalazi i zvonik i parohijski dom. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

³¹ See footnote 13 supra.

³² Vidite fusnotu 15 supra.

Vushtrri/Vučitrn

Varreza është ngjitur me kishën ortodokse të Shën Elijës dhe gjendet në qytetin e Vushtrrisë/Vučitrn. Ajo ka rrethojë nga muri rrethues i kompleksit të kishës por nuk ka portë. Kompleksi i kishës më tej mbrohet edhe nga policia. Në varrezë ka më shumë se 200 gurrë varresh, shumica e të cilëve janë të dëmtuar apo të rrëzuar. Herë pas here, serbët e Kosovës e vizitojnë kishën dhe varrezën për t'i shënuar festat religjioze, siç është dita e Shën Elijës (Dita e Mbrojtësit). Në Ditën e Mbrojtësit të herës së fundit, në muajin gusht 2010, varreza u pastrua për herë të parë pas disa vitesh. Megjithatë, varreza është në gjendje shumë të keqe. Kisha u dëmtua rëndë në vitin 2004 dhe ende vazhdojnë punimet riparuese në brendinë e saj. Në kohën e vizitës, brendia ishte duke u rinovuar në kuadër të projektit të Komisionit të Implementimit të Rindërtimit.³³ Kompleksi i kishës gjithashtu ka një kabanare dhe shtëpinë e famullisë. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

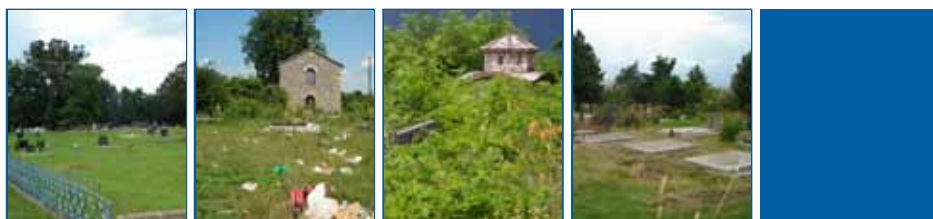
³³ Shih fusnotën 17 më lartë.

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**

Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**

Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

4

PEJË/PEĆ REGION
REGION PEJË/PEĆI
RAJONI PEJË/PEĆ

DEÇAN/DEČANE MUNICIPALITY

A total of five Orthodox graveyards were recorded in Deçan/Dečane municipality. The five graveyards are in a very bad condition. According to the municipal returns officer, all five graveyards were damaged during the 1999 conflict. There is only a very small Kosovo Serb community in the municipality, which lives in Deçan/Dečane town. The graveyard in Lloqan/Ločane is visited regularly, by a group of Kosovo Serb women currently living in displacement. The other graveyards are occasionally visited during go-and-see visits. None of the graveyards is used for burials.

OPŠTINA DEÇAN/DEČANE

Evidentirano je ukupno pet pravoslavnih grobalja u opštini Deçan/Dečane. Ona su u veoma lošem stanju. Prema rečima opštinskog službenika za povratak, svih pet grobalja je oštećeno tokom sukoba 1999. U opštini živi vrlo mala zajednica kosovskih Srba, i to u gradu Deçan/Dečane. Groblje u Lloqan/Ločanima redovno posećuje grupa raseljenih kosovskih Srkinja. Druga groblja se povremeno posećuju tokom idi-vidi poseta. Nijedno od grobalja se ne koristi za sahrane.

KOMUANA E DEÇANIT/DEČANE

Në komunën e Deçanit/Dečane janë gjithsej pesë varreza ortodokse të regjistruara. Pesë varrezat janë në gjendje shumë të keqe. Sipas zyrtarit komunal për kthim, këto pesë varreza u dëmtuan gjatë konfliktit të vitit 1999. Ka vetëm një komunitet të vogël serb të Kosovës të cilët jetojnë në qytetin e Deçanit/Dečane. Varreza në Lloqan/Ločane vizitohet rregullisht nga një grup i grave serbe të Kosovës që aktualisht janë duke jetuar si të zhvendosur. Varrezat tjera vizitohen herë pas here gjatë vizitave shko-dhe-shih. Asnjë nga varrezat nuk përdoret për varrim.

	Fshati	Selo	Village
	Gjendja e përgjithshme	Opšte stanje	Overall condition
	Ka rrethojë	Ogradeno	Fenced
	Ka portë	Ulazna kapija	Entrance gate
	Nr. i gurëve të varreve	Broj nadgrobni h spomenika	No. of tombstones
	Struktura tjera	Ostale gradevine	Other structures
	Bar të lartë/shkurre	Visoka trava/grmlje	High grass/bushes
	Ka mbeturina në lokacion	Smece na groblju	Garbage on site
	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ošteceni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Tombstones damaged/vandalized
	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Kosovski Srbi u selu	Kosovo Serbs in Village
	Vizitohen	Posecuje se	Visited
	Varrime	Koristi se za sahrane	Burials
Dashinoc/Dašinovac	5	X	X
Deçan/Dečane	5	X	X
Lloqan/Ločane	5	X	X
Rastavicë/Rastavica	5	X	X
Ratish i Ulët/Donji Ratiš	5	X	X

Dashinoc/Dašinovac

The graveyard is located in Dashinoc/Dašinovac village. It is not fenced and fully covered with high grass, trees and heavy vegetation, which prevents a proper assessment of the number and condition of tombstones. However, the visible tombstones are all broken or knocked down. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Dashinoc/Dašinovac. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom, drvećem i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, svi vidljivi nadgrobni spomenici su polomljeni ili oboreni. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Dashinoc/Dašinovac. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me barë të lartë, drunj dhe vegjetacion të dendur, gjë që pengon një vlerësim të duhur të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Megjithatë, gurët e varreve që mund të shihen janë të gjitha të thyera apo rrëzuara. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Deçan/Dečane

The graveyard is located in Deçan/Dečane town, within a special protective zone. It is fully covered with high grass and heavy vegetation, which hinders a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard has been visited by displaced Kosovo Serbs during a few go-and-see visits.

Groblje se nalazi u gradu Deçan/Dečane, unutar posebne zaštićene zone. Potpuno je obraslo visokom travom i gustim rastinjem, što otežava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Raseljeni kosovski Srbi su nekoliko puta posetili groblje tokom idi-vidi poseta.

Varreza gjendet në qytetin Deçan/Dečane, brenda një zone të veçantë të mbrojtur. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me barë të lartë, drunj dhe vegjetacion të dendur që e pengon një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza është vizituar nga serbët e zhvendosur të Kosovës gjatë disa vizitave shko-dhe-shih.

Lloqan/Ločane

The graveyard is located in Lloqan/Ločane village. It is not fenced and partially covered with dense vegetation. There is extensive garbage covering the entrance to the graveyard. Most of the approximately 50 tombstones are broken. The graveyard is occasionally visited by a group of displaced Kosovo Serb women, who also submitted a request for its clean-up to the municipality in July 2007. The municipality has so far not taken any steps to proceed with this request.

Groblje se nalazi u selu Lloqan/Ločane. Nije ograđeno i delimično je obraslo gustim rastinjem. Veća količina smeća pokriva ulaz na groblje. Groblje ima od oko 50 nadgrobni spomenika, a većina spomenika je polomljena. Groblje povremeno posećuje grupa raseljenih kosovskih Srpkinja koje su jula 2007. opštini podnele zahtev za čišćenje. Opština do sada nije preduzela nikakve korake u vezi sa tim zahtevom.

Varreza gjendet në fshatin Lloqan/Ločane. Nuk ka rrethojë dhe është pjesërisht e mbuluar me vegjetacion të dendur. Ka shumë mbeturina që e mbulojnë hyrjen për në varrezë. Shumica nga afërisht 50 gurrë varresh janë të thyer. Varreza vizitohet herë pas here nga një grup i grave serbe të Kosovës që janë zhvendosur, të cilat gjithashtu kanë parashtruar kërkesë pranë komunës për pastrimin e varrezës në korrik të vitit 2007. Deri më tani, komuna nuk ka marrë asnjë hap për të proceduar me këtë kërkesë.

Rastavicë/Rastavica

The graveyard is located in the vicinity of Rastavicë/Rastavica village. It is not fenced and appears very old. The graves are hardly visible and are covered with grass and there are no visible tombstones within the graveyard. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Rastavicë/Rastavica. Nije ograđeno i čini se veoma starim. Grobovi su jedva vidljivi i obrasli travom i nema vidljivih nadgrobnih spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në rrënoja të fshatit Rastavicë/Rastavica. Nuk ka rrethojë dhe në dukje shumë e vjetër. Varret mezi shihen dhe janë të mbuluara me barë dhe nuk ka gurrë varresh që shihen brenda varrezës. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Ratish i Ulët/Donji Ratiš

The graveyard is located in Ratish i Ulët/Donji Ratiš village. It is not fenced and covered with high grass and dense vegetation. The graveyard includes the ruins of the Orthodox Church of the Holy Trinity and fewer than 50 tombstones, of which most are broken. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Ratish i Ulët/Donji Ratiš. Nije zaštićeno i obraslo je visokom travom i gustim rastinjem. Na groblju se nalaze i ostaci Pravoslavne crkve Svete Trojice i manje od 50 nadgrobnih spomenika od kojih je većina polomljena. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Ratish i Ulët/Donji Ratiš. Nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me barë të lartë dhe vegjetacion të dendur. Varreza përfshinë rrënojat e kishës ortodokse të Trinitisë së Shenjtë dhe më pak se 50 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të thyer. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

GJAKOVË/ĐAKOVICA MUNICIPALITY ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

A total of four graveyards in three different villages were recorded in Gjakovë/Đakovica. The Kosovo Serb community which used to live in the villages of Bishtazhin/Bištražin and Lugbunar/Ljugbunar before the conflict is displaced. There are four elderly Kosovo Serb women living in the church in Gjakovë/Đakovica town. Overall, the graveyards are in a very bad condition and are not visited.

OPŠTINA GJAKOVË/ĐAKOVICA ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

U tri različita sela u opštini Gjakovë/Đakovica evidentirana su ukupno četiri groblja. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u selima Bishtazhin/Bištražin i Lugbunar/Ljugbunar, raseljena je. Četiri starije kosovske Srkinje žive u crkvi u gradu Gjakovë/Đakovica. U celini, groblja su u veoma lošem stanju i ne posećuju se.

KOMUNA E GJAKOVËS/ĐAKOVICA ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Në Gjakovë/Đakovica janë të regjistruara gjithsej katër varreza në tri fshatra të ndryshme. Komuniteti serb i Kosovës që ka jetuar para konfliktit në fshatrat Bishtazhin/Bištražin dhe Lugbunar/Ljugbunar është zhvendosur. Në kishën e qytetit në Gjakovë/Đakovica jetojnë katër gra serbe të moshuara të Kosovës. Në përgjithësi, varrezat janë në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohen.

Fshati	Selo	Village									
Gjendja e përgjithshme	Opšte stanje	Overall condition									
Ka rrethojë	Ogradeno	Fenced									
Ka portë	Ulazna kapija	Entrance gate									
Nr. i gurëve të varreve	Broj nadgrobnih spomenika	No. of tombstones									
Struktura tjera	Ostale građevine	Other structures									
Bar të lartë/shkurre	Visoka trava/grmlje	High grass/bushes									
Ka mbeturina në lokacion	Smece na groblju	Garbage on site									
Ka gurë të vandalizuar të varreve	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnii spomenici	Tombstones damaged/vandalized									
Ka Serbë të Kosovës në fshat	Kosovski Srbi u selu	Kosovo Serbs in Village									
Vizitohen	Posecuje se	Visited									
Varrime	Koristi se za sahrane	Burials									
Bishtazhin/Bištražin	5	✓	✓	<50	✓	✓	✓	?	✗	✗	✗
Gjakovë/Đakovica, Old/staro/më e vjetër	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Gjakovë/Đakovica, Piskotë/Piskote	4	✓	✓	151 - 200	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Lugbunar/Ljuginar	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗

Bishtazhin/Bištražin

The graveyard is located in Bishtazhin/Bištražin village. It is somewhat protected by an incomplete fence and a gate, and overgrown with heavy vegetation. There is extensive garbage covering the entrance to the graveyard. The graveyard contains the ruins of an Orthodox church and fewer than 50 tombstones, which are covered with grass and dense vegetation, preventing an assessment of their condition. Overall, the graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u selu Bishtazhin/Bištražin. Donekle je zaštićeno nedovršenom ogradom i ulaznom kapijom i obraslo gustim rastinjem. Ulaz na groblje pokriva velika količina smeće. Na groblju se nalaze ostaci pravoslavne crkve i manje od 50 nadgrobni spomenika obraslih travom i gustim rastinjem, što sprečava procenu njihovog stanja. U celini, groblje je u veoma lošem stanju.

Varreza gjendet në fshatin Bishtazhin/Bištražin. Ka rrethojë deri në një masë nga një portë dhe rrethojë e pambaruar dhe në të ka vegetacion të dendur. Ka mjaft mbeturina që e mbulojnë hyrjen në varrezë. Në varrezë gjenden rrënojat e një kishe ortodokse dhe më pak se 50 gurrë varresh, të cilat janë të mbuluara me barë dhe vegetacion të dendur që e pengon një vlerësim të gjendjes së tyre. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe.

Gjakovë/Đakovica

There are two graveyards in Gjakovë/Đakovica town. The first graveyard is located in the centre of town. It is very old and contains the graves of Serbian officers and soldiers who were buried during World War I. The tombstones were destroyed during 1999. According to the head of the municipal community office, the graveyard also contains the graves of a number of Kosovo Albanians and Kosovo Egyptians. The graveyard is not fenced, covered with high grass and in a very bad condition. The tombstones are no longer recognizable.

U gradu Gjakovë/Đakovica postoje dva groblja. Prvo groblje se nalazi u centru grada. Jako je staro i na njemu su grobovi srpskih oficira i vojnika sahranjenih tokom Prvog svetskog rata. Nadgrobni spomenici su uništeni tokom 1999. Prema rečima šefa opštinske kancelarije za zajednice, na groblju se nalaze i grobovi nekoliko kosovskih Albanaca i kosovskih Egipćana. Groblje nije ograđeno, obraslo je visokom travom i u veoma je lošem stanju. Nadgrobni spomenici više nisu prepoznatljivi.

Ka dy varreza në qytetin e Gjakovës/Đakovica. Varreza e parë gjendet në qendër të qytetit. Është shumë e vjetër dhe aty janë varret e oficerëve dhe ushtarëve serbë, të cilët janë varrosur gjatë Luftës së Parë Botërore. Gurët e varreve u shkatërruan gjatë vitit 1999. Sipas kryesuesit të zyrës komunale për komunitete, në varrezë ka gjithashtu edhe varre të disa shqiptarëve të Kosovës dhe egjiptianëve të Kosovës. Varreza nuk ka rrethojë, e mbuluar me barë të lartë dhe në gjendje shumë të keqe. Gurët e varreve nuk dallohen më fare.

Gjakovë/Dakovica

The second graveyard is located in the neighbourhood of Piskotë/Piskote, adjacent to the Muslim graveyard, and is protected by a fence and a gate. It is covered with high grass and bushes and includes an unfinished brick house and 150 to 200 tombstones, of which some appear damaged, broken and/or knocked over. In 2005 the Reconstruction Implementation Commission³⁴ cleaned the graveyard and repaired the tombstones. However, overall, the graveyard is in a bad condition.

Drugo groblje se nalazi u okolini Piskotë/Piskote, pored muslimanskog groblja, i zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Obraslo je visokom travom i grmljem i na njemu se nalazi nedovršena kuća od cigli i 150 do 200 nadgrobni spomenika od kojih se neki čine oštećenim, polomljenim i/ili oborenim. Komisija za sprovođenje obnove³⁵ je 2005. očistila groblje i popravila nadgrobne spomenike. Međutim, groblje je u celini u lošem stanju.

Varreza e dytë gjendet në lagjen Piskotë/Piskote, ngjitur me varrezat e myslimanëve, dhe mbrohet nga një rrethojë dhe portë. Është e mbuluar me barë të lartë dhe shkurre dhe përfshinë një shtëpi të papërfunduar me tulla dhe 150 deri 200 gurë varresh, nga të cilat disa duket të jenë të dëmtuara, të thyera dhe/ose të rrëzuara. Në vitin 2005, Komisioni për Implementimin e Rindërtimit³⁶ e ka pastruar varrezën dhe i ka riparuar gurët e varreve. Megjithatë, gjendja e varrezës është në përgjithësi e keqe.

³⁴ See footnote 13 supra.

³⁵ Videti fusnotu 15 supra.

³⁶ Shih fusnotën 17 më lartë.

Lugbunar/Ljugbunare

The graveyard is located in Lugbunar/Ljugbunare village adjacent to the KFOR military airfield. It is not fenced and in a very bad condition. The graveyard is covered with high grass, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones.

Groblje se nalazi u selu Lugbunar/Ljugbunare, pored vojnog aerodroma KFOR-a. Nije ograđeno i u veoma je lošem stanju. Obraslo je visokom travom, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika.

Varreza gjendet në fshatin Lugbunar/Ljugbunare ngjitur me një pistë aeroplanësh të KFOR-it. Nuk ka rrethojë dhe në gjendje shumë të keqe. Varreza është e mbuluar me barë të lartë që e pengon një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve.

ISTOG/ISTOK MUNICIPALITY

A total of 29 Orthodox graveyards, in 28 different villages, were recorded in Istog/Istok municipality. The majority of graveyards are in a very bad condition, while five graveyards are in a good or very good condition and two are in a decent condition. The graveyards in Tuçep/Tučepi, Osojan/Osojane, Cërkolez/Crkolez, Kosh/Koš, Shalinoc/Šaljinovica and Sinejë/Sinaje villages, which are Kosovo Albanian majority with a Kosovo Serb community currently living, are in a much better condition compared with the graveyards where there is currently no or only a very small Kosovo Serb community. All other graveyards are in a poor condition. Some of them are visited sporadically, either during go-and-see visits or for religious commemorations, while others are no longer visited at all.

OPŠTINA ISTOG/ISTOK

U opštini Istog/Istok evidentirano je ukupno 29 pravoslavnih grobalja u 28 različitim sela. Većina grobalja je u veoma lošem fizičkom stanju, pet grobalja je u dobrom ili vrlo dobrom stanju, dok su dva u pristojnom stanju. Groblja u selima Tuçep/Tučepi, Osojan/Osojane, Cërkolez/Crkolez, Kosh/Koš, Shalinoc/Šaljinovic i Sinejë/Sinaje, u kojima su većina kosovski Albanci i u kojima živi zajednica kosovskih Srba, u mnogo su boljem stanju od grobalja u selima u kojima nema ili živi samo vrlo mala zajednica kosovskih Srba. Sva druga groblja u lošem su stanju. Neka od njih se povremeno posećuju tokom idi-vidi poseta ili verskih praznika, dok se druga više uopšte ne posećuju.

KOMUNA E ISTOGUT/ISTOK

Në komunën e Istogut/Istok janë regjistruar gjithsej 29 varreza ortodokse në 28 fshatra të ndryshme. Shumica e varrezave janë në gjendje shumë të keqe fizike, derisa pesë varreza janë në gjendje të mirë ose shumë të mirë dhe dy janë në gjendje relativisht të mirë. Gjendja e varrezave në përgjithësi varet nga prania e komunitetit serb të Kosovës. Varrezat në fshatrat Tuçep/Tučepi, Osojan/Osojane, Cërkolez/Crkolez, Kosh/Koš, Shalinoc/Šaljinovica dhe Sinejë/Sinaje, ku komuniteti shqiptar është shumicë dhe ku jetojnë serbët e Kosovës, janë në gjendje shumë më të mirë krahasuar me varrezat ku nuk ka apo ku ka fare pak pjestarë të komunitetit serb të Kosovës. Të gjitha varrezat tjera gjenden në rreñoja të fshatrave në të cilat nuk ka komunitet serb të Kosovës, ose me ndonjë komunitet shumë të vogël të tyre, dhe janë në gjendje të dobët. Disa nga ato vizitohen në mënyrë sporadike, qoftë gjatë vizitave shko-dhe-shih ose gjatë përkujtimeve fetare, derisa të tjera nuk vizitohen më fare.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Belicë/Belica	5	X	X	?	✓	✓	X	✓	X	?	X
Bellopojë/Belo Polje	4	X	X	50 - 100	X	✓	X	✓	X	✓	X
Cërkolez/Crkolez	2	✓	✓	> 200	✓	✓	X	X	✓	✓	✓
Dragolec/Dragoljevac	5	X	X	> 200	X	✓	X	✓	✓	✓	X
Dubravë/Dubrava	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Gjurakoc/Đurakovac	4	X	X	?	✓	✓	X	✓	X	✓	✓
Istog/Istok	5	✓	X	<50	X	✓	X	✓	✓	X	X
Kërrninë/Krnjina	5	X	X	?	?	✓	?	?	X	?	X
Kosh/Koš	2	✓	✓	151 - 200	✓	X	X	X	✓	✓	✓
Kovragë/Kovrage	5	X	X	?	X	✓	X	✓	✓	?	X
Llukac i Begut/Begov Lukavac	5	X	X	50 - 100	X	✓	X	✓	X	?	X
Llukac i Thatë/Suvi Lukavac	4	✓	X	50 - 100	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓
Lubovë/Ljubovo	5	X	X	?	X	✓	✓	✓	X	?	?
Lubozhdë/Ljubožda	5	X	X	50 - 100	X	✓	✓	✓	X	?	X
Lugë/Lugovo	5	✓	X	151 - 200	X	✓	X	✓	✓	✓	✓

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale građevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Mojstir	5	X	X	?	X	✓	X	✓	X	?	?
Oprashkë/Opraške	5	X	X	?	X	✓	?	?	X	?	?
Osojan/Osojane	1	✓	X	101 - 150	X	X	X	X	✓	✓	✓
Polanë/Poljane	5	X	X	151 - 200	X	✓	X	✓	✓	✓	X
Rakosh/Rakoš	5	X	X	?	X	✓	?	?	X	?	X
Serbobran/Srbobran	5	X	X	50 - 100	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
Shalinovicë/Šaljnovica	3	✓	X	> 200	X	✓	X	✓	✓	✓	✓
Sinajë/Sinaje	3	✓	X	151 - 200	✓	X	X	✓	✓	✓	X
Sinajë/Sinaje, family site/porodično naselje/pronë familjare	1	✓	✓	<50	X	✓	X	X	✓	✓	X
Tomoc/Tomance	5	✓	X	<50	X	✓	✓	✓	X	✓	X
Tuçep/Tučep	2	X	X	50 - 100	X	X	X	✓	✓	✓	✓
Veriq/Verić	5	X	X	?	?	✓	?	?	X	?	X
Zallq/Žač	5	X	X	?	?	✓	?	?	X	?	X
Zhakovë/Žakovo	5	✓	✓	?	X	✓	X	✓	X	✓	?

Belicë/Belica

The graveyard is located in Belicë/Belica village. It is not fenced and fully covered with high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The few visible ones are damaged. The graveyard contains a church, which was damaged in 1999 and whose interior is in a particularly bad state. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Belicë/Belica. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih spomenika je oštećeno. Na groblju se nalazi crkva koja je bila oštećena tokom 1999. i čija je unutrašnjost u posebno lošem stanju. U celini, groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Belicë/Belica. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me barë të lartë dhe shkurre, duke penguar një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Edhe ato pak gurrë që shihen duket se janë dëmtuar. Varreza përfshinë një kishë që u dëmtua gjatë vitit 1999 dhe ka një enterier që është në gjendje shumë të keqe. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Bellopojë/Belo Polje

The graveyard is located in Bellopojë/Belo Polje village. It is not fenced and is covered with high grass and bushes, hindering access and a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains between 50 and 100 tombstones, of which around half are broken and/or knocked down. Overall, the graveyard is in a bad condition, although it is still visited from time to time. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Bellopojë/Belo Polje. Nije ograđeno i obraslo je visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na groblju se nalazi od 50 do 100 nadgrobnih spomenika, od kojih je oko polovina polomljena i/ili oborena. U celini, groblje je u lošem stanju iako se povremeno posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Bellopojë/Belo Polje. Nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me barë të lartë dhe shkurre, duke e penguar një vlerësim të besueshëm të gjendjes së gurëve të varreve. Kjo varrezë ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, nga të cilët gati gjysma janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të keqe, ndonëse ende vizitohet herë pas here. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Cërkolez/Crkolez

The graveyard is located in Cërkolez/Crkolez village, adjacent to an Orthodox church. It is regularly visited by the village's Kosovo Serb community and still used for burials, most recently in 2009. The graveyard is protected by a fence and a gate and is partially covered with high grass. The graveyard contains more than 200 undamaged tombstones and is in a good condition.

Groblje se nalazi u selu Cërkolez/Crkolez, uz pravoslavnu crkvu. Redovno ga posećuju meštani sela kosovski Srbi i još uvek se koristi za sahrane; poslednja je bilo 2009. godine. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično obraslo visokom travom. Groblje ima više od 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika i u dobrom je stanju.

Varreza gjendet në fshatin Cërkolez/Crkolez, pranë kishë ortodokse. Ajo vizitohet rregullisht nga komuniteti serb i Kosovës që jeton në këtë fshat dhe ende shfrytëzohet për varrime, herën e fundit është shfrytëzuar në vitin 2009 për këtë qëllim. Varreza mbrohet nga një rrethojë dhe një portë dhe është e mbuluar pjesërisht me barë të lartë. Varreza ka më shumë se 200 gurë varresh të padëmtuar dhe është në gjendje të mirë.

Dragolec/Dragoljevac

The graveyard is located in the vicinity of Dragolec/Dragoljevac village. It is not fenced and fully covered with high grass and dense vegetation, hindering a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains more than 200 tombstones, of which the majority are broken and/or knocked over.³⁷ Despite being in a very bad condition, the graveyard is occasionally visited by Kosovo Serbs.

Groblje se nalazi u blizini sela Dragolec/Dragoljevac. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu stanja nadgrobnihi spomenika. Groblje ima više od 200 nadgrobnihi spomenika, od kojih je većina polomljena i/ili srušena.³⁸ Iako je u veoma lošem stanju, groblje povremeno posećuju kosovski Srbi.

Varreza gjendet në rrënoja të fshatit Dragolec/Dragoljevac. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me barë të lartë dhe vegjetacion të dendur, duke e penguar kështu një vlerësim të besueshëm të gjendjes së gurëve të varreve. Varreza ka më shumë se 200 gurë varresh, nga të cilët shumica janë të thyer dhe/ose të rrëzuar.³⁹ Pavarësisht nga fakti që është në gjendje të keqe, varreza vizitohet herë pas here nga serbët e Kosovës.

³⁷ The graveyard in Dragolec/Dragoljevac was cleaned-up and fenced after the completion of the assessment on which this catalogue is based, as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

³⁸ U okviru projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu, koji finansira OEBS, groblje u Dragolec/Dragoljevku očišćeno je i ograđeno nakon završetka procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog.

³⁹ Varreza në Dragolec/Dragoljevac është pastruar dhe rrethuar pas kryerjes së vlerësimit në të cilin është bazuar ky katalog, si pjesë e projektit të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

Dubravë/Dubrava

The graveyard is located at the entrance to Dubravë/Dubrava village. It is not fenced and covered with high grass and bushes. It contains fewer than 50 tombstones, of which all visible ones are broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na ulazu u selo Dubravë/Dubrava. Nije ograđeno i prekriveno je visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika, a oni koji su vidljivi su polomljeni i/ ili porušeni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit Dubravë/Dubrava. Nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me barë të lartë dhe shkurre. Në të janë më pak 50 gurë varresh, nga të cilët të gjithë ata që mund të shihen janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Varreza është në gjendje mjaft të keqe dhe nuk vizitohet më.

Gjurakoc/Đurakovac

The graveyard is located in Gjurakoc/Đurakovac village. It is not fenced and fully covered with high grass and bushes, preventing an assessment of the number and condition of tombstones. A few visible tombstones are broken or knocked over, while most appear undamaged. The graveyard contains a heavily damaged church and is, overall, in a bad condition. Nevertheless, it is visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Gjurakoc/Đurakovac. Nije ograđeno i potpuno je prekriveno visokom travom i grmljem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih nadgrobnih spomenika je polomljeno ili srušeno, dok većina izgleda neoštećeno. Na groblju se nalazi teško oštećena crkva i ono je u celini u lošem stanju, ali se i dalje posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Gjurakoc/Đurakovac. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me barë të lartë dhe shkurre, duke e penguar kështu një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Disa nga gurët që shihen janë të thyer ose të rrëzuar, derisa shumica prej tyre duken të padëmtuara. Në varrezë gjendet një kishë e dëmtuar rëndë dhe përgjithësisht është në gjendje shumë të keqe. Megjithatë, ajo vizitohet. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Istog/Istok

The graveyard appears to be very old and is located in Istog/Istok town. The graveyard's fence is damaged and the gate has been removed. It is fully covered with high grass and contains fewer than 50 tombstones, some of which are very old. Most tombstones are knocked over and some are broken. Overall, the graveyard is in a very bad condition and is no longer visited.

Groblje izgleda veoma staro i nalazi se u gradu Istog/Istok. Ograda oko groblja je oštećena, a ulazna kapija uklonjena. U potpunosti je obraslo visokom travom i na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih su neki veoma stari. Većina nadgrobnih spomenika je srušena, a neki su polomljeni. U celini, groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje.

Varreza duket të jetë shumë e vjetër dhe gjendet në Qytetin e Istogut/Istok. Rrethoja e varrezës është e dëmtuar dhe porta është hequr. Është tërësisht e mbuluar me barë të lartë dhe në të janë më pak se 50 gurë varresh, disa prej të cilëve janë shumë të vjetër. Shumica e gurëve të varreve janë të rrëzuar dhe disa janë të thyer. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më.

Kërrninë/Krnjina

The graveyard is located in the vicinity of Kërrninë/Krnjina village. It is not fenced and fully covered with high grass and bushes, preventing an assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Kërrninë/Krnjina. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në rrënoja të fshatit Kërrninë/Krnjina. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me barë të gjatë dhe shkurre, duke e penguar kështu një vlerësim të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza është në gjendje shumë të keqe.

Kosh/Koš

The graveyard is located in Kosh/Koš village, adjacent to an Orthodox church. The graveyard is protected by a fence and a gate and is partially covered with high grass. It contains 150 to 200 undamaged tombstones and a somewhat damaged and unused church. Overall, the graveyard is in a good condition. It is regularly maintained by the village's Kosovo Serb community.

Groblje se nalazi selu Kosh/Koš, odmah uz pravoslavnu crkvu. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično obraslo visokom travom. Na groblju se nalazi od 150 do 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika i delimično oštećena crkva koja se ne koristi. U celini, groblje je u dobrom stanju. Redovno ga održavaju meštani sela kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Kosh/Koš, ngjitur me kishën ortodokse. Varreza mbrohet nga një rrethojë dhe portë dhe është pjesërisht e mbuluar me barë të gjatë. Në të janë mes 150 dhe 200 gurë varresh të padëmtuar dhe një kishë e dëmtuar pak e që nuk shfrytëzohet. Në përgjithësi, varreza është në kushte të mira. Ajo mirëmbahet rregullisht nga komuniteti serbë i Kosovës që jeton në fshat.

Kovragë/Kovrage

The graveyard is located in Kovragë/Kovrage village. It is not fenced and fully covered with high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones appear broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u selu Kovragë/Kovrage. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih spomenika izgleda polomljeno i/ili srušeno. Groblje je u veoma lošem stanju.

Varreza gjendet në fshatin Kovragë/Kovrage. Nuk ka rrethojë dhe është tërësisht e mbuluar me barë të gjatë dhe shkurre, duke e penguar kështu një vlerësim të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Disa nga gurët e varreve që mund të dallohen duket të jenë të vandalizuar (thyer dhe/ose rrëzuar). Varreza është në gjendje shumë të keqe.

Llukac i Begut/Begov Lukavac

The graveyard is located in the vicinity of Llukac i Begut/Begov Lukavac village on the top of a hill. It is not fenced and is partially covered with dense vegetation, hindering a reliable assessment of the condition of the tombstones. It contains around 50 to 100 tombstones, most of which are broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na brdu u blizini sela Llukac i Begut/Begov Lukavac. Nije ograđeno i delimično je obraslo gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na njemu se nalazi oko 50 do 100 nadgrobnih spomenika od kojih je većina polomljena i/ ili srušena. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në rrënoja të fshatit Llukac i Begut/Begov Lukavac në maje të një kodre. Nuk ka rrethojë dhe është pjesërisht e mbuluar me vegetacion të dendur, duke e penguar kështu një vlerësim të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Në të janë mes 50 dhe 100 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të vandalizuar (thyer dhe/ose rrëzuar). Varreza është në gjendje shumë të keqe.

Llukac i Thatë/Suvi Lukavac

The graveyard is located in Llukac i Thatë/Suvi Lukavac village. It is partially fenced, although the gate is missing. It is partially covered with high grass and dense vegetation, hindering a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains 50 to 100 tombstones, most of which are broken and/or knocked down. It is in a very bad condition, although it is still visited by Kosovo Serbs.

Groblje se nalazi u selu Llukac i Thatë/Suvi Lukavac. Delimično je ograđeno, iako nema ulaznu kapiju. Delimično je obraslo visokom travom i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu stanja spomenika. Na groblju se nalazi od 50 do 100 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena i/ ili srušena. Groblje je u veoma lošem stanju, iako ga još uvek posećuju kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Llukaci i Thatë/Suvi Lukavac. Është pjesërisht e rrethuar, ndonëse porta mungon. Është pjesërisht e mbuluar me barë të lartë dhe vegjetacion të dendur, duke e penguar kështu një kështu një vlerësim të gjendjes së gurëve të varreve. Në të janë mes 50 dhe 100 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të thyer dhe/ose rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe, por ende vizitohet nga serbët e Kosovës.

Lubovë/Ljubovo

The graveyard is located in Lubovë/Ljubovo village. It is not fenced and covered with high grass and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. All visible tombstones are broken and knocked down and there is extensive garbage covering the site's entrance. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Lubovë/Ljubovo. Nije ograđeno i obraslo je visokom travom i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobni spomenika. Svi vidljivi nadgrobni spomenici su polomljeni i oboreni, a velika količina smeća pokriva ulaz na groblje. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Lubovë/Ljubovo. Nuk ka rrethojë dhe është e mbuluar me barë të gjatë dhe vegetacion të dendur, duke e penguar kështu një vlerësim të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Të gjithë gurët e varreve që shihen janë të thyer dhe të rrëzuar, si dhe ka shumë mbeturina që e mbulojnë hyrjen në lokacion. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lubozhdë/Ljubožda

The graveyard is located in Lubozhdë/Ljubožda village. It is not fenced and partially covered with high grass and some small amounts of garbage. It contains 50 to 100 tombstones, many of which appear very old. Most tombstones are broken and/or knocked over and the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Lubozhdë/Ljubožda. Nije ograđeno i delimično je obraslo visokom travom i manjom količinom smeća. Ima od 50 do 100 nadgrobnih spomenika, od kojih većina izgleda veoma staro. Većina nadgrobnih spomenika je polomljena i/ili srušena i groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Lubozhdë/Ljubožda. Nuk ka rrethojë dhe është pjesërisht e mbuluar me barë të gjatë dhe një sasi të vogël mbeturinash. Në janë mes 50 dhe 100 gurë varresh, shumica e të cilëve duken se janë shumë të vjetër. Shumica e gurëve të varreve janë vandalizuar (thyer dhe/ose rrëzuar) dhe varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lugë/Lugovo

The graveyard is located in Lugë/Lugovo neighbourhood of Istog/Istok town. It has been in use since 1999. The graveyard is fenced, although the gate is missing. It is partially covered with bushes, hindering a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains 150 to 200 tombstones and almost all visible ones are broken and/or knocked over. Despite being in a very bad condition, the graveyard is visited.

Groblje se nalazi u naselju Lugë/Lugovo u gradu Istog/Istok. Koristi se od 1999. godine. Ograđeno je, ali nema ulaznu kapiju. Delimično je obraslo grmljem, što sprečava pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na groblju je od 150 do 200 nadgrobnih spomenika, a oni koji se vide uglavnom su polomljeni i/ili srušeni. Iako u veoma lošem stanju, groblje se i dalje posećuje.

Varreza gjendet në lagjen Lugë/Lugovo të qytetit të Istogut/Istok. Është në shfrytëzim që nga viti 1999. Varreza ka rrethojë, ndonëse porta mungon. Është pjesërisht e mbuluar me shkurre, duke e penguar kështu një vlerësim të gjendjes së gurëve të varreve. Në të janë mes 150 dhe 200 gurë varresh dhe gati të gjithë gurët që shihen janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Varreza vizitohet ndonëse është në gjendje shumë të keqe.

Mojstir

The graveyard is located in Mojstir village on the top of a hill. It is not fenced and completely covered with bushes and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones are all broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na brdu u selu Mojstir. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih nadgrobnih spomenika polomljeno je i/ili srušeno. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Mojstir në maje të një kodre. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur, duke e penguar kështu një vlerësim të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Edhe ato gurë varresh që shihen janë të gjithë të thyer dhe/apo rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Oprashkë/Opraške

The graveyard is located in Oprashkë/Opraške village. It is not accessible by any path. It is not fenced and fully covered with bushes and trees. No tombstones are visible. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Oprashkë/Opraške. Nema puta koji vodi do ulaza na groblje. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i drvećem. Nema vidljivih nadgrobni ploča. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Oprashkë/Opraške. Nuk ka qasje në të nga asnjë rrugë. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me shkurre dhe drunj. Nuk duket asnjë gurë varri. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Osojane/Osojan

The graveyard is located in Osojane/Osojan village. It is fenced, although the gate is missing. It contains 100 to 150 well-preserved tombstones and is in a very good condition. The local Kosovo Serb community regularly visits and maintains the graveyard.

Groblje se nalazi u selu Osojane/Osojan. Ograđeno je, ali nedostaje ulazna kapija. Na groblju se nalazi od 100 do 150 dobro očuvanih nadgrobni spomenika i u vrlo je dobrom stanju. Lokalna zajednica kosovskih Srba redovno posećuje i održava groblje.

Varreza gjendet në fshatin Osojane/Osojan. Ndonëse i mungon porta, varreza është e rrethuar. Në të gjenden mes 100 dhe 150 gurë varresh të ruajtur mirë dhe është në gjendje shumë të mirë. Komuniteti lokal i serbëve të Kosovës e viziton dhe e mirëmban rregullisht varrezën.

Polanë/Poljane

The graveyard is located in Polanë/Poljane village. The graveyard is not fenced and fully covered with high grass and bushes. It contains 150 to 200 tombstones, all of which are damaged and broken. Despite the very bad condition, the graveyard is sporadically visited for religious commemorations, including All Souls' Days.

Groblje se nalazi u selu Polanë/Poljane. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu je od 150 do 200 nadgrobnih spomenika, i svi su oštećeni i polomljeni. Iako u veoma lošem stanju, groblje se povremeno posećuje tokom verskih obreda, uključujući i Zadušnice.

Varreza gjendet në fshatin Polanë/Poljane. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Në të gjenden me 150 dhe 200 gurë varresh, të gjitha të dëmtuara dhe të thyera. Përkundër gjendjes shumë të keqe, varreza vizitohet nganjëherë për përkujtime religjioze, duke përfshirë edhe Ditën e Gjithë Shpirtave.

Rakosh/Rakoš

The graveyard is located in the vicinity of Rakosh/Rakoš village. It is not accessible since the surrounding area is cultivated and there is no access path. Its condition could not be assessed. However, from a distance the graveyard appears completely covered with bushes and dense vegetation. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Rakosh/Rakoš. Nije dostupno pošto je okolno zemljište obrađeno i nema puta koji vodi do ulaza na groblje. Njegovo stanje nije moglo da se proceni. Međutim, iz daljine groblje izgleda potpuno obraslo grmljem i gustim rastinjem. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Rakosh/Rakoš. Nuk ka qasje në të meqë zona që e rrethon është tokë e kultivuar dhe nuk ka ndonjë shteg për t'iu qasur. Nuk kishte mundësi të bëhej vlerësimi i gjendjes së saj. Megjithatë, nga largësia varreza dukej tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Serbobran/Srbobran

The graveyard is located in Serbobran/Srbobran village and it is not fenced. The graveyard is completely covered with high grass and dense vegetation, preventing an assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones are all broken and/or knocked over and the graveyard is in a very bad condition. There are the remains of a chapel in the graveyard.

Groblje se nalazi u selu Serbobran/Srbobran i nije ograđeno. Potpuno je obraslo visokom travom i gustim rastinjem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih nadgrobnih spomenika je polomljeno i/ili srušeno, a groblje je u veoma lošem stanju. Na njemu se nalaze ostaci kapele.

Varreza gjendet në fshatin Serbobran/Srbobran dhe nuk ka rrethojë. Varreza është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe vegjetacion të dendur, duke e penguar kështu një vlerësim të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Gurët që mund të shihen janë të gjithë të thyer dhe/ose të rrëzuar dhe varreza është në gjendje shumë të keqe. Në të gjenden rrënojat e një kishëze.

Shalinovicë/Šaljnovica

The graveyard is located in Shalinovicë/Šaljnovica village. It is fenced, although there is no gate. The graveyard is partially covered with high grass and bushes and contains more than 200 tombstones, of which around 20 are broken. The graveyard is regularly visited and maintained by local Kosovo Serb returnees. It is in a decent condition.

Groblje se nalazi u selu Shalinovicë/Šaljnovica. Ograđeno je, ali nema ulazne kapije. Delimično je obraslo visokom travom i grmljem i na njemu se nalazi više od 200 nadgrobni spomenika, od kojih je oko 20 polomljeno. Redovno ga posećuju i održavaju povratnici kosovski Srbi. Groblje je u pristojnom stanju.

Varreza gjendet në fshatin Shalinovicë/Šaljnovica. Ndonëse nuk ka portë, varreza është e rrethuar. Varreza është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre dhe në të gjenden më shumë se 200 gurë varresh, nga të cilët rreth 20 janë të thyer. Varreza vizitohet dhe mirëmbahet rregullisht nga të kthyerit serbë të Kosovës të këtij vendi. Varreza është në gjendje relativisht të mirë.

Sinajë/Sinaje

There are two graveyards in Sinajë/Sinaje village. Both are located in the village. The first graveyard is partially fenced but there is no gate. It is moderately covered with high grass and bushes. It contains 150 to 200 tombstones, of which two are broken and a few are knocked down. The graveyard also contains the foundations of a church, which was destroyed during World War II. The graveyard is in a decent condition and regularly visited and maintained by Kosovo Serb returnees.

U selu Sinajë/Sinaje postoje dva groblja. Oba se nalaze u samom selu. Prvo groblje je delom ograđeno, ali nema ulazne kapije. Delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi od 150 do 200 nadgrobni spomenika, od kojih su dva polomljena a nekoliko ih je oboreno. Na groblju se nalaze i temelji crkve koja je uništena tokom Drugog svetskog rata. Groblje je u pristojnom stanju i redovno ga posećuju i održavaju povratnici kosovski Srbi.

Ka dy varreza në fshatin Sinajë/Sinaje. Të dyja gjenden në fshat. Varreza e parë është pjesërisht e rrethuar, por nuk ka portë. Është e mbuluar deri në një masë me bar të lartë dhe shkurre. Në të gjenden mes 150 dhe 200 gurë varresh, nga të cilët dy janë të thyer e disa janë të rrëzuar. Në varrezë gjenden edhe themelet e një kishe të shkatërruar gjatë Luftës së Dytë Botërore. Varreza është në gjendje relativisht të mirë dhe vizitohet e mirëmbahet rregullisht nga të kthyer serbë të Kosovës.

Sinajë/Sinaje

The second graveyard is a family graveyard of one of the Kosovo Serb families in the village. It was restored by members of the family during 2009 and is visited by the local Kosovo Serb community. It is protected by a fence and a gate, which was locked at the time of the visit. It is partially covered by rather high grass. It contains fewer than 50 undamaged tombstones and is in a very good condition.

Drugo groblje je porodično groblje jedne familije kosovskih Srba u tom selu. Obnovili su ga članovi porodice 2009. godine, a posećuje ga lokalna zajednica kosovskih Srba. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom koja je bila zaključana u vreme posete. Delimično je obraslo prilično visokom travom. Na njemu se nalazi manje od 50 neoštećenih nadgrobnih spomenika i u veoma je dobrom stanju.

Varreza e dytë është varrezë familjare e një prej familjeve serbe të Kosovës të fshatit. Është restauruar nga anëtarët e familjes gjatë vitit 2009 dhe vizitohet nga komuniteti lokal i serbëve të Kosovës. Ka rrethojë dhe portë që ishte e mbyllur në kohën kur u bë vizita. Është e mbuluar pjesërisht me bar të lartë. Në të gjenden më pak se 50 gurë varresh të padëmtuar dhe është në gjendje shumë të mirë.

Tomoc/Tomance

The graveyard is located in Tomoc/Tomance village. It is partially fenced but there is no gate. It is partially covered with garbage, bushes and dense vegetation, hindering a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains fewer than 50 tombstones, of which all appear broken and/or knocked over. Despite being in a very bad condition, the graveyard is occasionally visited by Kosovo Serb returnees from Muxhevinë/Muževina. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Tomoc/Tomance. Delimično je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Delom je prekriveno smećem i obraslo grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika, i svi izgledaju polomljeni i/ili srušeno. Iako u vrlo lošem stanju, groblje povremeno posećuju kosovski Srbi povratnici iz Muxhevinë/Muževine. Zajednica kosovskih Srba, koja je živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Tomoc/Tomance. Është e rrethuar pjesërisht por nuk ka portë. Varreza është pjesërisht e mbuluar me mbeturina, shkurre dhe vegjetacion të dendur, që e pengojnë vlerësimin e besueshëm të gurëve të varreve. Varreza ka më pak se 50 gurë varresh, nga të cilët të gjithë duket të jenë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Ndonëse në gjendje shumë të keqe, varreza vizitohet nganjëherë nga të kthyerit serbë të Kosovës nga Muxhevinë/Muževina. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Tuçep/Tučep

The graveyard is located in Tuçep/Tučep village. It is not fenced and partially covered with high grass. It contains 50 to 100 tombstones, of which a few are laying on the ground. Overall, the graveyard is in a good condition. The graveyard is regularly visited and maintained by Kosovo Serb returnees since their return to the village in 2001.

Groblje se nalazi u selu Tuçep/Tučep. Nije ograđeno i delimično je obraslo visokom travom. Na njemu se nalazi od 50 do 100 nadgrobnih spomenika, od kojih nekoliko leži na zemlji. U celini, groblje je u dobrom stanju. Od kako su se vratili u selo 2001. godine, groblje redovno posećuju i održavaju povratnici kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Tuçep/Tučep. Nuk ka rrethojë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. Në të janë mes 50 dhe 100 gurë varresh, nga të cilët disa janë të shtrirë në tokë. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë. Varreza vizitohet dhe mirëmbahet rregullisht nga të kthyerit serbë të Kosovës që kur janë thyer në fshat në vitin 2001.

Veriq/Verić

The graveyard is located in Veriq/Verić village. It is not fenced and fully covered by bushes and dense vegetation, preventing access and an assessment of the number and condition of tombstones, none of which are visible. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Veriq/Verić. Nije ograđeno i potpuno je prekriveno grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pristup i procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Inače, nijedan od nadgrobnih spomenika nije vidljiv. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Veriq/Verić. Nuk ka rrethojë dhe tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur që e pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve të cilët nuk shihen fare. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Zallq/Žač

The graveyard is located in Zallq/Žač village. It is fenced and completely covered with high grass. The graveyard contains a church, a chapel and 150 to 200 tombstones. The church and the chapel were heavily damaged during the 1999 conflict. Furthermore, most of the tombstones are damaged, broken and/or knocked over. Despite being in a very bad condition, the graveyard is visited.

Groblje se nalazi u selu Zallq/Žač. Ograđeno je i potpuno obraslo visokom travom. Na groblju se nalazi crkva, kapela i od 150 do 200 nadgrobnih spomenika. Crkva i kapela su teško oštećeni tokom sukoba 1999 godine. Štaviše, većina nadgrobnih spomenika je oštećena, polomljena i/ili srušena. Iako u vrlo lošem stanju, groblje se i dalje posećuje.

Varreza gjendet në fshatin Zallq/Žač. Është e rrethuar dhe tërësisht e mbuluar me bar të lartë. Në varrezë gjendet një kishë, një kishëz dhe mes 150 dhe 200 gurë varresh. Kisha dhe kishëza janë dëmtuar rëndë gjatë konfliktit të vitit 1999. Për më tepër, shumica e gurëve të varreve janë dëmtuar, të thyer dhe/ose të rrëzuar. Ndonëse në gjendje shumë të keqe ajo ka vizitorë.

Zhakovë/Žakovo

The graveyard is located in Zhakovë/Žakovo village on the slope of a hill. It is protected by a partial fence and a gate, and is covered by bushes and strong vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. Many of the visible tombstones are broken and/or knocked over. Overall, the graveyard is in a very bad condition but is occasionally visited. In 2006, the graveyard was partially destroyed by a landslide. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na padini brda u selu Zhakovë/Žakovo. Zaštićeno je nedovršenom ogradom i ulaznom kapijom i obraslo grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobni spomenika. Mnogi vidljivi nadgrobni spomenici su polomljeni i/ili srušeni. U celini, groblje je u veoma lošem stanju, ali se povremeno posećuje. Groblje je 2006. godine delimično oštećeno zbog klizišta. Zajednica kosovskih Srba, koja je živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Zhakovë/Žakovo në shpat të një kodre. Ka rrethojë të pjesshme dhe portë, si dhe është e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur, gjë që pengon qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Shumica e gurëve të varreve që shihen janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe, por vizitohet ndonjëherë. Në vitin 2006, varreza u shkatërrua pjesërisht si rezultat i një rrëshqitjeje të dheut. Komuniteti serb që ka jetuar në fshat para konfliktit është zhvendosur.

KLINË/KLINA MUNICIPALITY

A total of 25 Orthodox graveyards in 23 different villages were recorded in Klinë/Klina municipality. Overall, the condition of these graveyards is very bad. Twenty graveyards are in a very bad condition, four are in a decent condition and only the graveyard in Dollc/Dolac village is in a good condition. A small Kosovo Serb community lives in Klinë/Klina town and in ten villages from the municipality, including Berkovë/Berkovo, Binxhë/Biça, Dollc/Dolac, Dresnik/Drnsnik, Grabc/Grabac, Klinafc/Klinavac, and Pograxhë/Pograde. All the graveyards from these places are nevertheless in very bad condition, with the exception of the graveyard in Dollc/Dolac which is in good condition and the graveyard in Pograxhë/Pograde which is in decent condition. Despite being in very bad condition, most the graveyards are visited by the resident Kosovo Serb community or during go-and-see visits.

OPŠTINA KLINË/KLINA

Evidentirano je ukupno 25 pravoslavnih grobalja u 23 različita sela u opštini Klinë/Klina. U celini, ova groblja su u veoma lošem stanju. Dvadeset grobalja je u veoma lošem stanju, četiri su u pristojnom stanju i samo groblje u selu Dollc/Dolac je u dobrom stanju. Mala zajednica kosovskih Srba živi u gradu Klinë/Klina i deset sela u ovoj opštini, uključujući Berkovë/Berkovo, Binxhë/Biçu, Dollc/Dolac, Dresnik/Drnsnik, Grabc/Grabac, Klinafc/Klinavac i Pograxhë/Pograde. Sva groblja u ovim mestima u lošem su stanju, osim groblja u Dollc/Dolcu koje je u dobrom stanju i groblja u Pograxhë/Pogradu koje je u pristojnom stanju. Uprkos tome što su u lošem stanju, ova groblja posećuju meštani kosovski Srbi ili se ona posećuju tokom idi-i-vidi poseta.

KOMUNA E KLINËS/KLINA

Në komunën e Klinës/Klina janë regjistruar gjithsej 25 varreza ortodokse në 23 fshatra të ndryshme. Në përgjithësi, gjendja e këtyre varrezave është shumë e keqe. Njëzet varreza janë në gjendje shumë të keqe, katër në gjendje relativisht të mirë dhe vetëm varreza në fshatin Dollc/Dolac është në gjendje të mirë. Një numër i vogël i komunitetit serb të Kosovës jetën në qytetin e Klinës/Klina dhe në dhjetë fshatra të komunës, duke përfshirë Berkovë/Berkovo, Binxhë/Biça, Dollc/Dolac, Dresnik/Drnsnik, Grabc/Grabac, Klinafc/Klinavac dhe Pograxhë/Pograde. Megjithatë, të gjitha varrezat nga këto vende janë në gjendje shumë të keqe, me përjashtim të varrezës në Dollc/Dolac që është në gjendje të mirë dhe varreza në Pograxhë/Pograde që është në gjendje relativisht të mirë. Përkundër faktit që janë në gjendje shumë të keqe, shumica e varrezave vizitohen nga komunitetit serb i Kosovës që banon në atë rajon apo në vizitat shko-dhe-shih.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Berkovë/Berkovo	5	✓	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Binxhë/Biça, newer/novo/ më e re	5	✗	✗	<50	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓
Binxhë/Biça, older/staro/më e vjetër	5	✗	✗	151 - 200	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗
Budisalc/Budisavci	3	✓	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✗	✗	✓	✓
Dollc/Dolac	2	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✗
Dollovë/Dolovo	5	✗	✗	?	✗	✓	✓	✓	✗	?	?
Dranashiq/Drenovčić	5	✗	✗	?	✗	✓	?	?	✗	?	✗
Drenoc/Drenovac	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	?	?
Dresnik/Drnsnik	5	✗	✗	> 200	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Dugajevë/Dugenjive	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	?	?
Dush i Vogël/Dušević	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	✓	✗	?	?
Grabc/Grabac	5	✗	✗	151 - 200	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Gremnik/Grebnik	5	✗	✗	<50	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗
Jagodë/Jagoda	5	✓	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✓	✗

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Jelloc/Jelovac	5	X	X	?	?	✓	X	?	X	?	?
Klinafc/Klinavac	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	✓	✓	X
Klinafc/Klinavac	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	✓	✓	X
Klinë/Klina	5	✓	✓	151 - 200	X	✓	X	✓	✓	✓	X
Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo	3	✓	X	101 - 150	✓	✓	X	X	X	✓	X
Ledinë/Ledine	5	✓	X	<50	X	✓	X	?	X	✓	X
Nagllavë/Naglavci	3	✓	✓	50 - 100	X	✓	X	X	X	✓	X
Pjetërq i Epërm/Gornji Petrić	5	✓	X	> 200	X	✓	X	?	X	X	X
Pograxhë/Pograde	3	✓	✓	50 - 100	✓	✓	X	X	✓	✓	X
Shtupel/Štupelj	5	X	X	?	X	✓	X	?	X	?	?
Videjë/Vidanje	5	✓	✓	151 - 200	X	✓	X	✓	✓	✓	✓

Berkovë/Berkovo

The graveyard is located in Berkovë/Berkovo village. It is partially fenced and the gate is missing. It is covered with bushes and dense vegetation, hindering access. The graveyard contains 50 to 100 tombstones, of which some are broken and a few are knocked down. Despite being in a bad condition, the graveyard is visited by Kosovo Serb returnees.

Groblje se nalazi u selu Berkovë/Berkovo. Delimično je ograđeno, i nema ulazne kapije. Obraslo je grmljem i gustim rastinjem, što otežava pristup. Na njemu se nalazi od 50 do 100 nadgrobnih spomenika; neki su polomljeni, a nekoliko ih je oboreno. Iako je u lošem stanju, groblje posećuju povratnici kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Berkovë/Berkovo. Është pjesërisht e rrethuar dhe nuk ka portë. Është e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur që e pengon qasjen në të. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, nga të cilët disa janë të thyer dhe disa të rrëzuar. Ndonëse në gjendje të keqe, varreza vizitohet nga të kthyerit serbë të Kosovës.

Binxhë/Biça

There are two graveyards in Binxhë/Biça village. Both are located in the village and are in a very bad condition. The first graveyard is not fenced and contains around 20 tombstones, all of which are broken and/or knocked over. It has been in use since 1998 and is visited by the returnee community.

U selu Binxhë/Biça postoje dva groblja. Oba se nalaze u selu i u veoma su lošem stanju. Prvo groblje nije ograđeno i na njemu se nalazi oko 20 nadgrobnih spomenika i svi su polomljeni i/ili srušeni. Koristi se od 1998. godine i posećuje ga povratnička zajednica.

Në fshatin Binxhë/Biça ka dy varreza. Ato gjenden në fshat dhe janë në gjendje shumë të keqe. Varreza e parë nuk është rrethuar dhe në të gjenden rreth 20 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Varreza është në përdorim që nga viti 1998 dhe vizitohet nga komuniteti i të kthyerve.

Binxhë/Biça

The second graveyard is not fenced and covered with bushes and dense vegetation, hindering access. It contains 150 to 200 tombstones, most of which are broken and/or knocked over.

Drugo groblje nije ograđeno i obraslo je grmljem i gustim rastinjem, što otežava pristup. Na njemu se nalazi od 150 do 200 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena i/ili srušena.

Varreza e dytë nuk është rrethuar dhe e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur që e pengon qasjen në të. Në të ka mes 150 dhe 200 gurë varresh, shumica e të cilëve është thyer dhe/ose rrëzuar.

Budisalc/Budisavci

The graveyard is located in Budisalc/Budisavci village. It is fenced but the gate is missing. The graveyard is covered with high grass, bushes and trees, hindering access to some parts of it. It contains fewer than 50 undamaged tombstones, some of which are hardly visible. The graveyard is in a decent condition and is visited by the Kosovo Serb community. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Budisalc/Budisavci. Ograđeno je, ali nema ulazne kapije. Obraslo je visokom travom, grmljem i drvećem, što sprečava pristup nekim njegovim delovima. Na njemu se nalazi manje od 50 neoštećenih nadgrobnih spomenika, od kojih su neki jedva vidljivi. Groblje je u pristojnom stanju i posećuje ga zajednica kosovskih Srba. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Budisalc/Budisavci. Është me rrethojë por nuk ka portë. Varreza është e mbuluar me bar të lartë, shkurre dhe drunj, gjë që e pengon qasjen në disa pjesë të varrezës. Në të ka më pak se 50 gurë varresh të padëmtuar, disa prej të cilëve mezi shihen. Varreza është në gjendje relativisht të mirë dhe vizitohet nga komuniteti serb i Kosovës.

Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur. Varreza nuk është e rrethuar.

Dollc/Dolac

The graveyard is located in Dollc/Dolac village and it contains an Orthodox and a Catholic part which are not physically divided. The graveyard is not fenced and partially covered with high grass and bushes. It contains 50 to 100 tombstones, of which very few are broken, knocked down and/or vandalized (with damage to the picture of the deceased). The Catholic part is in a better condition than the Orthodox part of the graveyard. Overall, the graveyard is in a good condition and is visited by the Kosovo Serb community.

Groblje se nalazi u selu Dollc/Dolac i sastoji se od pravoslavnog i katoličkog dela koji nisu fizički razdvojeni. Nije ograđeno i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi 50 do 100 nadgrobnih spomenika, od kojih je jako mali broj polomljen, oboren i/ili sa oštećenom slikom pokojnika. Katolički deo je u boljem stanju od pravoslavnog. U celini, groblje je u dobrom stanju i posećuje ga zajednica kosovskih Srba.

Varreza gjendet në fshatin Dollc/Dolac dhe përfshin një pjesë ortodokse dhe një katolike, të cilat nuk janë të ndara fizikisht. Varreza nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Në të ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, nga të cilët vetëm disa janë thyer, rrëzuar dhe/ose vandalizuar (me dëmtime në fotografitë e të ndjerëve). Pjesa katolike është në gjendje më të mirë se ajo ortodokse e varrezës. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet nga komuniteti serb i Kosovës.

Dollovë/Dolovo

The graveyard is located in Dollovë/Dolovo village on the slope of a hill. It is not fenced and covered with bushes, dense vegetation and garbage, preventing an assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones appear to be damaged. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na padini brda, u selu Dollovë/Dolovo. Nije ograđeno i obraslo je grmljem, gustim rastinjem i smećem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih spomenika izgleda oštećeno. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Dollovë/Dolovo në shpat të një kodre. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me shkurre, vegjetacion të dendur dhe mbeturina që e pengojnë vlerësimin e numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Gurët e varreve që mund të shihen, duket se janë të dëmtuara. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dranashiq/Drenovčić

The graveyard is located in the vicinity of Dranashiq/Drenovčić village. It is surrounded by agricultural land which prevents easy access. The graveyard appears completely covered with bushes and dense vegetation and no tombstones are visible. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Dranashiq/Drenovčić. Okruženo je poljoprivrednim zemljištem zbog čega mu nije lako prići. Groblje izgleda potpuno obraslo grmljem i gustim rastinjem i nijedan nadgrobni spomenik nije vidljiv. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Dranashiq/ Drenovčić. Ajo është i rrethuar me tokë bujqësore që e pengon qasjen e lehtë në të. Varreza duket tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur dhe nuk shihen gurë varresh. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Drenoc/Drenovac

The graveyard is located in Drenoc/Drenovac village. It is not fenced and completely overgrown with bushes and dense vegetation, preventing access and an assessment of tombstones, none of which were visible. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Drenoc/Drenovac. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pristup i procenu nadgrobnihi spomenika. Nijedan od nadgrobnihi spomenika nije bio vidljiv. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Drenoc/Drenovac. Ajo nuk është e rrethuar dhe është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur që pengon qasjen në të dhe vlerësimin e gurëve të varreve, të cilët nuk shihen fare. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dresnik/Drnsnik

The graveyard is located in Dresnik/Drnsnik village. It is not accessible by road. The graveyard is not fenced and partially covered with high grass and bushes. The graveyard contains over 200 tombstones, the majority of which are broken and/or knocked over. Despite being in a bad condition, the graveyard is visited.

Groblje se nalazi u selu Dërsnik/Drnsnik. Ne može mu se prići putem. Nije ograđeno i delimično je obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi više od 200 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena i/ili srušena. Groblje se posećuje iako je u lošem stanju.

Varreza gjendet në fshatin Dresnik/Drnsnik. Ajo nuk është e qasshme nëpërmjet rrugës. Varreza nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me bari të lartë dhe shkurre. Në varrezë janë mbi 200 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të thyer dhe/apo të rrëzuar. Përkundër faktit që është në gjendje të keqe, varreza vizitohet.

Dugajevë/Dugenjive

The graveyard is located in Dugajevë/Dugenjive village. It is not fenced and fully covered with bushes and trees preventing access. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Dugajevë/Dugenjive. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pristup. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Dugajevë/Dugenjive. Ajo nuk është e rrethuar dhe është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe drunj që e pengojnë qasjen në të. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dush i Vogël/Dušević

The graveyard is located in Dush i Vogël/Dušević village. It is not fenced and partially covered with bushes, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones are damaged and the graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u selu Dush i Vogël/Dušević. Nije ograđeno i delimično je obraslo grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih nadgrobnih spomenika je oštećeno, a groblje je u veoma lošem stanju.

Varreza gjendet në fshatin Dush i Vogël/Dušević. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me shkurre. Kjo pengon vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Pak gurë varresh që shihen janë të dëmtuar dhe varreza është në gjendje shumë të keqe.

Grabc/Grabac

The graveyard is located on the outskirts of Grabc/Grabac village. It is not fenced and covered with high grass and bushes. According to Kosovo Serb returnees, the graveyard contains 150 to 200 tombstones, most of which are broken and/or knocked over. Despite being in a very bad condition, the graveyard is occasionally visited.

Groblje se nalazi na periferiji sela Grabc/Grabac. Nije ograđeno i obraslo je visokom travom i grmljem. Prema rečima povratnika kosovskih Srba, groblje ima od 150 do 200 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena i/ili srušena. Iako u veoma lošem stanju, groblje se povremeno posećuje.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Grabc/Grabac. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Sipas të kthyerve serbë të Kosovës, varreza ka mes 150 dhe 200 gurë varresh, shumica e të cilëve është thyer dhe/ose rrëzuar. Ndonëse në gjendje shumë të keqe, varreza vizitohet herë pas here.

Gremnik/Grebnik

The graveyard is located in Gremnik/Grebnik village. It is not fenced and fully covered with high grass and bushes. It contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken and/or knocked down. The graveyard also contains the remains of a church, which was destroyed during the 1999 conflict. Despite being in a very bad condition, the graveyard is occasionally visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Gremnik/Grebnik. Nije ograđeno i potpuno je obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi manje od 50 polomljenih i/ili oborenih nadgrobničkih spomenika i ostaci crkve uništene tokom sukoba 1999. Iako u veoma lošem stanju, groblje se povremeno posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Gremnik/Grebnik. Ajo nuk është e rrethuar dhe është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Në të gjenden më pak se 50 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Në varrezë gjendet edhe rrënoja e kishës të shkatërruar gjatë konfliktit të vitit 1999. Ndonëse në gjendje shumë të keqe, varreza vizitohet herë pas here. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Jagodë/Jagoda

The graveyard is located in Jagodë/Jagoda village adjacent to the primary school. It is partially fenced but the gate is missing. Parts of the graveyard are fully covered with dense vegetation. The graveyard contains 50 to 100 tombstones, all of which are broken and/or knocked over. Despite being in a very bad condition, the graveyard is occasionally visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi pored osnovne škole u selu Jagodë/Jagoda. Delimično je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Delovi groblja su potpuno obrasli gustim rastinjem. Na njemu je od 50 do 100 polomljenih ili srušenih nadgrobni spomenika. Iako u veoma lošem stanju, groblje se povremeno posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Jagodë/Jagoda ngjitur me shkollën fillore. Është pjesërisht e rrethuar dhe nuk ka portë. Pjesë të varrezës janë tërësisht të mbuluara me vegjetacion të dendur. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, ku të gjithë janë të thyer dhe/ose rrëzuar. Ndonëse në gjendje shumë të keqe, varreza vizitohet nganjëherë. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Jelloc/Jelovac

The graveyard is in Jelloc/Jelovac village. It is not fenced and fully covered with bushes and trees, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Jelloc/Jelovac. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i drvećem, što ometa pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Jelloc/Jelovac. Ajo nuk është e rrethuar dhe është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe drunj, gjë që e pengon qasjen në të dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Klinafc/Klinavac

There are two graveyards in Klinavac/Klinavac village. Both are in a very bad condition, but are still visited on the religious events such as All Souls' Days. The first graveyard is located in the village on the top of a hill. It is not fenced and covered with bushes and dense vegetation. It contains fewer than 50 tombstones, almost all of which are broken and/or knocked over.

U selu Klinavac/Klinavac nalaze se dva groblja. Oba su u veoma lošem stanju, ali se još uvek posećuju tokom verskih praznika, kao što su Zadušnice. Prvo groblje se nalazi na brdu u selu. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem. Ima manje od 50 nadgrobnih spomenika i skoro svi su polomljeni i/ili srušeni.

Në fshatin Klinavac/Klinavac janë dy varreza. Të dy varrezat janë në gjendje shumë të keqe, por ende vizitohen në raste të ngjarjeve religjioze siç është Dita e të Gjithë Shpirtave. Varreza e parë gjendet në fshat, në maje të një kodre. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur. Në të gjenden më pak se 50 gurë varresh, nga të cilët gati të gjithë janë të thyer dhe/ose të rrëzuar.

Klinafc/Klinavac

The second graveyard is located in the village. It is not fenced and covered with bushes and dense vegetation. It contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken and/or knocked over.

I drugo groblje se nalazi u selu. Nije ograđeno i obraslo je grmljem i gustim rastinjem. Ima manje od 50 polomljenih i/ili srušenih nadgrobnih spomenika.

Varreza e dytë gjendet në fshat. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur. Në të gjenden më pak se 50 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe/ose të rrëzuar.

Klinë/Klina

The graveyard is located in Klinë/Klina town. It is protected by a fence and a gate and is covered with high grass and bushes, hindering access and a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains fewer than 50 tombstones, most of which are broken and/or knocked down. Despite being in a very bad condition, the graveyard is occasionally visited.

Groblje se nalazi u gradu Klinë/Klina. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pristup i pouzdanu procenu stanja nadgrobnihi spomenika. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnihi spomenika i većina ih je polomljena i/ili srušena. Iako u veoma lošem stanju, groblje se povremeno posećuje.

Varreza gjendet në qytetin e Klinës/Klina. Është e mbrojtur nga një rrethojë dhe portë, si dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre që e pengojnë qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të gjendjes së gurëve të varreve. Varreza ka më pak se 50 gurë varresh, shumica e të cilëve janë të thyer dhe/ose rrëzuar. Pavarësisht se është në gjendje shumë të keqe, varreza vizitohet herë pas here.

Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo

The graveyard is located in Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo village. It is partially fenced but the gate is missing. The site is covered by high grass and bushes, hindering access. It contains 100 to 150 undamaged tombstones as well as a church and a bell tower. The church is still damaged from a fire that took place in 1999. The graveyard is in a decent condition. Kosovo Serbs from the neighbouring village of Krushevë e Vogel/Malo Kruševo visit the graveyard, as do returnees to Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo, who are currently residing in Videjë/Vidanje.

Groblje se nalazi u selu Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo. Delimično je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Obraslo je visokom travom i grmljem, što sprečava pristup. Na njemu se nalazi 100 do 150 neoštećenih nadgrobnih spomenika, crkva i zvonik. Crkva je još uvek oštećena, što je posledica požara koji se dogodio 1999.godine. Groblje je u pristojnom stanju. Kosovski Srbi iz susednog sela Krushevë e Vogel/Malo Kruševo posećuju groblje, kao i povratnici u Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo koji trenutno žive u Videjë/Vidanju.

Varreza gjendet në fshatin Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo. Është pjesërisht e rrethuar dhe nuk ka portë. Lokacioni është i mbuluar me bar të lartë dhe shkurre, gjë që e pengon qasjen në të. Në varrezë gjenden mes 100 dhe 150 gurë varresh të padëmtuar, si dhe një kishë dhe kambanorja. Kisha u dëmtua nga një zjarr që e përfshiu atë në vitin 1999. Varreza është në gjendje relativisht të mirë. Serbët e Kosovës nga fshati fqinj i Krushevës së Vogel/Malo Kruševo e vizitojnë varrezën, sikurse edhe të kthyerit nga Krushevë e Madhe/Veliko Kruševo, të cilët për momentin jetojnë në Videjë/Vidanje.

Ledinë/Ledine

The graveyard is located in Ledinë/Ledine village. It is fenced but the gate is missing. It is completely covered with bushes and thick vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. No tombstones are visible from the outside. Despite being in a very bad condition, the graveyard has been visited during go-and-see visits. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Ledinë/Ledine. Ograđeno je, ali nema ulazne kapije. Potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nijedan nadgrobnik nije vidljiv izvana. Iako u veoma lošem stanju, groblje se posećuje tokom idi-vidi poseta. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Ledinë/Ledine. Është e rrethuar por nuk ka portë. Është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur, gjë që e pengon qasjen në të dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Nga jashtë nuk shihet asnjë gurë varri. Ndonëse në gjendje shumë të keqe, varreza është vizituar gjatë vizitave shko-dhe-shih. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Nagllavë/Naglavci

The graveyard is located in Nagllavë/Naglavci village. It is protected by a fence and a gate and is covered with bushes and trees, which hinder access. It contains 50 to 100 undamaged tombstones. The graveyard is in a decent condition and regularly visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Nagllavë/Naglavci. Zaštićeno je ogradom. Ulazna kapija je obrasla grmljem i drvećem, što ometa pristup. Na njemu se nalazi od 50 do 100 neoštećenih nadgrobni spomenika. Groblje je u pristojnom stanju i redovno se posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Nagllavë/Naglavci. Mbrohet nga një rrethojë dhe një portë, si dhe është e mbuluar me shkurre dhe drunj që e pengojnë qasjen. Aty gjenden mes 50 dhe 100 gurë varresh të padëmtuar. Varreza është në gjendje relativisht të mirë dhe vizitohet rregullisht. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Pjetërq i Epërm/Gornji Petrić

The graveyard is located in Pjetërq i Epërm/Gornji Petrić village. It is fenced but the gate is missing. It is completely covered with bushes and thick vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. No tombstones are visible from the outside but according to a local resident, the graveyard contains more than 200 tombstones. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Pjetërq i Epërm/Gornji Petrić. Ograđeno je, ali nema ulazne kapije. Potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nijedan nadgrobnik nije vidljiv izvana ali, prema rečima jednog lokalnog stanovnika, groblje ima više od 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Pjetërq i Epërm/Gornji Petrić. Është e rrethuar por nuk ka portë. Është tërësisht e mbuluar me vegjetacion të dendur gjë që e pengon qasjen në të dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Nga jashtë nuk shihet asnjë gurë varri, por sipas një banori lokal varreza ka më shumë se 200 gurrë varresh. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Pograxhë/Pograde

The graveyard is located in Pograxhë/Pograde village. It is protected by a fence and a gate and is covered with high grass and dense vegetation, hindering access to some parts. The graveyard contains 50 to 100 undamaged tombstones and a chapel. The site is in a decent condition and visited. The construction of Kosovo Serb returnee houses in the village is currently ongoing.

Groblje se nalazi u selu Pograxhë/Pograde. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i obraslo visokom travom i gustim rastinjem, što ometa pristup nekim njegovim delovima. Na njemu se nalazi 50 do 100 neoštećenih nadgrobnihi spomenika i kapela. Groblje je u pristojnom stanju i posećuje se. U selu je u toku izgradnja kuća za povratnike kosovske Srbe.

Varreza gjendet në fshatin Pograxhë/Pograde. Mbrohet nga një rrethojë dhe një portë, si dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe vegjetacion të dendur që pengon qasjen në pjesë të caktuara të saj. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë varresh të padëmtuar dhe një kishëz. Lokacioni është në gjendje relativisht të mirë dhe vizitohet. Ndërtimi i shtëpive për të kthyerit serbë të Kosovës në fshat ende vazhdon.

Shtupel/Štupelj

The graveyard is located in Shtupel/Štupelj village. It is not fenced. The graveyard is completely covered with thick vegetation and therefore a proper assessment on the number and condition of the tombstones could not be carried out. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Shtupel/Štupelj i nije ograđeno. Potpuno je obraslo gustim rastinjem, pa stoga nije bilo moguće sprovesti adekvatnu procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živila u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Shtupel/Štupelj. Nuk ka rrethojë. Varreza është tërësisht e mbuluar me vegetacion të dendur dhe si rrjedhim nuk mund të bëhej një vlerësim i duhur i numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Videjë/Vidanje

The graveyard is located in Videjë/Vidanje village. It is protected and fully covered with high grass and bushes, hindering access and a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains 150 to 200 tombstones, all of which appear broken and/or knocked down. The graveyard is in a very bad condition but is occasionally visited. In June 2009, the municipal community office discovered that the graveyard and its tombstones had been repeatedly desecrated. One month later, and in response to the acts of vandalism, Klinë/Klina municipality cleaned up the graveyard, repaired the fence and installed a new gate.

Groblje se nalazi u selu Videjë/Vidanje. Zaštićeno je i potpuno obraslo visokom travom i grmljem, što ometa pristup i pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na njemu se nalazi 150 do 200 nadgrobnih spomenika i svi izgledaju polomljeni i/ili oboreni. Groblje je u veoma lošem stanju, ali se povremeno posećuje. Opštinska kancelarija za zajednice je juna 2009. otkrila da su groblje i nadgrobnici u više navrata oskrnavljeni. Mesec dana kasnije, i kao odgovor na ovaj vandalski čin, opština Klinë/Klina je očistila groblje, popravila ogradu i postavila novu ulaznu kapiju.

Varreza gjendet në fshatin Videjë/Vidanje. Është e mbrojtur dhe tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre duke e penguar kështu qasjen në të dhe një vlerësim të besueshëm të gurëve të varreve. Në varrezë ka mes 150 dhe 200 gurë varresh, ku të gjithë duket të jenë të thyer she/ose të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe por vizitohet herë pas here. Në qershor 2009, zyra komunale për komunitete ka zbuluar se varreza dhe gurët e varreve janë përdhosur në mënyrë të vazhdueshme. Një muaj më vonë, si përgjigje ndaj këtyre akteve të vandalizmit, komuna e Klinës/Klina e ka pastruar varrezën tërësisht, e ka rregulluar rrethojën dhe ka vendosur një portë të re.

PEJË/PEĆ MUNICIPALITY

A total of 13 Orthodox graveyards in 12 different towns/villages were recorded in Pejë/Peć municipality. Overall, the condition of graveyards in the municipality is bad. Only three graveyards are in a good or very good condition, namely the one in Bellopojë/Belo Polje and two in Gorazhdec/Goraždevac. In most cases, maintenance of the graveyards is carried out by the Kosovo Serbs living in nearby villages. The graveyards in Goraždevac/Gorazhdec, Siga/Sigë, Belo Polje/Bellopojë and Brestovik are visited and used for burials and celebrations while other graveyards, such as those in Nakëll/Naklo, Vragoc/Vragovac and Nabërxhan/Nabrđe, are not maintained, visited or used.

OPŠTINA PEJË/PEĆ

U opštini Pejë/Peć je evidentirano ukupno 13 pravoslavnih grobalja u 12 različitim gradova i sela. U principu, groblja u ovoj opštini u lošem su stanju. Samo tri groblja su u dobrom ili vrlo dobrom stanju, i to ono u Bellopojë/Belom Polju i dva u Gorazhdec/Goraždevcu. U većini slučajeva groblja održavaju kosovski Srbi koji žive u obližnjim selima. Groblja u Goraždevcu/Gorazhdec, Sigi/Sigë, Belom Polju/Bellopojë i Brestoviku posećuju se i koriste za sahrane i obrede, dok se druga groblja, poput onih u Nakëll/Naklu, Vragoc/Vragovcu i Nabërxhan/Nabrđu, ne održavaju, ne posećuju ili ne koriste.

KOMUNA E PEJËS/PEĆ

Në komunën e Pejës/Peć janë regjistruar gjithsej 13 varreza ortodokse në 12 qytete/fshatra të ndryshme. Në përgjithësi, gjendja e varrezave në komunë është e keqe. Vetëm tri varreza janë në gjendje të mirë ose shumë të mirë, gjegjësisht varreza në Bellopojë/Belo Polje dhe dy tjera në Gorazhdec/Goraždevac. Në të shumtën e rasteve, mirëmbajtja e varrezave bëhet nga serbët e Kosovës që jetojnë në fshatrat e afërta. Varrezat në Goraždevac/Gorazhdec, Siga/Sigë, Belo Polje/Bellopojë dhe Brestovik vizitohen dhe përdoren për varrime dhe ceremoni religjioze, derisa varrezat tjera siç janë ato në Nakëll/Naklo, Vragoc/Vragovac dhe Nabërxhan/Nabrđe nuk mirëmbahen, vizitohen apo shfrytëzohen.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale građevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Bellopojë/Belo Polje	2	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓
Breg i Zi/ Crni Vrh	5	✗	✗	<50	?	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Brestovik	4	✓	✗	<50	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓
Gllaviçicë /Glavičica	5	✗	✗	?	?	✓	✗	?	✗	?	✗
Gorazhdevc/Goraždevac	1	✓	✓	50 - 100	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Gorazhdevc/Goraždevac	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Lëvoshë/Ljevoša	4	✓	✓	<50	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Nabërgjan/Nabrđe	5	✗	✗	<50	?	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Nakëll/Naklo	5	✗	✗	<50	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Pejë/Peć	4	✓	✗	> 200	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Sigë/Siga	5	✓	✓	<50	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Vitomiricë/Vitimirica	3	✓	✗	101 - 150	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗
Vragoc/Vragovac	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗

Bellopojë/Belo Polje

The graveyard is located in Bellopojë/Belo Polje village. It is protected by a fence and a gate. It contains the well-preserved Church of the Presentation of the Virgin, originally built in the 16th century. The Reconstruction Implementation Commission⁴⁰ intervened to repair the church during 2005 and 2006, also including repairs to a few of the tombstones and the fencing around the graveyard. The graveyard contains more than 200 tombstones, some of which are broken and/or knocked over. Overall, the graveyard is in a good condition and is visited by Kosovo Serbs.

Groblje se nalazi u selu Bellopojë/Belo Polje. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Ima dobro očuvanu Crkvu Presvete Bogorodice, prvobitno izgrađenu u 16. veku. Komisija za sprovođenje obnove⁴¹ intervenisala je na popravci crkve tokom 2005. i 2006. godine, uključujući i popravku nekoliko nadgrobničkih spomenika i ograde oko groblja. Groblje ima više od 200 nadgrobničkih spomenika, od kojih su neki polomljeni i/ili srušeni. U celini, groblje je u dobrom stanju i posećuju ga kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Bellopojë/Belo Polje. Ajo mbrohet me rrethojë dhe portë. Aty gjendet kisha e ruajtur mirë e Dëftimit të Zonjës së Bekuar, që fillimisht ishte ndërtuar në shekullin e 16. Komisioni për Implementimin Rindërtimit⁴² ka intervenuar për riparim gjatë vitit 2005 dhe 2006, ku janë përfshirë edhe riparimet e disa gurëve të varrezave dhe rrethojës së varrezave. Varreza ka më shumë se 200 gurë varresh, disa prej të cilëve janë të thyer apo të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet nga serbët e Kosovës.

⁴⁰ See footnote 13 supra.

⁴¹ Vidite fusnotu 15 supra.

⁴² Shih fusnotën 17 më lartë.

Breg i Zi/Crni Vrh

The graveyard is located in Breg i Zi/Crni Vrh village. It is not fenced and partially covered with bushes and dense vegetation, hindering access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. All visible tombstones are broken or knocked down. The graveyard is no longer visited and in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Breg i Zi/Crni Vrh. Nije ograđeno i delimično je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što ometa pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Svi vidljivi nadgrobni spomenici polomljeni su ili oboreni. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Bregu i Zi /Crni Vrh. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur, gjë që e pengon qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Të gjithë gurët e dukshëm të varreve janë thyer apo rrëzuar. Varreza nuk vizitohet më dhe është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Brestovik

The graveyard is located in Brestovik village. It is partially fenced but the gate is missing. It contains fewer than 50 tombstones, of which around half are broken and/or knocked down. Despite being in a bad condition, the graveyard is visited and partially maintained by Kosovo Serb returnees.

Groblje u selu Brestovik delimično je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Groblje ima 50 nadgrobnih spomenika, od kojih je oko polovine polomljeno i/ili oboreno. Iako je u lošem stanju, groblje posećuju i povremeno održavaju povratnici kosovski Srbi.

Varreza është në fshatin Brestovik dhe është e rrethuar por mungon porta. Aty gjenden më pak se 50 gurë varresh, nga të cilët gati gjysma janë të thyer apo të rrëzuar. Ndonëse në gjendje të keqe, varreza vizitohet dhe pjesërisht mirëmbahet nga serbët e kthyer të Kosovës.

Gllaviçicë/Glavičica

The graveyard is located in Gllaviçicë/Glavičica village. Agricultural land surrounds the graveyard and prevents access to it. From a distance the graveyard appears completely covered with high grass and dense vegetation and no tombstones are visible. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Gllaviçicë /Glavičica. Okruženo je poljoprivrednim zemljištem, zbog čega mu je nemoguće prići. Iz daljine groblje izgleda u potpunosti obraslo visokom travom i gustim rastinjem, a nijedan nadgrobni spomenik nije vidljiv. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Gllaviçicë/Glavičica. Varreza është e rrethuar me tokë bujqësore që e pengon qasjen në të. Nga largësia varreza duket tërësisht e mbuluar me bar të gjatë dhe vegetacion të dendur dhe nuk shihet asnjë gurë varri. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Gorazhdevc/Goraždevac

There are two graveyards in Gorazhdevc/Goraždevac village. Both are located in the village and are regularly frequented and used for burials, most recently in 2010. The first graveyard is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. It contains 50 to 100 well-preserved tombstones.

U selu Gorazhdevc/Goraždevac postoje dva groblja. Oba se nalaze u samom selu i redovno se posećuju i koriste za sahrane; poslednja je bila 2010. godine. Prvo groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i u veoma je dobrom stanju. Ima 50 do 100 dobro očuvanih nadgrobni spomenika.

Në fshatin Gorazhdevc/Goraždevac janë dy varreza. Që të dyja gjenden në fshat dhe vizitohen rregullisht dhe përdoren për varrime, më i fundit ka ndodhur në vitin 2010. Varreza e parë është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Ajo ka mes 50 dhe 100 gurë varresh të ruajtur mirë.

Gorazhdevc/Goraždevac

The second graveyard is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. It contains a chapel and more than 200 well-preserved tombstones.

I drugo groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i u veoma je dobrom stanju. Na njemu se nalazi kapela i više od 200 dobro očuvanih nadgrobnih spomenika.

Varreza e dytë është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Ajo përmban një kishëz dhe më tepër se 200 gurë të ruajtur mirë të varreve.

Lëvoshë/Ljevoša

The graveyard is located in Lëvoshë/Ljevoša village. It is protected by a fence and a gate, which was provided during 2009 by the non-governmental organization “Syri i Vizionit”. The graveyard is partially covered with high grass. It contains the foundations of an old church and fewer than 50 tombstones, half of which are broken and/or knocked over. Overall, the graveyard is in a decent condition and is visited and occasionally maintained by Kosovo Serb returnees.

Groblje se nalazi u selu Lëvoshë/Ljevoša. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom, koju je 2009. godine obezbedila nevladina organizacija “Syri i Vizionit”. Groblje je delimično obraslo visokom travom. Na njemu se nalaze temelji stare crkve i manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih je polovina polomljena i/ili srušena. U celini, groblje je u pristojnom stanju, a povremeno ga održavaju i posećuju povratnici kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Lëvoshë/Ljevoša. Ajo mbrohet nga rrethoja dhe porta, që është siguruar në vitin 2009 nga një organizatë joqeveritare e quajtur “Syri i Vizionit”. Varreza është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. Ajo përmban themelet e një kisha të vjetër dhe më pak se 50 gurë varresh, gjysma prej të cilëve janë të thyer dhe/apo rrëzuar. Në përgjithësi varreza është në gjendje të mirë. Ajo vizitohet herë pas herë dhe mirëmbahet nga serbët e kthyer të Kosovës.

Nabërgjan/Nabrđe

The graveyard is located in Nabërgjan/Nabrđe village. It is not fenced and completely covered with bushes, dense vegetation and some garbage, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones appear damaged and the graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Nabërgjan/Nabrđe. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem i prekriveno smećem, što ometa pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko vidljivih nadgrobnih spomenika izgleda oštećeno. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Nabërgjan/Nabrđe. Ajo nuk është e rrethuar dhe është tërësisht e mbuluar nga vegetacioni i dendur dhe mbeturina, gjë që parandalon qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Disa gurë të varreve që janë të dukshëm duken se janë të dëmtuar dhe varreza është në gjendje të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Nakëll/Naklo

The graveyard is located in Nakëll/Naklo village. It is not fenced and covered with high grass and garbage. It contains an Orthodox church and fewer than 50 tombstones, all of which are broken and/or knocked over. The graveyard is no longer visited and is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Nakëll/Naklo. Nije ograđeno, obraslo je visokom travom i prekriveno smećem. Na njemu se nalazi pravoslavna crkva i manje od 50 polomljenih i/ili srušenih nadgrobnih spomenika. Groblje se više se ne posećuje i u veoma je lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Nakëll/Naklo. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar dhe mbeturina. Aty gjendet një kishë ortodokse dhe më pak se 50 gurë varrezash, nga të cilët të gjithë janë të thyer dhe/apo rrëzuar. Varreza nuk vizitohet më dhe është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Pejë/Peć

The graveyard is located in Pejë/Peć town on the road to Deçan/Deçane. It consists of an Orthodox and a Catholic part, without physical separation. It is fenced but the gate is missing. The graveyard contains more than 200 tombstones, some of which are broken and/or knocked down. Overall, the graveyard is in a decent condition and visited and maintained by Kosovo Serb returnees. The graveyard was cleaned in September 2010 prior to the enthronement of the Patriarch Irenej in the Peć Patriarchate.

Groblje se nalazi u gradu Pejë/Peći, na putu ka Deçan/Dečanima. Sastoji se od pravoslavnog i katoličkog dela, koji nisu fizički razdvojeni. Groblje je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Na njemu se nalazi više od 200 nadgrobnih spomenika, od kojih su neki polomljeni i/ili oboreni. U celini, groblje je u pristojnom stanju, a posećuju ga i održavaju povratnici kosovski Srbi. Groblje je očišćeno u septembru 2010. pre ustoličenja patrijarha Irineja u Pećkoj Patrijaršiji.

Varreza gjendet në qytetin e Pejës/Peć në rrugën për Deçan/Deçane. Ajo përbëhet nga pjesa ortodokse dhe katolike pa ndarje fizike. Ajo ka rrethojë por mungon porta. Varreza ka më tepër se 200 gurë varresh, disa nga të cilët janë të thyer dhe rrëzuar përtokë. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet e mirëmbahet nga serbet e kthyer të Kosovës. Varreza është pastruar në shtator të vitit 2010 para caktimit në fron të Patriarkut Irinej në Patriarkanën e Pejës/Peć.

Sigë/Siga

The graveyard is located in Sigë/Siga village. It is protected by a fence and a gate and is covered with high grass and partially with bushes. It contains the ruins of a destroyed church and fewer than 50 tombstones, roughly half of which are broken and/or knocked down. Despite being in a bad condition, the graveyard is visited by Kosovo Serb returnees.

Groblje se nalazi u selu Sigë/Siga. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i obraslo visokom travom i delimično grmljem. Na njemu se nalaze ostaci srušene crkve i manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih je oko polovina polomljena i/ili oborena. Iako je u lošem stanju, groblje posećuju povratnici kosovski Srbi.

Varreza gjendet në fshatin Sigë/Siga. Ajo është e mbrojtur nga rrethoja dhe porta dhe është e mbuluar me bar të lartë e në veçanti me shkurre. Aty gjenden rrënojat e një kishe të shkatërruar dhe më pak se 50 gurë varresh, ku gati gjysma e tyre janë të thyer dhe/apo rrëzuar. Përkundër faktit që është në gjende të keqe, varreza vizitohet nga serbët e kthyer të Kosovës.

Vitomiricë/Vitomirica

The graveyard is located in Vitomiricë/Vitomirica village and is adjacent to an Orthodox church. It is fenced but the gate is missing. Parts of the graveyard are fully covered with high grass and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the condition of tombstones. The graveyard contains approximately 100 to 150 tombstones and is still visited, despite being in a bad condition.

Groblje se nalazi uz pravoslavna crkvu u selu Vitomiricë/Vitomirica. Ograđeno je, ali nema ulazne kapije. Delovi groblja su potpuno obrasli visokom travom i gustim rastinjem, što ometa pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na groblju se nalazi oko 100 do 150 nadgrobnih spomenika. Iako u lošem stanju, i dalje se posećuje.

Varreza gjendet në fshatin Vitomiricë/Vitomirica dhe është afër një kishe ortodokse. Ka rrethojë por i mungon porta. Disa pjesë të varrezës janë tërësisht të mbuluara nga bari dhe vegetacioni i dendur, gjë që parandalon vlerësimin e besueshëm të gjendjes së varrezës. Varreza ka afërsisht 100 deri 150 gurë varresh dhe ende vizitohet përkundër faktit që është në gjendje të keqe.

Vragoc/Vragovac

The graveyard is located in Vragoc/Vragovac village. It is not fenced and fully covered with bushes and dense vegetation, hindering access and a reliable assessment of the condition of the tombstones. It contains fewer than 50 tombstones, of which almost all are broken and/or knocked down. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Vragoc/Vragovac. Nije ograđeno i potpuno je obraslo grmljem i gustim rastinjem, što ometa pristup i pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na groblju se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih su skoro svi polomljeni i/ili oboreni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Vragoc/Vragovac. Ajo nuk është e rrethuar dhe është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur, gjë që pengon qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të gjendjes së gurëve të varreve. Ajo përmban më pak se 50 gurë varresh, nga të cilët pothuajse të gjithë janë të thyer dhe të rrëzuar. Varreza është në gjendje të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**

Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**

Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

5

PRISHTINË/PRIŠTINA REGION
REGION PRISHTINË/PRIŠTINE
RAJONI I PRISHTINËS/PRIŠTINA

FUSHË KOSOVË/KOSOVO POLJE MUNICIPALITY

A total of seven graveyards were recorded in the Fushë Kosovë/Kosovo Polje municipality. In the Kuzmin village, with a Kosovo Serb majority, and Bresje, with Kosovo Serb inhabitants, the graveyards are in a good or very good condition. However, the graveyard in Fushë Kosovë/Kosovo Polje town, with a smaller Kosovo Serb community, is in a bad condition. These three graveyards are regularly visited and used for burials by the local community. The other four graveyards in the municipality (including Lismir/Dobri Dub, Miradi e Epërme/Gornje Dobrevë, Sllatinë e Vogël/Mala Slatina and Pomozotin/Pomazatin) are located in or near villages from which the Kosovo Serb community is displaced, and are in a very bad condition. They were heavily damaged during the 1999 conflict and have not been restored or maintained since. Consequently, these graveyards are only sporadically accessed during go-and-see visits.

OPŠTINA FUSHË KOSOVË/KOSOVO POLJE

U opštini Fushë Kosovë/Kosovo Polje zabeleženo je ukupno sedam grobalja. U selu Kuzmin, u kome su kosovski Srbi većina, i Bresju, u kome žive kosovski Srbi, groblja su u dobrom ili vrlo dobrom stanju. Međutim, groblje u gradu Fushë Kosovë/Kosovo Polje, u kome živi manja zajednica kosovskih Srba, u lošem je stanju. Lokalna zajednica redovno posećuje ova tri groblja i koristi ih za sahrane. Ostala četiri groblja u opštini (uključujući u Lismir/Dobri Dub, Miradi e Epërme/Gornje Dobrevë, Sllatinë e Vogël/Malu Slatinu i Pomozotin/Pomazatin) nalaze se u selima ili u blizini sela iz kojih je raseljena zajednica kosovskih Srba i u veoma su lošem stanju. Ona su teško oštećena tokom sukoba 1999. i od tada se nisu obnavljala ili održavala. Ova groblja se zato samo povremeno posećuju tokom idi-vidi poseta.

KOMUNA E FUSHË KOSOVËS/KOSOVO POLJE

Në komunën e Fushë Kosovës/Kosovo Polje janë regjistruar gjithsej shtatë varreza. Në fshatin Kuzmin, fshat ky me shumicë të serbëve të Kosovës, dhe në Bresje, që ka banorë serbë të Kosovës, varrezat janë në gjendje shumë të mirë. Mirëpo, varreza në qytetin e Fushë Kosovës/Kosovo Polje, që ka numër më të vogël të komunitetit serb, ajo është në gjendje të keqe. Këto tri varreza rregullisht vizitohen dhe përdoren për varrime nga komuniteti lokal. Sa i përket katër varrezave tjera në komunë (përfshirë këtu Lismirin/Dobri Dub, Miradinë e Epërme/Gornje Dobrevë, Sllatinën e Vogël/Mala Slatina dhe Pomozotin/Pomazatin), varrezat gjenden në apo afër fshatrave nga të cilët komuniteti serb i Kosovës është zhvendosur dhe ato janë në gjendje shumë të keqe. Ato janë dëmtuar shumë gjatë konfliktit të vitit 1999 dhe nuk janë restauruar apo mirëmbajtur që atëherë. Rrjedhimisht, këto varreza qasen vetëm në mënyrë sporadike gjatë vizitave shko-dhe-shih.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Bresje	1	✓	✓	151 - 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Fushë Kosovë/ Kosovo Polje	4	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Kuzmin	2	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Lismir/Dobri Dub	5	✓	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✓	✗
Miradi e Epërme/Gornje Dobrevor	5	✗	✗	151 - 200	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✗
Pomozotin/Pomazatin	5	✓	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗
Slatinë e Vogël/ Mala Slatina	5	✗	✓	<50	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗

Bresje

The graveyard is located in Bresje village. It is protected by a wall and gate, which was locked at the time of the visit. The graveyard contains the Church of Saint Katarina and between 150 and 200 undamaged tombstones. It is in a very good condition with no signs of damage. The site is maintained by the local Kosovo Serb community with the support of the local priest, and cleaned twice per year prior to All Souls' Days. It is regularly visited.

Groblje se nalazi u selu Bresje. Zaštićeno je zidom i ulaznom kapijom koja je u vreme posete bila zaključana. Na groblju se nalazi Crkva Svete Katarine i između 150 i 200 neoštećenih nadgrobni spomenika. U veoma je dobrom stanju i bez znakova oštećenja. Groblje održavaju lokalni kosovski Srbi uz podršku lokalnog sveštenika i čiste ga dva puta godišnje pred Zadušnice. Ovo groblje se redovno posećuje.

Varreza gjendet në fshatin Bresje. Ajo është e mbrojtur nga muri dhe porta që gjatë kohës së vizitës ishte e mbyllur. Në varrezë gjendet Kisha e Shën Katarinës dhe mes 150 dhe 200 gurë të padëmtuar varresh. Është në gjendje shumë të mirë me asnjë shenjë të dëmtimit. Varreza mirëmbahet nga komuniteti lokal serb me përkrahjen e priftit lokal dhe pastrohet dy herë në vit para Ditës së të Gjithë Shpirtrave. Ajo vizitohet rregullisht.

Fushë Kosovë/Kosovo Polje

The graveyard is located in Fushë Kosovë/Kosovo Polje town, close to the railway. It is protected by a fence and a gate and is partially covered by high grass and bushes, particularly the graves that are not visited by relatives. The graveyard contains a chapel and over 600 tombstones, with some being broken or knocked over. According to a previous Kosovo Serb deputy mayor for communities in the municipality, the graveyard also contains a small number of Jewish and Catholic graves. In October 2010 vandals damaged three headstones and stole part of the metallic entrance gate. The incident was reported to the police and investigations are ongoing. The part of the graveyard which is regularly visited is in a decent condition and maintained by the local Kosovo Serb community, with the support of the priest. It is cleaned twice per year prior to All Souls' Days. However, the parts of the graveyard that are not regularly visited are in a poor condition, with high grass and vegetation covering the graves and paths⁴³. Visits by the local Kosovo Serb community are accompanied by either KFOR or Kosovo police, for security reasons.

Groblje se nalazi u blizini železničke pruge u gradu Fushë Kosovë/Kosovo Polje. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Delimično je obraslo visokom travom i grmljem, a naročito oni grobovi koje rođaci preminulog ne posećuju. Na groblju se nalazi kapela i više od 600 nadgrobni spomenika, od kojih su neki polomljeni ili srušeni. Prema rečima ranijeg zamenika predsednika opštine za zajednice, kosovskog Srbina, na groblju se nalazi i manji broj jevrejskih i katoličkih grobova. Vandali su oktobra 2010. oštetili tri nadgrobna spomenika i ukrali deo metalne kapije. Incident je prijavljen policiji i istraga je u toku. Deo groblja koje se redovno posećuje u pristojnom je stanju, a održava ga lokalna zajednica kosovskih Srba, uz podršku sveštenika. Groblje se čisti dva puta godišnje pred Zadušnice. Međutim, delovi groblja koji se ne posećuju redovno u lošem su stanju, a grobovi i staze⁴⁴ obrasli su visokim travom i rastinjem. Iz bezbednosnih razloga, lokalni kosovski Srbi posećuju groblje u pratnji KFOR-a ili pripadnika Kosovske policije.

⁴³ The graveyard in Fushë Kosovë/Kosovo Polje was repaired in the autumn of 2010 (i.e. after the assessment on which this catalogue is based), as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

⁴⁴ Groblje u Fushë Kosovë/Kosovom Polju obnovljeno je u jesen 2010. (tj. nakon procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog), u okviru projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu koji finansira OEBS.

Fushë Kosovë/Kosovo Polje

Varreza gjendet në qytetin e Fushë Kosovës/Kosovo Polje afër hekurudhës. Ajo është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre në veçanti ato varre që nuk vizitohen nga të afërmit. Në varrezë gjendet një kishëz dhe mbi 600 gurë varresh, ku disa janë të thyera dhe të rrëzuara. Sipas zëvendëskryetarit të mëparshëm nga radhët e serbeve të Kosovës, varreza ka edhe një numër të vogël varresh hebraike dhe katolike. Në tetor të vitit 2010 vandalët dëmtuan tre gurë varresh dhe vodhën pjesë të portës hyrëse metalike. Incidenti është raportuar në polici dhe hetimet vazhdojnë. Një pjesë e varrezës që rregullisht vizitohet është në gjendje të mirë dhe mirëmbahet nga komuniteti serb i Kosovës, me përkrahje të priftit. Pastrohet dy herë në vit para ditës së të Gjithë Shpirtrave. Mirëpo, pjesët e varrezave që nuk vizitohen rregullisht janë në gjendje të keqe, me bar të lartë dhe vegetacion që mbulon varret dhe kalimet⁴⁵. Për shkaqe sigurie, vizitat nga komuniteti lokal serb shoqërohen qoftë nga KFOR-i apo policia e Kosovës.

---

⁴⁵ Varreza në Fushë Kosovë/Kosovo Polje është riparuar në vjeshtë të vitit 2010 (d.m.th. sipas vlerësimit në të cilin bazohet ky katalog), si pjesë e projektit të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

Kuzmin

The graveyard is located in Kuzmin village. It is protected by a fence and a gate. It contains over 200 undamaged tombstones and is in a good condition. The graveyard is maintained by the local Kosovo Serb community with the support of the local priest and cleaned twice per year prior to All Souls' Days. It is regularly visited. Apart from the rather high grass, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi u selu Kuzmin. Ograđeno je ogradom i ima ulaznu kapiju. Na njemu je preko 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika i u dobrom je stanju. Groblje održava lokalna zajednica kosovskih Srba uz pomoć lokalnog sveštenika. Čisti se dva puta godišnje uoči Zadušnica. Redovno se posećuje. Iako nije pokošeno, groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në fshatin Kuzmin. Ajo është e mbrojtur nga rrethoja dhe porta. Varreza ka 200 gurë të padëmtuar të varreve dhe është në gjendje të mirë. Varreza mirëmbahet nga komuniteti serb i Kosovës me përkrahje të priftit lokal dhe pastrohet dy herë në vit para ditës së të Gjithë Shpirtrave. Varreza vizitohet rregullisht. Përveç barit mjaft të lartë, varreza është në gjendje të mirë.

Lismir/Dobri Dub

The graveyard is located on a hill in the vicinity of Lismir/Dobri Dub village, nearby the Muslim graveyard. The Kosovo Serb community in the village was displaced in 1999 and the graveyard is only visited sporadically. The remains of a fence are visible and the graveyard is overgrown with heavy vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. According to the municipal community office, the graveyard contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken or knocked over. The graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi na brežuljku u blizini sela Lismir/Dobri Dub, pored muslimanskog groblja. Zajednica kosovskih Srba iz ovog sela raseljena je 1999. i groblje se posećuje samo povremeno. Ostaci ograde su vidljivi, a groblje je veoma zaraslo u vegetaciju koja sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema informacijama opštinske kancelarije za zajednice, na groblju se nalazi oko 50 nadgrobnih spomenika, koji su svi razbijeni ili srušeni. Groblje je u vrlo lošem stanju.

Varreza gjendet në kodër në afërsi të fshatit Lismir/Dobri Dub, në afërsi të varrezës myslimane. Komuniteti serb i është zhvendosur nga fshati gjatë vitit 1999 dhe varreza vizitohet herë pas herë. Mbetjet e rrethojës janë të dukshme dhe varreza është e mbuluar me vegetacion të dendur, gjë që nuk lejon një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Sipas zyrës komunale për komunitete, varreza përmban më pak se 50 gurë varresh dhe të gjithë janë të thyer apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe.

Miradi e Epërme/Gornje Dobrevo

The graveyard is located in Miradi e Epërme/Gornje Dobrevo village. The graveyard is overgrown with high grass and contains 100 to 150 tombstones, all of which are broken and/or knocked over. There is an illegal garbage dump adjacent to the graveyard. Overall, the graveyard is in a very bad condition. According to the municipal community office, the graveyard is usually cleaned prior to go-and-see visits. It is visited sporadically.

Groblje se nalazi u selu Miradi e Epërme/Gornje Dobrevo. Groblje je zaraslo u visoku travu, a sadrži od 100 do 150 nadgrobnih spomenika koji su svi razbijeni i/ili srušeni. Na istom prostoru gde i groblje, nalazi se i divlja deponija smeća. Sve u svemu, groblje je u vrlo lošem stanju. Prema informacijama opštinske kancelarije za zajednice, groblje se obično uređuje uoči idi-vidi poseta. Posete groblju su sporadične.

Varreza gjendet në fshatin Miradi e Epërme/Gornje Dobrevo. Varreza është e mbuluar me bar të gjatë dhe ka mes 100 dhe 150 gurë varresh, që të gjithë të thyer apo të rrëzuar. Ekziston një vend i paligjshëm i hedhjes së mbeturinave ngjitur me varrezën. Në përgjithësi varreza është në gjendje shumë të keqe. Sipas zyrës komunale për komunitete, varreza zakonisht pastrohet para vizitave shko dhe shih. Ajo vizitohet kohë pas kohe.

Pomozotin/Pomazatin

The graveyard is located in the vicinity of Pomozotin/Pomazatin village and is adjacent to the Muslim graveyard. It is completely overgrown with trees and bushes, preventing an assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Pomozotin/Pomazatin na istom prostoru kao i muslimansko groblje. Potpuno je zaraslo u drveće i žbunje, koje sprečava procenu broja i stanja nadgrobnihih spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Pomozotin/Pomazatin dhe është në afërsi të varrezës myslimane. Ajo është tërësisht e mbuluar me pemë dhe shkurre, gjë që parandalon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Sllatinë e Vogël/Mala Slatina

The graveyard is located in the vicinity of Sllatinë e Vogël/Mala Slatina village. It is very old, with some tombstones dating back to the 19th century, and is no longer visited. The graveyard is unfenced but there is an entrance gate. The graveyard is dominated by high grass and partially covered by thick vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. However, all visible tombstones are broken and knocked over. Furthermore, extensive garbage can be found in the graveyard, which is now being used for grazing cattle. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Sllatinë e Vogël/Mala Slatina. Groblje je vrlo staro - neki nadgrobni spomenici datiraju još iz 19. veka – i više se ne posećuje. Groblje je neograđeno, mada ima ulaznu kapiju. Zaraslo je u visoku travu i delimično je prekriveno gustim rastinjem koje sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobni spomenika. Međutim, svi vidljivi nadgrobni spomenici su razbijeni ili srušeni. Pored toga, na groblju ima mnogo smeća, a groblje se sada koristi za napasanje stoke. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Sllatinë e Vogël/Mala Slatina. Ajo është shumë e vjetër, ku disa gurë varresh qysh nga shekulli i 19, dhe nuk vizitohet më. Varreza është e parrethuar por ka portë hyrëse. Varreza dominohet nga bari i lartë dhe është pjesërisht e mbuluar nga vegjetacioni i dendur, gjë që parandalon një vlerësim të besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Mirëpo, të gjithë gurët e dukshëm të varreve janë të thyer apo të rrëzuar. Për më tepër, në varrezë mund të shihen shumë mbeturina dhe varreza tani përdoret për kullotje të bagëtive. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

GLLOGOC/GLOGOVAC MUNICIPALITY

A total of four graveyards were recorded in Glllogoc/Glogovac municipality. All four graveyards have not been used or visited in many years. While the remains of those buried in the Komoran/Komorane – Zabel i Epërme/Gornje Zabelj graveyard have been removed entirely, very few tombstones are visible at the three other graveyards. All the graveyards are in a very bad condition.

OPŠTINA GLLOGOC/GLOGOVAC

Na prostoru opštine Glllogoc/Glogovac nalaze se četiri groblja. Sva četiri groblja se već godinama ne upotrebljavaju niti posećuju. Posmrtni ostaci sahranjenih na grobljima u Komoran/Komoranima – Zabel i Epërme/Gornjem Zabelju u potpunosti su uklonjeni, a na drugim grobljima može se videti još samo nekoliko nadgrobni spomenika. Sva groblja su u vrlo lošem stanju.

KOMUNA E GLLOGOCIT/GLOGOVAC

Në komunën e Glllogocit/Glogovac janë regjistruar gjithsej katër varreza. Që të katër varrezat nuk janë përdorur apo vizituar për shumë vite. Derisa mbetjet e atyre që kanë qenë në varrezën në Komoran/Komorane – Zabel i Epërme/Gornje Zabelj janë hequr tërësisht, kurse në tri varrezat tjera ka pak gurë varresh që janë të dukshëm. Të gjitha varrezat janë në gjendje shumë të keqe.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Çikatovë e Re/Novo Çikatovo – Çikatovë e Vjetër/Staro Çikatovo	5	X	X	<50	X	X	X	✓	X	X	X
Komoran/Komorane – Zabel i Epërme/Gornje Zabelj	5	X	X	<50	X	✓	✓	?	X	X	X
Llapushnik/Lapušnik	5	X	X	<50	X	X	X	?	X	X	X
Zabel i Ultë/Donji Zabelj	5	✓	X	<50	X	X	X	✓	X	X	X

Çikatovë e Re/Novo Çikatovo – Çikatovë e Vjetër/Staro Çikatovo

The graveyard is located in the vicinity of the Çikatovë e Re/Novo Çikatovo and Çikatovë e Vjetër/Staro Çikatovo villages. It is not fenced and very old. The few visible tombstones are all broken and knocked down.

Groblje se nalazi u blizini sela Çikatovë e Re/Novo Çikatovo i Çikatovë e Vjetër/Staro Çikatovo. Nije ograđeno i izgleda veoma staro. Nekoliko nadgrobnih spomenika, koji se mogu uočiti, razbijeno je ili srušeno.

Varreza gjendet në afërsi të fshatrave Qikatovë e Re/Novo Çikatovo dhe Qikatovë e Vjetër/Staro Çikatovo. Varreza nuk është e rrethuar dhe duket shumë e vjetër. Ata pak gurë varesh që duken janë të thyer dhe të rrëzuar.

Komoran/Komorane – Zabel i Epërme/Gornje Zabelj

This former graveyard is located in the vicinity of the Komoran/Komorane and Zabel i Epërme/Gornje Zabelj villages. The graveyard is partially covered with bushes and contains a lot of garbage. According to the village leader, all remains were exhumed from the site when the Kosovo Serb community left the village in the early 1980s.

Ovo bivše groblje nalazi se u blizini sela Komoran/Komorane i Zabel i Epërme/Gornji Zabelj. Groblje je delomično prekriveno žbunjem i velikom količinom smeća. Prema rečima starešine sela, svi posmrtni ostaci su ekshumirani kad su, ranih 1980-ih, kosovski Srbi napustili selo.

Kjo ish varrezë gjendet në afërsi të fshatrave Komoran/Komorane dhe Zabel i Epërm/Gornje Zabelj. Varreza është pjesërisht e mbuluar me shkurre dhe ka shumë mbeturina. Sipas kryetarit të fshatit, të gjitha mbetjet janë zhvarrosur nga ajo varrezë në kohën kur komuniteti serb i Kosovës ishte larguar nga fshati në fillim të viteve 80.

Llapushnik/Lapušnik

The graveyard is located on the outskirts of Llapushnik/Lapušnik village. It is not fenced and very old. The remains of six tombstones are visible and there are traces of some exhumed graves.

Groblje se nalazi na periferiji sela Llapushnik/Lapušnik. Nije ograđeno i veoma je staro. Vidljivi su ostaci šest nadgrobnih spomenika i ostaci nekoliko ekshumiranih grobova.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Llapushnik/Lapušnik. Ajo nuk është e rrethuar dhe është duket shumë e vjetër. Rrënojat e gjashtë gurëve të varreve janë të dukshme dhe shihen gjurmë të zhvarrimit të disa varreve.

Zabel i Ultë/Donji Zabelj

The graveyard is located in Zabel i Ultë/Donji Zabelj village between two Muslim graveyards. It is protected by a fence but the gate is missing. Only three broken tombstones are visible.

Groblje se nalazi u selu Zabel i Ultë/Donji Zabelj između dva muslimanska groblja. Zaštićeno je ogradom, ali nema kapiju. Vidljiva su samo tri razbijena nadgrobna spomenika.

Varreza gjendet në fshatin Zabel i Ultë/Donji Zabelj ndërmjet dy varrezave myslimane. Ajo është e mbrojtur nga rrethoja por i mungon porta. Aty shihen vetëm tre gurë të thyer të varreve.

GRAČANICA/GRAÇANICË MUNICIPALITY

A total of 19 Orthodox graveyards, in 16 different villages, were recorded in Gračanica/Graçanicë municipality. There is a Kosovo Serb majority in the municipality. With the exception of one very old graveyard in Livađe/Livagjë, the overall condition of graveyards in the municipality is very good. All graveyards (apart from the one in Livađe/Livagjë) are regularly visited for commemoration ceremonies and All Souls' Days, and being used for burials. In addition to the individual grave maintenance carried out by relatives, a public cleaning company regularly maintains the municipality's graveyards.

OPŠTINA GRAČANICA/GRAÇANICË

U opštini Gračanica/Graçanicë nalazi se ukupno 19 pravoslavnih grobalja, u 16 sela. U ovoj opštini kosovski Srbi čine većinu. Sa izuzetkom vrlo starog groblja u selu Livađe/Livagjë, opšte stanje groblja u ovoj opštini je vrlo dobro. Sva groblja (osim onog u selu Livađe/Livagjë) se redovno posećuju tokom komemorativnih pomena i Zadušnica, i koriste se za sahrane. Pored održavanja pojedinačnih grobova koje obavlja rodbina preminulih, groblja redovno održava i javno komunalno preduzeće.

KOMUNA E GRAČANICA/GRAÇANICËS

Në komunën e Gračanica/Graçanicës janë regjistruar gjithsej 19 varreza ortodokse në 16 fshatra të ndryshme. Në këtë komunë ka shumicë të serbëve të Kosovës. Me përjashtim të një varreze shumë të vjetër në Livađe/Livagjë, gjendja e përgjithshme e varrezave në komunë është shumë e mirë. Të gjitha varrezat (përveç asaj në Livađe/Livagjë) vizitohen rregullisht për ceremoni përkujtimore dhe ditët e "të Gjithë Shpirtave, si dhe përdoren për varrime.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobniih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Batuse/Batushë	2	✓	✓	101 - 150	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Çaglavica/Çagllavicë	1	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Dobrotin/Dobratin	1	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Donja Gušterica/Gushtericë e Ulët	1	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Gornja Gušterica/Gushtericë e Epërme	2	✓	✓	> 200	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gračanica/Gračanicë, monastery/manastir/manastiri	1	✓	✓	<50	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Gračanica/Gračanicë	1	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Kišnica/Kishnicë – Badovac/Badoc	1	✓	✗	50 - 100	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Laplje Selo/Llappllasellë – Preoce/Preoc	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Lepina/Lepi	1	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Livade/Livagjë	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Livade/Livagjë, not used/nije u upotrebi/jo e përdorshme	4	✓	✗	?	✗	✓	✗	✗	✓	✗	✗
Novi Badovac/Badoc i Ri	1	✓	✓	<50	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Radevo/Radevë	2	✗	✗	50 - 100	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Skulanevo/Skullan	1	✓	✓	151 - 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Sušica/Sushicë	1	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Suvi Do/Suhadoll	1	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Ugljare/Uglar, older/staro/më e vjetër	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Ugljare/Uglar, newer/novo/ më e re	1	✓	✓	<50	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓

Batuse/Batushë

The graveyard is located in the vicinity of Batuse/Batushë village. It is protected by a fence and a gate. It contains 100 to 150 tombstones and is in a good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Batuse/Batushë. Zaštićeno je ogradom i kapijom. Groblje ima od 100 do 150 nadgrobnih spomenika, koji su svi u dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Batuse/Batushë. Është e mbrojtur me rrethojë dhe portë. Ka 100 -150 gurë të varreve dhe varreza është në gjendje të mirë.

Čaglavica/Çagllavicë

The graveyard is located in the vicinity of Čaglavica/Çagllavicë village. It is protected by a fence and a gate and contains over 200 tombstones. The graveyard is in a very good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Čaglavica/Çagllavicë. Zaštićeno je ogradom i kapijom i ima oko 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Čaglavica/Çagllavicë. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka mbi 200 gurë varresh. Varreza është në gjendje shumë të mirë.

Dobrotin/Dobratin

The graveyard is located in the vicinity of Dobrotin/Dobratin village. It is protected by a fence and a gate and contains over 200 tombstones. The graveyard is in a very good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Dobrotin/Dobratin. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i ima oko 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Dobrotin/Dobratin. Është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe ka mbi 200 gurë varresh. Varreza është në gjendje shumë të mirë.

Donja Gušterica/Gushtericë e Ulët

The graveyard is located in Donja Gušterica/Gushtericë e Ulët village. It is protected by a fence and a gate and contains more than 200 tombstones. The graveyard is in a very good condition.

Groblje se nalazi u selu Donja Gušterica/Gushtericë e Ulët. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i ima oko 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo dobrom stanju.

Varreza gjendet në fshatin Donja Gušterica/Gushtericë e Ulët. Është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe ka mbi 200 gurë të varreve. Varreza është në gjendje shumë të mirë.

Gornja Gušterica/Gushtericë e Epërme

The graveyard is located in Gornja Gušterica/Gushtericë e Epërme village. It is protected by a fence and a gate and contains more than 200 tombstones. The graveyard is in a very good condition.

Groblje se nalazi u selu Gornja Gušterica/Gushtericë e Epërme. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i ima oko 200 nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo dobrom stanju.

Varreza gjendet në fshatin Gornja Gušterica/Gushtericë e Epërme. Është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe ka mbi 200 gurë të varreve. Varreza është në gjendje shumë të mirë.

Gračanica/Graçanicë town

There are two graveyards located in Gračanica/Graçanicë town. Both are in a very good condition. The first graveyard is located inside the compound of the Gračanica Monastery, which is within the confines of a special protective zone. It is protected by a fence and a gate and contains 11 tombstones. The graveyard is used for the burial of the nuns of the monastery.

U gradu Gračanica/Graçanicë postoje dva groblja i oba su u vrlo dobrom stanju. Prvo groblje se nalazi unutar kompleksa Manastira Gračanica, koji se nalazi unutar posebno zaštićene zone. Zaštićeno je ogradom i kapijom, a na njemu se nalazi 11 nadgrobnih spomenika. Groblje se koristi za sahranu monahinja ovog manastira.

Në qytetin e Gračanica/Graçanicës gjenden dy varreza. Që të dyja janë në gjendje shumë të mirë. Varreza e parë gjendet në kuadër të kompleksit të Manastirit të Gračanica/Graçanicës, që është brenda kufijve të zonës së veçantë të mbrojtur. Është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe ka 11 gurë të varreve. Varreza shfrytëzohet për varrimin e murgeshave të manastirit.

Gračanica/Gračanicë town

The second graveyard is located in Gračanica/Gračanicë town. It is protected by a fence and a gate and contains more than 200 tombstones.

Drugo groblje se nalazi u mestu Gračanica/Gračanicë. Zaštićeno je ogradam i kapijom i ima više od 200 nadgrobnih spomenika.

Varreza e dytë gjendet në qytetin e Gračanica/Gračanicës. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka më shumë se 200 gurë të varreve.

Kišnica/Kishnicë – Badovac/Badoc

The graveyard is located on the slope of a hill in the vicinity of the former Badovac/Badoc village, which was flooded during the construction of an artificial lake in Gračanica/Gračanicë after the Second World War. The graveyard is fenced but there is no gate. The graveyard contains between 50 and 100 tombstones and is in a very good condition.

Groblje se nalazi na padini brežuljka u blizini bivšeg sela Badovac/Badoc, koje je bilo poplavljeno za vreme izgradnje veštačkog jezera u Gračanici/Gračanicë, nakon Drugog svetskog rata. Groblje je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Groblje ima od 50 do 100 nadgrobnih spomenika i u vrlo je dobrom stanju.

Varreza gjendet në shpat të kodrës, në afërsi të fshatit të mëparshëm Badovac/Badoc, i cili është përmbytur gjatë ndërtimit të një liqeni artificial në Gračanica/Gračanicë pas Luftës së Dytë Botërore. Varreza ka rrethojë, por nuk ka portë. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë të varreve dhe është në gjendje shumë të mirë.

Laplje Selo/Llapllasellë – Preoce/Preoc

The graveyard is adjacent to the Church of Saint Petka. It is shared between the villages of Laplje Selo/Llapllasellë and Preoce/Preoc. The graveyard is protected by a fence, a gate and is in a very good condition. In addition to the church, the graveyard contains more than 200 tombstones and a priest house. The graveyard was vandalized on the night of 15 January 2010, when 20 gravestones were damaged. However, according to the local priest, the tombstones were subsequently repaired by the local community.

Groblje se nalazi pored Crkve Svete Petke. Koriste ga meštani Lapljeg Sela/Llapllasellë i Preoca/Preoc. Groblje je zaštićeno ogradom sa ulaznom kapijom, koja je u vrlo dobrom stanju. Pored crkve se nalazi više od 200 nadgrobnih spomenika i sveštenikova kuća. Groblje je vandalizovano u noći 15. januara 2010, kada je uništeno 20 nadgrobnih spomenika. Međutim, kako kaže lokalni sveštenik, lokalna zajednica je nakon toga popravila oštećene nadgrobne spomenike.

Varreza është në afërsi të kishës së Shën Premtës. Ndahet nga fshatrat Laplje Selo/Llapllasellë dhe Preoce/Preoc. Varreza është e mbrojtur me rrethojë, portë dhe është në gjendje shumë të mirë. Përveç kishës, në varrezë ka mbi 200 gurë të varreve dhe një shtëpi të priftërinjve. Varreza është vandalizuar në natën e 15 janarit 2010, kur janë dëmtuar 20 gurë të varreve. Megjithatë, sipas priftit vendor, gurët e varreve janë riparuar më pas nga komuniteti vendor.

Lepina/Lepi

The graveyard is located in Lepina/Lepi village and is in a very good condition. It is protected by a fence, a gate and contains more than 200 tombstones.

Groblje se nalazi u selu Lepina/Lepi i u vrlo dobrom je stanju. Zaštićeno je ogradom sa kapijom i ima više od 200 nadgrobnih spomenika.

Varreza gjendet në fshatin Lepina/Lepi dhe është në gjendje shumë të mirë. Është e mbrojtur me rrethojë, portë dhe ka mbi 200 gurë të varreve.

Livade/Livagjë

There are two graveyards in Livade/Livagjë village, only one of which is in use. The graveyard which is presently used is located adjacent to the Church of the Saint Archangel Michael. It is protected by a fence and a gate, contains more than 200 tombstones and is in a very good condition.

U selu Livade/Livagjë ima dva groblja, od kojih se koristi samo jedno. Groblje koje se trenutno koristi nalazi se uz Crkvu Sv. Arhangela Mihaila. Zaštićeno je ogradom i kapijom. Ima više od 200 nadgrobnih spomenika i u vrlo dobrom je stanju.

Në fshatin Livade/Livagjë janë dy varreza, ku shfrytëzohet vetëm njëra prej tyre. Varreza që shfrytëzohet aktualisht, gjendet në afërsi të kishës së Shën Kryengjullit Mikel. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka mbi 200 gurë të varreve, si dhe është në gjendje shumë të mirë.

Livade/Livagjë

The other graveyard is located outside of the village. According to the archivist from Gračanica/Graçanicë Monastery, the graveyard is very old and has only been discovered recently. The graveyard is fenced and covered by high grass and thick vegetation, preventing an assessment of the number and condition of tombstones.

Drugo groblje se nalazi izvan sela. Prema rečima čuvara arhive Manastira Gračanica/Graçanicë, groblje je vrlo staro i tek je nedavno otkriveno. Groblje je ograđeno, a obraslo je u visoku travu i gusto rastinje, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika.

Varreza tjetër gjendet jashtë fshatit. Sipas arkivistit të Manastirit të Gračanica/Graçanicës, varreza është shumë e vjetër dhe është zbuluar rishtas. Varreza ka rrethojë dhe është e mbuluar me vegjetacion të dendur, duke penguar kështu vlerësimin e numrit dhe gjendjen e gurëve të varreve.

Novi Badovac/Badoc i Ri

The graveyard is located close to Novi Badovac/Badoc i Ri village, adjacent to the main road. It is protected by a fence and a gate, contains fewer than 50 tombstones and is in a very good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Novi Badovac/Badoc i Ri, uz glavni put. Zaštićeno je ogradom i kapijom. Ima manje od 50 grobova i u vrlo je dobrom stanju.

Varreza gjendet afër fshatit Novi Badovac/Badoc i Ri, në afërsi të rrugës kryesore. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka më pak se 50 gurë të varreve dhe është në gjendje shumë të mirë.

Radevo/Radevë

The graveyard is located on the outskirts of Radevo/Radevë village. It is not protected but some individual graves are fenced. In July 2008, police arrested two perpetrators for causing damage to the fences of eight graves. The graveyard contains between 50 and 100 tombstones. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na periferiji sela Radevo/Radevë. Nije zaštićeno, ali su pojedini grobovi ograđeni. Jula 2008, policija je uhapsila dva počinioca koji su uzrokovali štetu ogradama na osam grobova. Groblje ima između 50 i 100 nadgrobnih spomenika. Sve u svemu, groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Radevo/Radevë. Nuk është e mbrojtur, por disa varre individuale janë të rrethuara. Në korrik të vitit 2008, policia ka arrestuar dy kryerës, të cilët kanë shkaktuar dëmtimin e rrethojës së tetë varreve. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë të varreve. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Skulanevo/Skullan

The graveyard is located in Skulanevo/Skullan village and is adjacent to the Church of Saint Trinity. It is protected by a fence and a gate, contains between 150 to 200 tombstones and is in a very good condition.

Groblje se nalazi u selu Skulanevo/Skullan, uz Crkvu Sv. Trojstva. Zaštićeno je ogradom i kapijom, ima između 150 i 200 nadgrobnih spomenika i u vrlo je dobrom stanju.

Varreza gjendet në fshatin Skulanevo/Skullan dhe është në afërsi të kishës së Shën Trinitisë. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka mes 150 dhe 200 gurë të varreve, si dhe është në gjendje shumë të mirë.

Sušica/Sushicë

The graveyard is located in the vicinity of Sušica/Sushicë village. It is protected by a fence and a gate, contains over 200 tombstones and is in a very good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Sušica/Sushicë. Zaštićeno je ogradom i kapijom, ima preko 200 nadgrobnih spomenika i u vrlo je dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Sušica/Sushicë. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka mbi 200 gurë të varreve, si dhe është në gjendje shumë të mirë.

Suvi Do/Suhadoll

The graveyard is located in the vicinity of Suvi Do/Suhadoll village. It is protected by a fence and a gate, contains between 100 and 150 tombstones and is in a very good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Suvi Do/Suhadoll. Zaštićeno je ogralom i kapijom, ima između 150 i 200 nadgrobnih spomenika i u vrlo je dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Suvi Do/Suhadoll. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka mes 100 dhe 150 gurë të varreve, si dhe është në gjendje shumë të mirë.

Ugljare/Uglar

There are two graveyards located in Ugljare/Uglar village. Both are in a very good condition. The first is an older graveyard, located in the centre of the village. It is protected by a fence and a gate and contains over 200 tombstones.

U selu Ugljare/Uglar postoje dva groblja i oba su u vrlo dobrom stanju. Prvo je starije i nalazi se u centru sela. Zaštićeno je ogradom i kapijom i ima preko 200 nadgrobnih spomenika.

Në fshatin Ugljare/Uglar gjenden dy varreza. Që të dyja janë në gjendje shumë të mirë. E para është varrezë më e vjetër, që gjendet në qendër të fshatit. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka mbi 200 gurë të varreve.

Ugljare/Uglar

The second is a newer graveyard and is located in the vicinity of the village. According to the municipal community office in Gračanica/Graçanicë municipality, the new graveyard was established in 2005 because of the little space left in the older graveyard. It is protected by a fence and a gate and contains fewer than 50 tombstones. According to the municipal community office, the graveyard is used by the Kosovo Serb community from Ugljare/Uglar and Fushë Kosovë/Kosovo Polje for commemorations. It is used for burials.

Drugo je novo groblje, a nalazi se u blizini sela. Prema informacijama opštinske kancelarije za zajednice u opštini Gračanica/Graçanicë, novo groblje je osnovano 2005. godine, zbog nedostatka mesta na starom groblju. Zaštićeno je ogradom i kapijom, a ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Prema informacijama opštinske kancelarije za zajednice, groblje koristi zajednica kosovskih Srba iz sela Ugljare/Uglar i Fushë Kosovë/Kosovo Polje. Koristi se za sahrane.

E dyta është varrezë më e re dhe gjendet në afërsi të fshatit. Sipas zyrës komunale për komunitete, në komunën e Gračanica/Graçanicës, varreza e re është krijuar në vitin 2005 për shkak që kishte shumë hapësirë të vogël në varrezën e vjetër. Është e mbrojtur me rrethojë e portë dhe ka më pak se 50 gurë të varreve. Sipas zyrës komunale për komunitete, varreza shfrytëzohet për përkujtime nga komuniteti serb i Kosovës nga fshatrat Ugljare/Uglar dhe Fushë Kosovë/Kosovo Polje. Ajo shfrytëzohet për varrime.

LIPJAN/LIPLJAN MUNICIPALITY

A total of 19 graveyards were recorded in Lipjan/Lipljan municipality. Overall, the condition of graveyards in the municipality is very bad, especially those in villages from which the Kosovo Serb community is displaced. The graveyards in Lipjan/Lipljan town, Rubofc/Rabovce, Grack e Vjetër/Staro Gracko and Vrellë/Vrelo, where a Kosovo Serb community is living, are in a better condition. They are also visited and used for burials. The Kosovo Serb community maintains the graveyards in Lipjan/Lipljan town and Rubofc/Rabovce village and occasionally in Staro Gracko/Grack e Vjetër. No maintenance works have been conducted recently.

OPŠTINA LIPJAN/LIPLJAN

U opštini Lipjan/Lipljan postoji ukupno 19 grobalja. Opšte stanje grobalja u opštini vrlo je loše, posebno u selima iz kojih je raseljena zajednica kosovskih Srba. Groblja u gradu Lipjan/Lipljan, Rubofc/Rabovcu, Grack e Vjetër/Starom Grackom i Vrellë/Vrelo, u kojima živi zajednica kosovskih Srba, u boljem su stanju. Redovno se posećuju i obavljaju se sahrane. Zajednica kosovskih Srba održava groblja u gradu Lipjan/Lipljan i selu Rubofc/Rabovce, a povremeno i u selu Staro Gracko/Grack e Vjetër. U skorije vreme nije bilo radova na održavanju groblja.

KOMUNA E LIPJANIT/LIPLJAN

Në komunën e Lipjanit/Lipljan janë regjistruar gjithsej 19 varreza . Në përgjithësi, gjendja e varrezave në këtë komunë është shumë e keqe, posaçërisht e atyre në fshatrat nga të cilat është zhvendosur komuniteti serb i Kosovës. Varrezat në qytetin e Lipjanit/Lipljan, Rubofcit/Rabovce, Grackës së Vjetër/Staro Gracko dhe Vrellës/Vrelo, ku jeton komuniteti serb i Kosovës, janë në gjendje më të mirë. Ato vizitohen dhe shfrytëzohen për varrime. Komuniteti serb i Kosovës i mirëmban varrezat në qytetin e Lipjanit/Lipljan dhe fshatin e Rubofcit/Rabovce dhe ndonjëherë në Staro Gracko/Grackën e Vjetër. Kohëve të fundit nuk është bërë ndonjë gjë sa i përket mirëmbajtjes së tyre.

⁴⁶ The graveyard in Grackë e Vjetër/Staro Gracko was repaired in the autumn of 2010 (i.e. after the assessment on which this catalogue is based), as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

⁴⁷ Groblje u Grackë e Vjetër/Starom Grackom obnovljeno je u jesen 2010 (tj. nakon procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog), u okviru projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu, koji finansira OEBS.

⁴⁸ Varreza në Grackë e Vjetër/Staro Gracko është riparuar në vjeshtë të vitit 2010 (d.m.th. pas vlerësimit në të cilin bazohet ky katalog), si pjesë e një projekti të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobni ^h spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Breg i Zi/Crni Breg	5	✓	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗
Glllogoc/Glogovce	5	✓	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗
Grackë e Vjetër/Staro Gracko	4	✓	✓	151 - 200	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Hallaq i Madh/Veliki Alaš	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Konjuh	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Kraishtë/Krajište	5	✗	✗	50 - 100	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
Lipjan/Lipljan	2	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Llugë/Lug	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Magurë/Magura	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✓	✗
Qylagë/Čučuljaga	5	✗	✗	?	✗	✓	✗	?	✗	✗	✗

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale građevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Ribar i Madh/ Veliko Ribare	5	✗	✗	101 - 150	✓	✗	✗	✓	✗	✗	✗
Rubofc/Rabovce	2	✓	✓	151 - 200	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Rufc i Ri/Novo Rujce	5	✓	✗	?	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Rufc i Vjetër/Staro Rujce	5	✗	✗	<50	✗		✗	?	✓	✓	✓
Sllovi/Slovinje	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Smallushë/Smoluša	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Topliqan/Topličane	5	✗	✗	101 - 150	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Vërshëc/Vrševce	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Vrellë/Vrelo	4	✓	✗	101 - 150	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓

Breg i Zi/Crni Breg

The graveyard is located in the vicinity of Breg i Zi/Crni Breg village. The graveyard is completely covered with bushes and trees which prevent physical access. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Breg i Zi/Crni Breg. Groblje je potpuno obraslo u žbunje i drveće, što fizički sprečava pristup. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Breg i Zi/Crni Breg. Varreza është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe pemë që e pengojnë qasjen fizike. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Glllogoc/Glogovce

The graveyard is located in the vicinity of Glllogoc/Glogovce village. The graveyard is completely covered with bushes and trees which prevent physical access. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Glllogoc/Glogovce. Groblje je potpuno obraslo u žbunje i drveće, što fizički sprečava pristup. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Glllogoc/Glogovce. Varreza është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe pemë që e pengojnë qasjen fizike në varrezë. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Grackë e Vjetër/Staro Gracko

The graveyard is located in the vicinity of Grackë e Vjetër/Staro Gracko village. The graveyard is visited, mainly for religious events, and is used for burials. The graveyard is protected by a fence and a gate and contains 150 to 200 tombstones, as well as a chapel. Some of the tombstones are broken and/or knocked over and the chapel has been burnt down and not restored. Overall, the graveyard is in a bad condition.⁴⁹ In 2008, a few days before All Saints' Day, a Kosovo Serb found a hand grenade in the graveyard. At the request of the municipality, KFOR subsequently carried out a mine clearance of the graveyard. However, in 2010 the Kosovo Serb community was concerned that there might be more explosives hidden beneath the overgrown grass and decided not to celebrate All Saints Days at the graveyard.

Groblje se nalazi u blizini sela Grackë e Vjetër/Staro Gracko. Groblje se posećuje, uglavnom tokom verskih praznika, i koristi se za sahrane. Groblje je zaštićeno ogradom i kapijom i ima od 150 do 200 nadgrobnih spomenika i kapelicu. Neki nadgrobnih spomenici su razbijeni i/ili srušeni, a kapela je spaljena i nije obnovljena. U celini, groblje je u lošem stanju.⁵⁰ Jedan kosovski Srbin je 2008, nekoliko dana pre Zadušnica, na groblju našao ručnu granatu. Na zahtev opštine, KFOR je račistio groblje od mina. Međutim, zajednica kosovskih Srba je 2010. bila zabrinuta zbog mogućnosti da ispod visoke i guste trave ima još eksploziva i odlučila da ne obeležava Zadušnice na groblju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Grackë e Vjetër/Staro Gracko. Varreza kryesisht vizitohet në ngjarje fetare, si dhe përdoret edhe për varrime. Varreza është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe ka mes 150 dhe 200 gurë varresh, dhe kishëz. Disa nga gurët e varreve janë të thyer dhe të rrëzuar dhe kishëza është djegur dhe nuk është restauruar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të keqe.⁵¹ Në vitin 2008, disa ditë para Ditës së Gjithë Shpirtrave, një serb i Kosovës ka gjetur një granatë dore në varrezë. Me kërkesë të komunës, KFOR-i ka kryer deminimn e varrezës. Megjithatë, më 2010, komuniteti serb i Kosovës ishte i shqetësuar se mund të ketë më shumë eksplozivë të fshehur nën barin e rritur dhe ka vendosur që të mos e festojë Ditën e Gjithë Shpirtrave në varrezë.

⁴⁹ See footnote 12 supra.

⁵⁰ Vidite fusnotu 12 supra.

⁵¹ Shih fusnotën 12 më lartë.

Hallaq i Madh/Veliki Alaš

The graveyard is located on the outskirts of Hallaq i Madh/Veliki Alaš village. It is not fenced and is covered with bushes and trees. However, many visible tombstones are broken or knocked over. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Hallaq i Madh/Veliki Alaš. Nije ograđeno i zaraslo je u žbunje i drveće. Međutim, mnogi vidljivi nadgrobni spomenici su razbijeni ili srušeni. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Hallaq i Madh/Veliki Alaš. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me shkurre dhe drunj. Mirëpo, shumë gurë të dukshëm të varreve janë të thyer apo të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Konjuh

The graveyard is located in the vicinity of Konjuh village. It is not connected to any road, is not fenced, and is covered with bushes and very heavy vegetation which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. However, all visible tombstones are broken and/or knocked over. There is extensive garbage around the graveyard. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Konjuh. Nije povezano ni sa jednim putem, nije ograđeno i zaraslo je u žbunje i gusto rastinje koje sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Svi vidljivi nadgrobnici razbijeni su i/ili srušeni. Groblje okružuje gomile smeća i u celini gledano u vrlo je lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Konjuh. Ajo nuk është e lidhur me asnjë rrugë, nuk është e rrethuar, dhe është e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur që pengon vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Mirëpo të gjithë gurët e dukshëm janë të thyer apo të rrëzuar. Ka shumë mbeturina rreth varrezës. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Kraishtë/Krajište

The graveyard is located in Kraishtë/Krajište village. According to the municipal community office in Lipjan/Lipljan municipality, it is still occasionally visited but no longer used for burials. The graveyard is not fenced and fully covered with bushes and heavy vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. However, all visible tombstones are broken and/or knocked over and the graveyard's chapel is damaged. In addition, there is extensive garbage in the graveyard. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Kraishtë/Krajište. Prema informacijama opštinske kancelarije za zajednice u opštini Lipjan/Lipljan, groblje se još uvek povremeno posećuje, ali se više ne koristi za sahrane. Groblje nije ograđeno i potpuno je zaraslo u žbunje i gusto rastinje koje sprečava pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobni spomenika. I pored toga, svi vidljivi nadgrobni spomenici su razbijeni i/ili srušeni, a grobljanska kapela je oštećena. Pored toga, na groblju ima mnogo smeća. Groblje je, u celini, u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Kraishtë/Krajište. Sipas zyrës komunale për komunitete në komunën e Lipjanit, ende vizitohet nganjëherë por nuk përdoret më për varrime. Varreza nuk është e rrethuar dhe e mbuluar tërësisht me shkurre dhe vegjetacion të dendur, gjë që parandalon qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Mirëpo, të gjithë gurët e dukshëm të varreve janë të thyer apo të rrëzuar dhe kishëza e varrezës është e dëmtuar. Përveç kësaj, në varrezë ka shumë mbeturina. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe.

Lipjan/Lipljan

The graveyard is located in Lipjan/Lipljan town. The graveyard is regularly visited and used for burials, most recently in 2010. The graveyard is protected by a fence and a gate and partially covered with high grass. It contains more than 200 tombstones as well as a chapel. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi u mestu Lipjan/Lipljan. Groblje se redovno posećuje i koristi za sahrane, od kojih je poslednja bila 2010. godine. Groblje je zaštićeno ogradom i kapijom i delimično je zaraslo u travu. Ima više od 200 nadgrobnih spomenika i kapelu. U celini, groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në qytetin e Lipjanit/Lipljan. Varreza vizitohet rregullisht dhe përdoret për varrime, herën e fundit është përdorur në vitin 2010. Varreza është e mbrojtur nga rrethoja dhe porta dhe është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë. Varreza ka më tepër se 200 gurë varresh dhe kishëz. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Llugë/Lug

The graveyard is located at the entrance to Llugë/Lug village in close proximity to the Muslim graveyard. It is not fenced and covered with bushes and heavy vegetation. It contains 50 to 100 tombstones, of which the visible ones are broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi na ulazu u selo Llugë/Lug, neposredno uz muslimansko groblje. Nije ograđeno i zaraslo je u žbunje i gusto rastinje. Ima od 50 do 100 nadgrobničkih spomenika, a svi vidljivi spomenici su razbijeni i/ili srušeni. Groblje je u vrlo lošem stanju.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit Llugë/Lug në afërsi të varrezës myslimane. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur. Ajo ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, nga të cilët ata që janë të dukshëm janë të thyer dhe/apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe.

Magurë/Magura

The graveyard is located in Magurë/Magura village on the top of a hill, adjacent to a mine excavation site. It is no longer used for burials but visited during go-and-see visits and All Souls' Days. The graveyard is not protected and contains fewer than 50 gravestones, with almost all being broken or knocked over. According to the municipal community office in Lipjan/Lipljan, this graveyard was last cleaned in 2008 upon a request by the representatives of displaced persons. However, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Magurë/Magura na vrhu brda, na istom prostoru gde i iskop rudnika. Više se ne koristi za sahrane, ali se posećuje tokom idi-vidi poseta i Zadušnica. Groblje nije zaštićeno i na njemu je manje od 50 nadgrobnihih spomenika, a skoro svi su razbijeni ili srušeni. Prema informacijama opštinske kancelarije za zajednice u Lipjan/Lipljanu, ovo groblje je zadnji put uređeno 2008, na zahtev predstavnika raseljenih lica. Međutim, groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Magurë/Magura në majë të kodrës, ngjitur me minierën. Varreza nuk përdoret më për varrime por vizitohet gjatë vizitave shko-dhe-shih dhe në Ditët e të Gjitha Shpirtave. Varreza nuk është e mbrojtur dhe ka më pak se 50 gurë varresh, ku pothuajse të gjithë janë të thyer apo rrëzuar. Sipas zyrës komunale për komunitete në Lipjan/Lipljan, kjo varrezë herën e fundit është pastruar në vitin 2008 pas një kërkesë të përfaqësuesve të personave të zhvendosur. Mirëpo, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Qylagë/Čučuljaga

The graveyard is located on the outskirts of Qylagë/Čučuljaga village. It is not fenced and not recognisable as a graveyard. It is completely covered with bushes and trees, preventing access and a reliable assessment of number and condition of tombstones. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Qylagë/Čučuljaga. Neograđeno je i neprepoznatljivo kao groblje. Potpuno je obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pristup i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Qylagë/Čučuljaga. Ajo nuk është e rrethuar dhe është nuk njihet si varrezë. Është tërësisht e mbuluar me shkurre dhe drunj, gjë që parandalon vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Ribar i Madh/Veliko Ribare

The graveyard is located in Ribar i Madh/Veliko Ribare village, adjacent to the primary school. It is not fenced and contains between 100 and 150 tombstones. Most tombstones are very old and, consequently, in a bad condition. Some of the more recent tombstones are broken and knocked over. The graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u selu Ribar i Madh/Veliko Ribare, pored osnovne škole. Neograđeno je i ima od 100 do 150 nadgrobnih spomenika. Većina nadgrobnih spomenika su vrlo stari i u vrlo lošem stanju. Neki od novijih nadgrobnih spomenika su polomljeni i srušeni. Groblje je u vrlo lošem stanju.

Varreza gjendet në fshatin Ribar i Madh/Veliko Ribare, ngjitur me shkollën fillore. Ajo nuk është e rrethuar dhe është ka mes 100 dhe 150 gurë varresh. Shumica e gurëve të varreve duken shumë të vjetër dhe rrjedhimisht janë në gjendje të keqe. Disa nga gurët më të vonshëm të varreve janë të thyer apo rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe.

Rubofc/Rabovce

The graveyard is located at the entrance to Rubofc/Rabovce village. The graveyard is regularly visited. The graveyard is protected by a fence and a gate and is partially covered with high grass. The graveyard contains 150 to 200 tombstones, of which only four are knocked over. This occurred on 30 March 2010, when unknown perpetrators damaged the four gravestones and removed the crosses from three tombs. The graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi na ulazu u selo Rubofc/Rabovce. Groblje se redovno posećuje. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i delimično obraslo visokom travom. Groblje ima od 150 do 200 nadgrobnih spomenika, od kojih su samo četiri srušena. To se desilo 30. marta 2010, kada su nepoznati počinioci oštetili četiri nadgrobna spomenika i uklonili krstove sa tri groba. Groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit Rubofc/Rabovce. Varreza vizitohet rregullisht. Varreza është e mbrojtur me rrethojë dhe portë dhe është pjesërisht e mbuluar me bar. Varreza ka mes 150 dhe 200 gurë varresh, nga të cilët katër janë të rrëzuar. Kjo ka ndodhur më 30 mars 2010, ku kryerës të panjohur kishin shkatërruar katër gurët e varreve dhe kishin hequr kryqet nga tre varre. Varreza është në gjendje të mirë.

Rufc i Ri/Novo Rujce

The graveyard is located on the outskirts of Rufc i Ri/Novo Rujce village. It is not fenced and hard to reach due to the lack of an access road. The graveyard is dominated by bushes and very heavy vegetation, which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Rufc i Ri/Novo Rujce. Nije ograđeno i teško mu je prići jer ne postoji put koji vodi do ulaza na groblje. Obraslo je grmljem i vrlo gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Rufc i Ri/Novo Rujce. Ajo nuk është e rrethuar dhe është mjaftë e vështirë për t'u arritur për shkak të mungesës së rrugës që shpie atje. Varreza dominohet nga shkurret dhe vegetacioni shumë i dendur, që e parandalon vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Rufc i Vjetër/Staro Rujce

The graveyard is located on the outskirts of Rufc i Vjetër/Staro Rujce village. It is not protected and is overgrown with bushes and heavy vegetation, which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. According to a local resident, the site contains fewer than 50 tombstones. Despite the municipal community office's efforts to clean the graveyard during 2008, it is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Rufc i Vjetër/Staro Rujce. Neograđeno je i obraslo grmljem i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima jednog meštana na ovoj lokaciji ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Uprkos naporima opštinske kancelarije za zajednice da očisti groblje tokom 2008, ono je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Rufc i Vjetër/Staro Rujce. Ajo nuk është e mbrojtur dhe është e mbuluar me shkurre dhe vegjetacion të dendur, që parandalon vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Sipas një banori lokal, varreza ka më pak se 50 varre. Përkundër përpjekjeve të zyrës komunale për komunitete për pastrimin e varrezës gjatë vitit 2008, ajo prapë është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Sllovi/Slovinje

The graveyard is located in the vicinity of Sllovi/Slovinje village. It is not fenced and is covered with high grass and heavy vegetation. It contains between 50 and 100 tombstones, all of which are broken and knocked over. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Sllovi/Slovinje. Neograđeno je i obraslo visokom travom i gustim rastinjem. Ima od 50 do 100 spomenika koji su svi polomljenih ili srušeni. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Sllovi/Slovinje. Ajo nuk është e rrethuar dhe është është e mbuluar më bar të lartë dhe vegjetacion të dendur. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë varresh dhe që të gjithë janë të thyer dhe të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Smallushë/Smoluša

The graveyard is located in the vicinity of Smallushë/Smoluša village. The remains of a barbed wire fence are visible, but the graveyard is currently not fenced. The graveyard is covered with bushes and heavy vegetation. All 50 to 100 gravestones are either broken or knocked over. Overall, the graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Smallushë/Smoluša. Vidljivi su ostaci bodljikave žice, ali je groblje trenutno neograđeno. Groblje je obraslo grmljem i gustim rastinjem. Svih od 50 do 100 nadgrobnihih spomenika je ili polomljeno ili srušeno. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Smallushë/Smoluša. Mbetjet e një rrethoje të telave me gjemba janë të dukshme, por aktualisht Varreza nuk është e rrethuar. Varreza është e mbuluar me shkurre dhe vegetacion të dendur. Që të gjithë 50 deri 100 gurët e varreve janë ose të thyer ose të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe.

Topliqan/Topličane

The graveyard is located at the entrance to the village. It is not fenced and contains the foundations of a church and 100 to 150 gravestones, some of which are very old. All the new tombstones are either broken or knocked down. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na ulazu u selo. Neograđeno je i na njemu se nalaze temelji crkve i od 100 do 150 nadgrobni spomenika, od kojih su neki vrlo stari. Svi novi nadgrobni spomenici su ili polomljeni ili srušeni. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në hyrje të fshatit. Ajo nuk është e rrethuar dhe është në të janë themelet e një kishe dhe mes 100 dhe 150 gurë të varreve, disa nga të cilët janë shumë të vjetër. Të gjithë gurët e rinj të varreve janë ose të thyer ose të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Vërshhec/Vrševce

The graveyard is located on the outskirts of Vërshhec/Vrševce village within a forest. It is not fenced and is overgrown with high grass and bushes. It contains between 50 and 100 tombstones, all of which are broken and/or knocked down. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u šumi na periferiji sela Vërshhec/Vrševce. Neograđeno je i obraslo visokom travom i grmljem. Ima od 50 do 100 polomljenih i/ili oborenih nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet më periferi të fshatit Vërshhec/Vrševce brenda një pylli. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë të varreve, dhe që të gjithë janë të thyer dhe/apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Vrellë/Vrelo

The graveyard is located on the outskirts of Vrellë/Vrelo village. Two Kosovo Serb families are living in the village and the graveyard is visited on All Souls' Days. The graveyard is currently not fenced, although the remains of a barbed wire fence are still visible. It contains between 100 and 150 tombstones, most of which are broken and/or knocked over. Overall, the graveyard is in a bad condition.

Groblje se nalazi na periferiji sela Vrellë/Vrelo. U selu žive dve porodice kosovskih Srba, a groblje se posećuje kada su Zadušnice. Groblje je trenutno neograđeno, iako su još uvek vidljivi ostaci bodljikave ograde. Ima od 100 do 150 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena i/ili srušena. U celini, groblje je u lošem stanju.

Varreza gjendet në periferi të fshatit Vrellë/Vrelo. Dy familje serbe të Kosovës jetojnë në fshat dhe varreza vizitohet në Ditët e të Gjithë Shpirtrave. Aktualisht Varreza nuk është e rrethuar, ndonëse rrënojat e një rrethoje teli me gjemba janë ende të dukshme. Aty gjenden mes 100 dhe 150 gurë varresh, shumica prej të cilëve janë të thyer apo të rrëzuar. Në përgjithësi varreza është në gjendje të keqe.

OBILIQ/OBILIČ MUNICIPALITY

A total of nine Orthodox graveyards located in seven different villages were recorded in Obiliq/Obilić municipality. In villages where there is a Kosovo Serb majority, including Babin Most/Babimoc, Crkvena Vodica/Caravodicë and Plemetina/Plemetin, the graveyards are in very good condition. These graveyards are regularly visited and used for burials. They are maintained by the relatives of the deceased and by a local public maintenance company. On the other hand, in Kryshevc/Kruševac, Milloshevë/Miloševo, Obiliq/Obilić town and Siboc/Sibovac, where the Kosovo Serb community is displaced or there is a small Kosovo Serb community, the graveyards are in a very bad condition. These graveyards have been visited recently, however the Kosovo Serb community usually asks for protection from KFOR or Kosovo police.

OPŠTINA OBILIQ/OBILIČ

U sedam različitih sela u opštini Obiliq/Obilić evidentirano je ukupno devet pravoslavnih grobalja. U selima u kojima kosovski Srbi čine većinu, uključujući Babin Most/Babimoc, Crkvena Vodica/Caravodicë i Plemetina/Plemetin, groblja su u vrlo dobrom stanju. Ova groblja se redovno posećuju i koriste za sahrane. Održavaju ih rođaci pokojnika i lokalno javno preduzeće za održavanje. S druge strane, groblja u Kryshevc/Kruševcu, Milloshevë/Miloševu, gradu Obiliq/Obilić i Siboc/Sibovcu, iz kojih su kosovski Srbi raseljeni ili živi mali broj pripadnika zajednice kosovskih Srba su u vrlo lošem stanju. Ova groblja su nedavno posećena, ali zajednica kosovskih Srba uglavnom traži zaštitu od KFOR-a ili kosovske policije.

KOMUNA E OBILQIT/OBILIČ

Në komunën e Obilqit/Obilić janë regjistruar gjithsej nëntë varreza që gjenden në shtatë fshatra. Në fshatrat ku shumica e popullatës janë serbë të Kosovës, duke përfshirë Babin Most/Babimoc, Crkvena Vodica/Caravodicë dhe Plemetina/Plemetinë, varrezat janë në gjendje shumë të mirë. Këto varreza vizitohen rregullisht dhe përdoren për varrime. Ato mirëmbahen nga të afërm të atyre që kanë vdekur dhe nga kompania publike për mirëmbajtje. Në anën tjetër, në fshatrat Kryshevc/Kruševac, Milloshevë/Miloševo, qytetin e Obilqit/Obilić dhe fshatin e Sibocit/Sibovac ku komuniteti serb është zhvendosur apo ku komuniteti është në numra të vegjël, varrezat janë në gjendje shumë të keqe. Këto varreza janë vizituar së voni, por komuniteti serb i Kosovës zakonisht kërkon mbrojtje nga KFOR-i apo Policia e Kosovës.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobni ^h spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Babin Most/Babimoc	1	✗	✗	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Crkvena Vodica/Caravodicë	1	✓	✓	> 200	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Kryshevc/Kruševac	5	✓	✗	<50	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✓
Milloshëvë/Milošëvo	4	✓	✗	50 - 100	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Obiliq/Obilić, "Hashani"	5	✓	✓	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Obiliq/Obilić, "Subotiq/Subotić"	5	✓	✓	> 200	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Plemetina/Plemetin, newer/novo/ më e re	1	✓	✓	50 - 100	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Plemetina/Plemetin, older/staro/më e vjetër	1	✓	✓	> 200	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Siboc/Sibovac	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✓	✗

Babin Most/Babimoc

The graveyard is located adjacent to Babin Most/Babimoc village on the slope of a hill. It is in immediate proximity to the Shroud of the Holy Virgin Church and a parish house. The graveyard is not fenced and is looked after by the local priest. The graveyard contains around 500 well-preserved tombstones and is in a very good condition. It is regularly visited. According to the local priest, the graveyard is regularly cleaned and maintained by the public maintenance company of Plementina/Plementin. In July 2010 KFOR offered their assistance to enlarge the graveyard. The works were completed within two days.

Groblje se nalazi na padini brda pored sela Babin Most/Babimoc. U neposrednoj je blizini Pokrova Presvete Bogorodice i parohijskog doma. Groblje je neograđeno i o njemu se brine lokalni sveštenik. Na groblju se nalazi 500 dobro očuvanih nadgrobnih spomenika i u vrlo je dobrom stanju. Redovno se posećuje. Prema rečima lokalnog sveštenika, groblje se redovno čisti i održava ga javno preduzeće za održavanje iz Plementine/Plementin. KFOR je jula 2010. ponudio svoju pomoć u proširenju groblja. Radovi su završeni za dva dana.

Varrezat gjenden në fqinjësi me fshatin Babin Most/Babimoc në rrëzë të kodrës. Ato janë në afërsi të madhe me Kishën e Virgjëreshës së Shenjtë dhe odat e Famullisë. Varrezat nuk janë të rrethuara dhe për to kujdeset prifti lokal. Varrezat kanë rreth 500 gurë varresh të ruajtura dhe në gjendje shumë të mirë. Ato vizitohen rregullisht. Sipas priftit lokal, varrezat pastrohen dhe mirëmbahen rregullisht nga kompania publike e pastrimit në Plementina/Plementin. Në korrik të vitit 2010, KFOR-i ofroi ndihmën e tij për zgjerimin e varrezave. Punët u kryen brenda dy ditësh.

Crkvena Vodica/Caravodicë

The graveyard is located in the village of Crkvena Vodica/Caravodicë. It is protected by a fence and a gate and contains over 200 tombstones, as well as a pre-burial house. The graveyard is in a very good condition and is regularly cleaned and maintained by the public maintenance company of Plementina/Plementin.

Groblje se nalazi u selu Crkvena Vodica/Caravodicë. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i na njemu se nalazi više od 200 nadgrobnihi spomenika i prostorija za ispraćaj umrlih. Groblje je u vrlo dobrom stanju i redovno ga čisti i održava javno preduzeće za održavanje iz Plementine/Plementin.

Varreza është e vendosur në fshatin të Crkvena Vodica/Caravodicës. Është e mbrojtur nga rrethoja dhe një portë, si dhe ka mbi 200 gurë varresh, si dhe një shtëpizë për shërbime varrimi. Varrezat janë në gjendje shumë të mirë si dhe pastrohen dhe mirëmbahen nga kompania publike e pastrimit në Plementina/Plementin.

Kryshevc/Kruševac

The graveyard is located in Kryshevc/Kruševac village. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced and the graveyard has not been regularly visited since 1999. The graveyard is fenced but the gate is missing. It is covered with high grass and heavy vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u selu Kryshevc/Kruševac. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je, a groblje se redovno ne posećuje od 1999. Groblje je ograđeno, ali nema ulazne kapije. Obraslo je visokom travom i gustim rastinjem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobni spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju.

Varrezat gjenden në fshatin Kryshevc/Kruševac. Komuniteti serb i Kosovës që para konfliktit jetonte në fshat është zhvendosur, si dhe varrezat nuk janë vizituar rregullisht qysh prej vitit 1999. Varrezat kanë rrethojë, por porta mungon. Ato janë të mbuluara me bar të lartë dhe bimësi të dendur, gjë që pengon vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varrit. Varrezat janë në gjendje shumë të keqe.

Milloshëvë/Milošëvo

The graveyard is located in the vicinity of Milloshëvë/Milošëvo village. It is used by the local Kosovo Serb community and it is protected by a fence. However, in spring 2010 works began on a stretch of the new main road Prishtinë/Priština-Mitrovicë/Mitrovica, which have affected the boundaries and integrity of the graveyard. The main entrance has been blocked, the fence has been damaged and a small area has been covered by soil and debris. According to the village leader, the local Kosovo Serb community was not consulted regarding the effect that the new road may have on the graveyard, and legal procedures for informing affected communities were not followed by the municipality. When visited in July 2010 the graveyard was overgrown with high grass, preventing a reliable assessment of the condition of the tombstones. A number of tombstones were destroyed during the March 2004 riots but were repaired subsequently. The graveyard contains between 50 and 100 tombstones and a small chapel. Overall, the graveyard was recorded as being in a bad condition, despite having been cleaned in 2008. In addition, the graveyard was also cleaned in August 2010. Following the cleaning, it was possible to estimate that a considerable number of the tombstones are damaged.

Groblje se nalazi u blizini sela Milloshëvë/Milošëvo. Koristi ga lokalna zajednica kosovskih Srba i zaštićeno je ogradom. Međutim, u proleće 2010. počeli su radovi na proširenju novog glavnog puta Prishtinë/Priština-Mitrovicë/Mitrovica, što je uticalo na granice i celovitost groblja. Glavni ulaz je blokiran, ograda je oštećena, a jedan mali deo je prekriven zemljom i otpacima. Prema rečima starešine sela, lokalna zajednica kosovskih Srba nije bila konsultovana po pitanju uticaja koje novi put može imati na groblje niti je opština poštovala pravnu proceduru za obaveštavanje pogođenih zajednica. Tokom posete u julu 2010, groblje je bilo obraslo visokom travom što je sprečilo pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Nekoliko nadgrobnih spomenika bilo je oštećeno tokom nemira u martu 2004, ali su nakon toga obnovljeni. Na groblju se nalazi od 50 do 100 nadgrobnih spomenika i mala kapela. U celini, zabeleženo je da je groblje u lošem stanju, iako je očišćeno 2008. Osim toga, groblje je očišćeno i u avgustu 2010. Nakon čišćenja bilo je moguće oceniti da je znatan broj nadgrobnih spomenika oštećen.

Millosevë/Miloševë

Varrezat gjenden në afërsi të fshatit Millosevë/Miloševë. Ato shfrytëzohen nga komuniteti lokal serb dhe janë të mbrojtura me rrethojë. Megjithatë, në pranverën e vitit 2010 kanë filluar punët në një brez të rrugës së re magjistrale Prishtinë/Priština-Mitrovicë/Mitrovica, të cilat kanë prekur kufijtë dhe integritetin e varrezave. Hyrja kryesore është bllokuar, rrethojat janë dëmtuar dhe një pjesë e vogël është mbuluar me dhe copa mbetjesh. Sipas udhëheqësit të fshatit, komuniteti lokal serb nuk është konsultuar në lidhje me ndikimin që rruga e re mund të ketë mbi varrezat, derisa procedurat për informimin e komuniteteve të prekura nuk është ndjekur nga komuna. Gjatë vizitës në korrik të 2010-ës, varrezat ishin mbuluar me bar, gjë që pengonte vlerësimin e duhur të gjendjes së gurëve të varrit. Një numër gurësh të varreve janë shkatërruar gjatë trazirave të marsit 2004, por janë rregulluar më vonë. Në varreza janë mes 50 dhe 100 gurë varresh, si dhe një kishëz e vogël. Në përgjithësi, varrezat janë parë në gjendje të keqe, përkundër pastrimit të vitit 2008. Përveç kësaj, varrezat janë pastruar edhe në gusht të vitit 2010. Pas pastrimit, ishte e mundur të shihej që një numër i konsiderueshëm i gurëve të varreve ishin dëmtuar.

Obiliq/Obilić

Obiliq/Obilić is a town with a small Kosovo Serb community. There are two graveyards which are currently in a very bad condition. Both graveyards were last cleaned in 2008. The first graveyard is located in town in the “Hashani” settlement. It is visited sporadically. The graveyard is protected by a partially damaged fence and a gate and is covered by high grass and bushes. It contains between 50 and 100 tombstones, but heavy vegetation prevents a reliable assessment of their condition, although according to the local priest many of the tombstones were vandalized in 1999.

Obiliq/Obilić je grad u kome živi mala zajednica kosovskih Srba. Postoje dva groblja koja su trenutno u vrlo lošem stanju. Oba groblja su poslednji put očišćena 2008. Prvo groblje se nalazi u gradu u naselju “Hashani”. Posećuje se povremeno. Groblje je zaštićeno delimično oštećenom ogradom i ulaznom kapijom i obraslo viskom travom i grmljem. Ima između 50 i 100 nadgrobnih spomenika, ali gusto rastinje sprečava pouzdanu procenu njihovog stanja, a lokalni sveštenik kaže da su mnogi nadgrobnici vandalizovani 1999.

Obiliqi/Obilić është qytet me një komunitet të vogël serb. Ekzistojnë dy varreza që aktualisht janë në gjendje shumë të keqe. Të dyja janë pastruar së fundmi më 2008. Varrezat e para gjenden në qytet, në lokalitetin “Hashani”. Ato vizitohen kohë pas kohe. Varrezat janë të mbrojtura me një rrethojë pjesërisht të dëmtuar, si dhe porta e saj, si dhe janë të mbuluara me bar e shkurre të larta. Ato kanë mes 50 deri në 100 gurë varresh, por bimësia e madhe pengon vlerësimin real të gjendjes së tyre, edhe pse sipas priftit lokal, shumë nga gurët e varreve janë vandalizuar më 1999.

Obiliq/Obilić

The second graveyard is located close to the town, in the “Subotiq/Subotić” area. It is sporadically visited. The graveyard is protected by a fence and a gate and is covered with high grass and bushes. It contains a small chapel and more than 200 tombstones. However, many of the visible tombstones appear to have been vandalized.

Drugo groblje se nalazi u blizini grada, u području “Subotiq/Subotić”. Posećuje se povremeno. Groblje je zaštićeno ogradom i ulaznom kapijom i obraslo viskom travom i grmljem. Na njemu se nalazi mala kapela i više od 200 nadgrobnih spomenika. Izgleda, međutim, da su mnogi vidljivi nadgrobnici nasilno oštećeni.

Varreza e dytë gjendet afër qytetit, në pjesën e quajtur “Subotiq/Subotić”. Ato vizitohen në mënyrë sporadike. Varrezat janë të mbrojtura me rrethojë dhe me portë, si dhe janë të mbuluara me bar e shkurre. Ato kanë një kishëz të vogël dhe më se 200 gurë varresh. Megjithatë, shumë nga gurët e dukshëm të varreve duken të jenë vandalizuar.

Plemetina/Plemetin

There are two graveyards in the Plemetina/Plemetin village. Both are currently in a very good condition. They are maintained by the local public maintenance company. The older of the two graveyards is located in the village and is protected by a fence and a gate. It contains over 200 tombstones and is in a very good condition.

U selu Plemetina/Plemetin postoje dva groblja. Oba su trenutno u veoma dobrom stanju. Održava ih lokalno javno preduzeće za održavanje. Starije groblje se nalazi u selu i zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Ima više od 200 nadgrobničkih spomenika i u vrlo je dobrom stanju.

Ekzistojnë dy varreza në fshatin Plemetina/Plemetin. Të dyja janë në gjendje shumë të mirë. Ato mirëmbahen nga kompania lokale publike e pastrimit. Varreza e vjetër gjendet në fshat dhe mbrohet me rrethojë dhe portë. Aty ka rreth 200 gurë varresh, si dhe gjendja është tejet e mirë.

Plemetina/Plemetin

The newer graveyard is located in the vicinity of the village and is protected by a fence and a gate. It contains 50 to 100 tombstones and a pre-burial house. Due to the lack of space in the older graveyard, recent burials have been taking place in this graveyard.

Novije groblje se nalazi u blizini sela i zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom. Ima od 50 do 100 nadgrobnih spomenika i prostoriju za ispraćaj umrlih. Zbog nedostatka prostora na starijem, u poslednje vreme se sahrane obavljaju na ovom groblju.

Varreza e re gjendet në afërsi të fshatit dhe është e mbrojtur me rrethojë dhe portë. Ajo ka 50 deri në 100 gurë varresh, si dhe një shtëpizë për shërbime varrimi. Për shkak të mungesës së hapësirës në varrezën e vjetër, varrimet së voni janë duke u bërë në këtë varrezë.

Siboc/Sibovac

The graveyard is located in the vicinity of Siboc/Sibovac village. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced and when Kosovo Serbs occasionally visit the graveyard KFOR or Kosovo police provide escorts. The graveyard is not fenced and covered with high grass and thick vegetation. The graveyard contains fewer than 50 tombstones, which are all broken and/or knocked over. The graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Siboc/Sibovac. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je, a KFOR i Kosovska policija obezbeđuju pratnju kada povremeno kosovski Srbi posete groblje. Groblje je neograđeno i obraslo visokom travom i gustim rastinjem. Groblje ima manje od 50 polomljenih i/ili srušenih nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju.

Varrezat gjenden në afërsi të fshatit Siboc/Sibovac. Komuniteti serb i Kosovës që para konfliktit jetonte në fshat është zhvendosur, si dhe kur serbët kohë pas kohe vizitojnë varrezat, këtë e bëjnë me përcjellje të KFOR-it apo Policisë së Kosovës. Varrezat nuk janë të rrethuara dhe janë të mbuluara me bar e vegetacion të dendur. Varrezat kanë më pak se 50 gurë varresh, të gjithë të thyer apo të rrëzuar. Varrezat janë në gjendje shumë të keqe.

PODUJEVË/PODUJEVO MUNICIPALITY

A total of 42 Orthodox graveyards, in 39 different villages, were recorded in Podujevë/Podujevo municipality. The only village with a Kosovo Serb community currently living there is Metergoc/Medregovac, where the graveyard is in a good condition. All other 41 graveyards are in a bad or very bad condition. Some are completely covered with bushes and dense vegetation, preventing access and a reliable assessment of the tombstones. Other graveyards are more accessible but have been heavily vandalized, either in 1999 or during the 2004 riots. A few graveyards are very old and have not been maintained. The only graveyard that is visited regularly is the one in Metergoc/Medregovac. Other graveyards are rarely visited, mainly during go-and-see visits, while most graveyards have not been visited at all since 1999.

OPŠTINA PODUJEVË/PODUJEVO

U opštini Podujevë/Podujevo je ukupno evidentirano 42 pravoslavna groblja u 39 različitih sela. Jedino selo u kome trenutno živi zajednica kosovskih Srba je Metergoc/Medregovac i groblje u tom selu je u dobrom stanju. Preostalo 41 groblje je u lošem ili vrlo lošem stanju. Neka groblja su potpuno obrasla grmljem i gustim rastinjem što sprečava pristup i pouzdanu procenu nadgrobničkih spomenika. Ostalim grobljima je lakše prići, ali su teško oštećena ili 1999. ili tokom martovskih nemira 2004. Nekoliko grobalja je vrlo staro i ne održava se. Jedino groblje koje se redovno posećuje jeste ono u Metergoc/Medregovcu. Ostala groblja se retko posećuju, uglavnom tokom idi-vidi poseta, a većina nije nijednom posećena od 1999.

KOMUNA E PODUJEVËS/PODUJEVO

Gjithsej 42 varreza ortodokse në 39 fshatra janë regjistruar në komunën e Podujevës/Podujevo. I vetmi fshat në të cilin aktualisht jeton komuniteti serb i Kosovës është fshati Metergoc/Medregovac, ku varrezat janë në gjendje të mirë. Gjitha varrezat tjera janë në gjendje të keqe ose shumë të keqe. Disa janë plotësisht të mbuluara me shkurre e bimësi të dendur, duke penguar qasjen dhe vlerësimin e duhur të gurëve të varrit. Varrezat tjera janë më të lehta për t'u qasur, por janë vandalizuar shumë, ose më 1999 ose gjatë trazirave të vitit 2004. Disa varreza janë shumë të vjetra dhe nuk janë mirëmbajtur. E vetmja varrezë që vizitohet rregullisht është ajo në fshatin Metergoc/Medregovac. Varrezat tjera vizitohen rrallë, kryesisht në vizitat shko-dhe-shih, derisa të tjerat nuk janë vizituar fare, qysh prej vitit 1999.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobniih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Bajçinë/Bajčina	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	✓	X
Balloç/Balovac	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	✓	X
Batllavë/Batlava	5	✓	X	50 - 100	X	✓	X	✓	X	X	X
Bellopojë/Belo Polje	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	✓	X
Bradash/Bradaš	5	X	X	<50	X	✓	✓	✓	X	X	X
Brainë/Braina	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Dobërdol/Dobri Do	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Dumnicë e Epërme/ Gornja Dubnica	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Dumnicë e Poshtme/ Donja Dubnica	5	X	X	< 100	X	✓	X	?	X	✓	X
Dumosh/Dumoš	5	X	X	<50	X	✓	X	?	X	X	X
Gërdoc/Grdovac, in village/u selo/në fshat	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Gërdoc/Grdovac	5	✓	✗	<50	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗
Gllamnik/Glavnik	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	?	✗	✓	✗
Herticë/Hrtica	5	✗	✗	<50	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✗
Kërpimeh/Krpimej	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Livadicë/Livadica	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✗
Lladoc/Ladovac	5	✗	✗	<50	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Llaspashticë e Epërme/ Gornja Lapaštica	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Llaushë/Lauša	5	✗	✗	<50	✗	✓	✓	?	✗	✗	✗
Lluzhan/Lužane	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	?	✗	✓	✗
Lupç i Poshtëm/ Donje Ljupçe	3	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗
Merdar/Merdare	5	✗	✗	50 - 100	✗	✓	✗	?	✗	✓	✗

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Metehi/Metohija	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Metergoc/Medregovac – Sekiraqë/Sekirača	1	✓	✓	<50	X	X	X	X	✓	✓	✓
Metergoc/Medregovac	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	✓	X	X
Obrançë/Obrandža	5	X	X	?	X	✓	X	?	X	X	X
Orllan/Orlane	5	X	X	50 - 100	X	✓	X	✓	X	X	X
Pakashticë e Epërme/ Gornja Pakaštica	5	X	X	<50	X	✓	X	?	X	X	X
Peran/Perane	5	X	X	50 - 100	X	✓	X	?	X	✓	X
Podujevë/Podujevo, near church/blizu crkve/ afër kishës	5	✓	X	> 200	X	✓	X	✓	X	✓	X
Podujevë/Podujevo	5	X	X	101 - 150	X	X	X	✓	X	✓	X
Rakinicë/Rakinica	5	X	X	<50	✓	✓	X	X	X	X	X
Repë/Repa	5	X	X	<50	X	✓	X	?	X	X	X

Bajçinë/Bajčina

The graveyard is located in the vicinity of Bajçinë/Bajčina village. It is not fenced and fully covered with bushes and trees, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard contains fewer than 50 tombstones. The few tombstones that are visible are broken or knocked over. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Bajçinë/Bajčina. Neograđeno je i potpuno obraslo grmljem i drvećem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika. Groblje ima manje od 50 nadgrobnihi spomenika. Nekoliko vidljivih nadgrobnihi spomenika je polomljeno ili srušeno. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Bajçinë/Bajčina. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me shkurre e drunj, gjë që pengon vlerësimin e saktë të numrit dhe gjendjes së varreve. Varreza ka më pak se 50 gurë varresh. Ata pak gurë varresh që shihen janë ose të thyer ose të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Balloc/Balovac

The graveyard is located in the vicinity of Balloc/Balovac village. It is not fenced and parts of it are covered by bushes and trees, which prevents a full assessment of the number and condition of tombstones. However, all visible tombstones (around 15) are broken and knocked over. Overall, the graveyard is in a very bad condition. According to the municipal returns officer, the graveyard has been visited in the recent past during go-and-see visits. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Balloc/Balovac. Neograđeno je, a njegovi delovi su obrasli grmljem i travom, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobni spomenika. Međutim, svi vidljivi nadgrobni spomenici (oko 15) su polomljeni ili srušeni. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Prema rečima opštinskog službenika za povratak, groblje je nedavno posećeno tokom idi-vidi poseta. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Balloc/Balovac. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesë të saj mbulohen me shkurre e drunj, gjë që parandalon vlerësimin e plotë të numrit dhe gjendjes së varreve. Megjithatë, gjithë gurët e varreve (rreth 15) që duken janë të thyer dhe të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje tejet të keqe. Sipas zyrtarit komunal të kthimit, varreza është vizituar në të kaluarën e afërt gjatë vizitave shko-dhe-shih. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Batllavë/Batlava

The graveyard is located in Batllavë/Batlava village. It is fenced and fully covered by bushes and trees, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to the municipal community office, the graveyard contains around 80 tombstones, all of which are broken or knocked down. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Batllavë/Batlava. Ograđeno je i potpuno obraslo grmljem i drvećem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema podacima opštinske kancelarije za zajednice, groblje ima oko 80 nadgrobnih spomenika koji su svi ili polomljeni ili oboreni. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Batllavë/Batlava. Ajo është e rrethuar dhe plotësisht e mbuluar me shkurre e drunj, gjë që parandalon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas zyrës komunale të komuniteteve, varreza ka rreth 80 gurë varresh, të gjithë të thyer apo rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Bellopojë/Belo Polje

The graveyard is located in the vicinity of Bellopojë/Belo Polje village. It is not fenced and fully covered by high grass and bushes, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to the municipal community office, the graveyard contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken or knocked down. Overall, the graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Bellopojë/Belo Polje. Neograđeno je i potpuno obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema podacima opštinske kancelarije za zajednice, groblje ima manje od 50 nadgrobnih spomenika koji su svi ili polomljeni ili srušeni. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Bellopojë/Belo Polje. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre, gjë që parandalon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas zyrës komunale të komuniteteve, varreza ka më pak se 50 gurë varresh, të gjithë të thyer apo të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje tejte të keqe.

Bradash/Bradaš

The graveyard is located in Bradash/Bradaš village. The graveyard is not fenced and covered by high grass and some garbage. The graveyard contains fewer than 50 tombstones, which are old. Most of the tombstones are broken and/or knocked over.

Groblje se nalazi u selu Bradash/Bradaš. Groblje je neograđeno i obraslo visokom travom i donekle prekriveno smećem. Groblje ima manje od 50 starih nadgrobnih spomenika. Većina nadgrobnih spomenika je polomljena i/ili srušena.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Bradash/Bradaš. Varreza nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar të lartë e me mbeturina. Varreza ka më pak se 50 gurë varresh, mjaft të vjetër. Shumica e gurëve të varreve janë të thyer dhe/ose të rrëzuar.

Brainë/Braina

The graveyard is located in the vicinity of Brainë/Braina village. It appears to be very old. The graveyard is not fenced and is covered by heavy vegetation. It contains fewer than 50 tombstones. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Brainë/Braina. Izgleda veoma staro. Groblje je neograđeno i obraslo gustim rastinjem. Ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Brainë/Braina. Duket të jetë shumë e vjetër. Varreza nuk është e rrethuar dhe e mbuluar me bimësi të dendur. Përmban më pak se 50 gurë varresh. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dobërdol/Dobri Do

The graveyard is located in Dobërdol/Dobri Do village. It is not fenced and covered by heavy vegetation. The few visible tombstones are all broken and/or knocked over. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Dobërdol/Dobri Do. Neograđeno je i obraslo gustim rastinjem. Vidljivo je nekoliko nadgrobnih spomenika i svi su polomljeni i/ili srušeni. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Dobërdol/Dobri Do. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bimësi të dendur. Ata gurë të paktë që duken janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dumnicë e Epërme/Gornja Dubnica

The graveyard is located in Dumnicë e Epërme/Gornja Dubnica village. It is not fenced and partly covered by bushes. There are approximately 50 tombstones, most of which are broken and/or knocked over.

Groblje se nalazi u selu Dumnicë e Epërme/Gornja Dubnica. Neograđeno je i delimično obraslo grmljem. Ima otprilike 50 nadgrobnih spomenika od kojih je većina polomljena i/ili srušena.

Varreza gjendet në fshatin Dumnicë e Epërme/Gornja Dubnica. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me shkurre. Janë përafërsisht 50 gurë varresh, shumica prej të cilëve janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dumnicë e Poshtme/Donja Dubnica

The graveyard is located in Dumnicë e Poshtme/Donja Dubnica village. It is not fenced and fully covered by very heavy vegetation, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to the municipal returns officer, the graveyard contains around 100 tombstones, all of which are broken or knocked down. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Dumnicë e Poshtme/Donja Dubnica. Neograđeno je i potpuno obraslo vrlo gustim rastinjem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika. Prema rečima opštinskog službenika za povratak, groblje ima oko 100 nadgrobnihi spomenika koji su polomljeni ili srušeni. U celini, groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Dumnicë e Poshtme/Donja Dubnica. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bimësi tejet të dendur, gjë që parandalon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas zyrtarit komunal të kthimit, varreza ka rreth 100 gurë varresh, të gjithë të thyer apo të rrëzuar. Në përgjithësi, varreza është në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dumosh/Dumoš

The graveyard is located in the vicinity of Dumosh/Dumoš village. It is not fenced and fully covered by high grass and bushes, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to the municipal returns officer in Podujevë/Podujevo, the graveyard contains fewer than 50 tombstones. The graveyard is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Dumosh/Dumoš. Neograđeno je i potpuno obraslo viskom travom i grmljem što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima opštinskog službenika za povratak u Podujevë/Podujevo, groblje ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Dumosh/Dumoš. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas zyrtarit komunal të kthimit në Podujevë/Podujevo, varreza ka më pak se 50 gurë varresh. Varreza është në gjendje tejet të keqe.

Gërdoc/Grdovac

There are two graveyards in Gërdoc/Grdovac village. Both are in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced. The first graveyard is located in the village. The graveyard appears to be very old. It is not fenced and contains only a few visible graves. All graves are broken or knocked down and the tombstones have been removed.

U selu Gërdoc/Grdovac postoje dva groblja. Oba su u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je. Prvo groblje nalazi se u selu. Izgleda vrlo staro. Neograđeno je i ima samo nekoliko vidljivih grobova. Svi grobovi su oštećeni, a nadgrobni spomenici su uklonjeni.

Ekzistojnë dy varreza në fshatin Gërdoc/Grdovac. Të dyja janë në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur. Varreza e parë është në fshat. Varreza duket të jetë shumë e vjetër. Ajo nuk është e rrethuar dhe është ka vetëm disa varre që duken. Gjitha varret janë të thyera apo të rrëzuara dhe gurët e varreve janë hequr.

Gërdoc/Grdovac

The second graveyard is located on the outskirts of the village. It is fenced and contains only a few visible graves. All graves are broken or knocked down and the tombstones have been removed.

Drugo groblje se nalazi na periferiji sela. Ograđeno je i ima samo nekoliko vidljivih grobova. Svi grobovi su oštećeni, a nadgrobni spomenici su uklonjeni.

Varreza e dytë gjendet në rrethinën e fshatit. Është e rrethuar dhe ka vetëm disa varre të dukshme. Gjitha varret janë thyera apo të rrëzuara dhe gurët e varreve janë hequr.

Gllamnik/Glavnik

The graveyard is located in the vicinity of Gllamnik/Glavnik village. It is not fenced and fully covered by high grass and bushes, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Gllamnik/Glavnik. Neograđeno je i potpuno obraslo viskom travom i grmljem, što sprečava procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Groblje je u vrlo lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Gllamnik/Glavnik. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Varreza është në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Herticë/Hrtica

The graveyard is located in the vicinity of Herticë/Hrtica village. The graveyard is not fenced, but there are fences around a few of the graves. The graveyard contains fewer than 50 tombstones, all of which are broken and knocked down. There is extensive garbage in the graveyard, which is also used for grazing cattle. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Herticë/Hrtica. Groblje nije ograđeno, ali ima ograda oko nekolicine grobova. Groblje ima manje od 50 polomljenih i oborenih nadgrobnih spomenika. Na groblju ima previše smeća, a koristi se i za napasanje stoke. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Herticë/Hrtica. Varreza nuk është e rrethuar me rrethojë, por në disa varre ka rrethojapo. Në varreza ka më pak se 50 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe të rrëzuar. Ka mbeturina të shumta në varreza, si dhe përdoret edhe për kullotje të bagëtisë. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Kërpimeh/Krpimej

The graveyard is located on the outskirts of Kërpimeh/Krpimej village. It is not fenced and covered by high grass and heavy vegetation. Of the approximately 15 visible tombstones, all are broken and knocked over. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Kërpimeh/Krpimej. Neograđeno je i potpuno obraslo visokom travom i gustom vegetacijom. Vidljivo je oko 15 nadgrobnih spomenika, i svi su polomljeni i srušeni. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në rrethinën e fshatit Kërpimeh/Krpimej. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar të lartë e bimësi të dendur. Prej rreth 15 gurëve të dukshëm të varreve, gjithë janë të thyer dhe të rrëzuar. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Livadicë/Livadica

The graveyard is located in the vicinity of Livadicë/Livadica village. It is not fenced and partially covered by high grass and bushes. It contains between 50 to 100 tombstones, all of which are broken and knocked down. There is extensive garbage around the graveyard. According to the municipal returns officer, there have been a few organized visits to the graveyard since 1999, either go-and-see visits or on All Souls' Days. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela of Livadicë/Livadica. Neograđeno je i delimično obraslo visokom travom i grmljem. Ima od 50 do 100 polomljenih i oborenih nadgrobnih spomenika. Ima dosta smeća oko groblja. Prema rečima opštinskog službenika za povratak, od 1999. bilo je nekoliko organizovanih poseta groblju, ili tokom idi-vidi poseta ili na Zadušnice. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Livadicë/Livadica. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me bar e shkurre të larta. Ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe të rrëzuar. Ka shumë mbeturina përreth varrezës. Sipas zyrtarit komunal të kthimit, ka pasur pak vizita të organizuara në varrezë qysh prej vitit 1999, ose vizita shko-dhe-shih apo në Ditët e Gjithë Shpirtrave. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lladoc/Ladovac

The graveyard is located in the vicinity of Lladoc/Ladovac village. It is not fenced and covered by bushes and heavy vegetation. Only two graves remain in the graveyard. The remains in the other graves were exhumed and transferred to other cemeteries by the relatives of the deceased before 1999. There is extensive garbage around the graveyard.

Groblje se nalazi u blizini sela Lladoc/Ladovac. Neograđeno je i obraslo grmljem i gustim rastinjem. Na groblju su ostala samo dva groba. Ostaci iz drugih grobova su ekshumirani i rođaci pokojnika su ih preneli na druga groblja pre 1999. Oko groblja ima dosta smeća.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Lladoc/Ladovac. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me shkurre e bimësi të dendur. Vetëm dy varre kanë mbetur aty. Mbetjet e varreve tjera janë zhvarrosur dhe bartur tek varrezat tjera nga të afërmit para vitit 1999. Ka mbeturina të shumta përreth varrezës.

Llapashticë e Epërme/Gornja Lapaštica

The graveyard is located in the vicinity of Llapashticë e Epërme/Gornja Lapaštica village. It is not fenced and covered by high grass and bushes, which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. However, of the approximately seven tombstones that are visible, all are broken and knocked over. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Llapashticë e Epërme/Gornja Lapaštica. Neograđeno je i obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, vidljivo je oko sedam nadgrobnih spomenika i svi su polomljeni i srušeni. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Llapashticë e Epërme/Gornja Lapaštica. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Megjithatë, nga rreth shtatë gurë varresh që janë të dukshëm, gjithë janë të thyer dhe të rrëzuar. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Llaushë/Lauša

The graveyard is located in Llaushë/Lauša village. It is not fenced and fully covered by high grass and bushes, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. There is also extensive garbage on the site. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Llaushë/Lauša. Neograđeno je i obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika. Na groblju ima dosta smeća. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živelu u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Llaushë/Lauša. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Ka edhe mbeturina të shumta në lokacion. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lluzhan/Lužane

The graveyard is located in Lluzhan/Lužane village. It is not fenced and fully covered by high grass and bushes, which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Lluzhan/Lužane. Neograđeno je i potpuno obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnihi spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živila u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Lluzhan/Lužane. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lupç i Poshtëm/Donje Ljupče

The graveyard is located in Lupç i Poshtëm/Donje Ljupče village. The graveyard appears to be very old. It is not fenced and some parts are covered by high grass and bushes. The visible tombstones do not appear to be damaged, however they are in a very poor condition.

Groblje se nalazi u selu Lupç i Poshtëm/Donje Ljupče. Groblje izgleda veoma staro. Neograđeno je, a neki delovi su obrasli visokom travom i grmljem. Izgleda da vidljivi nadgrobni spomenici nisu oštećeni, ali su u vrlo lošem stanju.

Varreza gjendet në fshatin Lupç i Poshtëm/Donje Ljupče. Varreza duket të jetë shumë e vjetër. Ajo nuk është e rrethuar dhe është disa pjesë mbulohen nga bari dhe shkurret e larta. Gurët e dukshëm të varreve nuk duken të jenë dëmtuar, por janë në gjendje tejet të keqe.

Merdar/Merdare

The graveyard is located on the outskirts of Merdar/Merdare village. It is not fenced and fully covered by high grass and bushes, which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. However, according to the municipal returns officer, the graveyard contains between 50 and 100 tombstones, most of which have been broken or knocked down. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Merdar/Merdare. Neograđeno je i potpuno obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, prema rečima opštinskog službenika za povratak, groblje ima između 50 i 100 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena ili srušena. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në rrethinën e fshatit Merdar/Merdare. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Megjithatë, sipas zyrtarit komunal të kthimit, varreza ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, shumica prej të cilëve të thyer apo të rrëzuar. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Metehi/Metohija

The graveyard is located in Metehi/Metohija village. It is covered by high grass and bushes, which prevents a full assessment of the number and condition of tombstones. However, the two visible tombstones are broken and knocked over.

Groblje se nalazi u selu Metehi/Metohija. Obraslo je visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, dva vidljiva nadgrobna spomenika su polomljena ili srušena.

Varreza gjendet në fshatin Metehi/Metohija. Është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Megjithatë, dy gurët e dukshëm të varreve janë të thyer dhe të rrëzuar.

Metergoc/Medregovac

The village of Metergoc/Medregovac is the only graveyard in the municipality located in a village with a small Kosovo Serb community. The village contains two graveyards, which are both located in the village. The first graveyard is located in the hamlet of Sekiraqë/Sekiraća and is still visited. The graveyard is protected by a fence and a gate and contains fewer than 50 tombstones. Overall, the graveyard is in a good condition and shows no signs of damage.

U selu Metergoc/Medregovac je jedino groblje u opštini koje se nalazi u selu u kome živi mala zajednica kosovskih Srba. Selo ima dva groblja, i oba se nalaze u selu. Prvo groblje se nalazi u zaseoku Sekiraqë/Sekiraća i još uvek se posećuje. Zaštićeno je ogradom i ulaznom kapijom i ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. U celini, groblje je u dobrom stanju i nema znakova oštećenja.

Në fshatin Metergoc/Medregovac gjendet e vetmja varrezë në komunën që ka komunitet të vogël serb. Fshati ka dy varreza, të dyja në fshat. Varreza e parë gjendet në lagjen e Sekiraqës/Sekiraća, dhe ende vizitohet. Varreza është e rrethuar me rrethojë dhe ka portë, si dhe ka më pak se 50 gurë varresh. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë dhe nuk shfaq ndonjë shenjë dëmtimi.

Metergoc/Medregovac

The second graveyard is not fenced and parts of it are covered by heavy vegetation. It contains fewer than 50 tombstones, most of which are broken or knocked over. The graveyard is in a very bad condition and is no longer visited.

Drugo groblje je neograđeno, a neki delovi su obrasli gustim rastinjem. Ima manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih je većina polomljena ili srušena. Groblje je u vrlo lošem stanju i više se ne posećuje.

Varreza e dytë është e parrethuar, derisa disa pjesë mbulohen me bimësi të dendur. Ka më pak se 50 gurë varresh, shumica të thyer apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje tejet të keqe dhe nuk vizitohet më.

Obrançë/Obrandža

The graveyard is located in Obrançë/Obrandža village. It is not fenced and fully covered by bushes and trees, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Obrançë/Obrandža. Neograđeno je i potpuno obraslo visokom travom i grmljem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Obrançë/Obrandža. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre të larta, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Orllan/Orlane

The graveyard is located in Orllan/Orlane village. It is not fenced and partly covered by bushes and trees. It contains 50 to 100 tombstones; most of the visible ones are broken and knocked over. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Orllan/Orlane. Neograđeno je i delimično obraslo grmljem i drvećem. Ima 50 do 100 nadgrobnih spomenika; većina vidljivih spomenika je polomljena i srušena. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Orllan/Orlane. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me bar e drunj. Ka 50 deri 100 gurë varresh, shumica e atyre që janë të dukshëm janë të thyer dhe të rrëzuar. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Pakashticë e Epërme/Gornja Pakaštica

The graveyard is located in Pakashticë e Epërme/Gornja Pakaštica village. It is not fenced and fully covered by bushes and trees, which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. According to local residents, the graveyard contains fewer than 50 tombstones. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Pakashticë e Epërme/Gornja Pakaštica. Neograđeno je i potpuno obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima meštana, groblje ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Pakashticë e Epërme/Gornja Pakaštica. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e shkurre, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas banorëve lokalë, varreza ka më pak se 50 gurë varresh. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Peran/Perane

The graveyard is located in Peran/Perane village. It is not fenced and fully covered by bushes and trees, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to local residents, the graveyard contains 50 to 100 tombstones. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Peran/Perane. Neograđeno je i potpuno obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima meštana, groblje ima od 50 do 100 nadgrobnih spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živelu u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Peran/Perane village. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e drunj, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas banorëve lokalë, varreza ka diku mes 50 dhe 100 gurë varresh. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Podujevë/Podujevo

There are two graveyards in Podujevë/Podujevo town. The first graveyard is located in the vicinity of an Orthodox church. The graveyard is not fenced and covered by heavy vegetation, which makes a reliable assessment of the number and condition of tombstones impossible. However, according to the municipal returns officer in Podujevë/Podujevo municipality, the graveyard contains over 200 tombstones, which are all broken and knocked down. The municipal returns officer also reports that the site has been visited during go-and-see visits and for All Souls' Days, under KFOR or Kosovo police escort.

U gradu Podujevë/Podujevu postoje dva groblja. Prvo groblje se nalazi u blizini pravoslavne crkve. Neograđeno je i obraslo gustim rastinjem, što onemogućava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, prema rečima opštinskog službenika za povratak u Podujevë/Podujevu, groblje ima više od 200 polomljenih i oborenih nadgrobnih spomenika. Opštinski službenik za povratak je izvestio i da se ova lokacija posećuje tokom idi-vidi poseta i na Zadušnice, u pratnji KFOR-a i kosovske policije.

Ekzistojnë dy varreza në qytetin Podujevë/Podujevo. Varreza e parë gjendet në afërsi të një kisha ortodokse. Varreza nuk është e rrethuar dhe e mbuluar me bimësi të dendur, gjë që e bën vlerësimin e duhur të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve të pamundur. Megjithatë, sipas zyrtarit komunal të kthimit në komunën e Podujevës/Podujevo, varreza ka mbi 200 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe të rrëzuar. Zyrtari komunal i kthimit gjithashtu raporton që vendi është vizituar gjatë vizitave shko-dhe-shih dhe për Ditët e të Gjithë Shpirtrave, me përcjellje të KFOR-it dhe policisë së Kosovës.

Podujevë/Podujevo

The second graveyard is located in close proximity to a brick factory. It is not fenced and contains 100 to 150 tombstones, all of which are broken and knocked down. The grass is low due to cattle grazing. According to the municipal returns officer the site has been visited during go-and-see visits and for All Souls' Days, under KFOR or Kosovo police escort.

Drugo groblje se nalazi u blizini fabrike cigli. Neograđeno je i ima od 100 do 150 polomljenih i oborenih nadgrobnih spomenika. Trava nije visoka, jer se groblje koristi za ispašu. Prema rečima opštinskog službenika za povratak, groblje se posećuje tokom idi-vidi poseta i na Zadušnice, u pratnji KFOR-a ili Kosovske policije.

Varreza e dytë gjendet shumë afër një fabrikë tullash. Ajo nuk është e rrethuar dhe është ka 100 deri në 150 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe të rrëzuar. Bari është i shkurtër për shkak të kullotjes së bagëtisë. Sipas zyrtarit komunal të kthimit, lokacioni është vizituar gjatë vizitave shko-dhe-shih dhe për Ditët e të Gjithë Shpirtrave, me përcjellje të KFOR-it dhe policisë së Kosovës.

Rakinicë/Rakinica

The graveyard is located in the vicinity of Rakinicë/Rakinica village and it appears to be very old. Access to the graveyard is made quite difficult due to the very bad condition of the access road. It is not fenced and covered by high grass and bushes. A few old tombstones are still visible. The graveyard contains the Church of the Holy Archangel Michael, which was set on fire in 1999.

Groblje se nalazi u blizini sela Rakinicë/Rakinica i izgleda veoma staro. Pristup groblju je prilično otežan zbog lošeg puta koji vodi do groblja. Neograđeno je i obraslo visokom travom i grmljem. Još uvek se vidi nekoliko starih nadgrobnih spomenika. Na groblju se nalazi crkva Svetog Arhandela Mihajla koja je zapaljena 1999.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Rakinicë/Rakinica dhe duket të jetë shumë e vjetër. Qasja në varrezë është bërë shumë e vështirë për shkak të gjendjes së keqe të rrugës hyrëse. Varreza nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar e shkurre të larta. Disa prej gurëve të vjetër ende duken. Varreza është në oborrin e Kishës së Kryeengjullit të Shenjtë Mikel, e cila është djegur më 1999.

Repë/Repa

The graveyard is located in Repë/Repa village. It is not fenced and fully covered by bushes and trees, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to local residents, the graveyard contains fewer than 50 tombstones. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Repë/Repa. Neograđeno je i potpuno obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima meštana, groblje ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živelu u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Repë/Repa. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar e drunj, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas banorëve lokalë, varreza ka më pak se 50 gurë varresh. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Revuq/Revuce

The graveyard is located in the vicinity of Revuq/Revuce village. It is not fenced and is dominated by high grass and bushes. It contains fewer than 50 tombstones, some of which are broken and/or knocked down. The graveyard is in a bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Revuq/Revuce. Neograđeno je i uglavnom obraslo visokom travom i grmljem. Ima manje od 50 nadgrobni spomenika, a neki od njih su polomljeni i/ili oboreni. Groblje je u lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Revuq/Revuce. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar e shkurre të larta. Ka më pak se 50 gurë varresh, disa prej të cilëve janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Varreza është në gjendje të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Sfeqël/Svetlje

The graveyard is located in Sfeqël/Svetlje village. It is not fenced and covered by bushes and trees, which prevents a reliable assessment of the number and condition of tombstones. According to local residents, however, the graveyard contains 50 to 100 tombstones. There is extensive garbage in the graveyard. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Sfeqël/Svetlje. Neograđeno je i obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima meštana, groblje ima od 50 do 100 nadgrobnih spomenika. Na groblju ima dosta smeća. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Sfeqël/Svetlje. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar e drunj, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas banorëve lokalë, megjithatë varreza ka 50 deri në 100 gurë varresh. Ka mbeturina të shumta në varrezë. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Shajkoc/Šajkovac

The graveyard is located in Shajkoc/Šajkovac village. It is not fenced and covered by bushes and trees, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to local residents, however, the graveyard contains fewer than 50 tombstones. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Shajkoc/Šajkovac. Neograđeno je i obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, prema rečima meštana groblje ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Shajkoc/Šajkovac. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar e drunj, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Sipas banorëve lokalë, megjithatë varreza ka më pak se 50 gurë varresh. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Siboc i Poshtëm/Donji Sibovac

The graveyard is located in Siboc i Poshtëm/Donji Sibovac village. The fence of the graveyard is damaged and the gate is missing. The graveyard contains between 50 and 100 tombstones, of which at least 20 are broken and knocked down.

Groblje se nalazi u selu Siboc i Poshtëm/Donji Sibovac. Ograda oko groblja je oštećena i nema ulazne kapije. Groblje ima između 50 i 100 nadgrobnih spomenika, od kojih je najmanje 20 polomljeno ili oboreno.

Varreza gjendet në fshatin Siboc i Poshtëm/Donji Sibovac. Rrethoja është e dëmtuar dhe porta mungon. Varreza ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, prej të cilëve së paku 20 janë të thyer dhe të rrëzuar.

Sllatinë/Slatina

The graveyard is located in the vicinity of Sllatinë/Slatina village on the slope of a hill. It appears to be very old. The graveyard is not fenced and contains a few old tombstones.

Groblje se nalazi u blizini sela Sllatinë/Slatina, na padini brda. Izgleda veoma staro. Groblje je neograđeno i ima nekoliko starih nadgrobnih spomenika.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Sllatinë/Slatina në rrëzë të kodrës. Duket të jetë shumë e vjetër. Varreza nuk është e rrethuar dhe ka disa gurë varresh tejet të vjetër dhe të thjeshtë.

Surkish/Surkiš

The graveyard is located in Surkish/Surkiš village. It is not fenced and overgrown with high grass and bushes. It contains fewer than 50 tombstones, of which the majority are broken and knocked down. There is extensive garbage in the graveyard.

Groblje se nalazi u selu Surkish/Surkiš. Neograđeno je i obraslo visokom travom i grmljem. Na njemu se nalazi manje od 50 nadgrobnih spomenika, a većina ih je polomljena i oborena.

Varreza gjendet në fshatin Surkish/Surkiš. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar e shkurre të larta. Përmban më pak se 50 gurë varresh, prej të cilëve shumica janë të thyer dhe të rrëzuar. Ka mbeturina të shumta në varrezë.

Turuçicë/Turuçica

The graveyard is located on the outskirts of Turuçicë/Turuçica village. It is not fenced and fully covered by bushes and trees, which prevents an assessment of the number and condition of tombstones. According to local residents, however, the graveyard contains fewer than 50 tombstones.

Groblje se nalazi na periferiji sela Turuçicë/Turuçica. Neograđeno je i potpuno obraslo grmljem i drvećem, što sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Međutim, prema rečima meštana, na groblju ima manje od 50 nadgrobnih spomenika.

Kjo varrezë gjendet afër fshatit Turuçicë/Turuçica. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar e drunj, gjë që pengon vlerësimin e numrit dhe gjendjes së varreve. Megjithatë, sipas banorëve lokalë, varreza ka më pak se 50 gurë varresh.

Velikarekë/Velika Reka

The graveyard is located in Velikarekë/Velika Reka village. It is not fenced and partly covered by bushes and trees. It contains fewer than 50 tombstones. Many of the visible ones, approximately ten, are broken and knocked over. In addition, there is extensive garbage in the graveyard. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Velikarekë/Velika Reka. Nije ograđeno i delimično obraslo grmljem i drvećem. Ima manje od 50 nadgrobnih spomenika. Vidljivo je oko deset spomenika, a mnogi su polomljeni i oboreni. Osim toga, na groblju ima dosta smeća. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Velikarekë/Velika Reka. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me bar e drunj. Përmban më pak se 50 gurë varresh. Shumë nga ata që duken, rreth dhjetë, janë të thyer dhe të rrëzuar. Përveç kësaj, ka shumë mbeturina në varrezë. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Zakut

The graveyard is located in Zakut village. It is not fenced and contains fewer than 50 tombstones, which are all broken and knocked down. The graveyard has been visited during go-and-see visits. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Zakut. Neograđeno je i ima manje od 50 polomljenih ili oborenih nadgrobnih spomenika. Groblje se posećuje tokom idi-vidi poseta. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Zakut. Ajo nuk është e rrethuar dhe është ka më pak se 50 gurë varresh, gjithë të thyer dhe të rrëzuar. Varreza është vizituar gjatë vizitave shko-dhe-shih. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

PRISHTINË/PRIŠTINA MUNICIPALITY

A total of 13 Orthodox graveyards, in 11 different villages, were recorded in Prishtinë/Priština municipality. Six graveyards in the five villages of Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme, Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme, Nëntë Jugoviq/Devet Jugovića, Lebanë/Lebane and Slivovë/Slivovo are in a good or very good condition. All of these are located in villages with a Kosovo Serb community currently living there and are maintained by the community itself and by a Serbia-run public maintenance company “Komunalac” located in Gračanica/Gračanicë. The six graveyards are regularly visited and used for religious commemorations and burials. In the villages of Hajvali/Ajvalija, Kolovicë/Kojlovica, Matiçan/Matiçane, Sofali/Sofalija and Zllatar/Zlatare, the Kosovo Serb community is displaced and the five graveyards are no longer used for burials or visited (except during rarely organized go-and-see visits). The graveyards are consequently in a very bad condition. The two graveyards in Prishtinë/Priština town are in a bad condition and are only rarely visited.

OPŠTINA PRISHTINË/PRIŠTINA

U opštini Prishtinë/Priština je ukupno zabeleženo 13 pravoslavnih grobalja u 11 različitih sela. Šest grobalja u pet sela Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme, Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme, Nëntë Jugoviq/Devet Jugovića, Lebanë/Lebane i Slivovë/Slivovo u dobrom je ili je u veoma dobrom stanju. Sva ova groblja se nalaze u selima u kojima trenutno živi zajednica kosovskih Srba koje održava sama zajednica i srpsko javno preduzeće za održavanje “Komunalac” koje se nalazi u Gračanici/Gračanicë. Šest grobalja redovno se posećuje i koristi za verske komemoracije i sahrane. U selima Hajvali/Ajvalija, Kolovicë/Kojlovica, Matiçan/Matiçane, Sofali/Sofalija i Zllatar/Zlatare nema kosovskih Srba i pet groblja se nalaze u veoma lošem stanju i više se ne koriste za sahrane niti ih više ne posećuju (izuzev tokom retko organizovanih idi-vidi poseta). Groblja se zbog toga nalaze u veoma lošem stanju. Dva groblja u Prishtinë/Prištini u lošem su stanju i retko se posećuju.

KOMUNA E PRISHTINËS/PRIŠTINA

Gjithsej 13 varreza ortodokse, në 11 fshatra, janë regjistruar në Komunën e Prishtinës/Priština. Gjashtë varrezat në pesë fshatrat Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme, Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme, Nëntë Jugoviq/Devet Jugovića, Lebanë/Lebane dhe Slivovë/Slivovo janë në gjendje të mirë apo shumë të mirë. Gjitha varrezat gjenden në fshatra ku aktualisht jeton komuniteti serb i Kosovës dhe mirëmbahen nga vetë komuniteti, si dhe nga kompania publike e Serbisë “Komunalac”, me seli në Gračanica/Gračanicë. Gjashtë varrezat vizitohen rregullisht dhe shfrytëzohen për ceremoni fetare dhe varrime. Në fshatrat Hajvali/Ajvalija, Kolovicë/Kojlovica, Matiçan/Matiçane, Sofali/Sofalija dhe Zllatar/Zlatare komuniteti serb i Kosovës është zhvendosur dhe pesë varrezat më nuk përdoren për varrime dhe nuk vizitohen (përveç vizitave të rralla shko-dhe-shih) . Varrezat, si rrjedhojë, janë në gjendje shumë të keqe. Dy varrezat në Prishtinë/Priština janë në gjendje të keqe dhe vizitohen tejet rrallë.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobniih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	X	X	X
Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme	1	✓	✓	<50	X	X	X	X	✓	✓	✓
Hajvali/Ajvalija	5	X	X	<50	X	✓	X	✓	✓	X	X
Kolovicë/Kojlovica	5	X	X	?	X	✓	X	?	X	X	X
Lebanë/Lebane	5	X	X	50 - 100	X	✓	X	✓	X	X	X
Matiçan/Matiçane	5	X	X	<50	X	✓	X	?	X	X	X
Nëntë Jugoviç/Devet Jugoviça	5	X	X	50 - 100	X	✓	X	?	X	✓	X
Prishtinë/Priština, near railway/pored pruge/afër hekurudhës	5	✓	X	> 200	X	✓	X	✓	X	✓	X
Prishtinë/Priština	5	X	X	101 - 150	X	X	X	✓	X	✓	X
Slivovë/Slivovo	5	X	X	<50	✓	✓	X	X	X	X	X
Slivovë/Slivovo, "Dragovac"	5	X	X	<50	X	✓	X	?	X	X	X
Sofali/Sofalija	5	X	X	101 - 150	X	X	X	✓	X	✓	X
Zllatar/Zlatare	5	X	X	<50	✓	✓	X	X	X	X	X

Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme

The graveyard is located in Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme village. It is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. It contains 150 to 200 undamaged tombstones. The graveyard is regularly visited.

Groblje se nalazi u selu Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme. Zaštićeno je ogradom i kapijom i u veoma je dobrom stanju. Sadrži od 150 do 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Groblje se posećuje redovno.

Varreza gjendet në fshatin Donja Brnjica/Bërnice e Poshtme. Është e mbrojtur me rrethojë dhe ka portë, si dhe është në gjendje tejet të mirë. Aty gjenden mes 150 dhe 200 gurë varresh të padëmtuara. Varreza vizitohet rregullisht.

Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme

The graveyard is located on the outskirts of Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme village, in the vicinity of the Church of Saint Peter and Saint Paul. The graveyard is protected by a fence and a gate and is in a good condition. Reportedly, an incident of damage to tombstones occurred in November 2009, when five marble tiles were damaged. Otherwise, the graveyard contains over 200 undamaged tombstones, some of which are very old.

Groblje se nalazi na periferiji sela Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme, u blizini crkve Svetog Petra i Svetog Pavla. Groblje je zaštićeno ogradom i kapijom i u dobrom je stanju. Navodno, incident u kome su oštećeni nadgrobni spomenici desio se novembra 2009, kada je oštećeno pet mermernih ploča. Inače, groblje ima više od 200 neoštećenih nadgrobni spomenika, od kojih su neki veoma stari.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Gornja Brnjica/Bërnice e Epërme, në afërsi të kishës së Shën Pjetrit dhe Shën Palit. Varreza është e rrethuar me rrethojë dhe ka portë, si dhe është në gjendje të mirë. Raportohet që ka ndodhur një incident dëmtimi të gurëve të varreve në nëntor të vitit 2009, kur janë dëmtuar pesë pllaka mermeri. Përndryshe, varreza ka mbi 200 gurë të padëmtuar varresh, disa prej të cilëve janë shumë të vjetër.

Hajvali/Ajvalija

The graveyard is located in Hajvali/Ajvalija village. The graveyard is not fenced and completely covered with high grass and dense vegetation. It contains fewer than 50 tombstones, of which all those that are visible are broken and/or knocked down. Paths around the graveyard no longer exist and garbage is strewn all over the graveyard. Overall, the graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village is displaced.

Groblje se nalazi u selu Hajvali/Ajvalija. Groblje je neograđeno i u potpunosti obraslo travom i gustom vegetacijom. Sadrži manje od 50 nadgrobnihih spomenika, od kojih su svi oni koji su vidljivi polomljeni i/ili srušeni. Stazice oko groblja više ne postoje, a smeće je rasprostrto svugde po groblju. Gledano u celosti, groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Hajvali/Ajvalija. Varreza nuk është e rrethuar dhe plotësisht e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur. Ka më pak se 50 gurë varresh, ku të gjithë ata që duken janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Rrugët përreth varrezës nuk ekzistojnë më, derisa mbeturinat hidhen në gjithë varrezën. Përgjithësisht, varreza është në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Kolovicë/Kojlovica

The graveyard is located in Kolovicë/Kojlovica village, adjacent to the Muslim graveyard. Access to the graveyard is blocked by building materials that have been dumped on the site. The site is not fenced and fully covered by high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the number of tombstones. However, almost all visible tombstones are broken and/or knocked down. The graveyard has been used as a garbage dump and is heavily polluted. It is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village is displaced.

Groblje se nalazi u selu Kolovicë/Kojlovica, pored muslimanskog groblja. Prilaz groblju blokiran je šutom koji je ostavljen na mestu. Lokacija je neograđena i u potpunosti obrasla visokom travom i žbunovima, sprečavajući pouzdanu procenu broja nadgrobnihi spomenika. Međutim, skoro svi vidljivi nadgrobni spomenici su polomljeni i/ili srušeni. Groblje se koristi kao deponija i teško je zagađeno. Isto je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Kolovicë/Kojlovica, shumë afër varrezës myslimane. Qasja në varrezë është e bllokuar me materiale ndërtimore që janë hudhur aty. Lokacioni është i parrethuar dhe plotësisht i mbuluar me bar dhe shkurre të larta, duke penguar vlerësimin e mirëfilltë të numrit të gurëve të varreve. Megjithatë, gati gjithë gurët e dukshëm të varreve janë të thyer apo/dhe të thyer. Varreza është përdorur si deponi mbeturinash dhe është tejet e ndotur. Është në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lebanë/Lebane

The graveyard is located in the vicinity of Lebanë/Lebane village. It is protected by a fence and a gate. It is partially covered with high grass and bushes and contains 100 to 150 undamaged tombstones, many of which are covered by vegetation. Overall, the graveyard is in a good condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Lebanë/Lebane. Zaštićeno je ogradom i kapijom. Delimično je obraslo gustom travom i žbunovima i ima od 100 do 150 neoštećenih nadgrobnih spomenika, od kojih su mnogi obrasli vegetacijom. Gledano u celosti, groblje je u dobrom stanju.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Lebanë/Lebane. Është e rrethuar me rrethojë dhe ka portë. Është pjesërisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre dhe ka 100 deri në 150 gurë të padëmtuar varresh, shumë nga të cilët mbulohen me bimësi të dendur. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë.

Matiçan/Matiçane

The graveyard is located in the vicinity of Matiçan/Matiçane village. The graveyard fence is destroyed and the graveyard is partially covered with bushes and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the number of tombstones. All visible tombstones are broken and/or knocked down. The chapel within the graveyard is heavily damaged and has been used as a garbage dump. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Matiçan/Matiçane. Ograda groblja je uništena, a groblje je delimično obraslo žbunjem i gustom vegetacijom, sprečavajući pouzdanu ocenu broja nadgrobnih spomenika. Svi vidljivi nadgrobnji spomenici su polomljeni i/ili srušeni. Kapela u okviru groblja teško je oštećena i koristi se u svojstvu deponije. Ovo groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Matiçan/Matiçane. Nuk ka serbë që jetojnë në fshat. Rrethoja e varrezës është e shkatërruar, derisa vetë varreza është pjesërisht e mbuluar me shkurre dhe bimësi të dendur, gjë që parandalon vlerësimin e mirëfilltë të numrit të gurëve të varrit. Gjithë gurët e dukshëm janë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Kishëza brenda varrezës është tejte e dëmtuar dhe është shfrytëzuar si vend për hudhje të mbeturinave. Varreza është në gjendje tejte të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Nëntë Jugoviq/Devet Jugovića

The graveyard is located on the outskirts of Nëntë Jugoviq/Devet Jugovića village. It is protected by a fence and a gate. It contains over 200 undamaged tombstones and is in a good condition. The graveyard is regularly visited by Kosovo Serbs.

Groblje se nalazi na periferiji sela Nëntë Jugoviq/Devet Jugovića. Zaštićeno je ogradom i kapijom. Sadrži više od 200 neoštećenih nadgrobni spomenika i u dobrom je stanju. Groblje redovno posećuju kosovski Srbi.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Nëntë Jugoviq/Devet Jugovića. Është e rrethuar me rrethojë dhe ka portë të hyrjes. Aty gjenden mbi 200 gurë të padëmtuar varresh, si dhe është në gjendje të mirë. Varreza vizitohet rregullisht nga serbët e Kosovës.

Prishtinë/Priština

There are two graveyards located in Prishtinë/Priština town. Both are in a bad condition. The first graveyard is located adjacent to the railway. The graveyard is a very large one and contains also a Jewish and a Catholic section. It is protected by a fence and a gate, which was rebuilt by the Ministry of Communities and Returns during 2009. In addition a security guard protects the graveyard. The condition of the graveyard varies according to the section. While the Catholic section appears well maintained and in a good condition, the Orthodox section is covered with bushes and high grass. The graveyard contains more than 200 tombstones and an Orthodox and a Catholic chapel, both heavily damaged. Most of the Orthodox tombstones are broken and/or knocked over. The graveyard is occasionally visited.

Postoje dva groblja koja se nalaze u gradu Prishtinë/Prištini. Oba su u lošem stanju. Prvo groblje nalazi se pored pruge. Groblje je veoma veliko i sadrži takođe i jevrejski i katolički deo. Zaštićeno je ogradom i kapijom, koju je ponovo izgradilo Ministarstvo za zajednice i povratak tokom 2009. Pored toga, čuvar obezbeđenja čuva groblje. Stanje groblja varira u zavisnosti od dela. Dok katolički deo izgleda dobro održavanim i u dobrom stanju, pravoslavni deo je obrastao žbunjem i visokom travom. Groblje sadrži više od 200 nadgrobnih spomenika i pravoslavnu i katoličku kapelu, koje su teško oštećene. Većina pravoslavnih nadgrobnih spomenika je polomljena i/ili srušena. Groblje se posećuje povremeno.

Ekzistojnë dy varreza në qytetin Prishtinë/Priština. Të dyja janë në gjendje të keqe. Varreza e parë gjendet ngjitur me hekurudhën. Varreza është tejet e madhe dhe përmban edhe pjesën hebraike dhe katolike. Është e mbrojtur dhe ka portë, e cila është rindërtuar nga Ministria për Komunitete dhe Kthim gjatë vitit 2009. Përveç kësaj, edhe roja e sigurisë mbron varrezën. Gjendja e varrezës dallon sipas pjesëve. Derisa pjesa katolike duket shumë e mirëmbajtur dhe në gjendje të mirë, pjesa ortodokse është e mbuluar me shkurre dhe bar të lartë. Varreza ka më shumë se 200 gurë varresh dhe një kishëz ortodokse dhe një kishëz tjetër katolike, të dyja tejet të dëmtuara. Shumica e gurëve të varreve ortodokse janë të thyer dhe/ose rrëzuar. Varreza vizitohet kohë pas kohe.

Prishtinë/Priština

The second graveyard is adjacent to the Church of Saint Nicholas, and is located within the confines of a special protective zone. It is very old. The graveyard is fenced, protected by a guard and regularly patrolled by Kosovo police. It is fully covered by high grass, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. According to the local priest, the graveyard contains more than 200 tombstones, many of which were damaged in 1999 and 2004. The church was also vandalized and burnt during the 2004 riots, but was later restored by the Reconstruction Implementation Commission⁵², which also made repairs to the graveyard in 2007.

Drugo groblje nalazi se pored crkve Svetog Nikole, i nalazi se u okviru posebno zaštićene zone. Ono je veoma staro. Groblje je ograđeno, čuva ga jedan čuvar i pored istog redovno patrolira Kosovska policija. Ono je u potpunosti obraslo visokom travom, koja sprečava pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima lokalnog sveštenika, groblje ima više od 200 nadgrobnih spomenika, od kojih su mnogi oštećeni u periodu od 1999. do 2004. Crkva je takođe vandalizovana i spaljena tokom martovskih nemira 2004, ali ju je kasnije obnovila Komisija za sprovođenje obnove⁵³ koja je takođe sprovela obnovu groblja 2007.

Varreza e dytë është në fqinjësi të Kishës së Shën Nikollës, si dhe gjendet brenda kufijve të zonës me mbrojtje të veçantë. Është tejet e vjetër. Varreza ka rrethojë, ka roje dhe patrulla të rregullta të Policisë së Kosovës. Është plotësisht e mbuluar me bar të lartë, gjë që parandalon vlerësimin e mirëfilltë të numrit dhe gjendjes së gurëve të varrit. Sipas priftit lokal, varreza ka më se 200 gurë varresh, shumica të dëmtuar në vitin 1999 dhe vitin 2004. Kisha gjithashtu është vandalizuar dhe djegur gjatë trazirave të vitit 2004, por më vonë është riparuar nga Komisioni për Implementimin e Rindërtimit⁵⁴, i cili ka bërë riparime në varrezë më 2007.

⁵² See footnote 13 supra.

⁵³ Vidite fusnotu 15 supra.

⁵⁴ Shih fusnotën 17 më lartë.

Slivovë/Slivovo

There are two graveyards located in Slivovë/Slivovo village. Both are located on the outskirts of the village, are in a good condition and are regularly visited. The first graveyard appears to be very old and is located on the slope of a hill. It is hard to reach due to the absence of an access road. The graveyard is protected by a fence and a gate. It contains 50 to 100 tombstones, both old and new, as well as the foundations of a church.

Postoje dva groblja koja se nalaze u selu Slivovë/Slivovo. Oba se nalaze na periferiji sela, u dobrom su stanju i redovno se posećuju. Prvo groblje izgleda veoma staro i nalazi se na obronku brda. Do njega je teško dopreti zbog nepostojanja prilaznog puta. Groblje je zaštićeno ogradom i kapijom. Sadrži od 50 do 100 nadgrobnih spomenika, kako starih tako i novih, kao i temelje crkve.

Ekzistojnë dy varreza që gjenden në fshatin Slivovë/Slivovo. Të dyja gjenden në rrethinën e fshatit, në gjendje të mirë dhe vizitohen rregullisht. Varreza e parë duket të jetë e vjetër dhe gjendet në shpat të kodrës. Është e vështirë të qaset për shkak të mungesës së rrugës. Varreza është e mbrojtur me rrethojë dhe ka portë. Varreza përmban 50 deri në 100 gurë varresh, të reja dhe të vjetra, si dhe themelet e një kishe.

Slivovë/Slivovo

The second graveyard is located in the “Dragovac” area and is hard to reach due to the absence of an access road. It is protected by a fence and a gate and is in a very good condition. It contains 100 to 150 tombstones, of which two are broken and two are knocked over.

Drugo groblje nalazi se u oblasti “Dragovac” i teško je dostižno usled nepostojanja prilaznog puta. Ono je zaštićeno ogradom i kapijom i u veoma je dobrom stanju. Sadrži od 100 do 150 nadgrobnih spomenika, od kojih su dva polomljena a dva srušena.

Varreza e dytë gjendet në zonën “Dragovac” dhe është e vështirë të arrihet për shkak të mungesës së rrugës hyrëse. Ajo mbrohet me gardh rrethues dhe portë, si dhe është në gjendje tejet të mirë. Ka mes 100 dhe 150 gurë varresh, prej të cilëve dy janë të thyer dhe dy janë të rrëzuar.

Sofali/Sofalija

The graveyard is located in the vicinity of Sofali/Sofalija village. It is not fenced and fully covered with bushes and dense vegetation. It contains 50 to 100 tombstones which are all broken and/or knocked down. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Sofali/Sofalija. Ono je neograđeno i u potpunosti obraslo žbunjem i gustom vegetacijom. Sadrži od 50 do 100 nadgrobničkih spomenika od kojih su svi polomljeni i/ili srušeni. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Sofali/Sofalija. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me shkurre dhe bimësi të dendur. Ka mes 50 dhe 100 gurë varresh, të gjithë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Varreza është në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Zllatar/Zlatare

The graveyard is located in the vicinity of Zllatar/Zlatare village. It is not fenced and totally covered with bushes and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The tombstones are all broken or knocked down. It is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Zllatar/Zlatare. Ono je neograđeno i u potpunosti obraslo žbunjem i gustom vegetacijom, sprečavajući pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nadgrobnih spomenika su svi polomljeni ili srušeni. Isto je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Zllatar/Zlatare. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me shkurre dhe bimësi të dendur, gjë që parandalon vlerësimin e mirëfilltë të numrit të gurëve të varrit. Gjithë gurët e varreve janë të thyer apo rrëzuar. Varreza është në gjendje tejet të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

SHTIME/ŠTIMLJE MUNICIPALITY

A total of five Orthodox graveyards were recorded in Shtime/Štimlje municipality. All Kosovo Serbs from the municipality are displaced. All five graveyards are in a very bad condition and were vandalized in 1999, with the exception of the old graveyard in Gjurkoc/Đurkovce. All graveyards are no longer visited or used for burials.

OPŠTINA SHTIME/ŠTIMLJE

U opštini Shtime/Štimlje je ukupno zabeleženo pet pravoslavnih grobalja. Svi kosovski Srbi iz opštine su raseljeni. Svih pet grobalja je u veoma je lošem stanju i vandalizovano je tokom 1999, sa izuzetkom starog groblja u selu Gjurkoc/Đurkovce. Nijedno groblja više se ne posećuju ili koristi za sahranjivanje.

KOMUNA E SHTIMES/ŠTIMLJE

Janë regjistruar gjithsej pesë varreza ortodokse në Komunën e Shtimes/Štimlje. I tërë komuniteti serb i Kosovës është zhvendosur nga komuna. Që të pesë varrezat janë në gjendje tejet të keqe, pas vandalizimit në vitin 1999, me përjashtim të varrezës së vjetër në Gjurkoc/Đurkovce. Asnjë prej varrezave nuk vizitohet më, e as nuk shfrytëzohen për varrime.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Gjurkoc/Đurkovce	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗
Godanc i Poshtëm/Donje Godance	5	✗	✗	<50	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Muzeqinë/Mužičane	5	✓	✗	<150	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Petroviq/Petrović	5	✗	✗	<50	✗	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Shtime/Štimlje	5	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗

Gjurkoc/Đurkovce

The graveyard is located on the outskirts of Gjurkoc/Đurkovce village and appears very old. It is not fenced and fully covered with high grass. A few old tombstones are visible.

Groblje se nalazi na periferiji sela Gjurkoc/Đurkovce i izgleda veoma staro. Ono je neograđeno i potpuno obraslo visokom travom. Vidljiva je nekolicina starih nadgrobnih spomenika.

Varreza gjendet në rrethinën e fshatit Gjurkoc/Đurkovce dhe duket të jetë tejet e vjetër. Ajo nuk është e rrethuar dhe është plotësisht e mbuluar me bar të lartë. Disa gurë të vjetër varresh ende duken.

Godanc i Poshtëm/Donje Godance

The graveyard is located in the vicinity of Godanc i Poshtëm/Donje Godance village. It is not fenced and covered with bushes, dense vegetation and garbage, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. According to the village leader, all tombstones were vandalized in 1999.

Groblje se nalazi u blizini sela Godanc i Poshtëm/Donje Godance. Ono je neograđeno i obraslo žbunjem, gustom vegetacijom i smećem, sprečavajući pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima starešine sela, svi nadgrobnji spomenici su vandalizovani 1999. godine.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Godanc i Poshtëm/Donje Godance. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me shkurre, bimësi të dendur dhe mbeturina, duke penguar kështu vlerësimin e mirëfilltë të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Sipas udhëheqësit të fshatit, gjithë gurët e varreve janë vandalizuar në vitin 1999.

Muzeqinë/Mužičane

The graveyard is located in the vicinity of Muzeqinë/Mužičane village. It is fenced and completely covered with bushes and thick vegetation, preventing an assessment of the number and condition of tombstones. According to the local priest, the graveyard contains around 150 tombstones, all of which are destroyed.

Groblje se nalazi na periferiji sela Muzeqinë/Mužičane. Ono je ograđeno i u potpunosti obraslo žbunjem i gustom vegetacijom, sprečavajući procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Prema rečima lokalnog sveštenika, groblje sadrži oko 150 nadgrobnih spomenika, od kojih su svi uništeni.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Muzeqinë/Mužičane. Është e rrethuar dhe plotësisht e mbuluar me shkurre e bimësi të dendur, duke penguar kështu vlerësimin e mirëfilltë të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Sipas priftit lokal, varreza ka rreth 150 gurë varresh, të gjithë të shkatërruar.

Petroviq/Petrović

The graveyard is located on the outskirts of Petroviq/Petrović village. It is not fenced and covered with high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the number of tombstones. All visible tombstones are broken or knocked over.

Groblje se nalazi na periferiji sela Petroviq/Petrović. Neograđeno je i obraslo visokom travom i žbunjem, sprečavajući pouzdanu procenu broja nadgrobnih spomenika. Svi vidljivi nadgrobnici su polomljeni ili srušeni.

Varreza gjendet në rrethinën e fshatit Petroviq/Petrović. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar të lartë e shkurre, duke penguar kështu vlerësimin e mirëfilltë të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Gjithë gurët e dukshëm të varreve janë të thyer ose të rrëzuar.

Shtime/Štimlje

The graveyard is located in Shtime/Štimlje town adjacent to the Church of Saint Nicholas. It is protected by a wall and gate, and is covered with dense vegetation and garbage. All visible tombstones and the church are vandalized. According to the local priest, the graveyard contains around 100 tombstones, which were all vandalized in 1999.

Groblje se nalazi u gradu Shtime/Štimlju pored crkve Svetog Nikole. Zaštićeno je zidom i kapijom, obraslo je gustom vegetacijom i prekriveno je smećem. Svi vidljivi nadgrobni spomenici i crkve su vandalizovani. Prema rečima lokalnog sveštenika, groblje ima oko 100 nadgrobni spomenika, koji su svi vandalizovani tokom 1999.

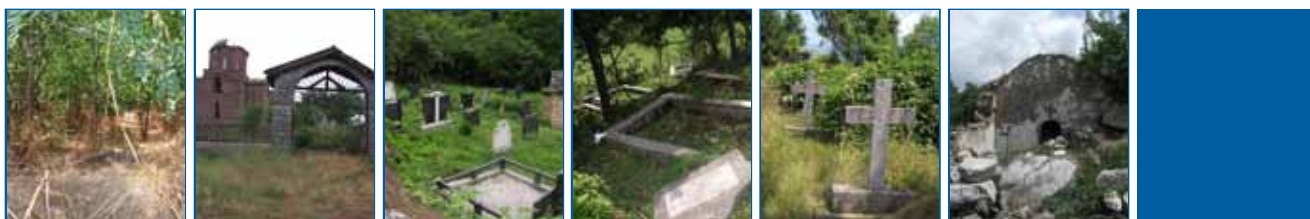

Varreza gjendet në qytetin e Shtimes/Štimlje, ngjitur me Kishën e Shën Nikollës. Është e mbrojtur me mur dhe portë, si dhe e mbuluar me bimësi të dendur dhe mbeturina. Gjithë gurët e varreve që janë të dukshëm dhe vetë kisha janë të vandalizuara. Sipas priftit lokal, varreza ka rreth 100 gurë varresh, të gjithë të vandalizuar më 1999.

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**

Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**

Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

6

PRIZREN REGION
REGION PRIZRENA
RAJONI I PRIZRENIT

DRAGASH/DRAGAŠ MUNICIPALITY

No Orthodox graveyards were identified in the municipality of Dragash/Dragaš.

OPŠTINA DRAGASH/DRAGAŠ

U opštini Dragash/Dragaš nije identifikovano nijedno pravoslavno groblje.

KOMUNA E DRAGASHIT/DRAGAŠ

Nuk janë gjetur varreza ortodokse në komunën e Dragashit/Dragaš.

MALISHEVË/MALIŠEVO MUNICIPALITY

A total of two graveyards were recorded in Malishevë/Mališevo municipality. However, only the one in Kijevë/Kijevo was assessed, while the other in Mleqan/Mleçane could not be accessed. All Kosovo Serbs who used to live in the municipality are displaced.

OPŠTINA MALISHEVË/MALIŠEVO

U opštini Malishevë/Mališevo su ukupno zabeležena dva groblja. Međutim, procenjeno je samo jedno u selu Kijevë/Kijevo, dok se drugom u selu Mleqan/Mleçane nije moglo prići. Svi kosovski Srbi koji su živeli u opštini su raseljeni.

KOMUNA E MALISHEVËS/MALIŠEVO

Gjithsej dy varreza janë regjistruar në komunën e Malishevës/Mališevo. Megjithatë, është vlerësuar vetëm ajo në Kijevë/Kijevo, derisa tjetra në Mleqan/Mleçane nuk mund të vlerësohej. Momentalisht, në komunë nuk jetojnë serbë të Kosovës.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smece na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posecuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Kijevë/Kijevo	5	X	X	?	✓	✓	✓	✓	X	X	X
Mleqan/Mleçane	-	?	?	?	?	?	?	?	X	X	X

Kijevë/Kijevo

The graveyard is located on the outskirts of the village of Kijevë/Kijevo, which was destroyed and whose Kosovo Serb inhabitants have been displaced since 1999. The graveyard is not fenced and fully covered with garbage, high grass and bushes, preventing a reliable assessment of the number of tombstones. All visible tombstones are broken and knocked over. The graveyard contains the remains of a completely destroyed church. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited.

Groblje se nalazi na periferiji sela Kijevë/Kijevo koje je uništeno tokom 1999 i čiji meštani kosovski Srbi su raseljeni iz ovog sela još od 1999. Groblje je neograđeno i u potpunosti je prekriveno smećem, visokom travom i žbunjem, sprečavajući pouzdanu procenu broja nadgrobnih spomenika. Svi vidljivi nadgrobni spomenici su polomljeni i srušeni. Groblje sadrži ostatke potpuno uništene crkve. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje.

Varreza gjendet në rrethinën e fshatit (më parë të banuar me serbë) të Kijevës/Kijevo, shkatërruar më 1999. Varreza nuk është e rrethuar dhe tërësisht e mbuluar me mbeturina, bar të lartë dhe shkurre që pengojnë vlerësimin e mirëfilltë të numrit të gurëve të varreve. Të gjithë gurët e varreve që shihen janë të thyer dhe të rrëzuar. Varreza ka edhe rrënojat e një kishe të shkatërruar tërësisht. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më.

Mleqan/Mlečane

According to villagers, the graveyard is located on a hill on the outskirts of Mleqan/Mlečane village, adjacent to a destroyed Orthodox church. There is no visible road or path leading to the graveyard and it is completely inaccessible. Therefore, the condition of the graveyard could not be assessed. The graveyard is no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Prema meštanima, groblje se nalazi na brdu na periferiji sela Mleqan/Mlečane, pored uništene pravoslavne crkve. Ne postoji nikakav vidljivi put ili staza koja vodi ka groblju i u potpunosti je nepristupačno. Stoga, stanje groblja nije se moglo oceniti. Groblje se više ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Sipas fshatarëve, varreza është në një kodër, afër fshatit Mleqan/Mlečane, ngjitur me një kishë të shkatërruar ortodokse. Nuk ka ndonjë rrugë apo shteg që çon në varrezë, pra është tërësisht e paarritshme. Kështu, gjendja e varrezës nuk ka mundur të vlerësohet. Varreza nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

MAMUŞA/MAMUSHË/MAMUŠA MUNICIPALITY

No Orthodox graveyards were identified in the municipality of Mamuşa/Mamushë/Mamuša.

OPŠTINA MAMUŞA/MAMUSHË/MAMUŠA

U opštini Mamuşa/Mamushë/Mamuša nije identifikovano nijedno pravoslavno groblje.

KOMUNA E MAMUŞA/MAMUSHËS/MAMUŠA

Nuk janë gjetur varreza ortodokse në komunën e Mamuşa/Mamushës/Mamuša.

PRIZREN MUNICIPALITY

A total of 17 Orthodox graveyards, in 16 different villages, were recorded in Prizren municipality. Most of the graveyards in villages with a Kosovo Serb community living there, including Bogoševce/Bogoshevcë, Drajčići/Drajçiq, Gornje Selo/Gornjasellë, Lokvica/Llokvicë, Mušnikovo/Mushnikovë, Planjane/Pllanjan, Prizren town and Sredska/Sredskë, are in a decent to very good condition and regularly visited. The graveyards adjacent to villages whose Kosovo Serb population is displaced, including Dojnicë/Dojnice, Ljubizhdë/Ljubižda, Lutogllavë/Ljutoglava, Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica and Vrbiçane/Verbiqan, are in a bad or very bad condition. There are some exceptions. The graveyards in Novake/Novak and Smaç/Smaç are in a bad condition, although a small Kosovo Serb community lives in these villages. On the other hand, the graveyard in Lokvica/Llokvicë, in which the Kosovo Serb community is displaced, is in a decent condition. Most graveyards which are located on the premises of or next to a functioning Orthodox church attract a large number of visitors, including displaced village inhabitants, on the Patron Day or “Slava” of that specific church.⁵⁵

In addition to the 17 graveyards mentioned above, six additional graveyards were identified but not visited or assessed. The graveyard in Živiniane/Zhivinjan could not be located and assessed due to a potential mine threat, as advised by KFOR. According to a local resident, the graveyard in Korishë/Koriša has been covered by a new road and a roundabout and is no longer recognizable. The graveyard in Krusha e Vogël/Mala Kruša was also not visited due to safety concerns. In Drajčići/Drajçiq, Gornje Selo/Gornjaselle and Lokvica/Lokvicë villages there are two Orthodox graveyards in each village, however, only the graveyards currently in use were visited and the old graveyards, which are long-abandoned, were not assessed.

OPŠTINA PRIZREN

U opštini Prizren je zabeleženo ukupno 17 pravoslavnih grobalja u 16 različitim sela. Većina grobalja u selima u kojima živi zajednica kosovskih Srba uključujući Bogoševce/Bogoshevcë, Drajčići/Drajçiq, Gornje Selo/Gornjasellë, Lokvica/Llokvicë, Mušnikovo/Mushnikovë, Planjane/Pllanjan, grad Prizren i Sredska/Sredskë, se nalaze u pristojnom i veoma dobrom stanju i redovno se posećuju. Groblja koja se nalaze pored sela iz kojih je zajednica kosovskih Srba raseljena uključujući Dojnicë/Dojnice, Ljubizhdë/Ljubižda, Lutogllavë/Ljutoglava, Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica i Vrbiçane/Verbiqan, se nalaze u lošem ili veoma lošem stanju. Postoje neki izuzeci. Groblja u selima Novake/Novak i Smaç/Smaç u veoma su lošem stanju, iako mala zajednica kosovskih Srba živi u ovim selima. Sa druge strane, groblje u selu Lokvica/Llokvicë, iz kojeg je zajednica kosovskih Srba raseljena, nalazi se u pristojnom stanju. Većina grobalja koja se nalaze na prostoru ili pored funkcionalne pravoslavne crkve privlače veliki broj posetilaca, uključujući kako raseljene meštane tako i posetioce sa celog Kosova i iz Srbije, na slavu date konkretne crkve.⁵⁶

Pored 17 gore pomenutih grobalja, identifikovano je i šest dodatnih grobalja koja nisu posećena niti procenjena. Groblje u selu Živiniane/Zhivinjan nije se moglo naći i oceniti usled potencijalnih pretnji od mina, shodno savetu KFOR-a. Prema rečima lokalnog stanovnika, groblje u selu Korishë/Koriša prekriveno je novim putem i kružnim tokom i više se ne može prepoznati. Groblje u selu Krusha e Vogël/Mala Kruša takođe nije posećeno zbog bezbednosnih razloga. U selima Drajčići/Drajçiq, Gornje Selo/Gornjaselle i Lokvica/Lokvicë, postoje dva pravoslavna groblja u svakom selu, međutim samo groblja koja su trenutno u upotrebi su posećena a stara groblja, koja su napuštena odavno, nisu ocenjivana.

⁵⁵ The graveyards in Drajčići/Drajçiq, Novake/Novak and Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica were repaired in the autumn of 2010 (i.e. after the assessment on which this catalogue is based), as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

⁵⁶ Groblja u Drajčićima/Drajçiq, Novak/Novaku i Sërbicë e Epërme/Gornjoj Srbici popravljena su u jesen 2010. (odnosno nakon procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog), kao deo projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu, koji je finansirao OEBS.

KOMUNA E PRIZRENIT

Gjithsej 17 varreza ortodokse, në 16 fshatra, janë regjistruar në komunën e Prizrenit. Shumica e varrezave në fshatrat ku jeton komuniteti serb i Kosovës, duke përfshirë Bogoševce/Bogoshevcë, Drajčići/Drajçiq, Gornje Selo/Gornjasellë, Lokvica/Llokvicë, Mušnikovo/Mushnikovë, Planjane/Pllanjan, qyteti i Prizrenit dhe Sredska/Sredskë, janë në gjendje relativisht të mirë dhe deri në gjendje shumë të mirë dhe vizitohen rregullisht. Varrezat të cilat gjenden afër fshatrave ku ka jetuar popullata serbe, duke përfshirë fshatrat Dojnicë/Dojnica, Ljubizhdë/Ljubizhda, Lutogllavë/Ljutoglava, Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica i Vrbiçane/Verbiçan janë në gjendje të keqe ose tejet të keqe. Ka disa përjashtime. Varrezat në fshatrat Novake/Novak dhe Smaç/Smač janë në gjendje të keqe, ndonëse ka komunitete të vogla serbe që jetojnë në këto fshatra. Në anën tjetër, varreza në Lokvica/Llokvicë, ku nuk ka banorë serbë, është në gjendje të mirë. Shumica e varrezave që gjenden brenda hapësirave apo afër kishës ortodokse tërheqin numër të madh të vizitorëve, përfshirë banorët e zhvendosur të fshatrave, në ditën e Patronit apo “Slava” e asaj kishe të veçantë.⁵⁷

Përveç 17 varrezave të lartpërmendura, edhe gjashtë varreza tjera janë identifikuar por nuk janë vizituar apo vlerësuar. Varreza në Živinjanë/Zhivinjan nuk ka mundur të gjendet apo vlerësohet për shkak të rrezikut të mundshëm nga minat, sipas këshillës së KFOR-it. Sipas një banori, varreza në Korishë/Koriša është mbuluar nga rruga e re dhe një rreth-rrotullim, dhe nuk mund të gjendet më. Varreza në Krushë të Vogël/Mala Kruša gjithashtu nuk është vizituar për shkaqe sigurie. Në Drajčići/Drajçiq, Gornje Selo/Gornjaselle dhe Lokvica/Lokvicë, ka dy varreza ortodokse në secilin fshat, por vetëm ajo varrezë që ende shfrytëzohet është vizituar, ndërsa të vjetrat, që janë braktisur shumë kohë më parë, nuk janë vlerësuar.

---

⁵⁷ Varrezat në Drajčići/Drajçiq, Novake/Novak dhe Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica janë riparuar në vjeshtë të vitit 2010 (d.m.th. pas vlerësimit në të cilin bazohet ky katalog), si pjesë e një projekti të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Bogoševce/Bogoshevcë	2	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Dojnicë/Dojnice	5	✗	✗	<50	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✗
Drajçici/Drajçiq	2	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Gornje Selo/Gornjasellë	2	✓	✓	50 - 100	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Ljubizhdë/Ljubižda	5	✓	✓	50 - 100	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Lokvica/Llokvicë	3	✓	✓	<50	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓
Lutogllavë/Ljutoglav	5	✗	✓	?	?	✓	✓	?	✗	✗	✗
Mušnikovo/Mushnikovë, Saint Nicholas/Sveti Nikole/Shën Nikolla	1	✓	✓	101 - 150	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Mušnikovo/Mushnikovë, Saint Petka/Sveti Petka/Shën Premta	1	✓	✓	50 - 100	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Novake/Novak	5	X	X	101 - 105	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓
Planjane/Pllanjan	3	✓	✓	50 - 100	✓	✓	X	X	✓	✓	✓
Prizren	3	✓	✓	> 200	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓
Sërbicë e Epërme/ Gornja Srbica	5	?	?	?	✓	✓	X	?	X	✓	X
Serbice e Poshtme/ Donja Srbica	5	✓	X	<50	✓	✓	X	✓	X	✓	X
Smaç/Smaç	5	✓	X	?	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓
Sredska/Sredskë	2	✓	✓	151 - 200	✓	✓	X	X	✓	✓	✓
Vrbiçane/Vërbiqan	4	X	X	<50	X	✓	X	X	X	X	X

Bogoševce/Bogoshevcë

The graveyard is located in Bogoševce/Bogoshevcë village adjacent to the Church of Saint Nicholas, within the confines of a special protective zone. The graveyard is protected by the wall and fence of the church compound and an entrance gate, which was locked at the time of the visit. The graveyard is covered with high grass and contains 50 to 100 undamaged tombstones. The graveyard is regularly visited and is in a good condition. A Kosovo Serb villager (caretaker) looks after the graveyard.

Groblje se nalazi u selu Bogoševce/Bogoshevcë pored crkve Svetog Nikole, u okviru granica posebno zaštićene zone. Groblje je zaštićeno zidom i ogradom crkvenog kompleksa i ulaznom kapijom, koja je bila zaključana u vreme posete. Groblje je prekriveno visokom travom i sadrži od 50 do 100 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Groblje se redovno posećuje i nalazi se u dobrom stanju. O groblju se brine meštаниn kosovski Srbin (crkvenjak).

Varreza gjendet në fshatin Bogoševce/Bogoshevcë ngitur me Kishën e Shën Nikollës, brenda kufijve të zonës së veçantë të mbrojtur. Varreza mbrohet me mur dhe rrethojë të kompleksit të kishës si dhe një portë hyrëse, e cila ishte e mbyllur gjatë kohës së vizitës. Varreza është e mbuluar me bar mjaft të lartë dhe ka 50 deri në 100 gurë varresh të padëmtuar. Varreza vizitohet rregullisht dhe është në gjendje të mirë. Një fshatar serb (kujdestar) mban çelësat dhe kujdeset për varrezën.

Dojnicë/Dojnice

The graveyard is located in the vicinity of Dojnicë/Dojnice village behind the school building, between the settlements of Dojnice/Dojnicë and Skorobišta/Skorobishtë. The graveyard is difficult to reach due to the poor condition of the road. It is not fenced and partially covered with bushes and trees. The graveyard contains a completely destroyed church and fewer than 50 tombstones, all of which are broken and/or knocked down. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Dojnicë/Dojnice, iza zgrade škole, između naselja Dojnice/Dojnicë i Skorobišta/Skorobishtë. Groblje je prilično teško pristupačno usled lošeg stanja puteva. Neograđeno je i delimično obraslo žbunjem i drvećem. Groblje sadrži potpuno uništenu crkvu i manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih su svi polomljeni i/ili srušeni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Dojnicë/Dojnice, prapa ndërtesës së shkollës, mes vendbanimeve Dojnice/Dojnicë dhe Skorobišta/Skorobishtë. Varreza është mjaft e vështirë të qaset, për shkak të gjendjes së keqe të rrugës. Ajo nuk është e rrethuar dhe është pjesërisht e mbuluar me shkurre e drunj. Varreza ka edhe një kishë të shkatërruar tërësisht dhe më pak se 50 gurë varresh, të gjithë të thyer apo/dhe të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Drajčići/Drajçiq

There are two Orthodox graveyards in Drajčići/Drajçiq village. The first graveyard, considered to be the older of the two, is located in the vicinity of Saint Nicholas Church, in the village. The graveyard has not been in use for a long time and was not assessed during this exercise.

The second graveyard, which is currently in use, is located on the outskirts of Drajčići/Drajçiq village, on the slope of a hill. The graveyard is partially fenced and has an entrance gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the Kosovo Serb village leader. The graveyard is partially covered with rather high grass and contains 50 to 100 tombstones and a chapel. A few tombstones are broken and/or knocked down, reportedly as a result of wildlife and cattle entering the site due to the incomplete fence.⁵⁸ The graveyard is regularly visited. Overall, it is in a good condition.

U selu Drajčići/Drajçiq postoje dva pravoslavna groblja. Prvo groblje, koje se smatra starijim od ova dva, nalazi se u blizini crkve Svetog Nikole, u selu. Groblje nije bilo u upotrebi dug vremenski period i nije ocenjivano tokom ovog procesa.

Drugo groblje, koje je trenutno u upotrebi, nalazi se na periferiji sela Drajčići/Drajçiq, na obronku brda. Groblje je delimično ograđeno i ima ulaznu kapiju, koja je bila zaključana u vreme posete, a ključ je čuvao vođa sela kosovski Srbin. Groblje je delimično prekriveno veoma visokom travom i sadrži od 50 do 100 nadgrobnih spomenika i kapelu. Nekolicina nadgrobnih spomenika je polomljena i/ili srušena, navodno kao rezultat ulaska divljači i stoke na lokaciju usled nepotpune ograde.⁵⁹ Groblje se posećuje redovno. Gledano u celosti, ono je u dobrom stanju.

⁵⁸ The fence was repaired in the autumn of 2010 (i.e. after the assessment on which this catalogue is based), as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

⁵⁹ Ograda je popravljena u jesen 2010. godine (odnosno nakon procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog), kao deo projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu, koji je finansirao OEBS.

Drajčići/Drajçiq

Ka dy varreza ortodokse në fshatin Drajčići/Drajçiq. Varreza e parë, që konsiderohet të jetë më e vjetër se e dyta, gjendet në afërsi të Kishës së Shën Nikollës në fshat. Varreza nuk është shfrytëzuar për një kohë të gjatë dhe nuk është vlerësuar gjatë këtij aktiviteti.

Varreza e dytë, e cila shfrytëzohet aktualisht, gjendet në rrethinën e fshatit Drajčići/Drajçiq, rrëzë një kodre. Varreza është pjesërisht e rrethuar me rrethojë dhe ka portë, që ishte e mbyllur gjatë vizitës sonë, derisa çelësi i portës mbahej nga një udhëheqës serb fshati. Varreza është pjesërisht e mbuluar me bar mjaft të lartë, ka mes 50 dhe 100 gurë varresh dhe një kishëz. Disa gurë varresh janë të thyer dhe/ose të rrëzuar, ku pohohet që kjo ka ndodhur për shkak të shtazëve të egra dhe bagëtisë që hyn në atë hapësirë për shkak të portës së papërfunduar.⁶⁰ Varreza vizitohet rregullisht. Në përgjithësi, është në gjendje të mirë.

---

⁶⁰ Rrethoja është riparuar në vjeshtë të vitit 2010 (d.m.th. pas vlerësimit në të cilin bazohet ky katalog), si pjesë e një projekti të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

Gornje Selo/Gornjasellë

There are two Orthodox graveyards in Gornje Selo/Gornjasellë village. The first graveyard is located inside the premises of the Church of Saint George, within the confines of a special protective zone, and has not been in use for a long time and was not assessed during this exercise.

The second graveyard is located on the outskirts of the village and is currently in use. The graveyard is protected by a fence and a gate. It is covered with high grass and contains 100 to 150 well preserved tombstones and an Orthodox chapel. The graveyard is regularly visited and in a good condition. A Kosovo Serb villager (caretaker) keeps the keys and looks after the graveyard. In addition, the graveyard is usually cleaned before the annual Patron Day and other religious festivities.

U selu Gornje Selo/Gornjasellë postuje dva pravoslavna groblja. Prvo groblje nalazi se u prostorijama crkve Svetog Đorđa, u okviru granica posebno zaštićene zone, nije bilo u upotrebi dugo vreme i nije ocenjivano tokom ovog procesa.

Drugo groblje nalazi se na periferiji sela i trenutno je u upotrebi. Groblje je zaštićeno ogradom i kapijom. Obraslo je visokom travom i sadrži od 100 do 150 dobro očuvanih nadgrobničkih spomenika i pravoslavnu kapelu. Groblje se redovno posećuje i u dobrom je stanju. Meštaniin kosovski Srbin (crkvenjak) čuva ključeve i brine se o groblju. Pored toga, groblje se obično čisti pre godišnje slave i drugih verskih praznika.

Ekzistojnë dy varreza ortodokse në fshatin Gornje Selo/Gornjasellë. Varreza e parë gjendet brenda hapësirës së Kishës së Shën Gjergjit, brenda kufijve të zonës së veçantë të mbrojtur, si dhe nuk është shfrytëzuar për një kohë të gjatë, dhe si e tillë nuk është vlerësuar gjatë këtij aktiviteti.

Varreza e dytë gjendet në rrethinën e fshatit dhe shfrytëzohet aktualisht. Varreza mbrohet me rrethojë dhe ka portë. Është e mbuluar me bar të lartë dhe ka mes 100 dhe 150 gurë varresh mjaft të ruajtur, si dhe një kishëz ortodokse. Varreza vizitohet rregullisht dhe është në gjendje të mirë. Një fshatar serb (kujdestar) mban çelësat dhe kujdeset për varrezën. Përveç kësaj, varreza zakonisht pastrohet para Ditës vjetore të Patronit dhe ceremonive tjera fetare.

Lubizhdë/Ljubižda

The graveyard is located in Lubizhdë/Ljubižda village. It is protected by a wall but the gate is missing. It is covered with high grass and dense vegetation and contains a completely destroyed church and 50 to 100 tombstones. Almost all of the tombstones are broken and knocked over. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited, except during go-and see visits. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Lubizhdë/Ljubižda. Zaštićeno je zidom, ali kapija nedostaje. Obraslo je visokom travom i gustom vegetacijom i sadrži potpuno uništenu crkvu i od 50 do 100 nadgrobnih spomenika. Skoro svi nadgrobnji spomenici su slomljeni i srušeni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje, izuzev tokom idi-vidi poseta. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Lubizhdë/Ljubižda. Ajo është e mbrojtur me mur, por porta hyrëse mungon. Është e mbuluar me bar të lartë dhe bimësi të dendur, si dhe ka një kishë të rrënuar tërësisht dhe mes 50 dhe 100 gurë varresh. Gati gjithë gurët e varreve janë të thyer apo të rrëzuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe, si dhe nuk vizitohet më, përveç vizitave shko-dhe-shih. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Lokvica/Llokvicë

There are two Orthodox graveyards in Lokvica/Llokvicë village. The first graveyard is located inside the premises of a church and has not been in use for a long time, it was therefore not assessed for the purpose of this exercise.

The second graveyard is located on the outskirts of the village. It is protected by a fence and a gate, which was locked at the time of the visit. However, a makeshift ladder is placed next to the gate to allow visitors to enter the graveyard. The graveyard is covered with high grass and bushes. It contains two chapels and fewer than 50 tombstones, which cover a large area. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced. However, Kosovo Serbs from Štrpce/Shtërpçë and Brezovica/Brezovicë regularly visit the village and the graveyard. The graveyard is in a decent condition.

Postoje dva pravoslavna groblja u selu Lokvica/Llokvicë. Prvo groblje nalazi se unutar prostora crkve i nije bilo u upotrebi dugo vreme, te stoga nije procenjeno u svrhu ovog procesa.

Drugo groblje nalazi se na periferiji sela. Zaštićeno je ogradom i kapijom koja je bila zaključana u vreme posete. Međutim, privremene merdevine postavljene su pored kapije kako bi se omogućilo posetiocima da uđu na groblje. Groblje je obraslo visokom travom i žbunjem. U istom se nalaze dve kapele i manje od 50 nadgrobni spomenika, koji obuhvataju veliku oblast. Zajednica kosovskih Srba koja je živela u selu pre sukoba je raseljena. Kosovski Srbi iz Štrpca/Shtërpçë i sa Brezovice/Brezovicë redovno posećuju selo i groblje. Groblje je u pristojnom stanju.

Në fshatin Lokvica/Lokvicë gjenden dy varreza ortodokse. Varreza e parë gjendet brenda hapësirave të një kisha dhe nuk është duke u shfrytëzuar për një kohë të gjatë prandaj edhe nuk është vlerësuar për qëllime të këtij aktiviteti.

Varreza e dytë gjendet në dalje të fshatit. Ajo mbrohet nga një rrethojë dhe një portë që ishte e mbyllur në kohën e vizitës. Megjithatë, një palë shkallë të improvizuara janë të vendosura afër portës dhe ua mundësojnë vizitorëve që të hyjnë në varrezë. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre. Aty gjenden dy kishëza dhe më pak se 50 gurë varresh që e mbulojnë një sipërfaqe të madhe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur. Megjithatë, Serbët e Kosovës nga Štrpce/Shtërpca and Brezovica/Brezovica e vizitojnë rregullisht fshatin dhe varrezën. Varreza është në gjendje relativisht të mirë.

Lutogllavë/Ljutoglav

The graveyard is located on the outskirts of Lutogllavë/Ljutoglav village, alongside an asphalt road, which leads to the main road Prizren-Suharekë/Suva Reka. The graveyard is not protected; although there is a gate, only pillars of a fence are visible. It is completely covered with bushes and thick vegetation, preventing access and an assessment of the number and condition of tombstones. Extensive garbage is dumped on the graveyard. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Lutogllavë/Ljutoglav, duž asfaltiranog puta koji vodi ka glavnom putu Prizren-Suharekë/Suva Reka. Groblje nije zaštićeno; iako postoji kapija, vidljivi su samo stubovi ograde. Isto je u potpunosti obraslo žbunjem i gustom vegetacijom, sprečavajući prilaz i ocenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Puno smeća bačeno je po groblju. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Lutogllavë/Ljutoglava, përgjatë një rrugë të asfaltuar që çon në rrugës kryesore Prizren-Suharekë/Suva Reka. Varreza nuk është e mbrojtur; ndonëse është një portë, mund të shihen vetëm shtyllat e rrethojës. Ajo është e mbuluar tërësisht me shkurre dhe vegetacion të dendur që e pengojnë qasjen dhe vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Sasi të mëdha të mbeturinave janë hedhur në varrezë. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Mušnikovo/Mushnikovë

There are two graveyards in Mušnikovo/Mushnikovë village. Both are in a very good condition. The first graveyard is located in the village and is adjacent to the Church of Saint Nicholas, within a special protective zone. It is protected by the wall and fence of the church compound as well as an entrance gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the caretaker of the church. The graveyard contains 100 to 150 well-preserved tombstones. The graveyard is regularly visited. A Kosovo Serb villager (caretaker) has cleaned and maintained the graveyard and the church for approximately 25 years.

U selu Mušnikovo/Mushnikovë postoje dva groblja. Oba su u veoma dobrom stanju. Prvo groblje nalazi se u selu i pored je crkve Svetog Nikole, u okviru posebno zaštićene zone. Zaštićeno je zidom i ogradom crkvenog kompleksa kao i ulaznom kapijom, koja je bila zaključana u vreme posete, a ključ je bio u posedu crkvenjaka. Na groblju se nalazi od 100 do 150 dobro očuvanih nadgrobnih spomenika. Groblje se redovno posećuje. Meštani iz zajednice kosovskih Srba (crkvenjak) čisti i održava groblje i crkvu već otprilike 25 godina.

Në fshatin Mušnikovo/Mushnikovë gjenden dy varreza. Të dyja janë në gjendje shumë të mirë. Varreza e parë gjendet në fshat, ngjitur me Kishën e Shën Nikollës dhe brenda një zonë të veçantë të mbrojtur. Atë e mbron muri dhe rrethoja e kompleksit të kishës, si dhe porta që ishte e mbyllur në kohën e vizitës dhe çelësin e saj e mbante kujdestari i kishës. Në varrezë gjenden mes 100 dhe 150 gurrë varresh të ruajtur mirë. Varreza vizitohet rregullisht. Një fshatar serb i Kosovës (kujdestari) është duke e pastruar dhe mirëmbajtur varrezën dhe kishën që gati 25 vjet.

Mušnikovo/Mushnikovë

The second graveyard is located in the village and is adjacent to the Church of Saint Petka, within the confines of a special protective zone. The graveyard is protected by the wall of the church compound and an entrance gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the caretaker of the church. The graveyard contains 50 to 100 well preserved tombstones, some of which are modestly overgrown with grass. The graveyard is regularly visited. A Kosovo Serb woman (caretaker) has maintained the graveyard for more than 20 years.

Drugo groblje nalazi se u selu pored crkve Svete Petke, u okviru specijalne zaštićene zone. Groblje je zaštićeno zidom crkvenog kompleksa i ulaznom kapijom, koja je bila zaključana u vreme posete, a ključ se nalazio kod crkvenjaka. Groblje sadrži od 50 do 100 dobro očuvanih nadgrobnih spomenika, od kojih su neki samo umereno obrasli travom. Groblje se posećuje redovno. Jedna kosovska Srkinja iz sela (u svojstvu crkvenjaka) održava groblje već više od 20 godina.

Varreza e dytë gjendet në fshat dhe është ngjitur me Kishën e Shën Premtit, brenda një zonë të veçantë të mbrojtur. Varrezën e mbron muri dhe rrethoja e kompleksit të kishës, si dhe porta që ishte e mbyllur në kohën e vizitës dhe çelësin e saj e mbante kujdestari i kishës. Në varrezë gjenden mes 50 dhe 100 gurrë varresh të ruajtur mirë, disa prej të cilëve ishin të mbuluar deri diku me bar. Varreza vizitohet rregullisht. Një grua serbe e Kosovës (kujdestarja) është e ka mirëmbajtur varrezën dhe kishën qe më shumë se 20 vjet.

Novake/Novak

The graveyard is located in the vicinity of Novake/Novak village adjacent to the Orthodox Church of the Holy Healers. The road leading to the graveyard is in a very bad condition, which prevents access by vehicle during poor weather conditions. The graveyard is not fenced and partially covered with high grass and bushes. It contains 100 to 150 tombstones, which are almost all broken and/or knocked over. The church is damaged and has been looted on several occasions. The church's icons, door and windows have been removed, and on two occasions, perpetrators have attempted to steal the church bell. Despite being in a very bad condition, the graveyard is regularly visited.⁶¹

Groblje se nalazi u blizini sela Novake/Novak, pored pravoslavne Crkve svetih vrača Kozme i Damjana. Put koji vodi ka groblju u veoma je lošem stanju, što sprečava prilaz vozila tokom loših vremenskih uslova. Groblje je neograđeno i delimično obraslo visokom travom i žbunjem. Sadrži od 100 do 150 nadgrobni spomenika, koji su skoro svi polomljeni i/ili srušeni. Crkva je oštećena i u nekoliko navrata je opljačkana. Crkvene ikone, vrata i prozori su odstranjeni a u dva navrata počinioci su pokušali i da ukradu crkveno zvono. Uprkos činjenici da je u veoma lošem stanju, groblje se posećuje redovno.⁶²

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Novake/Novak, ngjitur me Kishën Ortodokse të Shëruesve të Shenjtë. Rruga që çon në varrezë është në gjendje shumë të keqe që e pamundëson qasjen me automjet në kushte të këqija atmosferike. Varreza nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar pjesërisht me bar të lartë dhe shkurre. Në të gjenden mes 100 dhe 150 gurë varresh, gati të gjithë të thyer dhe/ose të rrëzuar. Kisha është e dëmtuar dhe është plaçkitur disa herë. Ikonat, dyert dhe dritaret e kishës janë hequr, kurse kryerësit e këtyre veprave janë munduar dy herë që ta vjedhin kabanën e kishës. Përkundër gjendjes shumë të keqe të saj, varreza vizitohet rregullisht.⁶³

⁶¹ The graveyard in Novake/Novak was repaired in the autumn of 2010 (i.e. after the assessment on which this catalogue is based), as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

⁶² Groblje u Novake/Novaku popravljeno je u jesen 2010. godine (odnosno nakon procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog), kao deo projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu, koji je finansirao OEBS.

⁶³ Varreza në Novake/Novak është riparuar në vjeshtë të vitit 2010 (d.m.th. pas vlerësimit në të cilin bazohet ky katalog), si pjesë e një projekti të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

Planjane/Pllanjan

The graveyard is located in the centre of Planjane/Pllanjan village and is adjacent to the Orthodox Church of Saint Elias. It is protected by a strong brick wall and a gate, which was locked at the time of the visit. The graveyard is overgrown with high grass and bushes and contains 50 to 100 tombstones, which appear to be undamaged. One Kosovo Serb lives in the village and visits the graveyard regularly. In addition, the Kosovo Serb community from Prizren and the surrounding villages come to celebrate the yearly Ascension Day. Overall, the graveyard is in a decent condition.

Groblje se nalazi u centru sela Planjane/Pllanjan i to pored pravoslavne Crkve svetog Ilije. Ono je zaštićeno čvrstim zidom od cigle i kapijom, koja je bila zaključana u vreme posete. Groblje je obraslo u visoku travu i žbunje i ima od 50 do 100 nadgrobnih spomenika, koji su po svemu sudeći neoštećeni. Jedan kosovski Srbin živi u selu i posećuje groblje redovno. Pored toga, zajednica kosovskih Srba iz Prizrena i okolnih sela dolazi kako bi proslavila Voznesenje. Gledano u celosti, groblje je u dostojnom stanju.

Varreza gjendet në qendër të fshatit Planjane/Pllanjan dhe është ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Ilisë. Atë e mbron një mur i fortë tullash dhe porta që ishte e mbyllur në kohën e vizitës. Varreza është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre dhe në të gjenden mes 50 dhe 100 gurë varresh që duken të mos jenë të dëmtuar. Një serb i Kosovës jeton në fshat dhe e viziton varrezën rregullisht. Gjithashtu, komuniteti serb i Kosovës nga Prizreni dhe fshatrat përreth vijnë ta kremtojnë Ditën e të Ngjiturit për çdo vit. Në përgjithësi, varreza është në gjendje relativisht të mirë.

Prizren

The graveyard is located in Prizren town, adjacent to the Muslim graveyard. It is divided into three parts: Orthodox, Catholic and one from the Yugoslav era. The graveyard is protected by a wall and a gate. In addition, graveyard personnel are employed to guard the site, receive visitors and prepare graves for burials. In comparison to other sections of the graveyard, the Orthodox part appears to be the least maintained and overgrown, with high grass and bushes, making some tombstones hard to spot. Overall, the graveyard contains more than 200 tombstones, of which a few are knocked over. According to the caretaker, no incidents of vandalism have taken place since the 1999 conflict. The graveyard contains a caretaker building, a stone monument for the victims of World War II and a chapel. Overall, the graveyard is in a good condition, while the Orthodox part is in a decent condition. Kosovo Serbs from Prizren town and Župa/Zhupë valley visit the graveyard on a regular basis. The municipality conducted a clean-up of the Orthodox part of the graveyard in October 2010, funded by the municipality and the Ministry of Communities and Returns. The Serbian Orthodox Church has expressed its appreciation for the rehabilitation works.

Groblje se nalazi u gradu Prizrenu, pored muslimanskog groblja. Ono je podeljeno u tri dela: pravoslavni, katolički i jedan iz jugoslovenskog doba. Groblje je zaštićeno zidom i kapijom. Pored toga, osoblje groblja zaposleno je kako bi se brinulo o ovoj lokaciji, primalo posetioce i pripremalo grobove za ceremonije sahranjivanja. U poređenju sa drugim delovima groblja, po svemu sudeći pravoslavni deo se najmanje održava i obrastao je visokom travom i žbunjem, koji čine da se neki nadgrobni spomenici jedva i primećuju. Gledano u celosti, groblje ima više od 200 nadgrobni spomenika, od kojih je nekolicina srušena. Prema rečima crkvenjaka, nije bilo nikakvih incidenata vandalizma od konflikta iz 1999. Groblje sadrži zgradu crkvenjaka, spomenik u pomen žrtvama drugog svetskog rata i kapelu. Gledano u celosti, groblje je u dobrom stanju, dok se pravoslavni deo nalazi u dostojnom stanju. Kosovski Srbi iz grada Prizrena i Doline Župe/Zhupë posećuju groblje redovno. Opština je sproveda raščišćavanje pravoslavnog dela groblja oktobra 2010, finansijskim sredstvima izdvojenim od strane opštine i Ministarstva za zajednice i povratak. Srpska pravoslavna crkva izrazila je svoju zahvalnost za radove na obnovi.

Prizren

Varreza gjendet në qytetin e Prizrenit, ngjitur me varrezën myslimane. Ajo është e ndarë në tri pjesë: ortodokse, katolike dhe atë nga koha e Jugosllavisë. Varrezën e mbron një mur dhe një portë. Gjithashtu, në varrezë është punësuar personeli që e ruan vendin, pranon vizitorët dhe përgatit varret për varrime. Në krahasim me pjesët tjera të varrezës, pjesa ortodokse duket të jetë e mirëmbajtur më pak dhe e mbuluar pjesërisht me bar të lartë dhe shkurre që e vështirëson të shihen disa gurë varresh. Në përgjithësi, në varrezë gjenden më shumë se 200 gurë varresh, disa prej të cilëve janë të rrëzuar. Sipas kujdestarit, nuk kanë ndodhur incidente vandalizmi prej konfliktit të vitit 1999. Në varrezë gjendet një ndërtesë për kujdestarin, një monument guri për viktimat e Luftës së II-të Botërore dhe një kishëz. Në përgjithësi, varreza është në gjendje të mirë, kurse pjesa ortodokse e saj në gjendje relativisht të mirë. Serbët e Kosovës nga qyteti i Prizrenit dhe Lugina e Župa/Zhupës e vizitojnë rregullisht varrezën. Në tetor të vitit 2010, komuna e bëri një pastrim të pjesës ortodokse të varrezës, që e financoi komuna dhe Ministria për Kthim dhe Komunitete. Kisha Ortodokse Serbe i mirëpriti punët restauruese.

Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica

The graveyard is located on the outskirts of Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica village. Access to the graveyard is made difficult by a shallow river, which needs to be crossed. The graveyard appears not fenced and is completely overgrown by thick vegetation and trees, preventing access and an assessment of the number and condition of tombstones. The village and the graveyard were visited during a go-and-see visit in 2008. The graveyard is in a very bad condition. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica. Prilaz groblju otežan je potokom, koji treba da se pređe. Groblje izgleda neograđeno i u potpunosti je obraslo gustom vegetacijom i drvećem, koji sprečavaju prilaz i ocenjivanje broja i uslova nadgrobnih spomenika. Selo i groblje posećeni su tokom posete tipa idi-vidi 2008. godine. Groblje je u veoma lošem stanju. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica. Qasjen në varrezë e vështirëson një lum i cekët që duhet të kalohet. Varreza duket e parrethuar dhe është e mbuluar tërësisht me vegetacion të dendur dhe drunj që e pengojnë qasjen dhe vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Fshati dhe varreza u vizituan gjatë një vizite shko-dhe-shih në vitin 2008. Varreza është në gjendje shumë të keqe. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Sërbicë e Poshtme/Donja Srbica

The graveyard is located in the vicinity of Sërbicë e Poshtme/Donja Srbica village adjacent to an Orthodox church, next to a Catholic graveyard. The graveyard is protected by an incomplete fence and an improvised wire gate. It is completely covered with high grass and some bushes, hindering the graveyard assessment. Around 10 tombstones are visible, of which five are broken and five are knocked down. The church is partially destroyed and the graveyard is, overall, in a very bad condition.⁶⁴ It has been visited during go-and-see visits in the past. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Sërbicë e Poshtme/Donja Srbica, pored pravoslavne crkve, i pored katoličkog groblja. Groblje je zaštićeno nepotpunom ogradom i improvizovanom žičanom kapijom. Ono je u potpunosti obraslo visokom travom i nekim žbunjem, koje onemogućava ocenu stanja u kome se nalazi groblje. Vidljivo je oko 10 nadgrobnih spomenika, od kojih je pet polomljeno a pet srušeno. Crkva je delimično uništena a groblje je, gledano u celosti, u veoma lošem stanju.⁶⁵ Ono je posećeno tokom poseta tipa idi-vidi u prošlosti. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Sërbicë e Poshtme/Donja Srbica, ngjitur me një kishë ortodokse dhe pranë një varreze katolike. Varreza mbrohet nga një rrethojë e papërfunduar dhe një portë e improvizuar teli. Ajo është e mbuluar tërësisht me bar të lartë dhe disa shkurre që e pengojnë vlerësimin e varrezës. Në varrezë shihen rreth 10 gurë varresh, pesë prej të cilëve janë të thyer, kurse pesë tjerët të rrëzuar. Kisha është e shkatërruar pjesërisht dhe varreza, në përgjithësi, është në gjendje shumë të keqe.⁶⁶ Në të kaluarën, ajo ishte vizituar gjatë një vizite shko-dhe-shih. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

⁶⁴ The graveyard in Sërbicë e Epërme/Gornja Srbica was repaired in the autumn of 2010 (i.e. after the assessment on which this catalogue is based), as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

⁶⁵ Groblje u Sërbicë e Epërme/Gornjoj Srbici popravljeno je u jesen 2010. godine (odnosno nakon procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog), kao deo projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu, koji je finansirao OEBS.

⁶⁶ Varreza në Sërbicë të Epërme/Gornja Srbica është riparuar në vjeshtë të vitit 2010 (d.m.th. pas vlerësimit në të cilin bazohet ky katalog), si pjesë e një projekti të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

Smaç/Smač

The graveyard is located adjacent to the Orthodox Church of Saint Elias in the vicinity of Smaç/Smač village, next to the Catholic graveyard. It is protected by a wall and a fence, but the gate is missing. It is completely covered with dense vegetation and bushes, preventing access and an assessment of the number and condition of tombstones. Most of the visible tombstones are broken and/or knocked over and, according to a village resident, almost all tombstones were vandalized during the 1999 conflict. The church and the site's chapel are also heavily damaged. Overall, the graveyard is in a very bad condition. Visitors to the graveyard usually visit the church but do not enter the graveyard due to the dense vegetation.

Groblje se nalazi pored pravoslavne Crkve svetog Ilije, u blizini sela Smaç/Smač, pored katoličkog groblja. Ono je zaštićeno zidom i ogradom, ali nedostaje kapija. Isto je u potpunosti obraslo gustom vegetacijom i žbunjem, koje sprečava pristup i ocenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Većina vidljivih nadgrobnih spomenika je polomljena i/ili srušena a prema rečima jednog meštana, skoro svi nadgrobnici su vandalizovani tokom konflikta 1999. godine. Crkva i njena kapela takođe su teško oštećeni. Gledano u celosti, groblje je u veoma lošem stanju. Posetioци groblja obično posećuju crkvu ali ne ulaze na groblje usled guste vegetacije.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Smaç/Smač, ngjitur me Kishën Ortodokse të Shën Ilisë dhe pranë varrezës katolike. Atë e mbron një mur dhe një rrethojë, por mungon porta. Ajo është mbuluar tërësisht me vegetacion të dendur dhe shkurre që e pengojnë qasjen dhe vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Shumica e gurëve të varreve që mund të shihen janë të thyer dhe/ose të rrëzuar dhe, sipas një banori të fshatit, pothuajse të gjithë gurët e varreve ishin vandalizuar gjatë konfliktit të vitit 1999. Kisha dhe kishëza e varrezës janë shumë të dëmtuara. Në përgjithësi, varreza është në gjendje shumë të keqe. Vizitorët e varrezës zakonisht e vizitojnë kishën por nuk hyjnë në varrezë për shkak të vegetacionit të dendur.

Sredska/Sredskë

The graveyard is located in Sredska/Sredskë village, adjacent to the Church of Saint Nicholas. The graveyard lies within a special protective zone. The graveyard is partially protected by a fence along the back side, while along the front side the fence is being erected. There is also a gate, which was locked at the time of the visit. The graveyard is partially covered with high grass and contains 150 to 200 tombstones, including some from the Yugoslav era. All tombstones are undamaged but some are overgrown with grass. The graveyard is in a good condition and regularly visited by Kosovo Serbs from the village, as well as from Milačići/Milacici, Račojci/Racojci, Stajkovce/Stajkovce and Pajčići/Pajcici.

Groblje se nalazi u selu Sredska/Sredskë, pored Crkve svetog Nikole. Groblje se nalazi u okviru specijalne zaštitne zone. Groblje je delimično zaštićeno ogradom sa zadnje strane, dok se sa prednje strane ograda postavlja. Takođe postoji kapija, koja je bila zaključana u vreme posete. Groblje je delimično obraslo visokom travom i ima od 150 do 200 nadgrobni spomenika, uključujući neke iz jugoslovenskog perioda. Svi nadgrobni spomenici su neoštećeni ali su neki obrasli travom. Groblje je u dobrom stanju i redovno se posećuje od strane kosovskih Srba iz sela, kao i iz sela Milačići/Milacici, Račojci/Racojci, Stajkovce/Stajkovce i Pajčići/Pajcici.

Varreza gjendet në fshatin Sredska/Sredskë, ngjitur me Kishën e Shën Nikollës, dhe është në një zonë të veçantë të mbrojtur. Varreza mbrohet pjesërisht me një rrethojë nga ane e prapme, kurse rrethoja nga ana e përparme është duke u ngritur momentalisht. Një portë është aty, gjithashtu, që ishte e mbyllur në kohën e vizitës. Varreza është e mbuluar pjesërisht me bar dhe në të gjenden mes 150 dhe 200 gurë varresh, duke i përfshirë disa nga koha e Jugosllavisë . Të gjithë gurët e varreve nuk janë të dëmtuar, ndonëse disa i ka mbuluar bari. Varreza është në gjendje të mirë dhe vizitohet rregullisht nga serbët e Kosovës që jetojnë në fshat, si dhe ata nga Milačići/Milacici, Račojci/Racojci, Stajkovce/Stajkovci dhe Pajčići/Pajcici.

Vrbiçane/Vërbiqan

The graveyard is located on the outskirts of Vrbiçane/Vërbiqan village, from which the Kosovo Serb community was displaced in 1999. It is located on the slope of a hill. The graveyard is very hard to locate and can only be reached by foot from the settlement. It is protected by a fence but the gate is missing. It is covered with high grass and dense vegetation and contains fewer than 50 tombstones, some of which have been knocked over by cattle grazing on the site. The graveyard is in a bad condition and no longer visited.

Groblje se nalazi na periferiji sela Vrbiçane/Vërbiqan, iz kojeg su kosovski Srbi 1999. raseljeni. Ono se nalazi na obronku brda. Groblje je veoma teško pronaći i do istog se može doći samo peške iz naselja. Ono je zaštićeno ogradom, ali mu nedostaje kapija. Obraslo je visokom travom i gustom vegetacijom i sadrži manje od 50 nadgrobnih spomenika, od kojih su neki srušeni od strane stoke tokom ispaše. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Vrbiçane/Vërbiqan, nga i cili është zhvendosur komuniteti serb i Kosovës e kanë braktisur në vitin 1999. Ajo gjendet një shpat të një kodre. Varrezën është shumë vështirë për ta gjetur dhe në të ka qasje vetëm në këmbë. Atë e mbron një rrethojë, por mungon porta. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe vegjetacion të dendur dhe në të gjenden më pak se 50 gurë varresh, disa prej të cilëve i kanë rrëzuar gjedhët që kullotin aty. Varreza është në gjendje të keqe dhe nuk vizitohet më.

RAHOVEC/ORAHOVAC MUNICIPALITY

A total of ten Orthodox graveyards in ten different villages were recorded in Rahovec/Orahovac municipality. The graveyards in Kosovo Serb-majority Velika Hoča/Hoçë e Madhe village, Kosovo Serb majority area Upper Rahovec/Orahovac and Kosovo Serb inhabited Zoqishtë/Zočište are in a good or decent condition and regularly visited. With the exception of the graveyard in Bërnjak/Brnjaca, all of the graveyards located in places where the Kosovo Serb population is displaced, are in a very poor condition.

The Orthodox graveyard in Krushë e Madhe/Velika Kruša is recorded in the Rahovec/Orahovac municipal cadastre records. However, due to safety concerns, the OSCE did not visit the graveyard. Hence it was not included in the assessment.

OPŠTINA RAHOVEC/ORAHOVAC

Ukupno deset pravoslavnih grobalja u deset različitih sela zabeleženo je u opštini Rahovec/Orahovac. Groblja u selima u kojima kao većina žive kosovski Srbi kao što su srpski većinska Velika Hoča/Hoçë e Madhe, i Gornji Rahovec/Orahovac i srpski nastanjeno Zoqishtë/Zočište su u dobrom su ili dostojnom stanju i redovno se posećuju. Sa izuzetkom groblja u selu Bërnjak/Brnjaca, sva groblja koja se nalaze u mestima iz kojih je kosovsko srpsko življe raseljeno u veoma su lošem stanju.

Pravoslavno groblje u Krushë e Madhe/Velikoj Kruši upisano je u katastarske knjige opštine Rahovec/Orahovac. Međutim, zbog zabrinutosti po bezbednost, OEBS nije poseti ovo groblje. Zbog toga ono nije uključeno u ovu procenu.

KOMUNA E RAHOVECIT/ORAHOVAC

Në komunën e Rahovecit/Orahovac, janë regjistruar gjithsej dhjetë varreza ortodokse në dhjetë fshatra të ndryshme. Varrezat në fshatin me shumicë serbe Velika Hoča/Hoçë e Madhe, rajonin më shumicë serbe Rahovec i epërm/Orahovac dhe fshati i banuar me serbë të Kosovës Zoqishtës/Zočište, janë në gjendje të mirë apo relativisht të mirë dhe vizitohen rregullisht. Me përjashtim të varrezës në Bërnjak/Brnjaca, të gjitha varrezat që gjenden në vendet ku popullata serbe e Kosovës është zhvendosur janë në gjendje shumë të keqe.

Varreza ortodokse në Krushë të Madhe/Velika Kruša është e regjistruar në regjistrat e kadastrit të komunës së Rahovecit/Orahovac. Megjithatë, për shkaqe sigurie, OSBE-ja nuk e vizitoi varrezën, prandaj ajo nuk është e përfshirë në vlerësim.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobni ^h spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobni spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Bërnjak/Brnjaca	2	✓	✓	<50	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✗
Bratotin	5	✓	✗	?	?	✓	✗	?	✗	✗	✗
Opterushë/Opteruša	5	✗	✗	<50	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Rahovec/Orahovac	5	✓	✗	101 - 150	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗
Ratkoc/Ratkovac	5	✗	✗	<50	?	✗	✗	✓	✗	✗	✗
Retijë/Retimlje	5	✗	✗	50 - 100	?	✗	✗	✓	✗	✗	✗
Upper Rahovec/Orahovac	1	✓	✓	50 - 100	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Velika Hoča/Hoçë e Madhe	2	✗	✗	151 - 200	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Xërxë/Zrze	5	✗	✗	<50	?	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Zoqishtë/Zočiste	3	✗	✗	50 - 100	?	✓	✗	✗	✓	✓	✗

Bërnjak/Brnjaca

The graveyard is located in Bërnjak/Brnjaca village, adjacent to an Orthodox church. The graveyard is protected by the wall, barbed wire and gate of the church compound. At the time of the visit the gate was locked and the priest of the Serbian Orthodox Church of the Assumption of the Holy Virgin, in Upper Rahovec/Orahovac, kept the keys. In addition to the church, the graveyard contains a priest house “Konak” and only three tombstones. The graveyard is in a good condition. The small Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced. However, the church is visited for its annual Patron Day on 20 July by the Kosovo Serb population of the surrounding villages.

Groblje se nalazi u selu Bërnjak/Brnjaca, pored pravoslavne crkve. Groblje je zaštićeno zidom, žičanom ogradom i kapijom crkvenog kompleksa. U vreme posete, kapija je bila zaključana a ključevi su bili kod sveštenika srpske pravoslavne Crkve Svete Nedelje u gornjem Rahovec/Orahovcu. Pored crkve, groblje sadrži konak i samo tri nadgrobna spomenika. Groblje je u dobrom stanju. Mala zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je. Međutim, crkvu posećuje za njenu slavu koja se obeležava 20. jula kosovsko-srpski živalj iz okolnih sela.

Varreza gjendet në fshatin Bërnjak/Brnjaca, ngjitur me një kishë ortodokse. Varrezën e mbron muri, telat gjemborë dhe porta e kompleksit të kishës. Në kohën e vizitës, porta ishte e mbyllur dhe çelësin e kishte prifti i Kishës Ortodokse të Virgjëreshës së Shenjtë në Rahovec/Orahovac të Epërm. Përveç kishës, në varrezë gjendet edhe shtëpia e priftërinjve “Konak” dhe vetëm tre gurë varresh. Varreza është në gjendje të mirë. Komuniteti i vogël serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur. Megjithatë, kisha vizitohet në Ditën e të Shenjtit Mbrotjtës më 20 korrik nga ana e popullsisë serbe të fshatrave në rrethinë.

Bratotin

The graveyard is located on the outskirts of Bratotin village, on a hill. There is a lot of garbage in close proximity to the graveyard. The graveyard is partially fenced but the gate is missing. It is fully overgrown with bushes and dense vegetation, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones (none are visible). The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Bratotin, na brdu. U blizini groblja ima puno smeća. Groblje je delimično ograđeno, ali nedostaje kapija. Isto je u potpunosti obraslo žbunjem i gustom vegetacijom, sprečavajući pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika (pošto nijedan nije vidljiv). Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Bratotin, në një kodër. Në afërsi të saj ka shumë mbeturina. Ajo është e rrethuar pjesërisht mirëpo mungon porta. Varreza është e mbuluar plotësisht me shkurre dhe vegetacion të dendur që e pengojnë vlerësimin e besueshëm të numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre (nuk shihet asnjë). Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Opterushë/Opteruša

The graveyard is located on the outskirts of Opterushë/Opteruša village, on the slope of a hill. It is not fenced and overgrown with high grass and bushes, hindering a reliable assessment of the condition of the tombstones. It contains the remains of an Orthodox church and fewer than 50 tombstones, all of which appear to be damaged and scattered on the ground. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Opterushë/Opteruša, na obronku brda. Neograđeno je i obraslo visokom travom i žbunjem, koji onemogućavaju pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Na istom se nalaze ostaci pravoslavne crkve i manje od 50 nadgrobnih spomenika, koji svi izgledaju da su oštećeni i raspršeni po zemlji. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Opterushë/Opteruša, në shpat të një kodre. Ajo është e pambrojtur e mbuluar tërësisht me shkurre dhe vegjetacion të dendur që e pengojnë vlerësimin e besueshëm të numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Në të gjendet edhe rrënojat e një kishe ortodokse dhe më pak se 50 gurë varresh, të cilët të gjithë duken të jenë të dëmtuar dhe të shpërndarë nëpër tokë. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Rahovec/Orahovac

The graveyard is located in the Kosovo Albanian-inhabited part of Rahovec/Orahovac town. It is partially protected by a wall and a fence but the gate is missing. The graveyard is fully covered with high grass and bushes, hindering access and a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains 100 to 150 tombstones, which are scattered across a larger area. The majority of tombstones are broken and knocked down. The graveyard has been visited in past years during go-and-see visits. It is in a very bad condition.

Groblje se nalazi u delu grada Rahovec/Orahovca u kome žive kosovski Albanci. Delimično je zaštićeno zidom i ogradom, ali mu nedostaje kapija. Groblje je u potpunosti obraslo u visoku travu i žbunje, onemogućavajući prilaz i pouzdanu procenu stanja nadgrobnih spomenika. Groblje ima od 100 do 150 nadgrobnih spomenika, koji su raspršeni širom velike oblasti. Većina nadgrobnih spomenika je polomljena i srušena. Groblje se posećuje proteklih nekoliko godina tokom idi-vidi poseta i nalazi se u veoma lošem stanju.

Varreza gjendet në pjesën e Rahovecit/Orahovac të banuar me shqiptarë. Atë e mbron pjesërisht një mur dhe një rrethojë, por mungon porta. Varreza është e mbuluar plotësisht me shkurre dhe vegjetacion të dendur që e pengojnë vlerësimin e besueshëm të numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Në varrezë gjenden mes 100 dhe 150 gurë varresh që janë të shkapërdëdhur në një sipërfaqe të madhe. Shumica e gurëve të varreve janë të thyer ose të rrëzuar. Varreza është vizituar në të kaluarën në kuadër të vizitave shko-dhe-shih. Ajo është në gjendje shumë të keqe.

Upper Rahovec/Orahovac

The graveyard is located in Upper Rahovec/Orahovac town adjacent to the Orthodox Church of the Assumption of the Holy Virgin. The graveyard is protected by the wall of the church compound and a gate, which was locked at the time of the visit and the key held by the priest living within the compound. The graveyard contains 50 to 100 graves with wooden crosses instead of tombstones. Some graves are covered with high grass. The graveyard is in a very good condition. It is regularly visited by the village community. Since 2008, the church has employed a caretaker who looks after the graveyard.

Groblje se nalazi u gornjem gradu Rahovec/Orahovcu pored pravoslavne Crkve Uspenja Presvete Bogorodice. Groblje je zaštićeno zidom crkvenog kompleksa i kapijom, koja je bila zaključana u vreme posete a ključ je bio kod sveštenika koji živi u kompleksu. Groblje ima od 50 do 100 grobova sa krstovima od drveta umesto nadgrobnih spomenika. Neki grobovi su obrasli u visoku travu. Groblje je u veoma dobrom stanju. Redovno ga posećuje seoska zajednica. Od 2008. godine, crkva je zaposlila crkvenjaka koji se brine o groblju.

Varreza gjendet në qytetin e Rahovecit/Orahovac, ngjitur me Kishën Ortodokse të Virgjëreshës së Shenjtë. Varreza e mbron muri i kompleksit të kishës dhe një portë që ishte e mbyllur në kohën e vizitës, kurse çelësin e saj e mbante një prift që jetonte në kompleks. Në varrezë gjenden mes 50 dhe 100 varre me kryq druri në vend të gurit të varrit. Disa varre ishin të mbuluara me bar mjaft të lartë. Varreza është në gjendje shumë të mirë. Ajo vizitohet rregullisht nga komuniteti serb. Prej vitit 2008, kisha e ka angazhuar një kujdestar që e mirëmban varrezën.

Ratkoc/Ratkovac

The graveyard is located in Ratkoc/Ratkovac village, adjacent to the main road towards Bratotinë/Bratotin. The graveyard is not fenced and contains the remains of only a few stones demarcating the perimeter of the graves. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. According to the inhabitants of the village, a few Kosovo Montenegrin families used to live in the village. When they left the village a few years before the 1999 conflict, they exhumed most of the remains to be reburied in alternative locations.

Groblje se nalazi u selu Ratkoc/Ratkovac, pored glavnog puta koji vodi ka selu Bratotinë/Bratotin. Groblje je neograđeno i sadrži samo nekoliko kamenja koji označavaju perimetar grobova. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Prema rečima meštana, nekolicina porodica kosovskih Crnogoraca nekada je živela u selu. Kada su napustili selo nekoliko godina pre konflikta 1999, oni su ekshumirali većinu posmrtnih ostataka koje su ponovo sahranili na nekim drugim lokacijama.

Varreza gjendet në fshatin Ratkoc/Ratkovac, ngjitur me rrugën kryesore drejt Bratotinit/Bratotin. Varreza nuk është e rrethuar dhe në të gjenden mbetjet e vetëm disa gurëve që e shënojnë perimetrin e varreve. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Sipas banorëve të fshatit, disa familje të malazezëve të Kosovës jetonin dikur në fshat. Kur u larguan nga fshati disa vite para konfliktit të vitit 1999, ata i zhvarrosën shumicën e mbetjeve mortore për t'i rivarrosur në vende tjera.

Retijë/Retimlje

The graveyard is located in the vicinity of Retijë/Retimlje village on the top of a hill. It can only be reached by a narrow path leading up the hill. The graveyard is not fenced and contains 50 to 100 graves. Some tombstones are removed or not visible and all recognisable tombstones are damaged. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The small Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Retijë/Retimlje na vrhu brda. Do istog se može stići puteljkom koji vodi ka brdu. Groblje je neograđeno i sadrži od 50 do 100 grobova. Neki nadgrobni spomenici su uklonjeni ili nisu vidljivi, a svi prepoznatljivi nadgrobni spomenici su oštećeni. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Mala zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Retijë/Retimlje në maje të një kodre dhe mund të qaset vetëm përmes një shtegu të ngushtë. Varreza nuk është e rrethuar dhe në të gjenden mes 50 dhe 100 varre. Disa gurë varresh janë hequr apo nuk shihen dhe të gjithë gurët që kuptohen të jenë gurë varresh janë të dëmtuar. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Velika Hoča/Hoçë e Madhe

The graveyard is located on the outskirts of Velika Hoča/Hoçë e Madhe village. The access road turns into a dirt path, which hinders access to the site. The graveyard is not fenced and divided into three parts. The older part is located adjacent to the old Orthodox Church of Saint Nicholas and the two newer parts are further along the path. The graveyard is partially covered with high grass and bushes, particularly the older part, and contains 150 to 200 undamaged tombstones. It is in a good condition and is regularly visited by the village community.

Groblje se nalazi na periferiji sela Velika Hoča/Hoçë e Madhe. Prilazni put preobražava se u prljavu stazu, koja onemogućava pristup ovoj lokaciji. Groblje je neograđeno i podeljeno u tri dela. Stariji deo se nalazi pored stare pravoslavne Crkve Svetog Nikole, a dva novija dela nalaze se u nastavku. Groblje je delimično obraslo visokom travom i žbunjem, posebno stariji deo, i sadrži od 150 do 200 neoštećenih nadgrobnih spomenika. Groblje je u dobrom stanju i redovno ga posećuju meštani sela.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Velika Hoča/Hoçë e Madhe. Rruga që çon në varrezë dikur shndërrohet në shteg balte qe e pengon qasjen në varrezë. Varreza nuk është e rrethuar dhe është e ndarë në tri pjesë. Pjesa e vjetër gjendet ngjitur me Kishën e vjetër Ortodokse të Shën Nikollës, kurse dy pjesët tjera janë më larg përgjatë shtegut. Varreza është e mbuluar pjesërisht me bar të lartë dhe shkurre, në veçanti pjesa e vjetër, dhe në të gjenden mes 150 dhe 200 gurë të padëmtuar varresh. Ajo është në gjendje të mirë dhe vizitohet rregullisht nga komuniteti i fshatit.

Xërxë/Zrze

The graveyard is located in the vicinity of Xërxë/Zrze village on a hill. It is not fenced and completely overgrown with bushes and high grass, preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The few visible tombstones are all broken. The graveyard is in a very bad condition and no longer visited. The Kosovo Serb community which used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini sela Xërxë/Zrze, na brdu. Neograđeno je i u potpunosti obraslo žbunjem i visokom travom, sprečavajući pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Nekolicina vidljiv nadgrobnih spomenika je polomljena. Groblje je u veoma lošem stanju i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Xërxë/Zrze në një kodër. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar tërësisht me shkurre dhe bar të lartë që e pengojnë vlerësimin e besueshëm të numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Të gjithë gurët e paktë të varreve që mund të shihen janë të thyer. Varreza është në gjendje shumë të keqe dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Zoqishtë/Zočište

The graveyard is located in the vicinity of Zoqishtë/Zočište village, on a slope adjacent to the Monastery of the Holy Healers, and within the confines of a special protective zone. The graveyard is partially fenced with barbed wire but there is no gate.⁶⁷ KFOR guards the Monastery and thereby provides indirect protection to the graveyard, which can only be reached by passing through the checkpoint guarding the Monastery. In November 2010, Kosovo police began preparing to take over responsibility for protecting the site, although KFOR remains in control. Despite its close proximity to the Monastery, the graveyard is poorly maintained. The graveyard is partially covered with high grass and bushes. It contains 50 to 100 tombstones, many of which have been damaged. The graveyard is mainly visited during go-and-see visits or religious ceremonies, such as the Patron Day of “Sveti Damijan i Kuzma”, which is celebrated in the Monastery and attracts over 1,000 Orthodox visitors every year. The graveyard is in a decent condition.

Groblje se nalazi u blizini sela Zoqishtë/Zočište, na obronku pored manastira Svetih Vrača, i u okviru posebno zaštićene zone. Groblje je delimično ograđeno žičanom ogradom, ali nema kapiju.⁶⁸ KFOR čuva manastir i time vrši indirektnu zaštitu groblja, do koga se može doći samo prolazanjem kroz kontrolni punkt gde se čuva manastir. Novembra 2010, Kosovska policija počela je sa pripremama da preuzme odgovornost za zaštitu ove lokacije, iako KFOR i dalje vrši kontrolu. Uprkos njegovoj blizini manastiru, groblje je loše održavano. Groblje je delimično obraslo visokom travom i žbunjem. Sadrži od 50 do 100 nadgrobnih spomenika, od kojih su mnogi oštećeni. Groblje se uglavnom posećuje tokom idi-vidi poseta ili verskih obreda, kao što je slava “Svetog Damijana i Kuzme”, koja se slavi u manastiru i privlači više od 1,000 pravoslavaca svake godine. Groblje je u pristojnom stanju.

⁶⁷ The barbed wire was replaced by a fence in the autumn of 2010 (i.e. after the assessment on which this catalogue is based), as part of an OSCE-funded project for the rehabilitation of Orthodox graveyards in Kosovo.

⁶⁸ Bodljikava žica zamenjena je ogradom u jesen 2010. godine (odnosno nakon procene na kojoj je zasnovan ovaj katalog), kao deo projekta za obnovu pravoslavnih grobalja na Kosovu, koji je finansirao OEBS.

Zoqishtë/Zočişte

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Zoqishtë/Zočişte, në një shpat ngjitur me Manastirin e Shëruesve të Shenjtë dhe brenda një zone të veçantë të mbrojtur. Varreza është e rrethuar pjesërisht me tela gjemborë por nuk ka portë.⁶⁹ KFOR-i e ruan Manastirin dhe në mënyrë indirekte ofron mbrojtje edhe për varrezën pasi që në të mund të hyhet vetëm duke e kaluar pikën e kontrollimit për mbrojtje të Manastirit. Në nëntor të vitit 2010, policia e Kosovës i filloi përgatitjet për ta marrë përgjegjësinë e mbrojtjes së këtij lokacioni, ndonëse ajo është nën kontroll të KFOR-it. Përkundër afërsisë së madhe me Manastirin, varreza nuk mirëmbahet. Varreza është e mbuluar pjesërisht me bar të lartë dhe shkurre. Në të gjenden mes 50 dhe 100 gurë varresh, shumica e të cilëve është e dëmtuar. Varreza vizitohet kryesisht në kuadër të vizitave shko-dhe-shih ose gjatë ceremonive fetare, siç është Dita e të Shenjtëve Mbrojtës “Shën Damjanit dhe Kuzmës”, që kremtohet në Manastir dhe mbledh më shumë se 1,000 vizitorë ortodoksë çdo vit. Varreza është në gjendje relativisht të mirë.

---

⁶⁹ Telat me gjemba janë zëvendësuar me një rrethojë në vjeshtë të vitit 2010 (d.m.th. pas vlerësimit në të cilin bazohet ky katalog), si pjesë e një projekti të financuar nga OSBE-ja për rehabilitimin e varrezave ortodokse në Kosovë.

SUHAREKË/SUVA REKA MUNICIPALITY

A total of ten Orthodox graveyards in ten different villages were recorded in Suharekë/Suva Reka municipality. There is currently no Kosovo Serb community in the municipality, with Kosovo Serbs displaced from the villages of Delloc/Delovce, Dvoran/Dvorane, Leshan/Lešane, Mohlan/Movljane, Mushtisht/Mušutište, Popolan/Popovljane, Reçan/Reçane and Sopijë/Sopina. All of the assessed graveyards are in a very bad condition. With the exception of Suharekë/Suva Reka town and Reçan/Reçane, all graveyards are completely overgrown with dense vegetation and are hardly recognisable.

OPŠTINA SUHAREKË/SUVA REKA

U opštini Suharekë/Suva Reka je ukupno zabeleženo deset pravoslavnih grobalja u deset različitih sela. U opštini trenutno nema kosovskih Srba, a kosovski Srbi su raseljeni iz sela Delloc/Delovce, Dvoran/Dvorane, Leshan/Lešane, Mohlan/Movljane, Mushtisht/Mušutište, Popolan/Popovljane, Reçan/Reçane i Sopijë/Sopina. Sva ocenjena groblja u veoma su lošem stanju. Sa izuzetkom grada Suharekë/Suva Reka i sela Reçan/Reçane, sva groblja su u potpunosti obrasla gustom vegetacijom i jedva da se mogu prepoznati.

KOMUNA E SUHAREKËS/SUVA REKA

Në komunën e Suharekës/Suva Reka janë regjistruar gjithsej dhjetë varreza ortodokse në dhjetë fshatra të ndryshme. Aktualisht në komunë nuk jeton komuniteti serb i Kosovës, ndërsa serbët janë zhvendosur nga fshatrat Delloc/Delovce, Dvoran/Dvorane, Leshan/Lešane, Mohlan/Movljane, Mushtisht/Mušutište, Popolan/Popovljane, Reçan/Reçane dhe Sopijë/Sopina. Të gjitha varrezat e vlerësuara janë në gjendje shumë të keqe. Me përjashtim të qytetit të Suharekës/Suva Reka dhe Reçanit/Reçane, të gjitha varrezat janë tërësisht të mbuluara me vegjetacion të dendur dhe mezi kuptohet që janë varreza.

Village	Overall condition	Fenced	Entrance gate	No. of tombstones	Other structures	High grass/bushes	Garbage on site	Tombstones damaged/vandalized	Kosovo Serbs in Village	Visited	Burials
Selo	Opšte stanje	Ogradeno	Ulazna kapija	Broj nadgrobnih spomenika	Ostale gradevine	Visoka trava/grmlje	Smeće na groblju	Oštećeni/Vandalizovani nadgrobnji spomenici	Kosovski Srbi u selu	Posećuje se	Koristi se za sahrane
Fshati	Gjendja e përgjithshme	Ka rrethojë	Ka portë	Nr. i gurëve të varreve	Struktura tjera	Bar të lartë/shkurre	Ka mbeturina në lokacion	Ka gurë të vandalizuar të varreve	Ka Serbë të Kosovës në fshat	Vizitohen	Varrime
Delloç/Delovce	5	?	X	?	?	✓	X	?	X	X	X
Dvoran/Dvorane	5	✓	X	?	?	✓	X	?	X	X	X
Leshan/Lešane	5	✓	X	?	✓	✓	✓	✓	X	X	X
Mohlan/Movljane	-	?	?	?	?	?	?	?	X	X	X
Mushtisht/Mušutište	5	X	X	?	✓	✓	X	✓	X	✓	X
Popolan/Popovljane	5	X	X	?	?	✓	✓	?	X	X	X
Reçan/Reçane	5	X	X	50 - 100	✓	✓	X	✓	X	✓	X
Shiroka/Široke	5	X	X	<50	?	✓	X	✓	X	X	X
Sopijë/Sopina	5	X	X	?	?	✓	X	✓	X	X	X
Suharekë/Suva Reka	5	✓	✓	<50	✓	✓	✓	✓	X	X	X

Delloc/Delovce

The graveyard is located in the vicinity of the former Kosovo Serb-inhabited quarter of Delloc/Delovce village. No fence is visible and the graveyard is completely overgrown with dense vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is no longer visited. The Kosovo Serb community who used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u blizini bivše četvrti naseljene kosovskim Srbima sela Delloc/Delovce. Nije vidljiva nikakva ograda, a groblje je u potpunosti obraslo gustom vegetacijom, koja sprečava prilaz i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnihih spomenika. Groblje se više ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në afërsi të pjesës së fshatit Delloc/Delovce të banuar dikur me serbë të Kosovës. Nuk ka rrethojë të dukshme dhe varreza është tërësisht e mbuluar me vegjetacion të dendur që e pamundëson qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Dvoran/Dvorane

The graveyard is located in Dvoran/Dvorane village, adjacent to the road from Popolan/Popovljane to Mushtisht/Mušutište, on the slope of a hill. The graveyard is protected by a barbed wire fence, but is not recognizable as a graveyard and is completely overgrown with dense vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The graveyard is no longer visited. The Kosovo Serb community who used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Dvoran/Dvorane, pored puta od sela Popolan/Popovljane do sela Mushtisht/Mušutište, na obronku brda. Groblje je zaštićeno žičanom ogradom, ali nije prepoznatljivo kao groblje i u potpunosti je obraslo gustom vegetacijom, koja onemogućuje prilaz i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnihih spomenika. Groblje se više ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Dvoran/Dvorane, ngjitur me rrugën që shkon nga Popolani/Popovljane për në Mushtisht/Mušutište, në shpat të një kodre. Varreza mbrohet me një rrethojë me tela gjemborë, por nuk kuptohet të jetë varrezë dhe është e mbuluar tërësisht me vegjetacion të dendur që e pengon qasjen dhe vlerësimin e besueshëm të numrit dhe gjendjes së gurëve të varreve. Varreza nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Leshan/Lešane

The graveyard is located in Leshan/Lešane village, in the vicinity of the former Kosovo Serb neighbourhood. The graveyard is partially fenced but the gate is missing. It is completely overgrown by high grass and bushes, preventing an assessment of the number and condition of tombstones. There is extensive garbage covering the entrance as well as some parts of the graveyard. The graveyard contains the remains of an old chapel and is no longer visited. The Kosovo Serb community who used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Leshan/Lešane, u blizini naselja u kome su nekada živeli kosovski Srbi. Groblje je delimično ograđeno, ali nedostaje kapija. Ono je u potpunosti obraslo visokom travom i žbunjem, sprečavajući procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Postoji puno smeća koje prekriva ulaz kao i neke delove groblja. Groblje sadrži ostatke stare kapele i više se ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Leshan/Lešane, në afërsi të lagjes së dikurshme të serbëve të Kosovës. Varreza është pjesërisht e rrethuar por mungon porta. Ajo është tërësisht e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre që e pengojnë vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjen e tyre. Ka sasi të mëdha të mbeturinave që e mbulojnë hyrjen si dhe disa pjesë të varrezës. Në varrezë gjenden rrënojat e një kishëze të vjetër dhe nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Mohlan/Movljane

The graveyard is located on the outskirts of Mohlan/Movljane village on the top of a hill. It is very difficult to access due to its location and the bad condition of the access road. As a consequence, the graveyard could not be assessed. According to a local resident, the graveyard is completely overgrown with dense vegetation and therefore difficult to spot. The graveyard is no longer visited. The Kosovo Serb community who used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Mohlan/Movljane, na vrhu brda. Veoma mu je teško prići usled njegove lokacije i lošeg stanja prilaznog puta. Posledično, groblje se nije moglo oceniti. Prema rečima lokalnog stanovnika, groblje je u potpunosti obraslo gustom vegetacijom i stoga je teško da se primeti. Groblje se više ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Mohlan/Movljane në maje të një kodre. Është shumë vështirë të vlerësohet për shkak të vendndodhjes së saj dhe gjendjes së keqe të rrugës deri aty. Si pasojë, varreza nuk mund të vlerësohet. Sipas një banori lokal, varreza është tërësisht e mbuluar me vegetacion të dendur dhe për këtë arsye është shumë vështirë të shihet. Varreza nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Mushtisht/Mušutište

The graveyard is located on the outskirts of Mushtisht/Mušutište village, in the vicinity of the Orthodox Church of the Holy Virgin Hodegetria. The church and the graveyard are within the confines of a special protective zone and regularly patrolled by Kosovo police. The graveyard is completely overgrown with dense vegetation, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. In addition to the church, the site contains a bell tower and a parish house. All three structures are heavily damaged. The graveyard is visited during go-and-see visits and has been cleaned regularly during the past years. In November 2009, the graveyard was thoroughly cleaned by a group of Kosovo Serbs. A few weeks after the cleaning, approximately 20 tombstones were vandalized. At the time of the visit, in July 2010, the graveyard was again completely overgrown with dense vegetation and was in a very bad condition. However, in August 2010, the Citizens' Association "Mušutište", in co-operation with the Ras-Prizren Eparchy and with the support of displaced Kosovo Serbs, organized another clean-up of the graveyard.

Groblje se nalazi na periferiji sela Mushtisht/Mušutište, u blizini pravoslavne Crkve Crkva Bogorodice Odigitrije. Crkva i groblje se nalaze u okviru posebno zaštićene zone i istima redovno patrolira Kosovska policija. Groblje je u potpunosti obraslo gustom vegetacijom, koja sprečava prilaz i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Pored crkve, na ovoj lokaciji nalazi se i toranj sa zvonom i parohija. Sve tri strukture teško su oštećene. Groblje se posećuje tokom idi-vidi poseta i čišćeno je redovno tokom proteklih godina. Novembra 2009, groblje je temeljno očistila grupa kosovskih Srba. Nekoliko nedelja nakon čišćenja, približno 20 nadgrobnih spomenika je vandalizovano. U vreme posete, jula 2010, groblje je ponovo obraslo u potpunosti gustom vegetacijom i u veoma lošem stanju. Međutim, avgusta 2010, Udruženje građana "Mušutište" je, u saradnji sa Eparhijom Raško-prizrenskom i uz podršku raseljenih kosovskih Srba, organizovalo još jedno čišćenje groblja.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Mushtisht/Mušutište, në afërsi të Kishës Ortodokse të Virgjëreshës së Shenjtë në Hodegetri. Kisha dhe varreza janë brenda një zone të veçantë të mbrojtur dhe vizitohen rregullisht nga patrullat e policisë së Kosovës. Varreza është tërësisht e mbuluar me vegetacion të dendur që e pengon qasjen dhe vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Përveç kishës, në këtë vend gjendet edhe një kabanare dhe një shtëpi famullie. Të tri strukturat janë shumë të dëmtuara. Varreza vizitohet në kuadër të vizitave shko-dhe-shih dhe është pastruar rregullisht gjatë viteve të fundit. Në nëntor të vitit 2009, varrezën e pastroi tërësisht një grup i serbëve të Kosovës. Disa javë pas pastrimit, u vandalizuan 20 gurë të varreve. Në kohën e vizitës, përkatësisht në korrik të vitit 2010, varrezën e kishte mbuluar përsëri vegetacioni i dendur dhe u vlerësua të jetë në gjendje shumë të keqe. Megjithatë, në gusht të vitit 2010, Shoqata e qytetarëve "Mušutište", në bashkëpunim me Eparkinë e Rashkës dhe Prizrenit dhe përkrahjen e serbëve të zhvendosur të Kosovës, e organizoi edhe një pastrim të varrezës.

Popolan/Popovljane

The graveyard is located in Popolan/Popovljane village. It is not fenced and covered with high grass and bushes, preventing access and a reliable assessment of the number and condition of tombstones. Broken stones are visible but it is not clear whether they are gravestones. No recognizable tombstone is visible and the graveyard is no longer visited. The Kosovo Serb community who used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Popolan/Popovljane. Neograđeno je i obraslo u visoku travu i žbunje, koje onemogućuje prilaz i pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Polomljeni spomenici su vidljivi, ali nije jasno da li pripadaju nadgrobnim spomenicima ili ne. Nije vidljiv nijedan prepoznatljiv nadgrobni spomenik, a groblje se više ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Popolan/Popovljane. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre që e pengojnë qasjen dhe vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Mund të shihen gurë të thyer por nuk është e qartë nëse ata janë gurë të varreve. Asnjë gur që dihet të jetë i varrit nuk mund të shihet dhe varreza nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Reçan/Reçane

The graveyard is located in Reçan/Reçane village, beside the road to Suharekë/Suva Reka and opposite the school building. It is not fenced and partially covered with high grass and bushes, hindering a reliable assessment of the condition of the tombstones. The graveyard contains 50 to 100 tombstones and the remains of the destroyed Orthodox Church of Saint George. Most tombstones are either broken and knocked down or removed. The graveyard has been visited during go-and-see visits. The Kosovo Serb community who used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi u selu Reçan/Reçane, pored puta ka Suharekë/Suvoj Reci i prekoputa zgrade škole. Groblje je neograđeno i delimično je obraslo visokom travom i žbunjem, koji onemogućuju pouzdanu procenu stanja nadgrobnihi spomenika. Groblje ima od 50 do 100 nadgrobnihi spomenika i ostatke uništene pravoslavne Crkve Svetog Đorđa. Većina nadgrobnihi spomenika je ili polomljena i srušena ili uklonjena. Groblje se posećuje tokom idi-vidi poseta. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në fshatin Reçan/Reçane, anash rrugës për në Suharekë/Suva Reka dhe kundruall ndërtesës së shkollës. Ajo nuk është e rrethuar dhe është e mbuluar pjesërisht me bar të lartë dhe shkurre që e pengojnë vlerësimin e besueshëm të gjendjes së gurëve të varreve. Në varrezë gjenden 50 deri në 100 gurë të varreve dhe rrënojat e Kishës së shkatërruar të Shën Gjergjit. Shumica e gurëve të varreve janë thyer, rrëzuar apo hequr nga vendi. Varreza është vizituar gjatë vizitave shko-dhe-shih. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Shiroka/Široke

The graveyard is located in the vicinity of Shiroka/Široke village, adjacent to the main road and behind the Muslim graveyard. The two graveyards are separated by a fence. The Orthodox graveyard is not fenced and overgrown with high grass and bushes preventing a reliable assessment of the number and condition of tombstones. Only the remains of a few stones demarcating the perimeter of the graves are visible. The graveyard is no longer visited.

Groblje se nalazi u blizini sela Shiroka/Široke, pored glavnog puta i iza muslimanskog groblja. Ova dva groblja odvojena su zasebnom ogradom. Pravoslavno groblje je neograđeno i obraslo visokom travom i žbunjem koji onemogućuju pouzdanu ocenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Vidljiva je samo nekolicina ostataka kamenja koji obeležavaju perimetar grobova. Groblje se više ne posećuje.

Varreza gjendet në afërsi të fshatit Shiroka/Široke, ngjitur me rrugën kryesore dhe prapa varrezave myslimane. Dy varrezat i ndan një rrethojë. Varreza ortodokse është e pambrojtur dhe është e mbuluar me bar të lartë dhe shkurre që e pengojnë qasjen dhe vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Vetëm mbetjet e disa gurëve mund të shihen që e shënojnë perimetrin e varrezës. Varreza nuk vizitohet më.

Sopijë/Sopina

The graveyard is located on the outskirts of Sopijë/Sopina village, adjacent to the main road. It is not fenced and totally overgrown with dense vegetation, preventing access and an assessment of the number and condition of tombstones. According to a local resident, all tombstones were vandalized during the 1999 conflict, and in 2007 the graveyard was further damaged by an accidental fire. The graveyard is no longer visited. The Kosovo Serb community who used to live in the village before the conflict is displaced.

Groblje se nalazi na periferiji sela Sopijë/Sopina, pored glavnog puta. Neograđeno je i u potpunosti obraslo gustom vegetacijom, sprečavajući prilaz i procenu broja i stanja nadgrobni spomenika. Prema rečima lokalnog stanovnika, svi nadgrobni spomenici su vandalizovani tokom konflikta 1999, a u 2007. groblje je dodatno oštećeno slučajnim požarom. Groblje se više ne posećuje. Zajednica kosovskih Srba, koja je pre sukoba živela u ovom selu, raseljena je.

Varreza gjendet në dalje të fshatit Sopijë/Sopina, ngjitur me rrugën kryesore. Ajo nuk është e rrethuar dhe është tërësisht e mbuluar me vegetacion të dendur që e pengon qasjen dhe vlerësimin e numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Sipas një banori lokal, të gjithë gurët e varreve u vandalizuan gjatë konfliktit të vitit 1999, kurse në vitin 2007 varreza u dëmtua edhe më shumë nga një zjarr aksidental. Varreza nuk vizitohet më. Komuniteti serb i Kosovës që dikur jetonte në fshat para konfliktit është zhvendosur.

Suharekë/Suva Reka

The graveyard is located in Suharekë/Suva Reka town, adjacent to the main Prizren-Prishtinë/Priština road and opposite the municipality building. The graveyard is partially protected by an incomplete fence and a gate. It is overgrown with high grass and some bushes, hindering a reliable assessment of the number and condition of tombstones. The majority of the visible tombstones are either broken, knocked down or have been removed. There is some garbage on the site and the graveyard is not visited regularly.

Groblje se nalazi u gradu Suharekë/Suva Reka, pored glavnog puta Prizren-Prishtinë/Priština i prekoputa zgrade opštine. Groblje je delimično zaštićeno nepotpunom ogradom i kapijom. Isto je obraslo visokom travom i žbunjem, koje onemogućuje pouzdanu procenu broja i stanja nadgrobnih spomenika. Većina vidljivih nadgrobnih spomenika su ili polomljeni, srušeni ili uklonjeni. Na lokaciji je bačeno smeće, a groblje se više ne posećuje redovno.

Varreza gjendet në qytetin e Suharekës/Suva Reka, ngjitur me rrugën kryesore Prizren-Prishtinë/Priština dhe kundruall ndërtesës së komunës. Varreza mbrohet pjesërisht me një rrethojë të papërfunduar dhe një portë. Ajo është e mbuluar me bar të lartë dhe disa shkurre që e pengojnë vlerësimin e saktë të numrit të gurëve të varreve dhe gjendjes së tyre. Shumica e gurëve të varreve që mund të shihen janë të thyer, të rrëzuar ose janë hequr. Në lokacion ka gjithashtu mbeturina dhe varreza nuk vizitohet rregullisht.

Photo Catalogue - **Orthodox Graveyards in Kosovo**

Katalog fotografija - **Pravoslavna groblja na Kosovu**

Katalog fotografish - **Varrezat Ortodokse në Kosovë**

7 CONCLUSION ZAKLJUČAK PËRFUNDIM

CONCLUSION

This photo-catalogue seeks to provide a general overview of the condition and usage of nearly 400 Orthodox graveyards in Kosovo. It is accompanied by a report on the maintenance of Orthodox graveyards in Kosovo which contains a detailed analysis of the collected data and makes appropriate recommendations to institutions in Kosovo.

The catalogue identifies several factors found to be linked to the overall poor condition of Orthodox graveyards in Kosovo. First, many Orthodox graveyards were vandalized during the 1999 conflict and the March 2004 riots and since then have not been repaired and restored. Second, much of the responsibility for the maintenance of graveyards has been assumed by relatives of the deceased. Consequently, where the Kosovo Serb community is displaced from the villages in the vicinity of the graveyards, the latter are more likely to become dilapidated. The catalogue identifies that graveyards located in the vicinity of towns or villages where members of the Kosovo Serb community live are far better maintained than those where no Kosovo Serbs reside. Finally, graveyards which are geographically distant from residential areas (i.e., towns or villages) also tend to be in poorer condition than those which are adjacent to residential areas as the former are often more difficult to maintain. However, this factor should not be overestimated as many graveyards adjacent to residential areas are also in bad condition where the local Kosovo Serb community is displaced. The report which accompanies this catalogue provides an analysis of these factors.

By providing a comprehensive, albeit not exhaustive, overview of the condition of Orthodox graveyards in Kosovo, this catalogue presents both local and international stakeholders with the opportunity to increase their awareness and knowledge of an issue of interest to the Kosovo Serb community. The OSCE believes that the publication of the catalogue will encourage institutions and other stakeholders to commit themselves to restoring and maintaining Orthodox graveyards, in particular in municipalities where Kosovo Serbs are currently living or from which the Kosovo Serb community is displaced and there is the potential for return. It is important that municipalities allocate more financial resources for the maintenance of Orthodox graveyards. The OSCE also hopes that the publication of this catalogue will prompt municipalities to engage into a dialogue, or intensify their existing dialogue, with the Kosovo Serb community and the Serbian Orthodox Church on how they can co-operate to sustainably maintain or improve the condition of Orthodox graveyards. The OSCE holds that the actions outlined above are necessary to create a more favourable environment for the return of displaced persons.

ZAKLJUČAK

Ovaj Katalog fotografija želi da pruži opšti pregled stanja i korišćenja skoro 400 pravoslavnih grobalja na Kosovu. Praćen je izveštajem o održavanju pravoslavnih grobalja na Kosovu koji sadrži detaljnu analizu sakupljenih podataka i daje odgovarajuće preporuke kosovskim institucijama.

Katalog identifikuje nekoliko faktora koji su povezani generalno sa lošim stanjem pravoslavnih grobalja na Kosovu. Prvo, mnoga pravoslavna groblja su vandalizovana tokom konflikta 1999. i martovskih nemira 2004. godine i od tada nisu popravljena ili obnovljena. Drugo, veliki deo odgovornosti za održavanje grobalja su preuzeli rođaci preminulih. Posledično, groblja koja se nalaze blizu sela iz kojih je zajednica kosovskih Srba raseljena su verovatnije zapuštenija. Katalog ističe da se groblja koja se nalaze u blizini gradova ili sela u kojima žive pripadnici zajednice kosovskih Srba mnogo bolje održavaju u odnosu na ona u kojima kosovski Srbi ne žive. Na kraju, groblja koja su geografski udaljena od stambenih oblasti (odnosno gradova ili sela) takođe imaju tendenciju da budu u lošijem stanju u odnosu na ona koja se nalaze pored stambenih oblasti, pošto je iste često teže održavati. Međutim, ovaj faktor ne bi trebalo preceniti pošto je mnogo grobalja koja se nalaze pored stambenih oblasti takođe u lošem stanju tamo gde je lokalna zajednica kosovskih Srba raseljena. Izveštaj koji prati Katalog pruža temeljniju analizu tih faktora.

Pružanjem sveobuhvatnog, iako ne iscrpnog, pregleda stanja pravoslavnih grobalja na Kosovu, ovaj Katalog predstavlja kako lokalnim tako i međunarodnim akterima mogućnost da uvećaju svoju svest i znanje u pogledu pitanja od značaja za zajednicu kosovskih Srba. OEBS veruje da će objavljivanje ovog Kataloga ohrabriti institucije i druge aktere da se posvete restauraciji, zaštiti i održavanju pravoslavnih grobalja, posebno u opštinama u kojima zajednica kosovskih Srba živi ili u mestima iz kojih je zajednica kosovskih Srba raseljena i postoji mogućnost povratka. Važno je da opštine dodele više finansijskih sredstava za održavanje pravoslavnih grobalja. OEBS se takođe nada da će objavljivanje ovog Kataloga navesti opštine da započnu dijalog ili da intenziviraju postojeći dijalog sa zajednicom kosovskih Srba i sa Srpskom pravoslavnom crkvom o tome kako mogu saradivati u cilju održivog održavanja ili poboljšanja stanja pravoslavnih grobalja. OEBS smatra da su mere predstavljene u prethodnom delu neophodnost za stvaranje povoljnijeg okruženja za povratak raseljenih lica.

PËRFUNDIM

Ky foto-katalog synon të ofrojë një pasqyrë të përgjithshme të gjendjes dhe shfrytëzimit të përafërsisht 400 varrezave ortodokse në Kosovë. Ai shoqërohet me një raport për mirëmbajtjen e varrezave ortodokse në Kosovë që përmban një analizë të hollësishme të të dhënave të mbledhura dhe ofron rekomandimet përkatëse për institucionet e Kosovës.

Katalogu identifikon disa faktorë që konsiderohen si lidhen me gjendjen përgjithësisht të keqe të varrezave ortodokse në Kosovë. Së pari, shumë varreza ortodokse janë vandalizuar gjatë konfliktit të vitit 1999 dhe trazirave të vitit 2004 dhe prej atëherë nuk janë riparuar apo restauruar më. Së dyti, një pjesë e madhe e përgjegjësisë për mirëmbajtjen e varrezave është marrë përsipër nga familjarët e të ndjerëve. Rrjedhimisht, aty ku komuniteti serb i Kosovës është zhvendosur nga fshatrat në afërsi të varrezave, gjasat janë të mëdha që ato do të kthehen në rrënoja. Katalogu identifikon që varrezat që gjenden në afërsi të qyteteve apo fshatrave ku jetojnë pjesëtarët e komunitetit serb të Kosovës janë shumë më të mirëmbajtura sesa ato në vendet ku nuk jetojnë serbët e Kosovës. Në fund, varrezat që gjenden larg gjeografikisht nga zonat e banuara (përkatësisht, nga qytetet dhe fshatrat) gjithashtu janë në gjendje më të mjerë sesa ato që janë ngjitur me zonat e banuara pasi që shpeshherë është shumë vështirë të mirëmbahen ato të parat. Megjithatë, ky faktor nuk duhet të mbiçmohet pasi që shumë varreza që janë ngjitur me zonat e banuara janë gjithashtu në gjendje të keqe aty ku komuniteti serb i Kosovës është zhvendosur. Raporti që e shoqëron këtë katalog ofron një analizë të këtyre faktorëve.

Duke e ofruar një pasqyrë gjithëpërfshirëse, edhe pse jo shteruese, të gjendjes së varrezave ortodokse në Kosovë, ky katalog u ofron hisedarëve vendorë dhe ndërkombëtarë një mundësi për ta rritur njohurinë e tyre dhe të qenit të vetëdijshëm për një çështje të rëndësishme për komunitetin serb të Kosovës. OSBE-ja beson që publikimi i katalogut do t'i nxisë institucionet dhe hisedarët tjerë që të përkushtohen për restaurimin dhe mirëmbajtjen e varrezave ortodokse, posaçërisht në komunat ku aktualisht jeton komuniteti serb i Kosovës apo nga të cilat është zhvendosur komuniteti serb dhe ka potencial për kthim. Është me rëndësi që komunat të ndajnë më shumë burime financiare për mirëmbajtjen e varrezave ortodokse. OSBE-ja gjithashtu shpreson që publikimi i katalogut do t'i nxisë komunat që të angazhohen për dialog apo ta forcojnë dialogun tashmë ekzistues me komunitetin serb të Kosovës dhe Kishën Ortodokse Serbe për mënyrat e bashkëpunimit për mirëmbajtjen dhe përmirësimin e qëndrueshëm të kushteve në varrezat ortodokse. OSBE-ja konsideron që veprimet e nënvizuara më lart janë të nevojshme për ta krijuar një mjedis më të favorshëm për kthim të personave të zhvendosur.

